

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

58. vuosikerta

21. tammikuuta 2015

Sisältö

I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot

PÄÄTÖSLAUSELMAT

Alueiden komitea

109. täysistunto, 3.–4. joulukuuta 2014

2015/C 019/01 Alueiden komitean päätöslauselma Euroopan komission tiedonannosta ”Euroopan investointiohjelma” 1

LAUSUNNOT

Alueiden komitea

109. täysistunto, 3.–4. joulukuuta 2014

2015/C 019/02 Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Julkisten menojen laadun parantaminen EU:n toimialoilla” 4

2015/C 019/03 Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kuudes taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevä kertomus” 9

2015/C 019/04 Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Teollisuuspolitiikkapaketti” 15

2015/C 019/05 Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Innovointi siniseen talouteen: hyödynnetään meremme ja valtameremme potentiaalia työllisyyden ja kasvun edistämiseksi” 24

2015/C 019/06 Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Tehokkaat, helposti saavutettavat ja sopeutumiskykyiset terveydenhuoltojärjestelmät” 28

2015/C 019/07 Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Alppien aluetta koskeva Euroopan unionin makroaluestrategia”. 32

2015/C 019/08 Alueiden komitean lausunto aiheesta ”multimodaaliseen matkustamiseen liittyvät tieto-, suunnittelu- ja matkalippupalvelut” 36

2015/C 019/09 Alueiden komitean lausunto aiheesta ”yhteyden palauttaminen EU:n ja sen kansalaisten välille: enemmän ja parempaa viestintää paikallistasolla” 40

2015/C 019/10	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”naapuruus tienhaarassa: Euroopan naapuruuspolitiikan täytäntöönpano vuonna 2013”	45
2015/C 019/11	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”muutosten ennakointia ja rakenneuudistusta koskeva EU:n laatukehys”	50
2015/C 019/12	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”toimet aidon solidaarisuuden edistämiseksi todellisen eurooppalaisen maahanmuuttopolitiikan puitteissa”	54
2015/C 019/13	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”entistä paremmin yhteenliitetyn Euroopan merkitys” painopisteenä tieto- ja viestintätekniikka-alan suuret mahdollisuudet kasvun lähteenä.	59
2015/C 019/14	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”internet-politiikka ja internetin hallinto”	65
2015/C 019/15	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”eurooppalainen elokuva digitaaliajalla”	70
2015/C 019/16	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittujen taitojen ja osaamisen tunnustaminen”.	75
2015/C 019/17	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”terveysalan mobiilisovellukset”.	80

III Valmistelevat säädökset

ALUEIDEN KOMITEA

2015/C 019/18	Alueiden komitean lausunto – Luonnonmukaista tuotantoa koskeva toimintapoliittinen paketti	84

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

ALUEIDEN KOMITEA

109. TÄYSISTUNTO, 3.–4. JOULUKUUTA 2014

Alueiden komitean päätöslauselma Euroopan komission tiedonannosta ”Euroopan investointiohjelma”

(2015/C 019/01)

ALUEIDEN KOMITEA

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon ”Euroopan investointiohjelma” ja

1. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio on nostanut kasvuun ja työllisyyteen kohdistuvat investoinnit asialistansa kärkeen, ja korostaa alueiden komitean olevan halukas tekemään yhteistyötä Euroopan unionin toimielinten ja erityisesti Euroopan komission ja Euroopan investointipankin kanssa, jotta varmistetaan, että ohjelma, jossa yhdistyvät investointien lisääminen ja rakenneuudistukset, saa puolelleen onnistumiseen vaadittavan poliittisen tuen.
2. on tyytyväinen siihen, että ehdotetussa investointiohjelmassa tunnustetaan paikallis- ja alueviranomaisten rooli kasvua ja työllisyyttä tukevien investointien vauhdittajana ottaen huomioon, että valtiotasoa alemmat hallintotasot toteuttivat vuonna 2013 noin 55 prosenttia kaikista julkisista menoista EU-28:ssa ⁽¹⁾.
3. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio myöntää nykyisen investointitason olevan selvästi liian alhainen: nykyiset investointitasot jäävät vuosittain 230–370 miljardia euroa keskiarvosta.
4. korostaa, että investointiohjelman tulisi olla alku laajemmalle EU:n investointistrategialle, joka liittyy läheisesti Eurooppa 2020 -strategian tarkistamiseen ja sääntelytaakan purkamiseen.
5. ehdottaa, että jäsenvaltiokohtaista investointiastetta käytettäisiin makrotalouden valvonnan kriteerinä.

Rahoituksen vapauttaminen investointien vauhdittamiseksi EU-, valtio- ja aluetasolla

6. korostaa, että julkisten investointien tulee noudattaa julkisen velan kestävyyspohjaisuutta, ja painottaa, että laadukkaat julkiset menot ovat kannustin ja usein myös ennakoedellytys yksityisille investoinneille ja että niiden uudelleenkäynnistämisen tavoitteena tulisi olla sellaisten tulosvaikutusten aikaansaaminen, joilla velan suhde bkt:hen saadaan laskuun.
7. kehottaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia vastaamaan myöntävästi kutsuun osallistua vapaaehtoiselta pohjalta Euroopan strategisten investointien rahastoon (ESIR).
8. kannattaa komission ehdotusta jättää ESIR-hankkeiden tukemiseen suunnatut julkiset investoinnit vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisten alijäämälaskelmien ulkopuolelle.

⁽¹⁾ Kuudes taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevä kertomus: investoiminen työpaikkoihin ja kasvuun, COM(2014) 473 final.

9. katsoo, että tämä poikkeus on samoilla linjoilla kuin alueiden komitean pyyntö, että Euroopan rakenne- ja investointirahastojen kansalliset osarahoitusosuudet jätetään vakaus- ja kasvusopimusten mukaisten alijäämälaskelmien ulkopuolelle, ja pyytääkin Euroopan komissiota arvioimaan pyynnön toteutettavuutta.
10. kannattaa komission arviota, että ilman alueviranomaisten rahoituksellista ja hankepohjaista osallistumista investointiohjelma ei saa aikaan tarkoituksenmukaista vipuvaikutusta reaalitaloudessa.
11. epäilee, voidaanko kaavailtu kerroinvaikutus 1:15 saavuttaa kaikkialla EU:ssa, kun otetaan huomioon, että vähemmän kehittyneillä alueilla ei välttämättä ole vahvaa yksityissektoria, joka voisi tarjota hankkeille lisärahoitusta.
12. on tyytyväinen komission ilmoitukseen, että uusi ESIR perustetaan Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI) rinnalle. Komitea painottaa, että ESIR- ja ERI-rahastojen päällekkäisyyttä on vältettävä, ja pyytää täsmällisempiä tietoja näiden investointirahastojen keskinäisestä täydentävyydestä, myös rahoitusvälineiden käytön yhteydessä.
13. kehottaa huolehtimaan sellaisten pienimuotoisten hankkeiden rahoituksen saannista, joilla edistetään työpaikkojen luomista paikallistasolla, ja painottaa, että tarvitaan tasapainoinen kaupunkien ja maaseutualueiden investointiohjelma.
14. korostaa, että käsiteltävänä oleva paketti ei saa vaikuttaa millään tapaa kielteisesti käynnissä olevien COSME- ja Horisontti 2020 -ohjelmien puitteissa aloitettuihin tai kaavailtuihin hankkeisiin.

15. katsoo, että pääomankorotuksissa ei pitäisi keskittyä pelkästään yleiseen määrälliseen kerroinvaikutukseen vaan myös laatuun kohdistuviin investointeihin muun muassa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, tutkimuksen, liikenteen, infrastruktuurin, terveydenhuollon, energiatehokkuuden ja kestäväen kehityksen aloilla, sillä ne lisäävät kasvupotentiaalia.

Paikallis- ja alueviranomaiset avainasemassa kohdistamassa rahoitusta keskeisiin investointihankkeisiin

16. suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen tehdä yhteistyötä kaikkien julkisten ja yksityisten sidosryhmien kanssa aluetasolla helpottaakseen keskeisiä investointihankkeita ja varmistaakseen, että ne saavat rahoitusta asianmukaisista lähteistä. Komitea korostaa, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuusjärjestelyt voivat parantaa kilpailukykyä, mutta niiden alat on määriteltävä tarkasti ja niiden tavoitteista on sovittava. Komitea kehottaa komissiota vaatimaan jäsenvaltioilta, että ne noudattavat avoimuutta hankkeiden valinnassa ja ottavat alue- ja paikallisviranomaiset mukaan prosessiin.
17. korostaa, että kansallisilla ja alueellisilla kehityspankeilla on oltava suurempi rooli investointiohjelman toteuttamisessa.
18. ehdottaa, että julkisia investointeja koskevat OECD:n periaatteet otetaan huomioon arvioitaessa kaavailtuja investointihankkeita.
19. kannattaa ajatusta keskitetystä investointineuvontakeskuksesta, jonka avulla taataan painopisteiden asettaminen Euroopan laajuisesti, ja korostaa paikallis- ja alueviranomaisten kykyä rakentaa siltaa hankkeiden toteuttajien, sijoittajien ja julkisten hallintoviranomaisten välille keskeisten investointihankkeiden helpottamiseksi ja jotta voidaan varmistaa, että oikeat hankkeet saavat rahoitusta asianmukaisista lähteistä.
20. suhtautuu myönteisesti ohjelmassa esitettyyn ehdotukseen tukea riskirahoituksen tarjoamista pk-yrityksille. Koska pk-yritykset kuitenkin ovat tunnetusti kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia yrityksiä taloudellisen ja finanssimarkkinoihin liittyvän epävakauden aikoina, tuen tulisi olla täysimääräisesti EIP:n takaamaa eikä markkinaehtoisesti hinnoiteltua. Komitea korostaa, että riskirahoitustuen täytyy olla myös pien- ja mikroyritysten saatavilla, ja ilmaisee huolensa siitä, että markkina-arvoltaan keskisuurten yritysten laaja määritelmä voi johtaa siihen, että tuesta hyötyvät etupäässä suurimmat keskisuuret yritykset.
21. kannattaa ehdotusta järjestää aluetasolla "Investoinnit Eurooppaan" -seminaareja ja on halukas tukemaan osaltaan niiden onnistumista asiantuntemuksensa avulla.

Tehokkaampi toimintaympäristö julkishallinnolle investointien toteuttamisessa

22. korostaa, että paikallis- ja aluehallinnon kyky ja soveltuvuus sopivien hankkeiden valitsemiseen ja valmisteleamiseen on usein suurin pullonkaula yksityisten investointien lisäämisen tiellä. Komitea painottaa, että paikallis- ja alueviranomaisiin saattaa kohdistua ylimääräisiä rahoitukseen liittyviä hallinnollisia rasitteita ohjelman täytäntöönpanovaiheessa. Komitea muistuttaa, että on tärkeää työskennellä yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa sääntelystä johtuvien ja muiden esteiden havaitsemiseksi, sillä paikallis- ja alueviranomaiset panevat täytäntöön noin 70 prosenttia EU:n päätöksistä.
23. painottaa näin ollen, että valtiotasoa alempien julkisen hallinnon tahojen hallinnollisten valmiuksien tukemiseen on syytä kohdistaa enemmän teknistä apua, jotta investointi-ilmapiiriin parantamiseen tähtäävät rakenneuudistukset saadaan toteutettua tehokkaasti.
24. toivoo yksinkertaistettuja menettelyitä, jotka mahdollistavat hankkeiden hyväksymisen hyvissä ajoin, jotta voidaan välttää ohjelman täytäntöönpanon viivästyminen.
25. on samaa mieltä siitä, että julkisia hankintoja – myös innovatiivisia kumppanuuksia – koskevien EU:n sääntöjen tehokas ja oikea-aikainen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä sekä sähköisten hankintavälineiden käytön edistäminen parantavat investointitoiminnan edellytyksiä. Komitea korostaa tässä yhteydessä, että monilla hankintaviranomaisilla ei tällä hetkellä ole teknisiä mahdollisuuksia sähköisten laskujen käsittelyyn, joten monien jäsenvaltioiden tulisi toteuttaa toimenpiteitä soveltuvien tietoteknisten järjestelmien kehittämiseksi ja ratkaisujen tarjoamiseksi tämän puutteen paikkaamista varten.
26. sitoutuu esittämään näkemyksensä investointiohjelman täytäntöönpanoa koskevasta asetusluonnoksesta, joka komission on määrä antaa tammikuussa 2015.
27. antaa puheenjohtajalleen tehtäväksi toimittaa tämä päätöslauselma Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan komissiolle ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle.

Bryssel 4. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Michel LEBRUN

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

109. TÄYSISTUNTO, 3.–4. JOULUKUUTA 2014

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Julkisten menojen laadun parantaminen EU:n toimialoilla”

(2015/C 019/02)

Esittelijä Catuscia Marini (IT, PES), Umbrian aluehallituksen puheenjohtaja
Viiteasiakirja

I YLEISTÄ

ALUEIDEN KOMITEA

1. korostaa, että edelleen jatkuva finanssi-, talous- ja sosiaalinen kriisi mullistaa perinpohjaisesti reaalityalouden rahoitusedellytyksiä. Tässä tilanteessa on yhä tärkeämpää tukea sekä julkisia että yksityisiä pitkäaikaisia investointeja. Julkinen investointi voi nimittäin olla paitsi yksityisiin investointeihin rohkaiseva kannustin myös niiden ennakkoodellytys, sillä julkiset investoinnit voivat olla hyödyllisiä sellaisten rakenteellisten olosuhteiden luomiseksi, joita talous edellyttää toimiakseen tietyllä alueella. Lisäksi julkiset investoinnit voivat toimia vastasyklisesti negatiivisessa taloustilanteessa. Yksityisten investointien täydentämisen lisäksi julkisissa investoinneissa voi kuitenkin olla kyse myös yleisen edun mukaisten tavoitteiden toteuttamisesta sellaisilla aloilla (esimerkiksi koulutus, tutkimus, infrastruktuuri, terveys, ympäristö), joilla julkinen tuki on tarpeellista, koska yhteiskunnan saama laajempi hyöty ei ole yksityisten investointien noudattaman mallin mukainen.
2. toteaa, että yksityiset investoinnit Euroopan unionissa vähenevät samaan aikaan kun suorat investoinnit lisääntyvät maailmanlaajuisesti lähes kaksinumeroista vauhtia ⁽¹⁾. Lisäksi tällä hetkellä erittäin matalat reaalkorot eivät juuri kannusta yksityissektoria tukemaan julkisia investointeja lyhyellä aikavälillä. Tästä syystä on tärkeää luoda yksityisille investoinneille suotuisat olosuhteet ja samalla lisätä julkisten investointien määrää ja parantaa niiden laatua ja tehokkuutta yksityisen kysynnän puutteen korvaamiseksi julkisella kysynnällä.
3. korostaa, että Kansainvälisen valuuttarahaston maailmantalouden näkymistä lokakuussa 2014 julkaiseman raportin (*World Economic Outlook*) ⁽²⁾ mukaan niissä talouksissa, joiden infrastruktuuritarpeet ovat selviä ja julkiset investointiprosessit tehokkaita ja joissa on talouden ylikapasiteettia ja toteutetaan elvyttävää rahapolitiikkaa, on vahvat perusteet julkisten infrastruktuuri-investointien lisäämiselle.
4. korostaa, että julkiset investoinnit vähenivät Euroopan unionissa vuosina 2008–2013 reaalisesti 20 prosenttia. Komitea toteaa, että julkisiin investointeihin käytettiin liian vähän varoja jo ennen kriisiä ja tilanne on sittemmin pahentunut huomattavasti. Kriisin aikana julkisia investointeja rajoittivat vielä julkiset toimet pankkien pääomittamiseksi, kun pankit joutuivat selviytymään etenkin liiallisten yksityisten kiinteistöinvestointien seurauksista useissa euroalueen maissa. Komission uusimpien, vuosia 2013 ja 2014 koskevien ennusteiden mukaan julkisten investointien taso romahtaa 27 jäsenvaltion EU:ssa historiallisen alhaiselle tasolle vuonna 2014; yksityisellä sektorilla näin tapahtui vuonna 2013 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Ks. Yhdistyneiden Kansakuntien laatima *World Investment Report* 2014, 24. kesäkuuta 2014, http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2014_en.pdf

⁽²⁾ <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2014/02/pdf/c3.pdf>

⁽³⁾ Ks. kuudes koheesiokertomus, s. 142.

5. yhtyy tästä syystä yhä laajempaa kannatusta saavaan näkemykseen, jonka mukaan kestävä kasvun aikaansaaminen EU:hun ei ole mahdollista ilman kasvua edistävän investointitoiminnan vilkastumista ⁽⁴⁾. Kasvua edistävän investointitoiminnan vilkastuttaminen on olennaisen tärkeää, koska sen finanssipoliittinen kerrannaisvaikutus eli vaikutus bkt:n reaalkasvuun on suurin verrattuna muunlaisiin menoihin, kuten julkiseen kulutukseen, sosiaalisiin tulonsiirtoihin, alv:n leikkauksiin tai työntekijöiden sosiaaliturvamaksujen nostamiseen ⁽⁵⁾.

6. toteaa, että laadukkaiden julkisten investointien alituinen vähäisyys uhkaa syventää entisestään Euroopan komission kuudennessa koheesiokertomuksessa analysoituja eroja yhteenkuuluvuuden ja lähentymisen suhteen.

7. kehottaa kuitenkin kiinnittämään huomiota siihen, että julkisiin investointeihin käytettävissä olevaa julkisen talouden liikkumavaraa supistavat sekä eräiden jäsenvaltioiden korkea velkaantuneisuusaste että sosiaalipalveluihin ja yrityksille suuntautuviin pääomasiirtoihin kuluvien menojen kasvu kriisin seurauksena.

8. toteaa, että julkisen talouden tilan heikkeneminen ja vuoden 2010 lopusta lähtien toteutetut vakauttamistoimenpiteet ovat muuttaneet merkittävästi julkisten menojen rakennetta useissa jäsenvaltioissa. Erityisesti kasvua edistäviä menoja on leikattu suhteettoman paljon julkisen talouden vakauttamistoimenpiteiden osana: ne ovat vuosina 2008–2012 vähentyneet 27 jäsenvaltion EU:ssa 36,7 prosentista 35,6 prosenttiin ⁽⁶⁾.

9. toistaa, että valtiotasoa alemmilla hallintotasoilla on keskeinen rooli julkisten investointien alalla, sillä ne toteuttivat vuonna 2013 noin 55 prosenttia kaikista julkisista investoinneista 28 jäsenvaltion EU:ssa. Valtiotasoa alempien hallintotasojen investointien osuus on kuitenkin laskenut: vuonna 1995 se oli 2,2 prosenttia suhteessa 27 jäsenvaltion EU:n bkt:hen mutta vuonna 2013 enää 1,8 prosenttia. Reaalisesti osuus on laskenut jatkuvasti vuodesta 2010 ⁽⁷⁾. Lasku johtuu suurelta osin myös lainaehtojen heikentymisestä. Monissa OECD-maissa käyttöön otetut uudet valtiotasoa alempien hallintotasojen lainanottoa rajoittavat säännöt tai julkisen talouden vakauttamistoimenpiteiden osana jo voimassa olleiden sääntöjen tiukennukset ovat usein välttämättömiä julkisen velan supistamiseksi mutta johtavat myös investointikapasiteetin heikentymiseen entisestään.

10. korostaa, että jäsenvaltiot ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) pöytäkirjan N:o 12 mukaisesti vastuussa julkistalouden alijäämästä, ja tämä käsittää kaikki hallintotasot. Samaan aikaan EU:n finanssipoliittisten sääntöjen vaikutukset Euroopan paikallis- ja alueviranomaisiin vaihtelevat kuitenkin suuresti. Vaikutus riippuu siitä, i) miten jäsenvaltiot ovat saattaneet EU:n finanssipoliittiset säännöt osaksi kansallista lainsäädäntöä, ii) mikä on julkisen varainhoidon hajauttamisaste kussakin jäsenvaltiossa, iii) mikä on paikallis- ja alueviranomaisten toimivallan aste ja iv) mikä on paikallis- ja alueviranomaisten taloudellinen tilanne; se voi vaihdella merkittävästi jopa jäsenvaltion sisällä.

11. korostaa, että vaikka julkisiin investointeihin vaikuttavat epäsuorasti vakaus- ja kasvusopimuksessa asetetut makrotaloudelliset vaatimukset, joiden mukaan alijäämä saa olla enintään 3 prosenttia ja julkinen velka enintään 60 prosenttia suhteessa bkt:hen, ainoa EU:n perussopimukseen sisältyvä suora viittaus julkisiin investointeihin on liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä, missä erilaisia menoja ei erotella toisistaan. EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdassa todetaan, että liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn käynnistämistä edeltävässä kertomuksessa "otetaan huomioon myös se, ylittääkö julkistalouden alijäämä julkiset investointimenot, sekä muut merkitykselliset tekijät". Liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä annetussa asetuksessa luetellaan merkityksellisinä tekijöinä muun muassa "sekä juoksevien että pääomaa koskevien perusmenojen kehitys", "unionin yhteisen kasvustrategian mukaisten politiikkojen toteuttaminen sekä yleinen julkisen talouden laatu".

⁽⁴⁾ Ks. kasvua edistävien menojen määritelmä Euroopan komission asiakirjassa *The Quality of Public Expenditure* (2012).

⁽⁵⁾ Ks. CEPII Policy Brief n°4, heinäkuu 2014: *A new Architecture for Public Investment in Europe*, Natacha Valla, Thomas Brand ja Sébastien Doisy, s. 4.

⁽⁶⁾ Ks. kuudes koheesiokertomus, s. 142.

⁽⁷⁾ Ks. kuudes koheesiokertomus, s. 144.

12. toteaa, ettei tähän mennessä ole laadittu julkisia investointeja koskevaa EU:n strategiaa ja että Euroopan komissio on yleensä vain antanut jäsenvaltioille ei-sitovia suosituksia: ”Kasvua voidaan edistää toteuttamalla uskottavia ja kasvua tukevia julkisen talouden vakauttamistoimia, joilla tehostetaan verorakennetta ja parannetaan julkisten menojen laatua. [– –] Jäsenvaltioiden olisi erityisesti pyrittävä ylläpitämään riittävää julkisen talouden vakauttamisvauhtia sekä säilyttämään investoinnit, joiden avulla on tarkoitus saavuttaa Eurooppa 2020 -strategiassa asetetut kasvu- ja työllisyystavoitteet.”⁽⁸⁾ Tätä suositusta täsmennettiin vuoden 2013 kasvuselvityksessä: ”Koulutus-, tutkimus-, innovaatio- ja energiainvestoinnit olisi asetettava ensisijaisiksi ja niitä olisi mahdollisuuksien mukaan lisättävä varmistamaan kuitenkin menojen tehokkuus.” Komitea painottaa, että mahdollisessa EU:n strategiassa tulee noudattaa tarkoin toissijaisuusperiaatetta.

13. pitää kuitenkin myönteisenä sitä, että vuoden 2014 maakohtaisissa suosituksissa korostetaan kasvua tukevia pitkän aikavälin toimenpiteitä ja tunnustetaan, että lyhytkestoisia julkisen talouden vakauttamistoimia olisi täydennettävä tasapainoisessa politiikkayhdistelmässä kasvuun ja työpaikkoihin kohdistuvilla pitkäaikaisilla investoinneilla. Maakohtaisissa suosituksissa viitataan usein tutkimukseen ja innovointiin, osaamiseen, koulutukseen, pk-yritysten markkinoille pääsyyn (13 maata), energia-alaan (12 maata) sekä liikenne- ja laajakaistainfrastruktuuriin (8 maata)⁽⁹⁾.

14. muistuttaa, että valtion- ja hallitusten päämiesten 28.–29. kesäkuuta 2012 hyväksymässä kasvu- ja työllisyys-sopimuksessa todetaan seuraavaa: ”Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että investoidaan tulevaisuuteen suuntautuviin, suoraan talouden kasvupotentiaaliin liittyviin aloihin ja varmistetaan eläkejärjestelmien kestävyys. Komissio seuraa, miten tiukat budjettirajoitteet vaikuttavat kasvua lisääviin julkisiin menoihin ja julkisiin investointeihin. Se raportoi julkisten menojen laadusta ja antaa ohjausta EU:n ja kansallisten finanssipolitiikan kehysten sisällä mahdollisesti toteutettavien toimien laajuudesta.” Euroopan komissio vastasi tähän tehtävänantoon esittämällä varsin akateemisen kannanoton, jolla ei ollut varsinaista oikeudellista asemaa mutta johon ei myöskään sisältynyt minkäänlaisia poliittisia suosituksia⁽¹⁰⁾.

15. katsoo, että joulukuussa 2012 annettuihin Eurooppa-neuvoston päätelmiin sisältyvää suositusta ”hyödyntää EU:n olemassa olevan finanssipoliittisen kehysten tarjoamia mahdollisuuksia tasapainottaa tarve tehdä tuottavia julkisia investointeja julkisen talouden kurinalaisuustavoitteiden kanssa”⁽¹¹⁾ ei ole noudatettu, mutta se on edelleen erittäin ajankohtainen, kuten EKP:n puheenjohtaja totesi 22. elokuuta 2014 pitämässään puheessa: ”Euroalue on vuodesta 2010 kärsinyt finanssipolitiikan puutteesta ja tehottomuudesta erityisesti verrattaessa muihin suuriin pitkälle edistyneisiin talousalueisiin. Olisi koko poliittisen järjestelmän kannalta hyödyllistä, jos finanssipolitiikka saisi suuremman roolin rahapolitiikan rinnalla, ja uskon että tämä olisi mahdollista, kunhan otetaan huomioon erilaiset lähtöolosuhteet ja lainsäädännölliset rajoitteet.”

16. muistuttaa, että vakaus- ja kasvusopimuksen joustava soveltaminen on sallittua poikkeuksellisissa ja tilapäisissä tilanteissa, jotka on määritelty asetuksessa (EU) N:o 1177/2011, ja että komission oman arvion mukaan EU:n finanssipoliittinen kehys tarjoaa riittävästi mahdollisuuksia tasapainottaa tuottavien julkisten investointien tunnustettu tarve julkisen talouden kurinalaisuustavoitteiden kanssa⁽¹²⁾.

II POLIITTISET SUOSITUKSET

17. ottaa huomioon, että kesäkuun 27 päivänä 2014 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä vahvistetaan seuraavaa: ”[– –] Unionin on rohkeasti pyrittävä edistämään kasvua, lisäämään investointeja, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja kannustamaan kilpailukykyä edistäviä uudistuksia. Jotta tässä onnistuttaisiin, nykyisen vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöihin sisältyvää joustoa on myös käytettävä täysin hyödyksi.” Komitea kehottaakin komissiota julkaisemaan tiedonannon siitä, miten se aikoo soveltaa vakaus- ja kasvusopimukseen sisältyviä joustavuussäännöksiä talouskasvun pirstämiseen tarvittavien julkisten investointien edistämiseksi.

18. muistuttaa, että on tärkeää estää valtioita leikkaamasta investointimenoja, kun ne noudattavat julkisen talouden sopeuttamisvaatimuksia, jotta pystytään turvaamaan julkisten investointien riittävä ja kestävä nettotaso. Kokemukset ovat nimittäin osoittaneet, että kriisin ollessa pahimmillaan valtiot päättävät mieluummin leikata investointeja kuin juoksevia menoja. Investoinnit ovat kuitenkin tunnetusti keskeinen kannustin ERI-rahastojen edunsaajina olevien Euroopan alueiden ja kaupunkien toteuttamille tehokkaille rakenteellisille toimille. Ilman tällaista kannustinta ei voitaisi varmistaa niiden aktiivista osallistumista Eurooppa 2020 -strategiaan.

⁽⁸⁾ Komission tiedonanto ”Suunnitelma tiiviin ja aidon talous- ja rahaliiton luomiseksi – Keskustelunavaus”, COM(2012) 777 final, 30.11.2012, kohta 3.1.6.

⁽⁹⁾ Ks. AK:n analyysi vuoden 2014 maakohtaisista suosituksista, heinäkuu 2014.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp125_en.pdf

⁽¹¹⁾ Eurooppa-neuvoston päätelmät EMUn toteuttamisesta, 14. joulukuuta 2012, kohta 2.

⁽¹²⁾ Euroopan komissio, *Quality of public expenditure*, s. 31.

19. toistaa tukevana Euroopan parlamentin kehotusta luopua Euroopan unionin osarahoittamien investointien kansallisesta rahoitusosuudesta kumppanuussopimusten yhteydessä ja pyytää tältä pohjalta, että vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjä ei sovellettaisi paikallis- ja alueviranomaisten rakenne- ja koheesiorahastojen yhteydessä tekemiin investointeihin. Komitea korostaa kuitenkin myös, että kaikkien hallintotasojen tulee pyrkiä alentamaan julkisen velan tasoa tulevien sukupolvien maksettavaksi tulevan taakan pienentämiseksi.

20. on huolissaan siitä, että syyskuussa 2014 käyttöön otettavassa Eurostatin uudessa EKT 2010 -tilinpitojärjestelmässä ei erotella menoja ja investointeja toisistaan. Lisäksi asiaa koskevat säännökset on eräissä jäsenvaltioissa saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä siten, että paikallis- ja alueviranomaiset veloitetaan soveltamaan investointien vuosittaisia asukaskohtaisia ylärajoja. Nämä ylärajat estävät eräissä jäsenvaltioissa erityisesti paikallis- ja alueviranomaisia tarjoamasta ERI-hankkeisiin tarvittavaa osarahoitusta. Ylärajat estävät myös sellaisia paikallis- ja aluehallintotohoja, joilla olisi rahoitusvarantoja, käynnistämästä merkittäviä investointihankkeita, jotka eivät liity ERI-rahastoihin. Komitea kehottaakin Euroopan komissiota esittämään pikaisesti raportin EKT 2010:n täytäntöönpanosta.

21. korostaa, että osarahoituksen jättäminen alijäämälaskelmien ulkopuolelle olisi erityisen tärkeää EU:n ohjelmien täytäntöönpanoprosessin nopeuttamiseksi ja helpottamiseksi. Komitea painottaa, että tämä olisi tärkeää myös niille jäsenvaltioille, jotka ovat kärsineet kriisistä eniten ja jotka ovat saaneet rahoitustukea maksutasemekanismista (euroalueen ulkopuoliset maat Romania, Latvia ja Unkari) tai Euroopan rahoituksen vakautusmekanismista (euroalueen maat Kreikka, Irlanti ja Portugal) ja joissa rakennerahastojen kansallista osarahoitusta on laskettu vuoden 2011 jälkeen. Lisäksi osarahoitusasteen jättäminen alijäämälaskelmien ulkopuolelle helpottaisi ja lisäisi paikallis- ja alueviranomaisten osarahoitusta, minkä ansiosta EU:n varoja voitaisiin jakaa useammalle hankkeelle. Tällöin niiden vipuvaikutus olisi suurempi ja julkisten menojen laatu parempi.

22. ottaa huomioon, että EU:n koheesipolitiikan kautta tekemät julkiset investoinnit määräytyvät jo nyt julkisten investointien eriytetyn laadun mukaan temaattisen keskittämisen periaatteen kautta (Eurooppa 2020: menojen sitominen käyttötarkoitukseen / kohdentaminen), ja kysyy Euroopan komissiolta näin ollen, eikö EU:n tulisi harkita vastaavien arviointikriteerien soveltamista kansallisten julkisten menojen tarkastelussa.

23. kehottaa Euroopan komissiota esittämään valkoisen kirjan, jossa vahvistetaan EU:n tason typologia julkisten menojen kirjanpitoon sisältyvien julkisten investointien laadulle niiden pitkäaikaisten vaikutusten mukaan. Tällainen typologia voisi johtaa siihen, että julkisen investoinnin laatu otetaan painotetusti huomioon laskettaessa budjettialijäämiä ja/ tai että otetaan nykyistä paremmin huomioon todellinen makrotaloudellinen sykli tai tilanne. Perimmäisenä tavoitteena olisi, että otetaan käyttöön nk. kultainen sääntö, jonka mukaan julkishallinnon kirjanpidossa voidaan erottaa juoksevat menot ja investoinnit ja välttyä näin siltä, että pitkäaikaista nettohyötyä tuottavista julkisista investoinneista otetaan huomioon vain lyhyen aikavälin negatiiviset "kustannukset".

24. vahvistaa tukevana edelleen myös marraskuussa 2012 hyväksytyssä Euroopan parlamentin mietinnössä sosiaalisia investointeja koskevasta sopimuksesta – vastauksesta kriisiin⁽¹³⁾ esitettyjä suosituksia. Mietinnössä tunnustetaan nykyisen talous- ja finanssikriisin pitkäaikaiset vaikutukset muun muassa sosiaalisten investointien määrään ja laatuun Euroopassa ja vaaditaan uudistettua lähestymistapaa sosiaaliin investointeihin Euroopassa. Euroopan parlamentti ehdottaa, että jäsenvaltiot harkitsisivat sellaisen Euro Plus -sopimuksen mallin mukaisen sosiaalisia investointeja koskevan sopimuksen tekoa, jolla asetetaan investointitavoitteita edistämään ponnisteluja Eurooppa 2020 -strategian työllisyys-, sosiaali- ja koulutustavoitteiden saavuttamiseksi. Komitea vaatii lisäksi, että julkisia investointeja koskeva strategia suunnataan ympäristötavoitteiden ja sosiaalisten tavoitteiden mukaisesti.

25. kehottaa tarkistamaan "rakenteellisen alijäämän" laskutapaa siten, että otetaan huomioon kansallisen talouden ominaispiirteet ja julkisten menojen rakenteellinen erilaisuus⁽¹⁴⁾.

26. pyytää Euroopan komissiota sisällyttämään julkisten menojen laatua myös valtiotasoa alemmilla hallintotasoilla käsittelevän luvun jokaiseen talous- ja rahaliiton julkista taloutta käsittelevään vuosikertomukseen.

⁽¹³⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0419+0+DOC+XML+V0//FI>

⁽¹⁴⁾ Syitä siihen, miksi julkiset menot ovat erilaisia eri maissa, esitetään asiakirjassa Céline Mareuge / Catherine Merckling: "Pourquoi les dépenses publiques sont-elles plus élevées dans certains pays?", Note d'Analyse France Stratégie, heinäkuu 2014.

27. kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että hyvin ratkaiseva tekijä menojen laadun kannalta on hyvä hallintotapa. Komitea yhtyykin näkemykseen, että menoarviot ovat tarkoituksenmukainen varainkäytön väline. Niissä pyritään jakamaan menot järjestyksellisesti kansallisiin poliittisiin painopisteisiin valikoivan ja kestävä menoperusteisen vakauttamisen kautta siten, että tarkastellaan perinpohjaisesti ja koordinoitusti perusmenoja tavoiteltujen poliittisten tavoitteiden valossa. Ne mahdollistavat periaatteessa kestäväpohjaisemman lähestymistavan verrattuna suoraviivaisiin, kaikkialla tehtäviin menoleikkauksiin, joista saattaa aiheutua kielteisiä taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä⁽¹⁵⁾.

28. ehdottaa, että Euroopan komissio vahvistaa virallisesti taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) suosituksen ottaa käyttöön julkisiin investointeihin sovellettavat periaatteet⁽¹⁶⁾ (maaliskuu 2014). Komitea pitää myönteisenä, että suosituksessa tunnustetaan kaikilla toiminta-aloilla (julkisten investointien koordinointi, valmiuksien kehittäminen, yleisten puitteiden luominen) alue- ja paikallisviranomaisien tärkeä ja kasvava rooli julkisten investointien suunnittelussa ja toteutuksessa.

29. Komitea suhtautuu myönteisesti ns. Junckerin pakettiin sisältyvään ilmoitukseen, jonka mukaan laajakaistan, energian, teollisuusalueiden infrastruktuurin ja viestinnän kaltaisilla osa-alueilla olisi otettava käyttöön jopa 300 miljardia euroa investointeja varten. Tässä yhteydessä komitea pyytää lisätietoja rahoituksen alkuperästä, sen todellisesta täydentävyydestä sekä odotettavissa olevasta yksityisen rahoituksen määrästä ja toivoo, että alue- ja paikallisyhteisöt voivat osallistua asianmukaisesti toimien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

30. ehdottaa investointiastetta kuvaavan indikaattorin lisäämistä makrotalouden tulostauluun Eurooppa 2020 -strategian väliarvioinnin yhteydessä.

31. toteaa, että verovilpin torjunnan tehostamiseen ja veronkierron vähentämiseen tähtäävä EU-strategia myös vapauttaisi tuloja laadukkaiden julkisten investointien elvyttämiseen ja takaisi yrityksille paremmat ja oikeudenmukaisemmat kilpailuedellytykset.

32. esittää, että EU:n laajuisen säästötilin käyttöönotto voisi auttaa 300 miljardin euron investointipaketin rahoittamisessa.

33. odottaa, että 11 jäsenvaltion kaavaileman, tiiviimmän yhteistyön pohjalta käyttöön otettavan finanssitransaktioveron tuottamat tulot sovitetaan yhteen 300 miljardin euron investointipaketin kanssa.

34. kehottaa tehostamaan EIP:n ja kansallisten investointipankkien välistä koordinoitua ja mahdollisesti yhdistämään rahoituskapasiteettia yhteisten hankkeiden puitteissa rajatylittävien heijastusvaikutusten aikaansaamiseksi.

35. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission ja Euroopan investointipankin (EIP) 23. heinäkuuta 2014 käynnistämään ensimmäiseen eurooppalaiseen hankejoukkolainaan, joka koskee huippunopeaa laajakaistaa, ja kehottaa käynnistämään lisää valtioiden rajat ylittäviä tai eurooppalaisia hankejoukkolainoja infrastruktuurin kehittämisen tueksi.

36. kannattaa EIP:n maksetun pääoman korottamista 10 miljardilla vuoden 2012 puolessavälissä tehdyn onnistuneen korotuksen mallin mukaisesti; tuolloin pk-yrityksille suunnattu lainananto voitiin lähes kaksinkertaistaa. Uusi 10 miljardin euron lisäkorotus mahdollistaisi EIP:n lainantovarojen nostamisen jopa 80 miljardiin euroon, sikäli kuin tämä kuuluu EIP:n toimivallan piiriin eri jäsenvaltiossa.

37. pyytää Euroopan komissiota tarkastelemaan mahdollisuutta, että pientä osaa EU:n talousarviosta – mahdollisesti noin 5:tä miljardia euroa vuodessa – käytettäisiin riskipuskurina, jotta EIP voisi lainata enemmän varoja infrastruktuurihankkeiden rahoittamiseen (hankejoukkolainat) ja innovaatioiden edistämiseen. Tämä voisi mahdollistaa jopa 40 miljardin euron investointien toteuttamisen.

Bryssel 3. joulukuuta 2014

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel LEBRUN

⁽¹⁵⁾ Ks. Euroopan komission *Economic Paper 525: Public Spending Reviews: design, conduct and implementation, Summary for non-specialists*, heinäkuu 2014.

⁽¹⁶⁾ <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/oecd-principles-on-effective-public-investment.htm>

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kuudes taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevä kertomus”

(2015/C 019/03)

Esittelijä	Nicola Zingaretti (IT, PES), Lazion aluehallituksen puheenjohtaja
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kuudes taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevä kertomus: investoiminen työpaikkoihin ja kasvuun COM(2014) 473 final

ALUEIDEN KOMITEA

I YLEISTÄ

EU:ta globalisaation aikakaudella auttava keskeinen politiikka...

1. pitää **koheesiopolitiikkaa yhtenä eurooppalaiseen malliin tyypillisimmin kuuluvana politiikkana** ja katsoo, että se on talouden ja hallinnon uudistamiseen liittyvän potentiaalinsa sekä kattavan ja monitasoisen vaikutuksensa ansiosta paras väline edistää sellaisten puiteiden luomista, joiden avulla unioni ja sen alueet voivat vastata aikamme suuriin haasteisiin globalisaatiosta aina ilmastomuutokseen, energiahuoltoon ja kestäväan kehitykseen.

...joka on osoittanut tarpeellisuutensa kriisin vallitessa...

2. korostaa, että koheesiopolitiikka on osoittanut taluskriisin aikana kykynsä **edistää julkisten investointien** – sekä määrällisen että laadullisen – **tason ylläpitämistä eri jäsenvaltioissa** sellaisten valintamekanismien ansiosta, joilla varmistetaan yhdenmukaisuus EU:n strategioiden kanssa.

...ja auttanut alueita selviämään kriisistä...

3. katsoo, että **alue- ja paikallisyhteisöt ovat usein hallinnollisesti päävastuussa julkisista investointimenoista** ja että koheesiopolitiikalla, joka on keskeinen väline näiden tahojen keskeisen aseman varmistamiseksi EU:ssa, tulee parantaa niiden kykyä tarjota kansalaisille laadukkaita palveluja.

...ja jota tulee jatkuvasti mukauttaa uusiin haasteisiin vastaamiseksi

4. katsoo, että finanssi- ja taluskriisin vaikutukset julkistalouksiin kautta koko Euroopan ovat lisänneet tarvetta **saada kestäväpohjainen julkinen ja yksityinen investointitoiminta elpymään** ja kiinnittää lisähuomiota varainkäyttöprosessiin niiden tehokkuuden, säännönmukaisuuden ja nopeuden varmistamiseksi.

5. korostaa, että koheesiopolitiikka ja Eurooppa 2020 -strategia, josta tehdään väliarviointi vuonna 2015, on syytä sovittaa nykyistä paremmin yhteen. Tämä voitaisiin toteuttaa sisällyttämällä talouspolitiikan eurooppalaisen ohjauksen käynnistämisen yhteydessä syyskuussa esitettävään vuotuisen kasvuselvitykseen taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevä luku. Sillä korvattaisiin yhteenkuuluvuutta käsittelevät väliraportit, joita on aiemmin julkaistu koheesiokertomusten välillä.

6. katsoo, että **koheesiopolitiikalla on keskeinen rooli** nyt kun säästötoimien ja kasvua edistävien toimien tasapainottaminen ja sellaisen uudenlaisen kehitysmallin luominen, jonka avulla voidaan vastata globalisaation aiheuttamiin paineisiin, ovat ratkaisevan tärkeitä kysymyksiä EU:n asialistalla. EU-tason toimilla tulee tätä taustaa vasten ja mahdollisia julkistalouteen kohdistuvia paineita ajatellen edelleen pyrkiä tukemaan kasvua. Toimet tulee kohdentaa yksittäisten alueiden ja Euroopan talouden kannalta strategisiin päämääriin, ja hallintojärjestelmästä tulee rakentaa tehokas, jotta sen avulla voidaan vastata globalisaation aiheuttamiin haasteisiin. Komitea katsoo, että nimenomaan ohjelmakauden 2014–2020 käynnistyessä olisi tätä varten hyödyllistä pohtia sitä, millä tavoin voidaan taata koheesiopolitiikalle mahdollisimman merkittävä rooli, hyödyntää synergiavaikutuksia muiden välineiden kanssa ja parantaa koheesiopolitiikan tunnettuutta EU:n kansalaisten keskuudessa.

7. **suhtautuu kuudenteen kertomukseen myönteisesti** ja pitää sitä tärkeänä keinona tiedottaa koheesiopolitiikan toteuttamisesta ja tuloksista, koheesiopolitiikkaan liittyvistä toiminnallisista ongelmista ja siitä, mihin ongelmiin sen avulla tulee purettua lähivuosina, sekä sen tehokkaan hyödyntämisen avaamista mahdollisuuksista.

II KOHEESIOPOLITIIKAN TEHOSTAMISEN EDELLYTTÄMÄT TOIMET

Hyvä hallintotapa EU- ja jäsenvaltiotasolla on ennakkoodellytys...

8. korostaa, että koheesiopolitiikan vaikutusten parantamiseksi on ratkaisevan tärkeää, että **monitasoinen hallinto** toimii asianmukaisesti ja että kansalaisten ja yritysten tarpeisiin vastataan tehokkaasti ja julkisten hankintojen järjestelmä on avoin ja innovatiivinen. Komitea yhtyy näin ollen kuudennessa kertomuksessa esitettyyn suositukseen hyödyntää koheesiopolitiikan puitteissa tarjolla olevia resursseja ja osaamista hallinnollisten valmiuksien määrätietoiseen vahvistamiseen mm. laajentamalla uuden teknologian käyttöä ja pyrkimällä keventämään byrokraatia.

9. katsoo, että pyrittäessä parantamaan **julkisen varainkäytön laatua** tulee ottaa huomioon varojen osoittamisen tehokkuuden ohella myös alueelliset erot ja kasvua mahdollisesti haittaavat alueiden erityispiirteet, analysoida niiden vaikutuksia toimenpiteisiin ja pyrkiä mukauttamaan toimenpiteitä, jotta koheesiopolitiikan teho paranisi ⁽¹⁾.

10. korostaa, että julkisissa politiikoissa tulee keskittyä varmistamaan kyky **reagoida nopeasti ja tehokkaasti** taloudellisiin sokkeihin, sillä monet kansantaloudet ovat erityisen haavoittuvia vallitsevan kriisin oloissa. Komitean mielestä sen lisäksi, että hyödynnetään rakennerahastoja, jotka on tarkoitettu pitkän aikavälin rakenteellisiin ja taloudellisiin sopeutustoimiin, tarvitaan myös lyhytaikaisia elvytystoimenpiteitä.

11. korostaa kuudennen kertomuksen mukaisesti, että uuden yrittäjyyden kehittäminen on osin riippuvaista siitä, **miten helppoa liiketoiminnan harjoittaminen on**, ja että tämä vaihtelee huomattavasti jäsenvaltiosta toiseen. Komitea pitää tarpeellisenä toteuttaa tähän liittyen lisätoimia sääntöjen ja välineiden yksinkertaistamiseksi, hallintotaakan keventämiseksi ja investointien puite-edellytysten parantamiseksi sekä yrittäjyystaitojen edistämiseksi perus- ja ammattikoulutuksessa.

...älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun toteuttamiselle

12. on samaa mieltä siitä, että ”älykäs” kasvu tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia **edistää aluetalouksien kilpailukykyä** ja vähentää niiden alttiutta ulkopuolisten sokkien vaikutuksille. Komitea kannustaakin alueita ja kuntia kehittämään kokonaisvaltaisesti ja taukoamatta aloitteita **yrittäjyyden edistämiseksi** innovatiivisilla aloilla ja keskittämään investointinsa ”tulevaisuuden” aloille, kuten maatalouselintarvikealaan (maatalouden teknologia, eläinlääketiede, elintarviketeknologia), vihreään talouteen, luoville aloille, sähköisiä terveydenhuoltopalveluja koskeviin aloitteisiin, matkailuun, sosiaalipalveluihin ja nk. senioritalouteen. Komitea kehottaa tähän liittyen komissiota tukemaan aluehallintoviranomaisia sen varmistamiseksi, että näiden – EU:n suuntaviivojen mukaisesti – laatimat älykkään erikoistumisen strategiat toteutetaan tehokkaasti aluetasolla.

13. katsoo, että talouden globalisoitumiseen liittyvillä muutoksilla on valtavat vaikutukset työelämään. Huomio tulee tässä yhteydessä keskittää **työmarkkinoiden uudistamiseen**, jotta ihmisten olisi helpompi löytää työtä, sekä koulutuksen suuntaamiseen niin, että luodaan talouden uusien haasteiden edellyttämää osaamista. Komitea toteaa tähän liittyen, että Euroopan sosiaalirahastolla (ESR) on keskeinen rooli tuettaessa aktiivisia politiikkoja ja erityisesti niitä politiikkoja, joiden tarkoituksena on parantaa työntekijöiden osaamista ja kykyä sopeutua yhteiskunnan, tekniikan ja kulttuurin muutoksiin.

14. korostaa, että tietty osa koheesiopolitiikan puitteissa tarjottavasta rahoituksesta osoitetaan koulutushankkeiden tukemiseen, ja muistuttaa, että yksi kriisin seurauksista on ollut **nuorisotyöttömyyden** huomattava kasvu. Komitea korostaa alue- ja paikallisviranomaisten keskeistä roolia tällä alalla ja katsoo, että yhteyksiä nuorisotyöllisyysaloitteen ⁽²⁾ ja ESR:n rahoittamien toimien välillä tulee lujittaa kiinnittäen erityishuomiota nuorisotakuuseen ja välineisiin, joilla edistetään työhön pääsyä.

15. katsoo, että julkisten politiikkojen avulla on **vahvistettava vähävaraisimpien tukemiseen tarkoitettuja välineitä** mm. hyödyntämällä EU-tason aloitteita ja koheesiovaroja, sillä köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen ovat lisääntyneet eurooppalaisissa yhteiskunnissa.

16. suhtautuu myönteisesti siihen, että kaupunkeja koskevat kysymykset ovat kuudennessa koheesiokertomuksessa keskeisellä sijalla, sillä metropoli-ilmiö ja sen mahdolliset vaikutukset kestävyysperiaatteen kannalta ovat merkittäviä globalisoituneessa taloudessa, mutta pahoittelee, ettei maaseutu- ja kaupunkialueiden erittäin merkittäviin kehityseroihin kiinnitetä enempää huomiota. Komitea pitääkin kiinni vaatimuksesta edistää **maantieteellisesti tasapainoista ja monikeskuksista kasvua eri alueilla** mm. toteuttamalla toimia, joilla puututaan päättäväisesti digitaalisen kuilun ongelmaan, sekä kestävästä liikennepoliitikasta, joka perustuu alueellisten erityispiirteiden mukaan eriytettyyn strategiaan.

⁽¹⁾ CDR_3609–2013_00_00_TRA_AC.

⁽²⁾ CDR_00789–2013_00_00_TRA_AC.

17. muistuttaa sellaisen kasvun suuresta merkityksestä, joka luo uusia taloudellisia mahdollisuuksia **kehittämällä puhtaita ja tehokkaita energiamuotoja**. Komitea pitää myönteisenä, että paikallisviranomaiset ovat viime vuosina lisänneet julkisia investointeja ympäristöalalle, ja kiinnittää huomiota eurooppalaisten kuntien ja alueiden sitoutumiseen edistää siirtymistä yhä ympäristömyönteisempään kasvuun. Komitea kehottaa tähän liittyen edelleen vahvistamaan kaupunginjohtajien ilmastopöytäalustusta alue- ja paikallishallinnolta ilmastomuutoksen torjuntaan saatavan panoksen voimistamiseksi ja kehittämiseksi.

18. toivoo, että EU:n koheesiopoliittikan sekä sen taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevien tavoitteiden avulla edistetään myös tulevaisuudessa huomattavasti Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamista. Kun kasvu- ja lähentymistavoitteet nivotaan yhä tiiviimmin toisiinsa, koheesiopoliittikalla voidaan tukea eroavuuksien vähentämistä Euroopan unionissa strategian perustavoitteiden saavuttamiseksi ja edistää siten pysyvästi hyvinvointia koko Euroopassa. Tätä potentiaalia on hyödynnettävä johdonmukaisesti niin, että tukeudutaan koheesiopoliittikassa noudatettavaan kumppanuuslähtöiseen lähentymistapaan ja tartutaan paikallisiin edellytyksiin ja mahdollisuuksiin konkreettisesti alueellisiin strategioihin.

III POLIITTISET SUOSITUKSET

Tulee lisätä resursseja kasvun ja alueellisen tasapainon edistämiseksi...

19. toistaa pyyntönsä, ettei jäsenvaltioiden ja paikallis- ja alueyhteisöjen julkisia menoja, jotka johtuvat rakenne- ja investointirahastojen edellyttämästä osarahoituksesta, lueta **vakaus- ja kasvusopimuksessa** määriteltyihin kansallisiin tai muihin vastaaviin rakennemenoihin. Näin vapautettaisiin resursseja käytettäväksi investointeihin, jotka on valittu niistä Euroopalle koituvan edun perusteella, ja nopeutettaisiin varainkäyttöprosesseja.

20. korostaa kuudennen kertomuksen tavoin, että Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämisen suuntaviivoissa vahvistetaan tavoite saavuttaa todellinen multimodaalinen EU:n laajuinen verkko, johon tulee sisältyä myös rautatiet. Tähän päästään luomalla uutta infrastruktuuria, mutta myös parantamalla olemassa olevia perusrakenteita. Komitea katsoo, että tarvitaan uusia kestäväpohjaisia, kilpailukykyisiä, energiatehokkaita ja entistä ekologisempia liikennevälineitä ja että on edistettävä intermodaalisuutta ja eri liikennemuotojen täydentävää käyttöä. Lisäksi tarvitaan infrastruktuurihankkeita vähemmän kehittyneillä alueilla, sisämarkkinoilla fyysisistä esteistä kärsivillä alueilla (kuten syrjäisillä ja vuoristoalueilla) sekä alueellisen koheesion ongelmista kärsivillä alueilla.

21. toivoo jäsenvaltioiden eri hallintotasojen talousarviovälineiden ja **EU:n rahoitusvälineiden** keskinäisen synergian parantamista kasvuinvestointien määrän lisäämiseksi ja kehittämiseksi. Komitea pitää tässä yhteydessä ensisijaisena Euroopan investointipankin (EIP) ja Euroopan investointirahaston roolin syvempää pohdintaa, jotta voitaisiin laajentaa niiden toimeksiantoa ja vahvistaa niiden pääomapohjaa. Komitea huomauttaa, että ohjelmakauden käynnistyminen voisi olla otollinen hetki korvamerkitä osa EIP-rahoituksesta nimenomaan aluekehitykseen ja määritellä kesto ja ehdot varoja käyttävien hallintotahojen tarpeiden mukaisiksi. Lisäksi tulee tutkia mahdollisuuksia antaa EIP:n tehtäväksi valvoa tiettyjä alue- ja paikallishallinnon käynnistämiä investointeja. Unionin finanssilaitos voisi erityisesti arvioida niiden laatua ja yhdenmukaisuutta EU:n laajojen strategisten linjausten kanssa myös siinä tarkoituksessa, että lainoja, jotka ovat tarpeen niiden toteuttamiseksi vakaussopimusten mukaisesti, voitaisiin käsitellä ensisijaisina.

...säätämisen ja koheesion tasapainottamiseen tähtävien eurooppalaisten yhteensovittamistoimien puitteissa...

22. toistaa huolensa, että jäsenvaltioiden makrotalouspolitiikat saattavat makrotaloudellisten ehtojen vuoksi heikentää rakenne- ja investointirahastojen tehoa ja hyötyä.

23. kehottaa komissiota arvioimaan, kuinka paljon ennakkoehtoihin liittyvät vaatimukset ovat vaikuttaneet huomattaviin viivästyksiin kumppanuussopimusten solmimisessa ja toimenpideohjelmien laatimisessa.

24. huomauttaa, että talouspolitiikan ohjauspaketin (*six-pack*) myötä käyttöön otetussa **makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä** käytetään yksinomaan talousindikaattoreita. Komitea suosittaa, että arviointikehyksessä, jota komissio käyttää päättäessään ennakkovaroituksen antamisesta jollekin jäsenvaltiolle tai vakavimmissa tapauksissa makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn käynnistämiseksi, otetaan huomioon myös sosiaaliset, ympäristöä koskevat ja alueelliset indikaattorit Eurooppa 2020 -strategian perustavoitteiden mukaisesti. Komitean mielestä rahoitus- ja finanssipoliittisten tavoitteiden tiukka kytkeyminen koheesiopoliittikkaan saattaa heikentää alueellista yhteenkuuluvuutta edistävien toimenpiteiden toteuttamista.

25. kehottaa noudattamaan nykyistä paremmin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 174 artiklan määräyksiä alueellisesta yhteenkuuluvuudesta eritoten maaseudulla, teollisuuden muutosprosessissa olevilla alueilla sekä vakavista ja pysyvistä luontoon tai väestöön liittyvistä haitoista kärsivillä alueilla, kuten pohjoisimmilla alueilla, joiden väestötiheys on erittäin alhainen, ja saaristo-, rajaseutu- ja vuoristoalueilla. Lisäksi on otettava huomioon muut väestörakenteesta johtuvat haasteet, joilla on huomattava vaikutus alueisiin. Tällaisia haasteita ovat esimerkiksi väestökato, väestön ikääntyminen ja hyvin hajanainen asutus. Alueiden komitea kehottaa komissiota kiinnittämään koheesiopolitiikkaa toteutettaessa erityistä huomiota maantieteellisesti ja väestörakenteen kannalta epäsuotuisimmassa asemassa oleviin alueisiin.

26. korostaa koheesiopolitiikan tärkeää tukea kasvun ja muutoksen moottorina vähemmän kehittyneille alueille, jotka tarvitsevat pitkän aikavälin jatkuvia toimia.

27. kehottaa lisäksi ottamaan koheesiopolitiikkaa laadittaessa ja toteutettaessa entistä paremmin huomioon syrjäisimpien alueiden erityispiirteet ja haittatekijät, jotka määrittellään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa.

...aidosti aluelähtöisen politiikan ansiosta...

28. katsoo, että mm. innovatiivisuusasteessa ilmenneiden erojen takia **alueullottuvuus** tulee ottaa kaikilta osin huomioon Eurooppa 2020 -strategiaa määriteltäessä ja toteutettaessa. Komitea katsookin, että paikallis- ja alueviranomaisten roolin vahvistaminen lisäisi näiden tahojen vastuullisuutta ja edistäisi yhä tehokkaampaa päätösten tekemistä ensisijaisista investoinneista. Komitea ehdottaa alueellisten indikaattorien luomista saavutetun edistyksen seurantaan varten.

29. pahoittelee, ettei kuudenteen koheesiopolitiikkaa käsittelevään kertomukseen sisälly nimenomaista arviointia EU:n alakohtaisten politiikkojen alueellisesta vaikutuksesta koheesiopolitiikkaan. Kun otetaan huomioon koheesiopolitiikan ja muiden alakohtaisten politiikkojen välinen keskinäinen riippuvuus, komitea ehdottaa, että komissio sisällyttää kertomukseen tätä seikkaa käsittelevän erityisen luvun, kuten aiemminkin on tehty. Tämä vastaa myös Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta, sillä siinä todetaan, että unionin politiikoilla on edistettävä koheesiota Euroopassa.

30. palauttaa mieleen, että olisi tärkeää ottaa politiikkojen **alueellisten vaikutusten arvioimiseksi** käyttöön välineitä, joiden päätarkoituksena olisi tutkia paikallis- ja alueyhteisöihin kohdistuvia EU:n politiikkojen alueellisia vaikutuksia ja tuoda nämä vaikutukset selvemmin esille lainsäädäntöprosessissa.

31. toivookin, että toimenpideohjelmissa määriteltäisiin ensisijainen **alueellinen toimintalinja** täydentämään Eurooppa 2020 -strategian teemoja, jotta alueellisella koheesiolla voitaisiin taata tasapainoinen maankäytön suunnittelu, joka pystyy varmistamaan alueiden keskinäisen riippuvaisuuden.

32. muistuttaa Euroopan komissiota aiemmista lausunnoistaan, joissa on käsitelty bkt:tä pidemmälle meneviä indikaattoreita ja tarvetta tarkastella alueellisia haasteita yksityiskohtaisemmin (esimerkiksi kuinka tieto- ja viestintätekniikkaan sekä nopeisiin laajakaistayhteyksiin liittyviä hankkeita voitaisiin tukea Euroopan aluekehitysrahaston avulla). Komitea katsoo, että alueen bkt:n käyttämiseen indikaattorina liittyy useita heikkouksia, jotka vähentävät koheesiopolitiikan uskottavuutta etenkin alueiden luokittelun sekä rakenne- ja investointirahastojen varojen myöntämisen osalta.

...kiinnittäen runsaasti huomiota hallinnon tehokkuuteen ja tulosten arviointiin...

33. kannustaa ohjelmien nopean toteutuksen varmistamisen vuoksi ryhtymään toimiin EU-rahoituksen hakumenettelyjen sekä toimien hallinnan ja valvontamekanismien **yksinkertaistamiseksi ja järjeistämiseksi**, jotta voidaan parantaa tehokkuutta.

34. kehottaa vastuullisia viranomaisia toteuttamaan erityisiä toimia koheesiopolitiikan varojen hallinnan perustana olevien horisontaalisten perussääntöjen yhdenmukaistamiseksi ja asianmukaiseksi saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tämä koskee erityisesti hankintamenettelyistä annettuja sääntöjä⁽³⁾.

35. katsoo, että komission on varmistettava, ettei liiallinen byrokratia estä toimien tehokkuutta. Komitea kehottaa komissiota tarkistamaan menettelytapaa, jonka mukaan tehokkaammissa toimenpideohjelmissa edellytetään samanlaista byrokratiaa kuin ohjelmissa, joissa korkea virheaste tai petokset ovat tyypillisiä. Lisäksi alueiden komitea kehottaa Euroopan komissiota toteuttamaan tarvittavia toimia toimenpideohjelmien hyväksymisen nopeuttamiseksi, jotta uusi ohjelmakausi voidaan käynnistää mahdollisimman nopeasti.

⁽³⁾ CDR_3609-2013_00_00_TRA_AC.

36. yhtyy kertomuksessa korostettuun näkemykseen, jonka mukaan rakenne- ja investointirahastovarot tulee keskittää suppeaan määrään tavoitteita alueellisten vaikutusten maksimoimiseksi. Komitea on kuitenkin huolissaan **liian vähäisestä joustavuudesta** temaattisten tavoitteiden valinnassa, vaikka kyseiset tavoitteet tulee määrittellä eri alueiden erityispiirteiden ja tarpeiden mukaan.

37. on huolestunut täydentävyyseriaatteen huomioonottamisen heikentymisestä kaudella 2014–2020, jolloin varmentamista edellytetään vain 14 jäsenvaltiossa. Komitea kehottaa komissiota arvioimaan periaatteen soveltamista kaikkialla EU:ssa, jotta vältettäisiin rakenne- ja investointirahastojen hyödyntäminen jäsenvaltioiden investointien korvaamiseksi.

38. ei kannata yhteisen suoritusvarauksen luomista kansalliselle tasolle, sillä tällainen mekanismi voisi johtaa vaatimattomia tuloksia tuottavien ja helposti saavutettavien tavoitteiden määrittelyyn. Komitea pitää yhtenä suurimpana **tuloskehyykseen** liittyvänä haasteena määrällisten tavoitteiden sekä kunnianhimoisten mutta toteutettavissa olevien indikaattoreiden laatimista.

39. muistuttaa, että julkiset ja yksityiset investoinnit ovat vähentyneet viime vuosina, eräissä jäsenvaltioissa alimmilleen. Talousarvioiden tiukkuus ja menoleikkaukset haittaavat vakavasti talouskasvun elvyttämiseen kykenevien alojen investointeja. Komitea kehottaa Euroopan komissiota **punnitsemaan huolellisesti, missä tapauksissa rahoitus-oikaisuja tai maksujen keskeytyksiä sovelletaan**, ottaen huomioon mahdolliset seurausvaikutukset työllisyyteen ja kasvuun.

40. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita nopeuttamaan neuvotteluja ja menettelyjä kumppanuussopimusten ja toimintaohjelmien hyväksymiseksi, korostaa Euroopan rakenne- ja investointirahastoista myönnettyjen varojen merkitystä investointitoiminnalle paikallis- ja alueyhteisöissä ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita näin ollen tekemään tiivistä yhteistyötä, jotta varmistetaan menettelyjen laatu ja rajoitetaan lisäviivästyksistä koituvia haittoja uuden tukikauden alkaessa.

41. kehottaa komissiota järjestämään **erilaista hallinnollista apua** keskeisiä seikkoja varten, kuten toimien tavoitteiden määrittämiseksi, asianmukaisilla indikaattoreilla mitattujen tulosten arvioimiseksi ja jatkotoimien määrittelemiseksi. Tavoitteena on varmistaa toimien toteutuksen yhtenäisyys asianomaisten viranomaisten kesken ja edistää osaltaan sellaisen hallintokulttuurin vakiintumista Euroopan tasolla, joka perustuu toteutettujen toimien seurantaan ja arviointiin. Komitea pitää niin ikään tähdellisenä varmistaa, että alue- ja paikallisviranomaiset saavat apua uusia rahoitusjärjestelyjä koskeviin aloitteisiin, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä resurssien ja investointien lisäämiseksi, sekä julkisiin hankintoihin liittyen. Niiden olisi entistä enemmän muotouduttava julkishallinnon välineeksi, jolla kannustetaan innovointiin ja luovuuteen.

...sidosryhmien ja kansalaisten syvällisempään osallistumiseen...

42. on vakuuttunut siitä, että **hyvän kumppanuuden säännöt** ovat omiaan lisäämään – muodon ja sisällön puolesta – paikallista osallistumista ohjelmasuunnitteluun ja että ne ovat perustavan tärkeitä koheesipolitiikan vaikutusten laajentamiseksi ja vakiinnuttamiseksi. Komitea kehottaa Euroopan komissiota tarkastamaan, miten sääntöjä sovelletaan eri lainkäyttöalueilla, jotta voidaan varmistaa paikallisten sidosryhmien laaja ja avoin osallistuminen. Ilman niiden täysipainoista panosta ohjelma-asiakirjojen laadintaan niiden osallistuminen toteutusvaiheessa jää näet heikommaksi etenkin sellaisten välineiden osalta, jotka edellyttävät eri hallintotasojen yhdessä toteuttamaa ohjelmasuunnittelua.

43. huomauttaa, ettei kuudennessa kertomuksessa kiinnitetä erityisesti huomiota **viestintään ja tiedotukseen**, vaikka nykyaikana ihmisiä olisi politiikan täyden legitimiuden varmistamiseksi ja Euroopan yhdentymiskehityksen syventämiseksi valvutettava ja informoitava rakennerrahastoista rahoitettujen hankkeiden tuloksista sekä EU:n politiikan vaikutuksista heidän asuinalueeseensa. Jotta koheesipolitiikkaa voitaisiin tehdä mahdollisimman tunnetuksi kansalaisten keskuudessa, komitea pyytää, että Euroopan komissio ja jäsenvaltiot kutsuisivat paikallis- ja alueyhteisöt yhä laajemmin mukaan viestintäkampanjoihin. Samalla komitea katsoo, että on pantava täysimääräisesti täytäntöön säännökset, joissa edellytetään – hyödyntämällä täysin myös tietoteknisiä välineitä – avoimuutta myönnettyjen määrärahojen sekä toimenpiteiltä odotettavien tulosten osalta, sekä vahvistettava kerättyjen tietojen (avoin data) käyttöä tarkoituksiin, joiden katsotaan olevan kansalaisten kannalta hyödyllisimpiä ja tehokkaimpia.

...yhä tiiviimpään vuorovaikutukseen eri jäsenvaltioiden hallintojen välillä ja naapurimaiden kanssa...

44. katsoo, että koheesiokertomuksessa kiinnitetään liian vähän huomiota **Euroopan alueelliseen yhteistyöhön**, vaikka se on ollut ohjelmakaudesta 2007–2013 lähtien oma tavoitteensa koheesiopolitiikassa. Rajaseutualueiden koheesioon vaikuttaa ensisijaisesti rajat ylittävä yhteistyö, jota tässä yhteydessä tehdään. Näin ollen komitea ehdottaa, että kertomuksessa arvioitaisiin jatkossa koheesion toteutumista Euroopan rajaseutualueilla. Tässä yhteydessä tulisi esittää analyysi alueiden suurimmista ongelmista ja arvioida rajat ylittävän yhteistyön toimenpideohjelmien vaikutuksia. Tähän välineeseen olisi kiinnitettävä enemmän huomiota myös siksi, että sen avulla edistetään yhteistoimintaa ja kokemusten vaihtoa eri jäsenvaltioiden hallintojen välillä ja sen tavoitteena on edistää siirtymistä kohti hallintojärjestelmää, joka pohjautuu yhä voimakkaammin yhteisiin arvoihin ja toimintatapoihin.

45. pahoittelee, ettei koheesiopolitiikan oleellista roolia **makroaluestrategioiden** tukemisessa kehitellä kuudennessa koheesiokertomuksessa edelleen.

46. vetoaa koheesiopolitiikan ja Euroopan unionin naapuruuspolitiikan nykyistä tiiviimmän koordinoinnin sekä hankkeiden tulosten paremman arvioinnin ja levittämisen puolesta.

...ja yhä suurempaan poliittiseen painoarvoon eurooppalaisessa keskustelussa

47. kehottaa muodostamaan **"koheesiopolitiikan neuvoston"**, joka koostuu jäsenvaltioissa koheesiopolitiikasta vastaavien hallintotasojen ministereistä. Komitean mielestä näin voidaan lisätä koheesion näkyvyyttä ja taata jatkuvan poliittisen keskustelun käyminen tästä aiheesta. Komitea toteaa tähän liittyen olevansa halukas osallistumaan aktiivisesti tällaisen elimen perustamisesta käytäviin poliittisiin keskusteluihin varmistaakseen, että niissä otetaan täysimääräisesti huomioon paikallis- ja alueyhteisöjen näkemykset ⁽⁴⁾.

Bryssel 3. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Michel LEBRUN

⁽⁴⁾ CDR_2233–2012_00_00_TRA_RES, esittelijä: Marek Woźniak (PL, EPP).

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Teollisuuspolitiikkapaketti”

(2015/C 019/04)

Esittelijä	Markku Markkula (FI, EPP), Espoon kaupunginvaltuuston jäsen
Viiteasiakirjat	Euroopan komission tiedonanto – Kohti Euroopan teollista renessanssia COM(2014) 14 final Euroopan komission tiedonanto – Visio teollisuustuotteiden sisämarkkinoista COM(2014) 25 final

I KESKEISET VIESTIT EUROOPPA 2020 -STRATEGIAA KOSKEVIIN AK:N SEURANTATOIMIIN PERUSTUEN

1. AK on vuodesta 2010 käsitellyt teollisuuspolitiikkaa erityisesti Eurooppa 2020 -strategian tähän aiheeseen liittyvien lippulaivahankkeiden näkökulmasta ja toteuttanut strategian arvioimiseksi useita tutkimuksia ja konferensseja ⁽¹⁾. Tämän tuloksena AK esitti Eurooppa 2020 -strategian kokonaisarvioinnin 7. maaliskuuta 2014 annetussa Ateenan julkilausumassa ⁽²⁾ ”Alueellinen kasvu- ja työllisyysuunnitelma”, johon liittyy väliarviointiraportti ⁽³⁾. Lyhyesti sanottuna AK kehottaa

- sisällyttämään alueellisen ulottuvuuden Eurooppa 2020 -strategiaan asettamalla eriytettyjä aluekohtaisia tavoitteita yhdistetyssä ylhäältä alaspäin ja alhaalta ylöspäin suuntautuvassa lähestymistavassa
- suunnittelemaan ja panemaan täytäntöön Eurooppa 2020 -strategian monitasoisen hallinnon lähestymistavan pohjalta
- rahoittamaan riittävästi kasvun ja työllisyyden tueksi tarvittavia pitkän aikavälin investointeja.

ALUEIDEN KOMITEA

2. korostaa, että ottamalla kaupungit tiiviimmin mukaan kaikkiin politiikkasyklin vaiheisiin EU pystyy paremmin vastaamaan muutoksiin, joita kansalaiset kaikkialla Euroopassa kokevat. Tämä edellyttää monitasoisen hallinnon lähestymistavan soveltamista yhteistyössä kaikkien hallintotason kanssa (vertikaalinen kumppanuus) ja sidosryhmien kanssa tehtävän eritasoisen yhteistyön kautta (horisontaalinen kumppanuus).

3. ehdottaa, että komissio vahvistaa toimiaan alueellisen ja paikallisen tason vertaisarvioinnin, kokemustenvaihdon ja vertaisoppimisen alalla, sillä niillä on ratkaiseva rooli parannettaessa teollisuuden innovointivalmiuksia ja näin ollen suuri merkitys Eurooppa 2020 -strategian kannalta. Paikallis- ja alueviranomaisten hallinnollisia valmiuksia näillä aloilla on vahvistettava, jotta niillä voi olla ohjaava rooli ja jotta ne voivat tarjota muille kumppaneille foorumin ratkaisujen etsimiseen.

Jatkoa teollisuuspaketin alueellisen ulottuvuuden arviointiin

4. AK on arvioinut teollisuuspolitiikkapaketin alueellista ulottuvuutta ja määrittänyt paikallis- ja alueviranomaisten merkittävimmät asiakohdat ja tarpeet teollisuuspolitiikan toimeenpanossa: 1) kuntien ja alueiden rooli globaalissa arvoketjussa; 2) kriisin epätasaiset ja pitkäaikaiset vaikutukset alueelliseen, taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen; 3) monitasoinen hallinto ja politiikan koordinointi; 4) institutionaaliset valmiudet ja teollisuuspolitiikan strateginen hallinto; 5) valmiudet edistää yrittäjyysshenkistä oivaltamista ja säädellä markkinoita oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti.

5. toteaa, että analyysiin sisältyi myös arviointi näiden ongelmien ja tarpeiden yhteydestä teollisuuspakettiin kuuluviin tiedonantoihin sekä eräiden parhaiden toimintatapojen vertailu. Päätelmissä esitettiin ehdotuksia paikallis- ja alueyhteisöille teollisen toiminnan tukemiseksi ja edistämiseksi.

⁽¹⁾ <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Pages/MTAR.aspx>

⁽²⁾ <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Documents/2210%20Athens%20declaration%20A5%20indd.pdf>

⁽³⁾ <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Documents/CoR%20Europe%202020%20mid-term%20assessment%20report.pdf>

6. Analyysin perusteella AK suosittelee, että paikallis- ja alueviranomaiset kiinnittävät älykkääseen erikoistumiseen perustuvissa tutkimus- ja innovointistrategioissaan (RIS3) erityisesti huomiota seuraaviin seikkoihin, joiden toteutuminen edellyttää useilta osin myös komission toimenpiteitä:

- a) paikkakohtaisen ja mahdollisuuksiin perustuvan tilanne- ja tarveanalyysin tekeminen
- b) asianmukaisten tilannekohtaisten rakennemuutosprioriteettien määrittely
- c) strategian vertaisarvioinnit
- d) alueellisten ja paikallisten strategioiden integroiminen valtakunnalliseen järjestelmään
- e) institutionaalisten ja hallinnollisten valmiuksien kehittäminen
- f) vakaan seuranta- ja arviointijärjestelmän toteuttaminen siten, että joustavat hallinto-ohjeistukset ja tilintarkastuskäytännöt tukevat tulos- ja vaikuttavuustavoitteita
- g) markkinasääntöjen edistäminen ja alhaalta ylöspäin suuntautuva lähestymistapa politiikan suunnittelussa
- h) tapauskohtaisten keskeisten mahdollistavien teknologioiden (KET) integroinnin ja kehityksen tutkiminen ja edistäminen
- i) kapasiteetti työpaikkojen luomiseen sekä paikallisen osaamisen hyödyntäminen erityisesti tuotanto- ja palveluprosesseissa.

II YLEISET POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

7. on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että vahva teollinen perusta on ensiarvoinen Euroopan kilpailukyvyille ja vakaalle kehitykselle. Tähdentäen, että teollisuus on paljon enemmän kuin perinteinen valmistusteollisuus, jota sillä tyypillisesti tarkoitetaan, ja että teollisilla prosesseilla ja ekosysteemeillä on laajat vaikutukset koko yhteiskuntaan, AK kehottaa panemaan nopeasti täytäntöön tässä lausunnossa ehdotetut toimet.

8. korostaa, että Euroopan kilpailuetu maailmantaloudessa perustuu ennen kaikkea kestäviin, korkean jalostusarvon tuotteisiin ja palveluihin. Tästä syystä AK huomauttaa, että teollisuuden uudistumiselle välttämättömien innovaatioinvestointien väheneminen talouskriisin aikana on muodostunut vakavaksi uhkaksi Euroopan tulevaisuudelle.

9. kehottaa painokkaasti Eurooppaa tunnustamaan tarpeen pyrkiä maailman johtoasemaan strategisilla aloilla, joilla on laadukkaita työpaikkoja. Tämä vaatii olemassa olevan teollisuuden stimuloimista investoimalla uuteen teknologiaan, parantamalla liiketoimintaympäristöä, helpottamalla markkinoillepääsyä ja rahoituksensaantia sekä varmistamalla, että työntekijöillä on asianmukaiset teolliset taidot.

10. painottaa, että EU-alueen kaikkien aikojen pisin taantuma on tuonut korostetusti esiin vahvan, kilpailukykyisen ja kestäväpohjaisen teollisuuden merkityksen kansalaisten hyvinvoinnin perustana. Teollisuuden osuus EU:n viennistä on yli 80 prosenttia ja yksityisestä tutkimuksesta ja innovoinnista 80 prosenttia. Lähes joka neljäs yksityisen sektorin työpaikka on teollisuudessa ja edellyttää usein korkeaa ammattitaitoa. Jokainen valmistusteollisuuden uusi työpaikka synnyttää 0,5–2 työpaikkaa muille aloille.

11. korostaa, että yhteiskunnan toimien lisäksi ratkaisevia ovat jokaisen teollisuusyrityksen itsensä reagoitiherkkyys ja toimenpiteet, jotta teollisuus reaalityöelämän ja hyvinvoinnin selkärangana kykenee kehittämään kilpailukykyisenä.

12. korostaa muutoksenhallinnan osaamista paikallistasolla kaikkialla Euroopassa. Teolliseen ja myös poliittiseen osaamiseen kuuluvat enemmän kuin koskaan liiketoimintaprosessien ymmärtäminen, tiedon ja teknologian hallinta sekä henkilökohtaiset vuorovaikutustaidot. Teollinen toiminta on osa yhä laajemmiksi ja monimutkaisemmiksi muuttuvia arvoketjuja ja -verkostoja, joissa eri aloilla ja eri maissa toimivat suuret yhtiöt sekä pk-yritykset nivoutuvat toisiinsa. Teollisuuden alojen suuryritysten ja pk-yritysten toimintalinjat on kytkettävä aidosti niiden sijaintivaltioiden ja -alueiden konkreettisiin teollisuuspolitiikkoihin.

13. muistuttaa, että perinteinen tuotantoketjuajattelu kiinteine vaiheineen ja tuotannon tekijöineen on hämärtyvässä, sillä todellisuudessa kyse on monimuotoisesta vuorovaikutuksesta globaalisti verkottuneissa ekosysteemeissä. Teknologiat ovat avainasemassa uusien, kestävien ratkaisujen mahdollistajina.

14. korostaa tarvetta panostaa EU:n perinteisen teollisuuden nykyaikaistamiseen erityisesti niillä aloilla, joiden kilpailukykyyn työvoimakustannukset ovat vaikuttaneet merkittävästi ja joilla on olemassa korkeatasoista osaamista, jota voidaan hyödyntää.

15. panee merkille teollisuuden viimeaikaisen kehityksen, jossa teollisuustuotteet ja palvelut täydentävät toisiaan. Palvelujen osuus on noin 40 prosenttia eurooppalaisten teollisuustuotteiden viennin jalostusarvosta. Noin kolmannes tällaisten tuotteiden viennin synnyttämistä työpaikoista on yrityksissä, jotka toimittavat vienninharjoittajille tavaroita ja lisäpalveluita. Huollon ja koulutuksen kaltaiset palvelut ovat oleellinen osa monimuotoisten teollisuustuotteiden toimitusta. Asiantuntijapalvelujen, kuten rahoituksen, viestinnän, vakuutustoiminnan ja osaamisvaltaisten liike-elämän palvelujen (KIBS) merkitys kasvaa teollisuustuotteiden tuotannossa. Tämä selittää osaltaan palvelujen kasvavan osuuden kansantalouden kokonaistuotoksesta.

16. korostaa tieto- ja viestintätekniikan toimintatapojen muuttumisen seurauksia. Tällä hetkellä autoissa, kuluttajaelektronikassa, teollisuuden tuotannossa ja terveydenhuollossa on enemmän mobiileja verkkoyhteyksiä kuin niitä on ihmisten tavanomaisessa toiminnassa. Modernissa konepajayrityksessä on usein yli 10 kertaa enemmän tietokoneita ja verkkolaitteita kuin toimistoympäristössä. Verkostoitunut toiminta edellyttää tehokasta tiedon hallintaa: kokonaisuukien tietomallinnusta sekä avointa innovaatiotoimintaa ja yhdessä tekemistä, joista kaikki hyötyvät. Tarvitaan ehdottomasti alueellista tietomallinnusta kaupunkisuunnittelussa sekä prosessinhallintaa kuntien ja alueiden tasolla.

17. haluaa edistää yritysten yhteiskuntavastuun käsitteiden käyttöönottoa eurooppalaisessa teollisuuspolitiikassa tuottavamman, kestävämmän ja osallistavamman talouden perustana.

Komission tiedonannossa ja Eurooppa-neuvoston maaliskuussa 2014 tekemässä päätöksessä määritellyt tärkeimmät painopistealueet

ALUEIDEN KOMITEA

18. on tyytyväinen siihen, että komissio kehottaa jäsenvaltioita ottamaan vastuuta teollisuuden elvyttämisestä ja etsimään yhteisvastuullisempia ratkaisuja Euroopan kilpailukykyyn ja kestäväen kasvun vahvistamiseksi. AK katsoo, että Euroopan komission tulee puolestaan hyödyntää nykyistä paremmin mahdollisuuksia, joita Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 173 artikla tarjoaa teollisuuspolitiikan alalla. Erityisesti sen tulisi käyttää mahdollisuutta "tehdä aiheellisia aloitteita [jäsenvaltioiden] yhteensovittamisen edistämiseksi [teollisuuspolitiikan alalla], erityisesti aloitteita, joilla on tarkoitus vahvistaa suuntaviivoja ja indikaattoreita, järjestää parhaiden käytäntöjen vaihtoa sekä valmistella tarvittavat tekijät säännöllistä seuranta- ja arviointia varten".

19. korostaa, että teollista strategiaa ei voida toteuttaa muista aloista erillään, koska se on moninaisessa vuorovaikutuksessa monien muiden toiminnanalojen kanssa. Teollisen strategian on oltava tiiviisti yhteydessä energia-, koulutus-, T&K&I-, kauppa-, infrastruktuuri-, sosiaalisen vastuun, terveys- ja turvallisuuspolitiikkoihin. Komitea kannattaa siksi yhdenmukaista ja monialaista teollisuuspolitiikan lähestymistapaa.

20. toteaa, että pk-yritykset on tunnustettava eurooppalaisen teollisuuspolitiikan strategiseksi elementiksi soveltamalla tehokkaasti *Small Business Act* -aloitetta.

21. korostaa raskaan perusteollisuuden merkitystä Euroopan biotalouskehityksessä ja esittää, että EU:n tulisi ottaa käyttöön uusia yhteistyö- ja rahoitusmekanismeja, joilla uusinta eurooppalaista teknologiaa ja muuta osaamista saadaan vaativiin ja suuriin perusteollisuuden uudistamishankkeisiin erityisesti vaikean työttömyyden paikkakunnilla.

22. kiinnittää huomiota komission ehdottamiin painopistealoihin, joilla Euroopan teollisuuden kilpailukyky tulisi pyrkiä edistämään. AK kuitenkin korostaa, että nämä ovat perusedellytyksiä, joita on edelleen kehitettävä ja jotka on pantava konkreettisesti täytäntöön.

23. on tyytyväinen Eurooppa-neuvoston 20.–21. maaliskuuta 2014 tekemiin merkittäviin päätöksiin, joilla pyritään parantamaan teollisuuden kilpailukykyä. Neuvosto totesi, että keskeisiä mahdollistavia teknologioita (KET) tulisi vahvistaa määrittelemällä pikaisesti Euroopan etua koskevia hankkeita, sekä kiinnitti erityistä huomiota puhtaan teknologian (*cleantech*) asemaan läpileikkaavana tekijänä, jolla voidaan parantaa teollisuuden kilpailukykyä.

24. katsoo tarpeelliseksi patenttialan tiiviimpää yhteistyötä koskevan asetuksen (EU) N:o 1260/2012 täytäntöönpanon yhteydessä löytää tasapaino innovointiin kannustavan teollis- ja tekijänoikeuksien suojan ja tulevan teknologisen edistyksen mahdollistavan maksimaalisen osaamisenvaihdon välillä. Euroopan tasolla on syytä estää patenttien käyttäminen strategisena aseena esimerkiksi kohtuuttomien ”patenttiteikkojen” tai patenttien pirstaloimisen muodossa ja suosia tiukkoja patentoitavuuskriteerejä, jotta heikon lisäarvon patentit eivät nouse yksinoikeusasemaan.

25. toteaa, että lisäksi Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota ja jäsenvaltioita käsittelemään ensi tilassa tieteen, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (STEM-taidot) alalla havaittuja puutteita ja tuomaan teollisuuden tähän entistä laajemmin mukaan. Tämän täytäntöön panemiseksi tarvitaan pikaisia toimenpiteitä. Näihin AK ehdottaa sisällytettäväksi myös toimia, joilla lisätään kielten osaamista ja täten parannetaan sisämarkkinoiden toimivuutta.

26. edellyttää komissiolta Euroopan uudelleenteollistamistoimia, joissa korostuu Horisontti 2020 -puiteohjelman avulla tuotettava huipputasoinen osaaminen ja sen levitys eri puolille Eurooppaa perusteollisuuspaikkakunnille. INTERREG-ohjelmat ovat ehdottomasti tarpeellisia välineitä teollisuuspaikkakunnilla olevien soveltavan korkeakoulutuksen oppilaitosten keskinäisen verkostotoiminnan vahvistamiseksi, mutta AK pitää tiedemaailman ja teollisuuden välisen vuorovaikutuksen tiivistämisen näkökulmasta erittäin valitettavana, että Horisontti 2020 -puiteohjelmassa ei kaudella 2014–2020 ole enää ”Tietämyksen alueet” -välinettä, vaikka se oli aiemmin toiminut puiteohjelmissa lähes kymmenen vuoden ajan erinomaisena alueellisten klusterien tutkimusohjelmien koordinoituvana välineenä. AK korostaa, että Horisontti 2020 -puiteohjelman ensimmäinen toimintavuosi on osoittanut, ettei tähän tarpeeseen ole kehitetty riittävän tehokasta uutta välinettä. Vastaava ”Tietämyksen alueet” -väline on pikaisesti uudelleen kehitettävä ja otettava käyttöön.

27. kannustaa komissiota korostamaan yhteyksiä tieteen, yritystoiminnan, yhteiskunnan, kansalaisten ja poliittisen päätöksenteon välillä ja kannattaa alueiden tärkeää roolia kaikkien asianomaisten sidosryhmien yhteen saattamisessa *Triple Helix*- ja *Quadruple Helix* -mallien perusteella.

28. toteaa Eurooppa-neuvoston korostaneen myös, että Euroopan kilpailukykyä ja kestävä kasvua koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi on käytettävä kaikkia saatavilla olevia välineitä, kuten Euroopan rakenne- ja investointirahastoja.

Kasvua ja työpaikkoja tukeva investointipaketti

29. AK korostaa Euroopan komission, jäsenvaltioiden sekä paikallis- ja alueviranomaisien yhteistä vastuuta 300 miljardin euron kasvua ja työllisyyttä tukevan investointipaketin luomisessa ja täytäntöönpanossa, sillä niillä on tässä suhteessa toisiaan täydentävä lainsäädäntä- ja budjettivalta. Uudet ratkaisut, joilla on sekä lyhyen että pitkän aikavälin vaikutuksia, voivat pohjautua seuraaviin periaatteisiin:

- Teollinen renessanssi edellyttää entistä tehokkaampien, sekä julkisen että yksityisen sektorin paremmin kattavien rahoitusvälineiden kehittämistä. Näihin kuuluvat riskipääoma, innovatiiviset julkiset hankinnat sekä riskikapasiteetiltaan paremmat lainat tai vakuudet.
- Teollista kasvua ja työllisyyttä tukevat investoinnit edellyttävät uusia investointivälineiden ja infrastruktuuri-investointien yhdistelmiä, joihin liittyy teollisten prosessien uudistamista sekä korkeakoulujen ja teollisuuden tutkimus- ja innovaatioyhteistyön uusia muotoja. Tätä kehitystä voidaan nopeuttaa murtamalla lokeroita ja oppimalla uusimmista tutkimuksista ja teollisista sovelluksista eri elinkeinoaloilla.
- Teollisuustuotannon elvyttämistä voidaan nopeuttaa parantamalla digitaalitekniikan ja verkkopalveluiden käyttöä ja erityisesti panemalla viimein täytäntöön Euroopan digitaaliset yhtenäismarkkinat.

30. tukee vaihtoehtoisten rahoituslähteiden tutkimista ekosysteemien vahvistamiseksi; niitä ovat esimerkiksi joukkorahoitus, riskipääoma ja muut innovatiiviset välineet, joilla päästään irti perinteisestä pankkilainariippuvuudesta.

III YLEISIÄ SUOSITUKSIA EU:N POLITIIKKOIHIN LIITTYEN

ALUEIDEN KOMITEA

31. toteaa, että Euroopan kilpailuetu maailmantaloudessa perustuu kestäviin, korkean jalostusarvon tuotteisiin ja palveluihin sekä arvoketjujen tehokkaaseen hallintaan ja pääsyyn kaikkien maailman maiden markkinoille.

32. korostaa, että säädösympäristön vakaus ja ennustettavuus on edellytys sille, että teolliset investoinnit toteutuvat EU:n alueella. Tämän vakauden ja ennustettavuuden pitää toteutua niin paikallis- kuin aluehallinnon tasolla sekä kansallisella ja EU:n tasolla. EU:n lainsäädännön on edistettävä – mieluiten direktiivien kautta – vakautta ja ennustettavuutta yritysten oikeusvarmuuden takaamiseksi.

33. kannattaa komission toimintalinjaa, jonka mukaan sisämarkkinoiden kehittäminen on kilpailukykyisen ja kestäväpohjaisen teollisuuden kulmakivi. Lisäksi AK muistuttaa, että tuotteisiin ja palveluihin sovellettava sisämarkkina-lainsäädäntö on keskeinen tekijä paitsi Euroopan teollisuuden kilpailukyvyyn myös kuluttajansuojan ja ympäristön suojelun kannalta.

34. tukee komission näkemystä siitä, että säilyttääkseen kilpailukykyä eurooppalaisten teollisuustuotteiden ja -palveluiden markkinat tarvitsevat sääntelykehysten, joka tukee innovointia eikä luo turhia esteitä uusien teknologioiden nopealle omaksumiselle tai innovaatioiden saattamiselle markkinoille nopeasti. EU:n lainsäädännön ja standardien on mahdollistettava se, että uudet tuotteet, palvelut ja teknologiat tuodaan markkinoille nopeasti, jotta Eurooppa voi hyödyntää edelläkävijän asemaansa maailmanmarkkinoilla.

35. tähdentää, että alueiden täytyy voida määrittää oma kasvupotentiaalinsa ja edistää innovointia. Paikallis- ja alueviranomaisten on oltava määrittämisessä mukana yhdistetyn ylhäältä alaspäin ja alhaalta ylöspäin suuntautuvan lähestymistavan mukaisesti.

36. toistaa ehdotuksensa alueellisista sopimuksista, jotka mahdollistavat aluekehittämissankkeisiin liittyvän yhteistyön eri tasojen organisoimien sekä edistävät alueiden välistä yhteistyötä. Komitea ehdottaa tähän yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa, jonka avulla jäsenvaltio- ja paikallistason politiikkoja ja EU:n alakohtaisia politiikkoja ja koheesiopolitiikkaa voidaan lähentää toisiinsa alueellisella tasolla.

37. ehdottaa, että näihin yhtenäisiin ohjelma-asiakirjoihin liittyvät investoinnit sisällytettäisiin Euroopan investointipankin (EIP) erityiseen lainapakettiin, jotta voitaisiin luoda uusia alueellisia ekosysteemejä taloudellista ja sosiaalista innovointia varten. Tämä voisi tarjota erinomaisen keinon edistää innovatiivisia ratkaisuja, tarjota yrityksille demonstraatioita ja helpottaa yhteenliittymien muodostamista aloilla, jotka edellyttävät uudenlaista kumppanuutta yritysten välillä. Näiden ekosysteemien, jotka olisivat julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia, tulisi pyrkiä kahteen tavoitteeseen: yritysten kilpailukyvyyn parantamiseen ja julkisen palvelun tehostamiseen (eli julkisten menojen rationalisointiin).

38. on vakuuttunut siitä, että keskeinen osatekijä EU:n teollisuuspoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa on alueellinen älykkään erikoistumisen (RIS3) politiikka, joka perustuu alueen erityispiirteiden ja innovaatio- ja kasvumahdollisuuksien systemaattiseen analyysiin.

39. ehdottaa, että jäsenvaltiot toteuttavat aluesuunnittelupolitiikkoja, jotka antavat niille mahdollisuuden päättää hyvissä ajoin yrityskehittämisen sijoittumisesta eivätkä muodosta tarpeettomia esteitä, jotka haittaavat yritysten sijoittumista.

40. kannustaa alueita arvioimaan omissa älykkään erikoistumisen strategioissaan (RIS3) tavoiteltua kehitystä edistävien teknologioiden välttämättömyyttä sekä nostamaan keskeisiksi rahoituskohteiksi tarvittavat teollisuuspolitiikkaa edistävät toimet ja vahvistamaan kumppanuuksia EU:n laajuisesti tavoitteidensa saavuttamiseksi.

41. kehottaa komissiota tukemaan erityisesti alueidenvälisiä verkostoja ja niiden välistä yhteistyötä sekä niiden toiminnasta oppimista. Esimerkkinä voidaan mainita *Vanguard Initiative* -aloite, jossa teollinen renessanssi on asetettu älykkään erikoistumisen strategioiden toimien keskipisteeseen, jotta voidaan edistää kokemustenvaihtoa ja huippuosaamisen portaitkojen luomista sekä mahdollistaa yhteisten hankeomusten käsittely.

42. kehottaa EU:ta tarjoamaan alueille rahoitusta, jolla niitä autetaan luomaan toimivia innovaatioekosysteemejä ja toteuttamaan eurooppalaisia yhteishankkeita. AK painottaa, että RIS3-tavoitteet voidaan saavuttaa kaikkialla Euroopassa ainoastaan EU:n tukemien hajautettujen innovointitoimien kautta.

43. korostaa, että edelliseen ohjelmakauteen 2007–2013 verrattuna jäsenvaltioiden ja alueviranomaisten määrittelemiä sääntöjä ja käytänteitä olisi uudistettava siten, että niillä painotetaan ja mitataan tuloksia ja vaikutusta. Tämä edellyttää etenkin kaikkien alueen keskeisten TKI-toimijoiden osallistumista alueen älykkään erikoistumisen strategian täytäntöönpanoon sekä tehokasta verkostoitumista EU:n tasolla.

44. yhtyy monien toimijoiden eri puolella Euroopassa esittämään huoleen siitä, että jäsenvaltiot ja alueviranomaiset eivät ole noudattaneet komission suuntaviivoja, jotka koskevat byrokratian karsimista, rahoituksen uudistamista älykkään erikoistumisen strategioihin perustuvaksi sekä joustavan käyttäjälähtöisen ERI-rahastoihin nojaavan rahoitusjärjestelmän kehittämistä.

45. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan paikallisen liiketoimintaympäristön mittauksia viranomaistoiminnan tehostamiseksi ja yrittäjiin kohdistuvan byrokratian vähentämiseksi. Näin voidaan vertailla sitä, miten erilaiset käsittelyprosessit ja tavat soveltaa sääntöjä vaikuttavat paikalliseen liiketoimintaympäristöön.

46. kehottaa alueita tarkistamaan yhdessä komission kanssa älykkään erikoistumisen strategioitaan ja eurooppalaista kumppanuutta koskevia suunnitelmiaan keskeisten mahdollistavien teknologioiden osalta. S3-foorumien kertomuksen mukaan aluetason päätöksentekijöillä on paljon kysymyksiä, jotka liittyvät valtioon tukeen ja keskeisten mahdollistavien teknologioiden rahoitukseen, koskien myös sääntöjä esittelyhankkeiden ja infrastruktuurien rahoituksesta.

47. muistuttaa, että lisäksi on otettava käyttöön kansallisia välineitä: markkinapohjaisia ja muita innovatiivisia rahoitusvälineitä. Komission ja EIP:n sopimat uudet rahoitusprioriteetit ovat merkittävä mahdollisuus edelläkävijäyritysten investoinneille KET-pohjaisten teknologioiden osalta.

48. korostaa Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI) ja Horisontti 2020 -puiteohjelman merkitystä EU:n teollisen kilpailukyvyyn vahvistamisessa. Erityisen tärkeää on lisätä monitieteistä huippututkimusta ja sen tulosten soveltamista käytäntöön aluetasolla. Tarvitaan monirahoitteisia toimenpidekokonaisuuksia, joilla erityisesti uusimmat ICT- ja KET-tutkimustiedot kohdennetaan teollisuuden eri alojen modernisointiin ja joilla luodaan pysyvien yhteiskunnallisten tulosten aikaansaamisessa tarvittavat uudet käytännöt.

49. toteaa, että lisäksi Euroopan globalisaatorahastosta (EGR) myönnettävä tuki säilyy tärkeänä käytännöllisenä välineenä, joka auttaa ihmisiä ja alueita elpymään talouskriisin seurauksista ja globalisaation vaikutuksista auttamalla irtisanottuja ihmisiä saamaan taas työpaikan.

50. kiinnittää huomiota inhimillisen pääoman, ensiluokkaisen taitotiedon ja osaamisen ratkaisevaan rooliin ja tarpeeseen. Osaamisen kohtaanto-ongelmat ja koulutusnäkökohdat ovat tulevana vuosina keskeinen haaste EU:n teollisuudelle varsinkin, kun valmistusteknologioiden kehitys lisää erityisammattitaitojen tarvetta. Komitea pitää tarpeellisenä lisätä yleistä tietoisuutta asiasta sekä luoda monitieteisiä ja monialaisia valmennus- ja koulutusohjelmia, jotta tutkimuksen ja innovoinnin tuloksia voidaan kehittää edelleen, vakiinnuttaa ja ottaa käyttöön.

51. haastaa nuoren digitaalisukupolven ja sen vasta perustamat yritykset auttamaan alueellisten älykkäiden erikoistumisen kehittämisstrategioiden suunnittelussa ja toteuttamisessa osallistamalla puutteiden kartoittamiseen ja tarvittavien arvoketjujen prosessien korjaamiseen alueilla. Uusissa innovatiivisissa ratkaisuissa tulisi keskittyä sekä julkisiin että yksityisiin teollisuusprosesseihin ja kansalaisten kuluttajakäyttäytymiseen.

52. kehottaa EU:ta, jäsenvaltioita ja alueita suuntaamaan koheesiorahastojen ja Horisontti 2020 -puiteohjelman määrärahoja kilpailukykyä parantaviin investointeihin, jotka kohdistuvat alueiden välisiin, rajatylittäviin ja monialaisiin teollisiin mahdollisuuksiin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä energia-, liikenne- ja digitaali-infrastruktuuriin sekä maiden välisen yhteistyön mahdollistamiseen, tuotantoketjujen yhdentämiseen ja EU:n sisäisen kaupan kehittämiseen.

Välitön tarve nopeuttaa muutokseen tähtäviä toimia

ALUEIDEN KOMITEA

53. on aikaisemmissa lausunnoissaan kiirehtinyt teollisuuden rakenneuudistuksia sekä korostanut yhteiskunnan ja yritysten reagoitavuuden merkitystä globalisaation ja digitalisaation aiheuttamassa kilpailussa. Samalla nämä linjaukset on kytketty toimiin vaadittavan osaamistason nostamiseksi sekä kokonaisvaikutavuutta korostavaan elinkaariajatteluun ja ilmastomuutosta koskeviin tavoitteisiin. Komitea on esittänyt seuraavia huomioita:

- a) Teollisuuspolitiikasta on tehtävä yksi unionin rakentamisen peruspilareista ja määriteltävä se todelliseksi poliittiseksi painopisteeksi, jonka puolesta poliittinen sitoutuminen on yhtä vahvaa kuin koheesion, infrastruktuurien tai maatalouden suhteen. Osaamisen ja muutosten ennakoiva hallinnointi otetaan teollisuusstrategian olennaiseksi osatekijäksi kaikilla tasoilla ⁽⁴⁾. EU:n on tuettava taloudellisesti alueita, jotka ottavat käyttöön innovatiivisia välineitä muutoksia ennakoivassa hallinnoinnissa.
- b) Kokonaisvaltainen ajattelutapa tarjoaa ennen kaikkea myös suuria mahdollisuuksia uusien kestäväpohjaisten materiaalien ja raaka-aineiden kehittämiseen ja auttaa saavuttamaan Eurooppa 2020 -strategiaan kirjatut hiilidioksiditavoitteet. Johdonmukainen elinkaariajattelu alkaa jo tuotteen (lausunnossa: auton) suunnitteluvaiheessa. Se käsittää myös tuotantoprosessissa kaikki ympäristövaikutukset ja käyttövaiheen ja lopuksi myös kierrätyksen tai valmistelun myöhempää uudelleenkäyttöä varten ⁽⁵⁾.

54. on jo aiemmin tunnistanut keskeisiä teollisuuspolitiikan muutostarpeita, yritystoiminnan modernisoimiseksi tarvittavia investointitarpeita sekä näiden toteuttamisen keinoja. Seuraavat lainaukset AK:n kolme vuotta sitten hyväksymästä lausunnosta osoittavat, että nämä samat linjaukset ovat edelleen valmistelun alaisina ja että EU:n toimet ovat liian hitaita reagoimaan nopeasti muuttuvan talouden ja yritystoiminnan tarpeisiin. AK ⁽⁶⁾

- a) on yhtä mieltä tarpeesta edetä älykkäässä erikoistumisessa teollisuusrakenteen kilpailukykyyn edistämiseksi ja kehottaa alue- ja paikallishallintoja kehittämään omat markkinarakonsa innovaatioille. Älykäs erikoistuminen on yhdessä teollisuuspolitiikkaa käsittelevän tiedonannon ja lippulaivahankkeen ”Innovaatiunioni” välillä.
- b) katsoo, että myös julkishallinnoilla voi innovatiivisten julkisten hankintojen myötä olla merkittävä vetovaikutus yritysten kilpailukykyyn.
- c) on sen vuoksi yhtä mieltä siitä, että on kiireesti toteutettava rakenneuudistuksia, jotta voidaan mukautua liiketoimintaympäristöön vaikuttaviin perusteellisiin muutoksiin.

55. tähdentää, että muutosvauhtia voidaan nopeuttaa antamalla paikallis- ja aluetason käyttöön nykyistä enemmän resursseja. Kaikkialla Euroopassa tarvitaan uutta innovatiivisia ja korkealaatuisia urauurtavia toimintoja sekä tulosten replikointia. Alueet ovat valmiita aloittamaan kokeilemisen ja pikamallinnuksen, mikä on avainasemassa onnistumisen kannalta.

56. on monissa lausunnoissaan osoittanut, mitä täytäntöönpanossa tulisi painottaa. Mm. seuraavat esimerkit Horisontti 2020 -lausunnosta ⁽⁷⁾, jonka AK hyväksyi kaksi vuotta sitten, ovat teollisuuspaketin täytäntöönpanossa merkittäviä. AK

- a) korostaa, että globaalit menestystuotteet syntyvät arvoverkkoihin ja ekosysteemeihin perustuvan huipputaiteen tuloksena. Horisontti 2020:n on kyettävä luomaan edellytykset toiminnallisten innovaatioketjujen syntymiselle. Vain siten on mahdollista vastata suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin ja teollisuuden uudistumistarpeisiin.
- b) painottaa keskeisten kehitystä vauhdittavien teknologioiden roolia Horisontti 2020:ssä. Teknologioita ei tule kehittää ainoastaan erillisissä tiede- ja teknologiaohjelmissa, vaan ne olisi kytkettävä jo T&K-vaiheessa teollisuuden arvoketjuihin ja globaaleihin innovaatioarvoverkkoihin sekä toimiin, joilla kehitetään alueellisia ekosysteemeitä ja innovaatioklustereita sekä vahvistetaan asiantuntemusta.

⁽⁴⁾ CdR 2255/2012 fin.

⁽⁵⁾ CdR 1997/2013 fin.

⁽⁶⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 402/2011 fin.

IV ERITYISIÄ POLIITTISIA SUOSITUKSIA LIIKETOIMINTAYMPÄRISTÖÖN LIITTYEN

ALUEIDEN KOMITEA

57. toteaa, että globaali kilpailutilanne on muuttunut ratkaisevasti ja että ei ole pelkästään sopeuduttava todellisuuteen sopeuduttava vaan monilta osin on siirryttävä muutoksen veturiksi. EU:n yritysten kestäväälle globaalille kilpailukyvyllä on annettava entistä suurempi paino arvioitaessa unionin nykyistä säännöstöä ja päätettäessä TKI-määrärahojen kohteista.

58. korostaa, että teollisuustuotteita koskevassa unionin lainsäädännössä asetetaan tärkeimmät yrityksiä koskevat vaatimukset, jotka koskevat turvallisuutta, terveyttä ja muita yleisiä etuja. On erittäin tärkeää, ettei teollisuutta rasiteta liikaa turhan tiuhaan toistuvilla lainsäädäntömuutoksilla. Sen sijaan tarvitaan konkreettisia mekanismeja, joilla pyritään helpottamaan ja tukemaan yritysten investointeja. Hallittu sääntelyesteiden purkaminen on tärkeää tekniikan kehittyessä yhä nopeammin ja maailmanlaajusten toimitusketjujen yhdyntyessä yhä pidemmälle.

59. kannustaa Euroopan alueita ja kuntia laatimaan ja panemaan toimivalta-alueellaan täytäntöön sääntelykehys, joka edistää innovointia ja tieto- ja viestintätekniikkainvestointeja kaikilla talouden aloilla. EU:n paluu maailmanlaajuisesti innovaattoriksi saa aikaan myönteisen kehityksen, joka johtaa tuottavuuden kasvuun, talouskasvuun ja uusiin työpaikkoihin.

60. muistuttaa komission luvanneen, että sääntely olisi vakaata pitkällä aikavälillä ja että sääntelyä merkittävästi yksinkertaistetaan. Tätä tavoitetta on pidettävä ensisijaisena, ja se tulee pyrkiä saavuttamaan välittömästi. Uusista säädöksistä olisi tehtävä perusteelliset vaikutustenarvioinnit. EU:n standardit toimivat käytännössä esikuvina koko maailmassa, ja komissio edistää jatkossakin kansainvälistä standardointijärjestelmää.

61. esittää jälleen komissiolle kehotuksen kehittää analysointivalmiuksiaan ja yrityksille suunnattuja tukivälineitä siten, että selvitetään mahdollisuutta perustaa pk-yrityksen ja suuryrityksen väliin sijoittuva uusi mediaaniyrityksen (henkilökunnan lukumäärä 250–750 työntekijää ja liikevaihto alle 200 miljoonaa euroa) luokka, jollaisen se on jo hyväksynyt elintarviketeollisuuden alalla. Tämä yritysluokka voisi hyötyä mukautetusta tukitasosta, joka olisi suuryritysten tukitasoa suurempi ja pk-yritysten tukitasoa pienempi ⁽⁸⁾.

62. huomauttaa, että valtiontukien uusi yleinen ryhmäpoikkeusasetus sekä tutkimus- ja kehitystyötä ja innovaatiotoimintaa koskevat uudet valtiontukisäännöt tulivat voimaan heinäkuussa 2014 ⁽⁹⁾. Uudet säännöt mahdollistavat aiempaa suuremmat tutkimus- ja innovaatioinvestoinnit erityisesti suuriin ja kompleksisiin hankekokonaisuuksiin, ja pyrkimyksenä on vaikuttaa merkittävästi mm. teollisuustuotannon uudistumiseen.

63. toteaa, että EU:n rakenne- ja investointirahastojen täytäntöönpanon helpottaminen laajentamalla yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaa on huomattava edistysaskel.

64. toteaa, että yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetään edellytykset, joiden nojalla valtiontuesta ei tarvitse tehdä ennakoilmoitusta komissiolle, ja että siinä lisätään tuen kynnysarvoja ja tuki-intensiteettejä sekä määrittää uusia ilmoitusvelvollisuuksia vapautettuja tukimuotoja, kuten tuki innovaatioklustereille ja investointituki tutkimusinfrastruktuureille.

65. panee merkille, että TKI-toiminnan valtiontukea koskeviin puitteisiin sisältyy tuki kokeelliselle kehitystyölle ja teolliselle tutkimukselle ja että soveltavan tutkimuksen osalta enimmäistuki-intensiteetit voivat nyt olla korkeampia.

66. painottaa, että Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden soveltamisala ulottuu T&K-toimintaa laajemmalle sisältäen ensimmäisen toteutusvaiheen ja että näiden hankkeiden toteuttaminen edellyttää usein viranomaisten osallistumista huomattavalla panoksella, sillä markkinat eivät muutoin rahoittaisi tällaisia hankkeita.

⁽⁸⁾ Ks. asiakirja CdR 2255/2012 fin, kohta 18.

⁽⁹⁾ Komission tiedonanto 2014/C 188/02 ja komission asetus (EU) 651/2014.

67. toistaa, että Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet voivat edistää merkittäväällä tavalla talouskasvua, työllisyyttä ja EU:n teollisuuden ja talouden kilpailukykyä, sillä niillä on myönteisiä heijastusvaikutuksia sisämarkkinoihin ja EU:n yhteiskuntaan.
68. korostaa, että jäsenvaltioiden ja teollisuuden tulisi täysimääräisesti hyödyntää uudistettujen valtionapusääntöjen tarjoamat mahdollisuudet edistettäessä yritystoimintaa ja teollisuuden uusiutumista sekä työpaikkojen syntymistä Euroopassa.
69. korostaa, että vaikka tärkeimmillä kehittyvillä markkinoilla toimivat eurooppalaiset yritykset joutuvat kilpailemaan eriarvoisin edellytyksin, eurooppalaisten yritysten on parannettava innovaatiokykyään ja noustava avaintoimijoiksi voimakkaasti laajenevien arvoketjujen verkostoissa.

Bryssel 3. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Michel LEBRUN

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Innovointi siniseen talouteen: hyödynnetään mertemme ja valtamertemme potentiaalia työllisyyden ja kasvun edistämiseksi”

(2015/C 019/05)

Esittelijä	Adam Banaszak, Kujavia-Pommerin voivodikunnan aluevaltuuston jäsen (PL, ECR)
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Innovointi siniseen talouteen: hyödynnetään mertemme ja valtamertemme potentiaalia työllisyyden ja kasvun edistämiseksi COM(2014) 254 final/2

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. katsoo, että sinisen kasvun potentiaalin hyödyntäminen tarjoaa mahdollisuuden vauhdittaa paikallistaloutta ja luoda laadukkaita työpaikkoja osaamis- ja investointivaltaisille talouden aloille.
2. huomauttaa, että ympäristönsuojelun tulee edelleenkin olla yksi sinisen kasvun EU-strategian pääasiallisista tavoitteista.
3. katsoo, että tieteellisen aineiston arviointi voi merkittäväällä tavalla edesauttaa yhteisen kalastuspolitiikan uudistamista menestyksekkäästi ja on tärkeä edellytys sille, että kyseisen politiikan alueellistamisen ulottuvuus toteutuu.
4. vahvistaa uudelleen näkemyksensä, että eurooppalaisen vesiviljelyalan kehittäminen ja tukeminen on keskeinen elementti luotaessa työpaikkoja rakenteellisesti heikossa asemassa oleville alueille ja takaa korkealuokkaisten meren antimien tarjonnan eurooppalaisille kuluttajille.
5. kannattaa Euroopan komission aloitteita sinisen talouden kasvun vauhdittamiseksi.
6. tähdentää, että on tarpeen noudattaa monialaista, integroitua toimintamallia tutkimuspolitiikan, talouspolitiikan, yhteisen kalastuspolitiikan ja liikennepolitiikan koordinoinnissa. Jotta kyetään tehostamaan Euroopan unionin toimintaa sinisen kasvun alalla, ei edellä mainittuja politiikanaloja tule pitää pelkästään toisistaan erillisinä. Yhteisvaikutusten aikaansaaminen niiden välillä kasvattaa hyväksytyjen aloitteiden tuloksekkuutta ja niiden tuomaa lisäarvoa.
7. kiinnittää huomiota tarpeeseen hyödyntää tieteellistä tutkimusta yhteisen kalastuspolitiikan uudistusta toteutettaessa, meren ekosysteemien suojelussa ja kriisitilanteiden riskinhallinnassa. Komitea korostaa kuitenkin, että tieteellisen tutkimuksen hyödyntämisen ja innovaatioiden toteuttamisen tulisi keskittyä ensisijaisesti siniseen kasvuun, joka ei tarkoita vain taloudellista kasvua meritaloudessa vaan myös positiivista vaikutusta muissa talouden osissa.
8. toteaa, että vaikka mertemme ja valtamertemme potentiaalin hyödyntäminen talouskasvun edistämiseksi ja uusien työpaikkojen luomiseksi on sekä tarpeellista että toivottavaa, se ei saa johtaa luontoympäristön tilan heikkenemiseen tai meren ekosysteemien tuhoutumiseen.
9. kehottaa kiinnittämään laajempaa huomiota vesiviljelyalaan sekä meri-, rannikko- ja risteilyliikenteeseen innovaatioita toteutettaessa, jotta saavutetaan suurempi talouskasvu ja luodaan uusia työpaikkoja.
10. kehottaa koordinoimaan sinisen kasvun strategian ja muut EU:n strategiat ja ohjelmat – eritoten Eurooppa 2020 -strategian – laajamittaisemmin ja tuloksekkaammin keskenään.

Tutkimus ja innovointi sinisen kasvun hyväksi

11. painottaa, että vaikka tieteellinen tutkimus ja innovaatioiden käyttöönotto on tarkoitettu edesauttamaan sinistä kasvua, ne eivät saa vaikuttaa pelkästään meritalouteen vaan niiden tulee vaikuttaa myös talouden muihin osiin.

12. kehottaa luomaan erityisen sinisen talouden osaamis- ja innovaatioyhteisön, jotta voidaan edelleen kehittää osaamista ja siirtää ideoita merentutkimuksesta yksityiselle sektorille.

13. on samaa mieltä siitä, että aukot tiedossa ja puutteet aineistossa, jotka ovat käytettävissä merten ja valtamerten tilasta, merenpohjan resursseista, meren eliökunnasta ja elinympäristöihin ja ekosysteemeihin kohdistuvista riskeistä, muodostavat yhden keskeisistä ongelmista, jotka haittaavat sinisen talouden kehitystä. Meriämme koskevan tietämyksen eneneminen edistää kasvua sinisessä taloudessa, kun tunnetaan sen sisältämät resurssit paremmin ja kun tiedetään tarkemmin, miten niitä voidaan käyttää eduksi, samalla kun saavutetaan asetetut tavoitteet luonnonsuojelun alalla.

14. painottaa, miten tärkeää sinisen talouden kehitykselle on, että käytettävissä on tietoa merten ja valtamerten tilasta. Tiedon tarjonnan ja saatavuuden parantaminen vauhdittaa innovointia ja kilpailua, mikä mahdollistaa kriisitilanteiden asianmukaisen hallinnan ja vähentää merialueisiin liittyvää epävarmuutta.

15. katsoo, että merten ja valtamerten tilaa koskevan tiedon saatavuutta ei pidä rajata yleisluonteisiin tietoihin, jotka ovat hyödyllisiä Euroopan unionin tasolla tai jäsenvaltioitasolla. Keskeistä on ottaa huomioon yksittäisten alueiden tarpeet ja tuoda enemmän tietoa mainitulta alalta niiden saataville. Ne voivat käyttää tietoa tehokkaasti hyödykseen sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

16. toteaa, että vaikka on olennaisen tärkeää asettaa käyttöön tietoa merten ja valtamerten tilasta paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla, täytyy koko prosessia koordinoita unionin tasolla. Tämä lisää tietoaineiston hyödyntämisen tuloksekkuutta ja mahdollistaa asianmukaisen tiedonvaihdon osapuolten välillä.

17. kehottaa Euroopan komissiota edelleen laajentamaan tieteellisen tutkimuksen hyödyntämistä työssään alueellistamiskehityksen aikaansaamiseksi yhteisessä kalastuspolitiikassa. Tieteellisen tutkimuksen laajempi hyödyntäminen paitsi heijastaa ajatusta monialaisen lähestymistavan soveltamisesta siniseen talouteen nähden myös edistää kalavarojen järkevää hallinnointia.

18. korostaa, että Euroopan unionin pitää edelleen tukea vesiviljelyä, joka on yksi nopeimmin kehittyvistä elintarviketuotannon aloista. Asianmukainen tieteellinen tutkimus, joka mahdollistaa yrity maailman pääsyn hyödyntämään uutta, laaja-alaisempaa informaatiota merten ja valtamerten tilasta, voi tehdä yrityksistä kilpailukykyisempiä ja niin ollen edesauttaa työllisyyden kasvua eritoten rakenteellisesti heikossa asemassa olevilla alueilla.

19. korostaa, että merten ja valtamerten tilaa koskevan tiedon kerääminen ja jakaminen ei saa luoda paikallis- ja alueviranomaisille ja talouden toimijoille minkäänlaisia haittatekijöitä tai hallinnollisia lisärasitteita.

20. katsoo, että asianmukainen tiedonsaanti merten ja valtamerten tilasta ei ole tärkeää pelkästään innovatiivisten ratkaisujen toteuttamisen kannalta, ympäristön suojelemiseksi sekä kalavarojen ja vesiviljelyn hallinnoimiseksi, vaan se voi olla myös keskeinen edistävä tekijä riskinhallinnassa ja ryhdyttäessä asiaankuuluviin tukitoimenpiteisiin kriisitilanteissa. Tähän liittyen alueiden komitea kehottaa ryhtymään toimiin sellaisen mekanismin kehittämiseksi, jolla hyödynnetään Copernicus-ohjelman satelliittipalvelujen toimittamaa kuvantamistietoa paikallis- ja alueviranomaisten avustamiseen luonnononnettomuuksien vaatimassa nopeassa toiminnassa.

21. korostaa tarvetta tarkkailla jatkuvasti innovoinnin ja kasvun toteutumista sinisessä taloudessa, jotta varmistetaan, että toimet, joihin ryhdytään, ovat mahdollisimman tehokkaita. Näin ollen alueiden komitea suosittelee, että kehitetään selkeästi määritellyt suoritusindikaattorit mittaamaan sinisessä taloudessa tapahtuvaa kasvua ja innovointia. Tällä tavoin määritellyt indikaattorit hyödyttävät komissiota mutta ne edistävät lisäksi asiaankuuluvien tavoitteiden määrittämistä jäsenvaltioille ja alueille.

Ympäristönsuojelu merillä ja valtamerillä

22. toteaa, että sinisen talouden avainkysymys ei ole pelkästään merialan tiedon hyödyntäminen talouskehityksen vauhdittamiseen, vaan ennen kaikkea on kyse sen käyttämisestä hyväksi, jotta pystytään suojelemaan merten ekosysteemejä ja huolehtimaan meriympäristön laadusta. Merten ekosysteemien suojelun ja säilyttämisen on oltava EU:n meripolitiikan avaintekijä.

23. korostaa, että meriympäristön pitää olla puhdas ja terve. Niinpä ajatus suunnitelmien laatimisesta mereen upotetun sotilaallisen ylijäämämateriaalin ja kemikaalijätteiden poistamiseksi, joka esitetään alueiden komitean taannoisessa lausunnossa ⁽¹⁾, tulee ottaa virallisesti harkittavaksi. Samalla tulee käyttää meriä ja valtameriä koskevaa tietämystä eduksi meriympäristön puhdistamisessa ja sen uudistamisessa, mikä osaltaan auttaa takaamaan sen biologisen monimuotoisuuden ja hedelmällisyyden.

24. korostaa, että suojeltuihin merialueisiin perustuva puhdas ja terve meriympäristö on myös tärkeä asia matkailun, mm. kestävyysajattelun mukaisen sukellusmatkailun, kehittämisessä. Kyse on strategisesta välineestä meriympäristöä koskevien tietojen hankkimiseksi ja kansalaisten valistamiseksi kyseisellä alalla.

25. toteaa, että vesiviljelyalan kilpailukyvyyn ja työllisyyden parantuessa koko ala siirtyy dynaamisempaan kehitysvaiheeseen. Tämä ei kuitenkaan saa johtaa merellisten tuotteiden laadun heikkenemiseen panostettaessa niiden määrään. Niinpä on tehtävä kaikki tarpeellinen sen varmistamiseksi, että eurooppalaisille kuluttajille toimitetaan korkealuokkaisia tuotteita. Tämä tarkoittaa eritoten luvan epäämistä geneettisesti muunneltujen organismien tarjoamiselta kuluttajille.

Yksityissektorin yritysten osuus sinisessä taloudessa

26. pitää merkittävänä Euroopan komission aloitteita, joiden tarkoituksena on tieteellisen tutkimuksen ja innovoinnin hyödyntäminen laajasti sinistä kasvua koskevassa strategiassa. Ei saa kuitenkaan unohtaa, että sinisen kasvun strategian perustavan tärkeänä ja toivottavimpana tavoitteena tulee olla sellaisen yritystoiminnan kehittäminen, joka pohjaa merten ja valtamerten hyödyntämättä jääneeseen potentiaaliin.

27. panee merkille, että komission tiedonannossa ei oteta huomioon tiettyjä aloja, joiden osuus sinisestä taloudesta on suurin. Näitä ovat esimerkiksi telakkateollisuus, meriliikenne ja sininen energia. On täysin selvää, että tiedonannolla raivataan tietä tuleville innovaatioille ja tiedealoitteille. Edellä mainitut talouden sektorit ovat kuitenkin sinisen talouden kantavia voimia pitkälle tulevaisuuteen.

28. katsoo, että arvioitaessa mahdollisuuksia hyödyntää innovointia sinisessä taloudessa tulee kiinnittää erityistä huomiota meriliikenteen ja merimatkailun kehittämiseen. Niissä on valtavasti potentiaalia työllisyyden kasvattamiseen.

29. korostaa, että yksityissektorin yrityksillä voi olla keskeinen rooli innovoinnissa ja sen hyödyntämisessä talouskasvun kasvattamiseen sekä uusien ja parempien työpaikkojen luomiseen. Eritoten pk-sektorin yritykset voivat olla tärkeässä asemassa tällä saralla.

30. toteaa, että komission aikomus kasvattaa pk-yritysten osallisuutta sinisessä taloudessa edellyttää rinnalleen riittävää taloudellista tukea sekä nykyisten että tulevien ohjelmien puitteissa. Tuen tarve on erityisen silmiinpistävä vesiviljelyn alalla, missä mikroyritysten, jotka kykenevät yltämään tavoiteltuun innovoinnin tasoon, osuus on 90 prosenttia.

31. katsoo, että toimintapolitiikan puitteita on välttämättä vahvistettava, jotta yksityisyrietykset pystytään osallistamaan siniseen talouteen. Yrityksillä pitää olla merkittävää vaikutusvaltaa määrittäessä tutkimustarpeita sekä määriteltäessä normeja, standardeja sekä liikeyrityksille myönteisiä ratkaisuja. Näin optimoidaan julkisen sektorin toimien sekä yksityissektorin tarpeiden välinen synergia.

32. toteaa, että yksityisyrietysten laajamittaisemman siniseen talouteen osallistamisen tulee tapahtua rasittamatta yksityissektoria liiallisesti.

33. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita työskentelemään Euroopan merialan taloustoimijoiden kilpailukyvyyn parantamiseksi. Kun ymmärretään yksityissektorin tarpeet siniseen talouteen osallistumisen suhteen, on helpompi mukauttaa toimenpiteitä ja toimintalinjoja unionin, jäsenvaltioiden ja alueiden tasolla kyseisiä tarpeita vastaavasti.

34. painottaa, että yrittäjyys sinisen talouden alalla ulottuu merillä ja valtamerillä tapahtuvaa toimintaa edemmäs. Olennaisen tärkeää on suunnitella asianmukaista tukea maissa toimivia siniseen talouteen kytkeytyviä yrityksiä, kuten paikallisia kalanjalostuslaitoksia, varten, jotta pystytään aikaansaamaan kestävällä pohjalla oleva liiketoimintaympäristö paikallisille kalastajille.

⁽¹⁾ CDR 2203/2012, ”Sininen kasvu: Meritalouden ja merenkulkualan kestävä kasvun mahdollisuudet”, esittelijä: Adam Banaszak (PL, ECR).

35. toteaa, että otettaessa käyttöön innovaatioita talouskasvuun ja työpaikkojen luomiseen tähtäävässä sinisessä taloudessa on lisäksi valittava palvelukseen riittävän osaavaa väkeä. Merialan ammattien suosion lisäämiseksi nuorten keskuudessa tarvitaan välttämättä tiivistä koordinoitua politiikan muotoilun, koulutuksen ja yritystoiminnan välillä.
36. korostaa, että sinisen talouden tuottamat hyödyt tulevat olemaan havaittavissa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Kaikenlaisella julkisella rahoituksella on kuitenkin omat rajoituksensa. Niinpä on keskeisen tärkeää hyödyntää myös yksityistä pääomaa toiminnan rahoittamiseen kyseisellä alalla. Näin ollen täytyy edistää laajaa yhteistyötä julkisen ja yksityisen sektorin välillä turvautuen muun muassa julkisten ja yksityisten tahojen kumppanuuksiin, joissa julkinen sektori voisi hyödyntää paitsi yksityisen sektorin rahoituskapasiteettia myös sen asiantuntemusta, yritystoimintakokemusta, hallinto-osaamista ja älyllistä potentiaalia luodakseen ja toteuttaakseen innovatiivisia ratkaisuja sinisessä taloudessa.
37. korostaa, että koska yksittäisissä EU:n jäsenvaltioissa on tehty erilaisia oikeudellisia ratkaisuja julkisten ja yksityisten tahojen kumppanuuksien osalta, Euroopan komissiolla on poikkeuksellisen tärkeä tehtävä edistää julkisten ja yksityisten tahojen kumppanuuksien hyviä käytänteitä ja ratkaisuja sinisen talouden alalla. Täytyy kiinnittää erityistä huomiota institutionalisoidun julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden mahdollisuuteen uusien työpaikkojen luomista ajatellen.
38. huomauttaa, että ei ole mahdollista saada yksityissektorin, pienet ja keskisuuret yritykset mukaan luettuina, edustajia yhteistyöhön julkisen sektorin kanssa, ellei yhteistyön ajatusta edistetä alue- ja paikallistasolla. Niinpä on tarpeen helpottaa ja tukea paikallis- ja alueviranomaisten toimia, joiden tarkoituksena on saada yksityissektorin edustajia mukaan hankkeisiin, jotka toteutetaan julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden muodossa.
39. toteaa, ettei julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta sinisen talouden alalla saa käyttää pelkästään keinona hankkia suuryrityksiä yksityisiksi kumppanitahoiksi. Kun julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet halutaan toteuttaa asianmukaisesti, niissä tulee ottaa huomioon pienten ja keskisuurten yritysten sektorille ominainen rahoituspotentiaali ja riskinhallintakapasiteetti, mikä mahdollistaa sen, että myös pienehköt alueelliset yhteisöt pystyvät hyödyntämään kyseisen kaltaisten toimijoiden resursseja.
40. on tyytyväinen siihen, että tiedonannossa kunnioitetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 3 ja 4 artiklassa vahvistettuja toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita.

Bryssel 3. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Michel LEBRUN

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Tehokkaat, helposti saavutettavat ja sopeutumiskykyiset terveydenhuoltojärjestelmät”

(2015/C 019/06)

Esittelijä	Karsten Uno Petersen (DA, PES), aluevaltuutettu
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto – Tehokkaat, helposti saavutettavat ja sopeutumiskykyiset terveydenhuoltojärjestelmät COM(2014) 215 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET***Yleishuomioita***

Alueiden komitea

1. arvostaa Euroopan komission tiedonantoa, jossa todetaan, että terveydenhuoltojärjestelmien olisi kyettävä pidentämään ihmisten elinikää ja myös parantamaan heidän elämänlaatuun, ja siten auttaa parantamaan kansanterveyttä. Yksilön terveyteen, silloin kun sen määritelmä käsittää sekä fyysisen että psyykkisen hyvinvoinnin, vaikuttavat ratkaisevasti myös muut tekijät kuin terveydenhuollon toimet.
2. kehottaa tunnustamaan terveyden arvoksi itsessään ja pitämään terveydenhuoltojärjestelmien kustannuksia väestön terveyteen kohdistuvina investointeina, joilla voi lisäksi olla myönteisiä vaikutuksia tuottavuuden ja työvoiman tarjonnan kasvun sekä julkisen talouden pohjan kestävyuden muodossa.
3. toteaa, että paikallis- ja alueviranomaiset koko EU:ssa ovat samojen haasteiden edessä: terveydenhuollon kustannusten kasvaminen, väestön ikääntyminen ja sen myötä kroonisten sairauksien yleistymisen ja monien sairauksien yhteisiintymisen sekä terveydenhuollon kysynnän kasvu. Alueiden komitea huomauttaa, että näihin haasteisiin vastaaminen kuuluu valtiollisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten vastuulle.
4. on samaa mieltä ja kannattaa ajatusta siitä, että EU:n kansalaisten tulee saada tehokasta ja korkeatasoista hoitoa, ja kannattaa Euroopan komission pyrkimystä auttaa jäsenvaltioita kehittämään strategioita, joiden avulla ne voivat tehostaa terveydenhuoltojärjestelmiä, lisätä terveydenhuollon saatavuutta ja parantaa terveydenhuoltojärjestelmien sopeutumiskykyä.
5. edellyttää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 168 artiklan noudattamista ja toissijaisuusperiaatteen kunnioittamista terveydenhuoltoalalla. Kyseisen perussopimusartiklan mukaan terveydenhuoltoala kuuluu lähtökohtaisesti jäsenvaltioiden toimivaltaan. Alueiden komitea muistuttaa tässä yhteydessä, että jäsenvaltioilla on vastuu terveyspolitiikasta ja että useimmissa tapauksissa suuri osa terveydenhuoltoalan toimivallasta on paikallis- ja alueviranomaisilla.
6. panee merkille, että vuonna 2013 yhdelletoista jäsenvaltiolle suositeltiin niiden terveydenhuoltojärjestelmien uudistamista osana talouspolitiikan eurooppalaista ohjausjaksoa. Alueiden komitea kiinnittää tässä yhteydessä huomion siihen, että unionin jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmien väliset erot heijastavat niissä tehtyjä yhteiskunnallisia valintoja, ja muistuttaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 168 artiklan mukaan EU:n toimet täydentävät jäsenvaltioiden terveydenhuoltopolitiikkaa.
7. on yhtä mieltä siitä, että innovaatiot vaikuttavat voimakkaasti terveydenhuoltoon, ja tiedostaa, että alalla on suuri taloudellinen merkitys, mutta kehottaa asettamaan terveysministerien neuvoston vuonna 2006 tunnustamat EU:n terveydenhuoltojärjestelmien yhteiset arvot, joita ovat universaalisuus, laadukkaan hoidon saanti, yhdenvertaisuus ja yhteisvastuullisuus, aina vallitsevaan taloudelliseen suhdanteeseen liittyvien näkökohtien edelle.
8. myöntää, että talouskriisi on lisännyt taloudellisiin resursseihin kohdistuvaa painetta jäsenvaltioissa, mutta muistuttaa samanaikaisesti, että terveydenhuoltojärjestelmien kestävyys on varmistettava siten, että yhteisten perusarvojen toteutuminen voidaan turvata paitsi tulevaisuudessa myös nykyään.
9. kannattaa sitä, että antaessaan jäsenvaltioille tukea terveydenhuoltojärjestelmien suorituskyvyn arviointitulosten hyödyntämisessä Euroopan komissio tiivistää yhteistyötä kansainvälisten organisaatioiden, kuten WHO:n ja OECD:n, kanssa.

10. kehottaa komissiota etenemään varovasti terveydenhuoltojärjestelmien suorituskyvyn arviointia koskevan laajan raportointijärjestelmän kehittämisessä ja muistuttaa, että WHO:n ja OECD:n kanssa tehtävän yhteistyön tiivistämisen ansiosta voitaisiin hyödyntää jo olemassa olevia tietoja.

11. kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan ja tarvittaessa laajentamaan nykyistä kapasiteettia terveydenhuollon tietojen jatkuvan ja rutiininomaisen keruun varmistamiseksi, sillä se auttaa korkealaatuisten kansainvälisten tietojen tuottamista WHO:n ja OECD:n kaltaisissa organisaatioissa.

12. huomauttaa, että terveydenhuoltojärjestelmien suorituskyvyn arvioinnin tulee perustua yleisiin, helposti saatavilla oleviin indikaattoreihin, joita voivat olla esimerkiksi eloonjäämisaste tietyissä sairaustyypeissä tai odotusajat, ja kannattaa sitä, että terveydenhuollon tulosten arviointia varten määritetään joukko yhteisiä EU:n laajuisia kriteerejä, jotka tukisivat jäsenvaltioissa käytävää keskustelua ja niissä tehtävää priorisointia.

13. on yhtä mieltä siitä, että potilaiden ja terveydenhuollon ammattilaisten liikkuvuuden lisääntyminen merkitsee myös sitä, että terveydenhuoltojärjestelmät ovat entistä enemmän vuorovaikutuksessa toistensa kanssa, ja huomauttaa, että tähän liittyvää terveydenhuoltojärjestelmien välistä yhteistyötä vahvistettaessa on otettava huomioon alue- ja paikallistasolla kertynyt tietämys.

14. toteaa, että ammattitaitoisen työvoiman varmistaminen ja hyvien mahdollisuuksien turvaaminen ammattitaidon kehittämiseen ja pätevydestä huolehtimiseen sekä hyvän hallinnon ja järjestelmän oikeiden tietovirtojen takaaminen on laajalti tunnusomaista terveydenhuoltojärjestelmissä, joiden perustana on toimivallan siirto alue- ja paikallistasolle.

15. muistuttaa, että samanaikaisesti hoidon integroinnin kanssa on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota potilaiden osallistamiseen ja hoidon laatuun, ja huomauttaa, että komission asiantuntijapaneelin toiminnasta tällä ja muilla aloilla on keskusteltava paikallis- ja aluehallinnon kanssa esimerkiksi järjestämällä virallisia kuulemismenettelyjä paneelin työskentelyn tuloksista.

16. toteaa, että terveydenhuoltojärjestelmien on oltava sopeutumiskykyisiä, niiden on kyettävä mukautumaan erilaisiin ympäristöihin ja kyettävä tarttumaan huomattaviin haasteisiin rajallisin resurssein, ja katsoo, että nämä ominaisuudet on varmistettava siitä lähtökohdasta, että vastuu kansanterveydestä on alue- ja paikallisviranomaisilla.

17. yhtyy komission toteamukseen siitä, että terveydenhuoltoalalla on tärkeä merkitys puuttuessa talouskriisin sosiaalisiin seurauksiin, mutta korostaa, että yleisten taloudellisten kriisien tai ongelmien hoitamiseen tähtäviä päätöksiä on analysoitava siitä näkökulmasta, voiko niillä olla kielteisiä vaikutuksia kansanterveyteen, jotta tällaiset vaikutukset voidaan välttää.

18. kannattaa ja tukee sitä, että kehitetään sosiaalisen osallistamisen strategia, jolla varmistetaan muun muassa laadukkaiden, kohtuuhintaisten terveydenhuoltopalvelujen kattava saatavuus, jotta voidaan puuttua terveyserojen lisääntymiseen jäsenvaltioissa.

Terveydenhuoltojärjestelmien tehostaminen

Alueiden komitea

19. suhtautuu myönteisesti ja tukee sitä, että EU:ssa tehdään jatkuvasti töitä potilasturvallisuuden eteen. Komitea pitää toimintaa potilaiden kokemusten huomioon ottamiseksi ja potilaiden osallistamiseksi tärkeänä osa-alueena, ja kehottaa asettamaan sen, samoin kuin henkilöstön ammattitaidon kehittämisen, etusijalle EU:n tulevaisuuden terveysalan aloitteissa.

20. huomauttaa, että ihmisten terveyteen kohdistuvat vaikutukset ovat vaikeasti määriteltäviä, minkä vuoksi vertailu jäsenvaltioiden välillä on haastavaa. Komitea on kuitenkin yhtä mieltä siitä, että terveydenhuoltojärjestelmien tehokkuuden mittaaminen ja vertaileminen on tarpeellista.

21. katsoo niin ikään, että jäsenvaltioiden välisen vertailun tarkoituksena tulee olla pelkästään oppiminen ja hyvien käytänteiden vaihto. Jäsenvaltiot saavat siten tilaisuuden seurata omaa edistymistään kansainvälisestä näkökulmasta.

22. katsoo, että EU:n ylläpitämän eurooppalaisen tietokannan perustaminen voi olla tarpeen sellaisilla erityisaloilla, missä WHO:n ja OECD:n kaltaiset kansainväliset organisaatiot eivät pysty tuottamat riittäviä tietoja.

Terveydenhuoltojärjestelmien saatavuuden parantaminen

Alueiden komitea

23. arvostaa sitä, että komission tiedonannossa toistetaan Euroopan sosiaalisen peruskirjan periaatteet. Peruskirjassa korostetaan avointen kriteerien merkitystä sairaanhoitoon pääsyssä sekä velvollisuutta taata, että mitään osaa väestöstä ei jätetä terveydenhuoltopalvelujen ulkopuolelle.

24. on yhtä mieltä siitä, että terveydenhuoltopalvelujen saatavuuden mittaaminen on vaikeaa, mutta muistuttaa, että indikaattorit, jotka perustuvat ihmisten kertomuksiin heidän omista kokemuksistaan, toimivat merkittävänä puntareina selvitetessä kansalaisten käsitystä terveydenhuoltopalvelujen saatavuudesta.

25. yhtyy näkemykseen, että terveydenhuoltopalvelujen saatavuutta arvioitaessa on tarkasteltava sekä näiden palvelujen piiriin kuuluvan väestön osuutta että palvelujen laajuutta, mutta huomauttaa, että erot kattavuudessa ja palvelujen laajuudessa heijastavat valtiollisella, alueellisella ja paikallisella tasolla tehtyjä yhteiskunnallisia valintoja.

26. on yhtä mieltä siitä, että terveydenhuoltopalvelujen saatavuus on niiden piiriin pääsyn edellytys ja että saatavuus kattaa sekä odotusajat ja etäisyyden hoitopaikasta että terveydenhuollon henkilöstön määrän. Komitea huomauttaa kuitenkin, että erikoistuneen terveydenhuollon keskittäminen keskeisille paikkakunnille voi olla välttämätöntä riittävän asiantuntemuksen ylläpitämiseksi erityisalioilla, vaikka se merkitsisikin pidempiä etäisyyksiä hoitopaikalle. On kuitenkin pidettävä huoli siitä, että myös väestörakenteeltaan ja maantieteellisesti muita heikommassa asemassa olevien alueiden väestö saa tällaisia erikoisterveydenhuollon palveluja.

27. muistuttaa, että maantieteellisistä ja väestörakenteellisista haitoista kärsivät alueet (alueet, joiden väestö on erityisen hajallaan tai jotka ovat harvaan asuttuja, alueet, joiden väestö on ikääntynyttä, sekä saari- ja vuoristoalueet) kohtaavat erikoishaasteita, jotka tuntuvat erityisen voimakkaina terveydenhuoltoalalla.

28. myöntää, että integroidut hoitomallit ja sähköiset terveystalvuratkaisut auttavat osaltaan parantamaan jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmien käytettävyyttä ja voivat erityisesti tarjota ratkaisuja maantieteellisistä ja väestörakenteellisista haitoista kärsiville alueille.

29. kaipaa tässä yhteydessä mainintaa siitä tosiasiaista, että erityisesti vammaisten pääsy terveydenhuoltopalvelujen piiriin on joskus rajallinen, ja muistuttaa Euroopan komissiota vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 9 artiklaan viitaten sen sitoumuksesta (COM(2010) 626 final) kiinnittää vammaisiin erityishuomiota pantaessa täytäntöön strategioita terveyserojen torjumiseksi.

30. pitää myönteisenä sitä, että rajatylittävässä terveydenhuollossa sovellettavista potilaiden oikeuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä painotetaan aiempaa enemmän terveydenhuoltojärjestelmän vastuuta hoitoon pääsystä.

31. on tyytyväinen Euroopan komission pyrkimykseen taata, että terveydenhuollon ammattilaisilla on myös tulevaisuudessa merkittävä neuvoo-antava rooli ja että neuvonta voidaan toteuttaa yhdessä muiden alojen kanssa. Komitea muistuttaa, että alue- ja paikallistasolla on laajaa asiantuntemusta tällaisesta yhteistyöstä ja että se on syytä ottaa huomioon jatkettaessa toimintaa tällä saralla.

32. kannattaa lääkkeiden saannin parantamista koskevien tietojen vaihtoa, mutta huomauttaa, että päätökset hinnoittelusta ja kustannusten korvaamisesta potilaille syntyvät yhteiskunnallisten valintojen sekä valtio-, alue- ja paikallistasolla asetettujen painopisteiden tuloksena. Komitea kiinnittää kuitenkin huomion siihen, että lääketuotteiden hinnoittelua koskevan avoimuuden lisääminen tehostaa resurssien käyttöä.

33. panee merkille, että Euroopan komissio aikoo jatkaa toimintaa jäsenvaltioiden tukemiseksi terveydenhuollon työvoiman suunnittelussa ja siten osaltaan auttaa vastaamaan alan työvoiman liikkuvuuden asettamiin haasteisiin.

34. on yhtä mieltä siitä, että jäsenvaltioiden on varmistettava rajatylittävässä terveydenhuollossa sovellettavista potilaiden oikeuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin asianmukainen täytäntöönpano.

Terveydenhuoltojärjestelmien sopeutumiskyvyn parantaminen

Alueiden komitea

35. toteaa, että Euroopan komissio suosittelee jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmien uudistamista osana eurooppalaista ohjausjaksoa, ja kiinnittää tässä yhteydessä huomiota Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 168 artiklaan, jossa todetaan, että EU:n toimet täydentävät jäsenvaltioiden terveydenhuoltopolitiikkaa.
36. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio tukee jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmien uudistamista käynnistämällä aloitteita oppimisen ja hyvien käytänteiden vaihdon tukemiseksi muiden jäsenvaltioiden ja alueiden kanssa.
37. huomauttaa, että riittävät pitkäaikaiset investoinnit terveydenhuoltojärjestelmiin voivat pitkällä aikavälillä osoittautua edullisemmiksi kuin talouden suhdanteisiin kytketyt lyhytaikaiset investoinnit, ja katsoo, että terveyteen tehtävien investointien sekä lyhyen että pitkän aikavälin vaikutusten selvittäminen olisi tulevaisuudessa otettava yhdeksi painopisteeksi.
38. tunnustaa, että terveydenhuoltojärjestelmien on oltava taloudelliselta pohjaltaan kestäviä. Lyhytaikaiset, talouden suhdanteisiin liittyvät näkökohdat eivät saa jättää varjoonsa terveyttä arvona itsessään tai potilasturvallisuutta ja potilaiden osallistumista sekä henkilöstön ammattitaidon kehittämistä.
39. pitää myönteisenä ja kannatettavana komission toimintaa, jonka tuloksena on määritetty kuusi sopeutumiskykytekijää, jotka voivat auttaa terveydenhuoltojärjestelmiä turvaamaan tehokkaiden terveydenhuoltopalvelujen saannin kansalaisille.
40. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio tukee kunnianhimoista tavoitetta, joka rajatylittävässä terveydenhuollossa sovellettavista potilaiden oikeuksista annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä perustetulle terveysteknologian arviointiverkostolle on asetettu, ja uskoo, että sen avulla voidaan vähentää viranomaisten päällekkäistä työtä.
41. panee merkille, että Euroopan komissio painottaa potilastason tietovirtojen kanavoimista tarvittaville terveydenhuoltopalvelujen tarjoajille, ja suosittelee, että komissio auttaa jäsenvaltioita tässä toiminnassa tukemalla tiedonvaihtoa sekä tietovirtoja koskevien parhaiden käytänteiden vaihtoa.
42. muistuttaa, että alue- ja paikallistasolla on paljon tietoa siitä, minkälainen käsitys väestöllä on terveydenhuollosta, ja katsoo, että on tärkeämpää hyödyntää aktiivisesti tätä tietämystä kuin selvittää kattavan eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuurikonsortion tarjoamia mahdollisuuksia.
43. katsoo, että raja-alueilla sijaitseviin terveydenhuoltopalveluihin sisältyviä mahdollisia synergioita ei ole vielä hyödynnetty parhaalla mahdollisella tavalla. Se kuitenkin parantaisi terveydenhuoltojärjestelmien saavutettavuutta ja palvelisi potilaiden etua. Alueiden komitea kehottaa jäsenvaltioiden viranomaisia edistämään asiaa koskevien yhteistyösopimusten tekemistä.
44. huomauttaa, että jo olemassa olevien tietojen hyödyntäminen WHO:n ja OECD:n kanssa tehtävän entistä tiiviimmän yhteistyön myötä on järkevää myös tutkimusinfrastruktuurin kannalta.

Bryssel 3. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Michel LEBRUN

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Alppien aluetta koskeva Euroopan unionin makroaluestrategia”

(2015/C 019/07)

Esittelijä Herwig Van Staa (AT, EPP), Tirolin maapäivien puheenjohtaja

ALUEIDEN KOMITEA

1. on tyytyväinen joulukuussa 2013 annettuihin Eurooppa-neuvoston päätelmiin, joissa Euroopan komissiota kehoitetaan laatimaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa heinäkuuhun 2015 mennessä Alppien aluetta koskeva Euroopan unionin makroaluestrategia (EUSALP).
2. painottaa, että tämä toimeksianto vahvistaa huomattavasti myös alueiden roolia EUSALPin laatimisessa ja täytäntöönpanossa. Euroopan onkin jatkokehityksen edistämiseksi tunnustettava moninaisuutensa ja hyödynnettävä sitä sen sijaan, että pyrittäisiin yhdenmukaistamiseen. Makroaluestrategiat ovat yksi väline, jonka avulla voidaan edistää konkreettisesti eri alueiden kehityksen erityispiirteiden hyödyntämistä ja kunnioittaa samalla alueiden luontaisia edellytyksiä ja ominaispiirteitä.
3. suhtautuu myönteisesti makroaluestrategian malliin sellaisena kuin se on Eurooppa-neuvoston hyväksymänä ja Euroopan parlamentin tukemana, samalla maantieteellisellä alueella sijaitsevien jäsenvaltioiden ja unionin ulkopuolisten maiden yleiskehityksenä, jonka avulla voidaan selviytyä yhteisistä haasteista ja vahvistaa yhteistyötä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden osalta ⁽¹⁾.
4. sitoutuu tukemaan edelleen makroaluestrategioiden kehittämistä ja täytäntöönpanoa, kuten se toi esiin jo lausunnossaan makroaluestrategioiden lisäarvosta ⁽²⁾, ja korostaa, että nykyisten makroaluestrategioiden poliittinen ja strateginen lisäarvo on jo tunnustettu ⁽³⁾.
5. toteaa, että EUSALP tulee olemaan neljäs makroaluestrategia Itämeren aluetta, Tonavan aluetta sekä Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevien EU:n strategioiden jälkeen, ja ilmoittaa muiden Euroopan suuralueiden kohtaamien suurten haasteiden valossa kannattavansa uusien makroaluestrategioiden laatimista.
6. on tyytyväinen siihen, että EUSALPin puitteissa viisi EU:n jäsenvaltiota (Italia, Itävalta, Ranska, Saksa, ja Slovenia) ja kaksi unionin ulkopuolista maata (Liechtenstein ja Sveitsi) tekevät yhteistyötä ja antavat täten merkittävän panoksen yleiseurooppalaiseen integraatioon. Tämä integraationäkökulma antaa kyseiselle makroaluestrategialle erityistä lisäarvoa ⁽⁴⁾.
7. painottaa, että juuri Alppi-alueet käynnistivät aloitteen Alppien alueen yhteisen strategisen aseman luomiseksi EU:n tasolla ja että EUSALP muodostettiin sittemmin sellaisen aidosti alhaalta ylöspäin suuntautuvan lähestymistavan pohjalta, joka ulottui asianomaisilta alueilta alppimaiden valtiollisen tason kautta Euroopan tasolle.
8. on tyytyväinen, että Euroopan komissio laatii yhteisymmärryksessä Alppien alueen maiden ja alueiden kanssa EUSALPin ohjauskomiteassa erityisen toimintasuunnitelman strategian täytäntöönpanoa varten.
9. suhtautuu myönteisesti siihen, että laaja-alainen julkinen kuulemismenettely EUSALPin tähän mennessä määritetyistä painopisteistä on tarjonnut kaikille sidosryhmille ja kansalaisille tilaisuuden arvioida kyseisiä painopisteitä, esittää ja valmistella muita ja täydentäviä aiheita sekä kartoittaa asianomaisia toimijoita, jotta voitaisiin kehittää tavoitteita ja parhaiten soveltuvia välineitä kaikkien Alppien alueen paikallis- ja alueviranomaisten tavoitteleman korkean kehitys- ja hyvinvointitason saavuttamiseksi.
10. painottaa, että rajatylittävällä yhteistyöllä on Alppien alueella jo pitkät perinteet ja että sen yhteydessä on 1970-luvulta lähtien laadittu monipuolisia yhteistyövälineitä, kuten alppimaiden työyhteisö ARGE-ALP, Alppien ja Adrianmeren liitto, Alppien suojelua koskeva yleissopimus, Alppien aluetta koskeva EU:n ohjelma, kahden- ja monenväliset yhteistyörakenteet, kuten Euroregio-alue Alpes-Méditerranée, eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät *Senza Confini* ja Euroregio-alue Tiroli-Etelä-Tiroli-Trentino, sekä erilaiset kansalaisyhteiskunnan organisaatiot.

⁽¹⁾ COM(2013) 468 final.⁽²⁾ CDR5074-2013_00_00_TRA_AC.⁽³⁾ Ks. 22. lokakuuta 2013 annetut neuvoston päätelmät makroaluestrategioiden tuomasta lisäarvosta.⁽⁴⁾ COM(2013) 468 final.

11. painottaa, että EUSALP perustuu vahvasti alhaalta ylöspäin suuntautuvaan lähestymistapaan ja että sen tarkoituksena on nivoa yhteen Alppien alueella olemassa olevien rajatylittävien yhteistyövälineiden kautta tehty merkittävä työ sekä parantaa edelleen tämän laaja-alaisen yhteistyön tehokkuutta ja tuloksellisuutta yhteisessä rakenteessa.

12. muistuttaa, että makroaluestrategioiden lisäarvo perustuu oleellisesti siihen, että yhteisiin haasteisiin puututaan asianomaisten toimijoiden kohdennetuin toimin hyödyntämällä parhaalla mahdollisella tavalla asiaankuuluvia rahoitusvälineitä, kuten julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia.

13. toteaa, että EUSALP tarjoaa yhteisiä vastauksia Alppien alueen haasteisiin. Näitä haasteita ovat elämänlaadun ylläpitäminen, korkeatasoinen ympäristönsuojelu ja suotuisa talouskehitys, kun otetaan huomioon globalisaatio, ilmastonmuutos ja väestökehitys sekä erityisesti perusluonteiset rakennemuutokset maataloudessa ja matkailussa, teollisuustoiminnan väheneminen, digitaalikuilu sekä yleishyödyllisten palvelujen rajoitettu saatavuus tietyillä alueilla.

14. painottaa, että strategian lähtökohtana on Alppien vuoriryhmä ja että Alppien alueeseen kuuluu sen sydämessä sijaitseva vuoristoalue, kuten määritellään määräyksessä Alppien suojelua koskevan yleissopimuksen soveltamisalasta, sekä sitä ympäröivä alue useine suurkaupunkeineen. Nämä alueet nivoutuvat toisiinsa tiiviin vuorovaikutuksen ja toimivien yhteyksien kautta, ja ne puolestaan vaikuttavat taloudelliseen, sosiaaliseen ja ekologiseen kehitykseen.

15. on tietoinen siitä, että vuoristoalueilla ja niitä ympäröivillä alueilla kaupunkineen on usein erilaisia pulmia ja poikkeavia painopisteitä. Komitea painottaa, että on vahvistettava Alppien ydinalueen ja sitä ympäröivän alueen tasapuolista vuoropuhelua, jotta varmistetaan molempien alueiden väestön intressien välinen tasapaino.

16. kannattaa EUSALPin soveltamisalueen joustavaa käsittelyä siten, että strategisen yhteistyön laajuus voidaan määrittää tapauskohtaisesti toiminta-alan erityistarpeiden mukaisesti sekä ottaen huomioon Alppien ydinalueen ja sitä ympäröivän alueen toiminnalliset yhteydet.

EUSALPin tavoitteet ja aihealat

17. on samaa mieltä siitä, että EUSALPin myötä on tarkoitus antaa Alppien alueelle sovitettujen erityistoimien avulla panos Eurooppa 2020 -strategiaan älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun sekä samalla Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen koheesion edistämiseksi.

18. kehottaa valitsemaan EUSALPin strategiset painopisteet siten, että otetaan ensisijaisesti huomioon Alppien ytimessä sijaitsevien vuoristoalueiden intressit ja että niitä ympäröivän alueen ja alueella sijaitsevien kaupunkien intressit otetaan asianmukaisesti huomioon, jotta kyseisten alueiden vuorovaikutuksesta on molemminpuolista hyötyä.

19. on vakuuttunut siitä, että innovatiiviset lähestymistavat, joiden ansiosta voidaan sovittaa yhteen kehitykseen tähtäävät strategian osatekijät ja ympäristönsuojelun tarve, ovat ratkaisevan tärkeitä EUSALPin menestyksen kannalta, sillä vain tällä tavoin Alppien alue voidaan säilyttää elin-, talous- ja luonnonalueena Euroopan ytimessä ja sitä voidaan hyödyntää kestäväpohjaisesti.

20. muistuttaa, että Euroopan parlamentti antoi 23. toukokuuta 2013 päätöslauselman Alppeja koskevasta makroaluestrategiasta (2013/2549 (RSP)), ja toteaa myös, että strategian sisällön on oltava johdonmukainen Alppien suojelua koskevan yleissopimuksen kanssa.

21. painottaa, että kaikkien alueellisten toimijoiden on tärkeä toimia kumppaneina EUSALPin suunnittelussa ja täytäntöönpanossa. Komitea on tyytyväinen EUSALPin ohjauskomitean tähän mennessä laatimaan kolmen pilarin sisältöön, johon myös alueet, valtiot ja Euroopan komissio ovat yhtä lailla antaneet panoksensa. Kolmen pilarin sisältö on seuraavanlainen: "kestävän kasvun varmistaminen sekä täystyöllisyyden, kilpailukyvyn ja innovoinnin edistäminen vakauttamalla ja monipuolistamalla taloudellista toimintaa vuoristoalueiden ja kaupunkialueiden vastavuoroisen solidaarisuuden vahvistamiseksi", "aluekehityksen edistäminen painopisteinä ympäristöystävällinen liikkuvuus, akateemisen yhteistyön vahvistaminen, palvelujen kehittäminen, liikenne- ja viestintäinfrastruktuuripoliittikka" sekä "kestävän energiahuollon ja luonnon- ja kulttuuriresurssien edistäminen, ympäristönsuojelu, luonnon monimuotoisuuden ja luonnonympäristön säilyttäminen".

22. kehottaa näiden toimintaohjelman sisältöjen integroitua kehittämistä silmällä pitäen kiinnittämään erityistä huomiota seuraaviin aiheisiin: työllisyyden elvyttäminen; arvonmuodostusketjujen, matkailun ja yritysten verkoston kehittäminen Alppien alueella makroaluetasolla; julkisten palvelujen ja Alppien eri alueiden asukkaiden keskinäisen solidaarisuuden vahvistaminen; verkottumisen parantaminen ja digitaalikuilun umpeen kurominen muita heikommassa asemassa olevilla alueilla; liikenteen intermodaalisuuden ja yhteentoimivuuden vahvistaminen, esimerkiksi nivomalla paikalliset ja alueelliset liikenneverkot tärkeisiin eurooppalaisiin liikenneväyliin; pyrkimykset siirtää tavarakuljetuksia maanteiltä raideliikenteeseen; energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian, etenkin vesivoiman, kestäväpohjaisen tuotannon lisääminen; luonnon- ja kulttuuriresurssien kestävä ja tehokas käyttö sekä luonnonuhkien hallinnan kehittäminen ilmastonmuutosta silmällä pitäen. Tässä yhteydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota hydrogeologisen rakenteen ja ympäristön suojeluun.

23. odottaa, että toimintasuunnitelma luo nykyisten ohjelmien välistä yhteisvaikutusta ja että siinä keskitytään rajalliseen määrään painopisteitä, jotta voimavarat voidaan keskittää.

Monitasoinen hallinto

24. panee mielenkiinnolla merkille Euroopan komission raportin makroaluestrategioiden hallintotavasta⁽⁵⁾ mutta toteaa, ettei raportissa oteta riittävästi huomioon alueiden päätöksentekoroolia.

25. korostaa paikallis- ja alueviranomaisten roolia varmistettaessa, että EUSALPissa otetaan huomioon kansalaisten odottama realistinen lähestymistapa. Komitea muistuttaa, että on luotava paremmat edellytykset sille, että myös paikallis- ja alueviranomaiset voivat toteuttaa lippulaivahankkeita.

26. muistuttaa, että EUSALPin menestys riippuu siitä, että alue- ja paikallistason poliittiset toimijat, joita ovat myös eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät, ovat edelleen mukana tämän monitasoisen prosessin poliittisessa johdossa ja että noudatetaan EU:n lainsäädäntöön sisältyvää toissijaisuusperiaatetta. Tässä yhteydessä on järkevää edistää myös sosiaali-, talous- ja kulttuurialan toimijoiden tiiviimpää osallistumista asianomaisilla alueilla.

27. kehottaa laatimaan strategian täytäntöönpanojärjestelyjä, joilla varmistetaan alueiden komitean laatimaan peruskirjaan sisältyvän monitasoisen hallinnon periaatteen⁽⁶⁾ mukaisesti aluetason osallistuminen samanarvoisena valtakunnallisen tason kanssa kulloistenkin toimivaltuuksien mukaisesti.

28. painottaa, että komitean kesäkuussa 2014 perustaman alueiden välisen ryhmän "Alppien makroalue" tarkoituksena on tukea Euroopan komissiota ja alppimaita niiden kansallisten yhteispisteiden kautta Alppien aluetta koskevan strategian laatimisessa ja seurannassa, tukea toimintasuunnitelman laatimista, nostaa Alppien alueen profiilia alueellisella, valtiollisella ja eurooppalaisella tasolla korostamalla alueen yhteistä identiteettiä sekä näin tuoda esiin alueen merkittävä potentiaali.

29. kannattaa tietyn ajanjakson kestävää, kunkin jäsenvaltion tai niiden alueiden kesken kiertävää EUSALPin puheenjohtajuutta strategian tärkeimpien suuntaviivojen määrittelemiseksi. Kukin Alppien aluetta koskevaan strategiaan osallistuva jäsenvaltio toimisi puheenjohtajana vuoden ajan, sovitun kiertoperiaatteen mukaisesti. Näin strategiaan osallistuville valtioille ja alueille annettaisiin yhtäläisiä vaikutusmahdollisuuksia ja jaettaisiin tasapuolisesti EUSALPin johtamiseen liittyvä työtaakka. Puheenjohtajuuteen voitaisiin yhdistää myös strategiafoorumien johtaminen ja organisointi.

30. kannattaa sitä, että EUSALPin osallistuvat alueet ja jäsenvaltiot perustavat eurooppalaisten TEN-T-koordinaattorien mallin mukaisesti strategiakoordinaattorin toimen. Strategiakoordinaattori ei harjoita poliittista tehtävää toimensa aikana eikä hänellä ole täytäntöönpanovaltaa. Näin on tarkoitus tukea Euroopan komissiota ja puheenjohtajaa sekä mahdollistaa strategian vahvempi juurtuminen unionin toimielimissä.

31. kehottaa uskomaan EUSALPin koordinaattorin tehtävän henkilölle, jolla on kokemusta alueiden välisestä ja rajatylittävästä yhteistyöstä Alppien alueella ja joka on kotoisin asianomaiselta alueelta. Tämä on ratkaisevan tärkeää, kun otetaan huomioon strategian alhaalta ylöspäin suuntautuva lähestymistapa.

32. on sitä mieltä, että poliittisten johtorakenteiden tasapainoinen kokonaisuus varmistanee sen, että valtioiden ja alueiden intressit otetaan tasapuolisesti huomioon Euroopan komission rinnalla.

33. kannattaa sitä, että Euroopan komissiolla on keskeinen rooli EUSALPin strategisessa johdossa etenkin siten, että se varmistaa yhdenmukaisuuden EU:n politiikkojen ja näkökantojen kanssa ja huolehtii makroaluemallin huomioon ottamisesta EU:n toimissa, erityisesti eurooppalaisissa rahoitusohjelmissa ja -välineissä.

⁽⁵⁾ COM(2014) 284 final.

⁽⁶⁾ COR-2014-01728-00-00-RES-TRA.

34. katsoo, että kun otetaan huomioon vastuun laaja-alainen jakautuminen, strategisten painopisteiden toteuttamista on hallinnoitava ensisijaisesti yksittäisten painopisteiden tasolla "pilareissa" ja että etenkin monialaisissa aiheissa, kuten ilmastonmuutos, on kehitettävä erityisiä organisaatiomuotoja.

35. on vakuuttunut siitä, ettei eurooppalaisia strategioita ja politiikkoja voi panna tehokkaasti täytäntöön ilman monitasoista hallintoa, ja kehottaa ottamaan myös eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät kulloisillakin vastuualoillaan huomioon strategioiden täytäntöönpanovälineinä.

36. muistuttaa, että Euroopan parlamentti antoi 23. toukokuuta 2013 päätöslauselman Alpeja koskevasta makroaluestrategiasta (2013/2549 (RSP)), ja toteaa myös, että nykyiset ylikansalliset yhteistyöjärjestelyt ja verkostot on nivottava EUSALPin täytäntöönpanoon.

37. on tietoinen siitä, että tavallisten ihmisten kannalta ymmärrettäviä tuloksia voidaan saavuttaa vain sellaisten konkreettisten hankkeiden avulla, joilla pannaan täytäntöön EUSALPin toimintasuunnitelma. Komitea kehottaa kuitenkin poistamaan täytäntöönpanon oikeudelliset ja hallinnolliset esteet.

38. painottaa, että makroaluestrategiat tarjoavat asianmukaisen kehyksen kansalaisyhteiskuntaan kuuluvien kumppanitahojen osallistumiselle poliittiseen päätöksentekoprosessiin, jotta saadaan aikaan yhteisvaikutusta nykyisten aloitteiden kanssa ja optimoidaan resurssien hyödyntäminen. Tätä varten ja edellä mainitun osallistumisen konkretisoimiseksi sekä käytettävissä olevien taloudellisten resurssien tehokkaan saatavuuden ja käytön varmistamiseksi vaikuttaa järkevältä tehdä yhteistyösopimuksia ja -pöytäkirjoja kyseisten kansalaisyhteiskunnan tahojen, kuten toimialajärjestöjen, kauppakamarien, korkeakoulujen ja muiden asianomaisten talous- ja sosiaalialan toimijoiden, kanssa kyseisillä alueilla.

39. kehottaa ottamaan Euroopan neuvoston, etenkin paikallis- ja aluehallintoasiain kongressin, mukaan Alppien makroaluestrategiaan, sillä kaksi valtiota, jotka ovat mukana makroaluestrategiassa – Sveitsi ja Liechtenstein –, eivät ole EU:n jäseniä mutta kylläkin Euroopan neuvoston jäseniä.

Rahoitus

40. on tyytyväinen siihen, että yhteisiä säännöksiä koskeva asetus ja eurooppalainen alueellinen yhteistyö mahdollistavat makroalueellisten painopisteiden tukemisen kaikista rakennerahastoista, ja kehottaa Euroopan komissiota määrittämään, miten näitä rahastoja voidaan hyödyntää sopusoinnussa Alppien alueella toteutettavien kumppanuussopimusten ja alueellisten toimintaohjelmien kanssa.

41. panee merkille, että kolmen kiellon sääntö (ei uusia säännöksiä, ei uusia EU-instituutioita eikä uusia määrärahoja) on osaltaan edistänyt sitä, että unionin alueyhteistyövaroja on käytetty aiempaa tehokkaammin alueilla, missä on jo makroaluestrategia. Komitea korostaa kuitenkin pitkäaikaisemmän rahoituksen merkitystä. Pitkäaikaista rahoitusta tarvitsevat etenkin ne organisaatiot, jotka saavat tehtäväkseen koordinoida strategian täytäntöönpanoa. Asianomaisten jäsenvaltioiden sekä niiden alue- ja paikallisviranomaisten tulee monitasoisen hallinnon varmistamiseksi kantaa nykyistä suurempi vastuu ja osoittaa riittävät varat Alppien aluetta koskevan makroaluestrategian toteuttamiseen.

42. vahvistaa nykyisistä makroaluestrategioista antamiensa lausuntojen⁽⁷⁾ mukaisesti, että samanaikaisesti olisi sovellettava kolmen kyllä-vastauksen sääntöä (enemmän koordinointia nykyisten varojen käytössä, enemmän instituutio-naalista koordinointia ja enemmän uusia ideoita ja hankkeita). Komitea kannattaa sitä, että paikallis- ja alueviranomaiset otetaan tehokkaasti mukaan koordinointiin.

43. on tyytyväinen siihen, että ylikansallista yhteistyötä edistävässä Alpine Space -ohjelmassa 2014–2020 on painopiste, jonka kautta voidaan tukea innovatiivisia hallintomalleja.

44. odottaa, että EUSALP kykenee koordinoimaan entistä paremmin unioni-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla käytettävissä olevia varoja. Komitea kehottaa etenkin Euroopan komissiota ja sen yksiköitä, jotka vastaavat sekä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen yhteydessä toteutettavista toimintaohjelmista että suoraan hallinnoiduista ohjelmista, varmistamaan kulloistenkin toimivaltuuksiansa puitteissa, että EUSALPin tavoitteet ja toimet voidaan toteuttaa kyseisten välineiden ja politiikkojen yhteydessä.

Bryssel 3. joulukuuta 2014

Alueiden komitean
puheenjohtaja

Michel LEBRUN

⁽⁷⁾ Ks. lausunto CDR1272-2012_00_00_TRA_AC aiheesta "Itämeren aluetta varten laadittu Euroopan unionin tarkistettu strategia".

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”multimodaaliseen matkustamiseen liittyvät tieto-, suunnittelu- ja matkalippupalvelut”

(2015/C 019/08)

Esittelijä	Petr Osvald (CZ, PES), Plzeňin kaupunginvaltuutettu
Viiteasiakirja	Komission yksiköiden valmisteluasiakirja – <i>Towards a roadmap for delivering EU-wide multimodal travel information, planning and ticketing services</i> SWD(2014) 194 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. toteaa, että ajantasainen ja toimintakykyinen, koko Euroopan laajuinen kuljettajille ja matkustajille tarkoitettu ja kaikki liikennemuodot kattava tietojärjestelmä on keskeinen väline EU:n yhden perusvapauden – henkilöiden vapaan liikkuvuuden – harjoittamiseksi. Tämän vapauden toteuttaminen ei tarkoita vain sitä, että vältetään haittaamasta sen toteutumista, vaan sen käytöstä tulee myös tehdä kansalaisille mahdollisimman helppoa. Olisikin tehtävä pakolliseksi julkaista aikataulut ja muut liikenneyhteyksiä koskevat tiedot ja saattaa ne kaikilta osin aivan kaikkien EU:n kansalaisten saataville sellaisessa muodossa, että jokainen voi käyttää niitä mahdollisimman yksinkertaisella ja tehokkaalla tavalla. EU:n ja jokaisen jäsenvaltion olisi myös varmistettava tällaisen järjestelmän puitteissa, ettei yhtäkään julkisen liikenteen harjoittajaa suosita toisten kustannuksella. Niiden tulee lisäksi taata kaikille matkanjärjestäjille ja liikenteenharjoittajille syrjimätön pääsy kyseisiin järjestelmiin. EU:n lainsäädäntöä, joka saatetaan aikanaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, tulee niin ikään tarkastella tällaisesta kokonaisvaltaisesta näkökulmasta. Kyseistä lähestymistapaa olisi sovellettava niin ”staattisiin” liikennetietoihin – eli kiinteisiin aikatauluihin – kuin myös ”dynaamisiin” tietoihin, kuten reaaliaikaisiin tietoihin julkisen liikennevälineen tarkasta sijainnista reitillään. Vaatimus koota reaaliaikaisia tietoja julkisen henkilöliikenteen ajoneuvojen sijainnista edistäisi samalla Galileon jo olemassa olevan avaruussegmentin käyttöä.
2. pitää näin ollen ilahduttavana, että Euroopan komissio kohdentaa huomiota liikennealan ja matkustajien rekisteröintiä koskevien palvelujen (”matkalippupalvelujen”) alan multimodaalisiin tietoihin liittyviin ongelmiin. Komitea katsoo, että nyt tarkasteltavan valmisteluasiakirjan julkaiseminen oli tarpeellinen askel, joka innostaa jatkamaan keskustelua, ratkaisujen etsimistä ja täytäntöönpanoprosessia.
3. tiedostaa ongelmakokonaisuuden monitahoisuuden ja pitää ilahduttavana, että Euroopan komissio ulottaa toimet julkisen liikenteen ohella myös yksityisliikenteeseen. Komitea katsoo, että soveltamisalan laajentaminen tarjoaa varmasti täyteen kattavuuteen liittyviä etuja, mutta se tekee koko ongelmakentästä nykyvaiheessa huomattavasti kompleksisemmän ja lykkää ja monimutkaistaa ratkaisujen löytymistä. Komitea suosittaa näin ollen etenemään vaiheittain: toteuttamaan toimia ensin julkisen henkilöliikenteen osalta ja liittämään vasta myöhemmin yksityisliikenteen eri muodot mukaan julkisen ja joukkoliikenteen operatiivisiin järjestelmiin. Yksityisliikenteen eri muotojen integrointitahti todennäköisesti vaihtelee EU:n alueelta toiselle sen mukaan, millainen markkinaosuus kulloisellakin liikennemuodolla on.
4. huomauttaa, että pidemmällä aikavälillä myös yksityisliikenteeseen on kiinnitettävä perusteellista huomiota ja sitä varten on laadittava tehokkaita oikeudellisia teknisiä ratkaisuja. Komitea kehottaakin laatimaan työlle aikataulun, jolla varmistetaan toiminnan tarkoituksenmukaisuus.
5. toteaa, että tarkasteltavasta asiakirjasta ilmenee täysin selvästi, että matka- ja rekisteröintitietojen osalta hankalin vaihe ovat ensimmäinen ja viimeinen osuus (*first/last mile*) eli se osa matkasta, jolla kulkeva liikenne kuuluu yleensä paikallis- ja alueviranomaisten toimivaltaan. Näin ollen on aivan oleellista tarjota paikallis- ja alueviranomaisille mahdollisuus osallistua jokaisen ratkaisun toteuttamiseen ja niiden toimivuuden seurantaan sekä koko järjestelmän tehokkaan toiminnan varmistamiseen.

6. huomauttaa, että julkisen liikenteen alan tieto- ja rekisteröintijärjestelmiin (mukaan luettuina matkalippupalvelut) liittyvien ongelmien ratkaisussa on useita vaiheita: 1) sopivien liikenneyhteyksien etsiminen, 2) paikan varaaminen, 3) lipun maksaminen ja 4) rekisteröityminen lipun kanssa matkan aikana. Tarvitaan siis ratkaisuja kuhunkin vaiheeseen, ja perustavan tärkeää on löytää ratkaisu ensimmäiseen vaiheeseen (sopivien liikenneyhteyksien etsiminen), sillä kaikkien seuraavien vaiheiden ratkaisut riippuvat siitä.

7. toteaa, että suurimmalla osalla jäsenvaltioista ei tällä hetkellä ole edes valtakunnallista kiinteiden liikenneaikataulujen järjestelmää, johon olisi koottu kaikki käytössä olevat aikataulut ja joiden kautta voitaisiin etsiä valtion sisäisiä julkisia liikenneyhteyksiä ja varata paikkoja. Komitea pitääkin välttämättömänä luoda ensin sellaiset järjestelmät kuhunkin jäsenvaltioon, sillä nimenomaan jäsenvaltiotasolla voidaan antaa lainsäädäntöä, jolla sekä julkiset että yksityiset liikenteenharjoittajat voidaan velvoittaa toimittamaan valtiolle aikataulutietonsa. Kunkin jäsenvaltion olisi perustettava kansallinen aikataulujärjestelmänsä, johon on integroitava kaikki julkisten ja yksityisten liikenteenharjoittajien alueelliset aikataulut. Lisäksi on varmistettava, että tätä järjestelmää ajantasaistetaan ja huolletaan säännöllisesti ja erityisesti aikatauluja muutettaessa. Tämä on ensimmäinen ja välttämätön askel vastaavan järjestelmän luomiseksi koko Euroopan laajuisesti. Kunkin jäsenvaltion olisi myös varmistettava kansallisen järjestelmänsä sisältämien tietojen asianmukaisuus. Tämän järjestelmän avulla on oltava mahdollista varata ja maksaa alusta loppuun internetin kautta paikkoja koko valtion tasolla. Se tarkoittaa, että aikataulutietojen ohella järjestelmään on sisällytettävä myös kaikkien yritysten hintatiedot, jotta asiakas saa tiedon matkansa kokonaishinnasta.

8. katsoo, että järjestelmältä odotetun laadun varmistamiseen tarvittavien vähimmäistietojen on perustuttava sidosryhmien ja alan asiantuntijoiden mielipiteen kuulemiseen sekä testeihin ja pilottiohjelmaan.

9. toteaa, että koska aluetasolla – toisin kuin valtakunnan tasolla – aikataulutietoja useimmiten kerätään ja käsitellään ja olemassa on jopa useita alueellisia tietojärjestelmiä, nämä tulee yhdistää keskenään – ensisijaisesti rajojen yli. Alueiden komitea on tyytyväinen siihen, että multimodaalista matkustamista koskevan tiedon välittäminen sisältyy temaattiseen tavoitteeseen nro 7 ”kestävän liikenteen edistäminen ja pullonkaulojen poistaminen tärkeimmistä liikenneverkko-infrastruktuureista”, mutta huomauttaa, että välineen koordinoitua ja kohdentamista on parannettava Euroopan rakenne- ja investointirahastoihin liittyvissä yksittäisissä toimenpideohjelmissa ja toimenpideohjelmien välisesti, jotta tällainen yhdistäminen voidaan toteuttaa erityisesti rajojen yli.

10. katsoo, että todellisen edistyksen aikaansaamiseksi kaikki liikennemuodot kattavien tieto- ja matkalippupalvelujen tuottamisessa on oleellisen tärkeää osoittaa ERI-rahastoista – lähinnä yksittäisissä asiaan liittyvissä toimenpideohjelmissa – varoja järjestelmien konkreettiseen toteuttamiseen eikä vain tutkimukseen ja kehittämiseen tai muihin vastaaviin toimenpiteisiin.

11. korostaa tässä yhteydessä tarvetta alkaa ratkaista ongelmakokonaisuutta kauttaaltaan tarttumalla tiettyihin yksinkertaisempiin mutta konkreettisiin haasteisiin, joita asiaan liittyy. Olisi mm. yhdenmukaistettava EU:ssa käytettävää yleistä terminologiaa ja symboleja, koottava valtiokohtaiset ”kiinteät” aikataulut ja varmistettava niiden ristikkäinen käyttö rajojen ylitse. Matkalippupalvelujen osalta olisi luotava koko alan käyttöön viitemalli, josta kävisivät ilmi järjestelmän puutteet ja sen tarjoamat mahdollisuudet. Lisäksi olisi etsittävä keinoja avata varausjärjestelmät vastavuoroisuuden pohjalta kaikille liikenteenharjoittajille ja palveluntuottajille.

12. kiinnittää huomion siihen, että ladattavia älykortteja hyödyntävät uudenaikaiset sähköiset lippujärjestelmät, jotka eivät ole yhteentoimivia naapurimaiden järjestelmien kanssa, luovat uusia rajoja ja vaikeuttavat rajatylittävää liikennettä. Näin ollen komitea kehottaa luomaan eurooppalaisen julkisen liikenteen älykkään matkalippujärjestelmän, joka toimisi kaikissa jäsenvaltioissa ja rajatylittävillä matkoilla.

13. ei pidä realistisena laatia lähitulevaisuudessa näitä ongelmia varten Euroopan laajuisesti sovellettavia velvoittavia sääntöjä. Sen sijaan olisi varmistettava järjestelmien yhteentoimivuus eli se, että eri järjestelmät kommunikoivat toistensa kanssa entistä paremmin. Tämän toteuttamiseksi olisi määriteltävä yhteiset vaatimukset, jotka erilaisten alueidenvälisten ja rajatylittävien yhteyksien olisi täytettävä ja joita testattaisiin toiminnan pilottivaiheessa. Tältä pohjalta olisi laadittava alueittaiset ”yhteiset tekniset eritelmit”, joiden ansiosta alueella jo käytettävät tai vasta luotavat järjestelmät voivat kommunikoitua keskenään. Tavoitteen saavuttamiseksi olisi myös huolehdittava siitä, ettei ”yhteisiä teknisiä eritelmiä” mielletä syrjiväksi kriteeriksi julkisia hankintoja tehtäessä.

14. katsoo niin ikään, että eri tietojärjestelmien välisiä yhteyksiä luotaessa olisi hyödynnettävä paitsi kiinteiden aikataulujen tarjoamia staattisia tietoja myös niitä valtavia mahdollisuuksia, joita maailmanlaajuisten satelliittinavigointijärjestelmien (GNSS) – mm. Euroopan satelliittinavigointijärjestelmän Galileon – tarjoamat tiedot avaavat. Näin voitaisiin luoda vain staattisia tietoja käsittelevien järjestelmien pohjalta älykkäitä järjestelmiä, jotka reagoivat toteutuviin liikennevirtoihin ja liikenteenharjoittajien kapasiteetteihin. Tällaiset järjestelmät voivat siten tuottaa matkustajille reaaliaikaista tietoa liikennetilanteesta ja ehdottaa heille muita vaihtoehtoja sekä tuottaa myös laajempia täsmätietoja (*just in time*) julkisten ja yksityisten liikennepalvelujen tuottajille, jotta nämä voivat reagoida tilanteeseen nopeasti. Juuri nykyisten paikallisten ja alueellisten järjestelmien muuntamisen niin, että ne voivat hyödyntää dynaamisia liikennetietoja, – mikä parantaa niiden laatua – olisi oltava tärkein sysäys tietojärjestelmien yhteenliittämiseen. Dynaamiset liikennetiedot kannattaa hankkia olemassa olevan Euroopan satelliittinavigointijärjestelmän Galileon avulla, sillä se tarjoaa – toisin kuin muut vastaavat järjestelmät – jopa palvelun, jossa voidaan määrittää paikannussignaalin laatu. Kyseisiä tietoja, jotka ovat välttämättömiä nykyaikaisessa liikenteenhallinnassa, voivat käyttää liikenteenharjoittajien lisäksi myös multimodaaliliikenteen tietojärjestelmät sekä valtio-, alue- ja paikallistason viranomaiset. Viimeksi mainitut voivat hyödyntää näin saatuja tietoja erilaisissa sovelluksissa (esimerkiksi aikataulujen, reittien jne.) pitkän aikavälin suunnittelussa, strategisessa päätöksenteossa ja kriisinhallinnassa.

15. ehdottaa, että lisäksi varmistettaisiin multimodaaliliikenteen tietoja tuottavien järjestelmien ja Euroopan ympäristön ja turvallisuuden maailmanlaajuisen seurantaohjelman Copernicuksen (entinen GMES) yhteenliittäminen. Tämä auttaisi erilaisten tilanteiden – mm. kriisitilanteiden – ratkaisemisessa ja mahdollistaisi julkisten liikennepalvelujen tarjoajien – jotka ovat useimmiten paikallis- ja alueviranomaisia – nopean reagoinnin. Näitä kahta lähdettä hyödyntävien eri sovellusten avulla voitaisiin paitsi yksilöidä mahdollisia kriisitilanteita myös esimerkiksi ehdottaa tarvittavia toimenpiteitä selvittämällä vaihtoehtoisia reittejä ja tarvittava korvaava kuljetuskapasiteetti. Tämän jälkeen kullekin matkustajalle voitaisiin ehdottaa muita reittejä.

16. toteaa myös, että multimodaaliliikenteen tietojärjestelmän täysipainoinen ja aktiivinen käyttö edellyttää, että matkustajien saatavilla on laajakaistayhteys julkisissa liikennevälineissä sekä odotus-, rekisteröitymis- ja laiturialueilla. Vakaan ja korkealaatuisen internetyhteyden varmistaminen on yksi olennainen ennakoedellytys järjestelmän älykkäälle toiminnalle ja sille, että matkustajat voivat hyödyntää ajantasaista liikennetilannetta koskevien dynaamisten tietojen tarjoamia etuja.

17. toteaa, että matkustajien oikeuksia Euroopan unionissa sovelletaan ainoastaan erikseen kutakin kuljetussopimusta kohti. Koska on mahdotonta ostaa suoria lippuja monille rajatylittävälle matkoille tai useita liikennemuotoja kattaville matkoille, matkustajat eivät voi turvautua tavanomaisiin matkustajien oikeuksiin. Näin ollen komitea kehottaa laatimaan lainsäädäntöä, jolla luodaan eurooppalainen matkustajien oikeuksien järjestelmä multimodaalista liikennettä varten.

18. toteaa, että multimodaaliliikenteen tietoja tuottavien järjestelmien olisi oltava mahdollisimman helppokäyttöisiä ja ne tulee siksi liittää ajantasaisiin kartta- ja geografia-alustoihin. Lisäksi olisi tarkoituksenmukaista ja käyttäjien etujen mukaista liittää niihin sovelluksia, jotka hyödyntävät paikallisia ja alueellisia matkailutietoja esimerkiksi majoitus- ja tarjonnasta, matkailukohteista, kulttuuritapahtumista jne.

19. korostaa, että liittämällä monimutkaiset multimodaaliliikenteen tietojärjestelmät yhteen GNSS-järjestelmien, mm. Galileon, kanssa sekä kartta- ja geografia-alustojen, Copernicus-ohjelman ja muiden tieto- ja datalähteiden kanssa voidaan luoda valtavasti erilaisia sovelluksia. Niiden avulla voidaan mm. suunnitella tehokkaasti liikennereittejä, reagoida nopeasti liikennealalla ilmeneviin tarpeisiin, ratkaista tehokkaasti erilaisia erityis- tai kriisitilanteita, tehostaa liikennettä tuntuvasti (mikä säästää energiaa ja edistää merkittävästi hiilidioksidipäästöjen vähentämistä) ja kohentaa yleisesti ympäristön tilaa sekä lisätä kansalaisten liikkuvuutta, kun heille tarjoutuu aiempaa paremman mahdollisuudet ottaa vastaan työtarjouksia. Näin luotaisiin kuitenkin ennen kaikkea täysin uusi toimiala, joka liittyy kyseisten tietojen käsittelyyn, sovellusten luomiseen ja hallintoihin sekä niiden tuottamien tulosten hyödyntämiseen ja tarjoaisi runsaasti työpaikkoja. Näin luotujen uusien työpaikkojen etuna olisi useimmiten se, ettei työ ole paikkaan sidottua ja että sitä voitaisiin näin ollen tehdä myös syrjäisillä ja heikommin kehittyneillä alueilla.

20. toteaa, että saatavilla on yhä enemmän multimodaalisten matkojen suunnittelu- ja tietopalveluihin liittyviä mobiilisovelluksia ja että niiden kehittäjät ovat usein luovia yksityisiä toimijoita. Komitea kehottaa asianomaisia toimijoita ja viranomaisia tekemään yhteistyötä ja asettamaan tietonsa muiden käyttöön avoimen lähdekoodin periaatteen mukaisesti.

21. korostaa lisäksi, että koska paikallis- ja alueyhteisöillä on ratkaiseva rooli tällaisen kokonaisjärjestelmän luomisessa, olisi ratkaistava seuraavat kysymykset, jotta paikallis- ja alueyhteisöt ja niiden perustamat elimet voivat osallistua paljon nykyistä aktiivisemmin ja toimia koko prosessin edistymisen moottorina:

- a) valtiontuet, mahdollisesti luomalla tätä alaa koskeva ryhmäpoikkeus
- b) oikeus antaa tietoja yksityisen sektorin käyttöön, oikeus pyytää muita julkisen ja yksityisen sektorin toimijoita antamaan tietoja sekä oikeus koota, käsitellä ja käyttää kyseisiä tietoja
- c) koko prosessin ja yksittäisten toimintojen rahoituksen toteuttaminen niin, etteivät järjestelmän luomiseen ja etenkin sen varsinaiseen hallinnointiin liittyvät toimet rasita entisestään paikallis- ja alueyhteisöjen jo nykyisellään kireää budjettitilannetta vaan tuottavat päinvastoin säästöjä ja tuloja niiden talousarvioihin. Kyseisillä toimilla on nimittäin huomattavia seurausvaikutuksia valtioiden talousarvioihin ja etenkin yksityiselle sektorille, muillekin kuin vain liikennealalle.

Bryssel 3. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Michel LEBRUN

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”yhteyden palauttaminen EU:n ja sen kansalaisten välille: enemmän ja parempaa viestintää paikallistasolla”

(2015/C 019/09)

Esittelijä Christophe Rouillon (FR, PES), Coulainesin kunnanjohtaja

I POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN UNIONIN ALUEIDEN KOMITEA

Yleiset periaatteet

1. korostaa, että epäluottamus julkisia instituutioita ja yleensä politiikkaa kohtaan, EU-vastaisten puolueiden saaman äänimäärän kasvu Euroopan parlamentin vaaleissa 22.–25. toukokuuta 2014 ja historiallisen alhainen äänestysprosentti ovat uusia varoituksia, joihin on reagoitava nopeasti.
2. painottaa, että kansalaisten luottamuksen palauttaminen Euroopan unioniin ja saaminen sitoutumaan Eurooppa-hankkeeseen on poliittinen, demokraattinen ja viestinnällinen haaste, johon kaikkien EU:n hallintotasojen ja alueiden on vastattava yhdessä.
3. korostaa, että on EU:n toimielinten vastuulla ehdottaa yhdessä uudenlaista tapaa viestiä Eurooppa-hankkeesta kansalaisten EU-myönteisyyden lisäämiseksi. Toimielinten tulee tällaisessa hajautetussa, luovassa prosessissa sopia yhteisesti yhdistävästä viestintäkonseptista, jossa Euroopan unionia, sen identiteettiä, sen olemassaolon syitä, sen arvoja ja sen toiminnan kansalaisten elämään kohdistuvia konkreettisia tuloksia tuodaan esiin myönteisessä valossa. Viestintäkonseptissa on otettava huomioon tavallisten ihmisten huolenaiheet.
4. huomauttaa, että alueilla ja kunnilla on todistetusti kokemusta kansalaisten kuulemisesta ja vuoropuhelusta kansalaisten kanssa. Tämä perinteinen käytäntö pohjautuu muun muassa osallistamismekanismeihin, jotka tarjoavat merkittäviä etuja EU:n institutionaaliselle viestinnälle.

Monitasoisen hallinnon periaate ja Euroopan unionin viestintä

5. toistaa jälleen, että Euroopan unionin ja sen kansalaisten lähentämiseksi on luotava edellytykset päätöksentekoprosessin parantamiselle ja nykyistä demokraattisemmalle ja avoimmalle vuoropuhelulle kansalaisten ja paikallis-, alue-, valtio- ja EU-tason hallintoelinten välillä.
6. on tyytyväinen aloitteisiin, joilla pyritään kehittämään kansalaisten demokraattisen osallistumisen edellytyksiä EU:n tasolla – tällainen on esimerkiksi eurooppalainen kansalaisaloite –, ja pitää valitettavana, että Kansalaisten Eurooppa-ohjelman määrärahoja on pienennetty uudessa monivuotisessa rahoituskehelyksessä.
7. vaatii – kuten AK:n 20-vuotisjuhlan kunniaksi annetussa päätöslauseelmassa ja eurooppalaisen monitasoisen hallinnon peruskirjassa todetaan –, että EU:n toiminnan tulee vastata paremmin kansalaisia huolestuttaviin kysymyksiin ja tuoda todellista lisäarvoa, ja sen tulee olla toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaista.
8. on vakuuttunut siitä, että paikallis- ja alueviranomaisten tulee ensi käden kumppaneina saada enemmän vastuuta kansalaisten ja EU:n välisiä yhteyksiä rakentavan viestintäsuunnitelman toteuttamisesta. AK:n jäsenten tulee toimia omissa vaalipiireissään yhdessä alue- ja paikallistason poliittisten edustajien kanssa merkittävänä Euroopan yhdentymistä ajavina voimina ja EU:n toimielimissä oman alueensa yleisen mielipiteen edustajina. Vastavuoisesti alue- ja paikallisviranomaisten ja varsinkin vaaleilla luottamustehtävään valittujen tehtävänä on tiedottaa yleisölle laajan valistustoiminnan avulla EU:n toiminnasta omilla alueillaan, kuten rakennerahastoihin liittyvissä viestintäsäännöissä edellytetäänkin. Jotta näiden vastavuoisten tehtävien hoitaminen täysipainoisesti olisi mahdollista, AK:n jäsenille olisi varattava erityinen asema paikallisten ja eurooppalaisten tapahtumien yhteydessä.
9. katsoo, että viestinnän kanavien, painopisteiden, resurssien ja tyylien hajanaisuutta ja moninaisuutta tulee välttää, jotta Euroopan unionin toimielinten ja elinten viestintästrategiat ja -toimet olisivat nykyistä paremmin koordinoituja.

10. huomauttaa myös, että kunkin EU:n toimielimen erityisiä poliittisia linjauksia tulee lähentää, jotta kansalaiset saavat paremman kokonaiskuvan Eurooppa-hankkeesta, ja että tyypillinen EU-kieli ja -terminologia on "käännettävä" kansalaisille. Lisäksi on edistettävä EU:n institutionaalisten rakenteiden ymmärtämistä selkeällä tiedotusmateriaalilla.

11. pitää tarpeellisena, että EU:n toimielimet jatkavat viestintä- ja osallistamispolitiikkansa ammattimaistamista ja arvostuksen parantamista. Viestinnässä on otettava huomioon kansalaisten edut, eikä se saa rajoittua vain virallisiin kampanjoihin ja viime hetken viestintään ennen Euroopan parlamentin vaaleja. EU:n päivittäisessä viestinnässä voidaan käyttää mallina esimerkiksi EU-vaalikampanjan aikana Euroopan parlamentissa poliittisten puolueiden tuella tehtyä työtä.

Viestintäsuunnitelma 2015–2019: Yhteyden palauttaminen EU:n ja sen kansalaisten välille

12. kehottaa EU:n toimielimiä sitoutumaan yhdessä seuraaviin Euroopan parlamentin vaaleihin ulottuvaan viestintäsuunnitelmaan 2015–2019 "Yhteyden palauttaminen EU:n ja sen kansalaisten välille" ja asettamaan yleisen mielipiteen kiinnostuksen herättämistä ja Eurooppa-hankkeeseen sitoutumista koskevia määrällisiä ja mitattavissa olevia tavoitteita, jotka pohjautuvat strategiaan painopistealoihin ja koordinoituihin, hajautettuihin viestintätavoitteisiin.

13. korostaa, että suunnitelmassa ei tulisi käyttää perinteistä ylhäältä alas suuntautuvaa mallia, jossa tavoitteena on selittää ja "myydä" EU:ta. Vuoropuhelun aloittaminen kansalaisten kanssa ja välillä mahdollistaa kahdensuuntaisen viestinnän ja tiedon kulkeutumisen takaisin ruohonjuuritasolta.

14. ehdottaa tavoitteeksi, että toukokuuhun 2019 mennessä enemmistö Eurobarometri-kyselyihin vastaajista katsoo, että "heidän äänellään on merkitystä Euroopan unionissa", että "he ymmärtävät Euroopan unionin tärkeimpiä päätöksentekoprosesseja ja pääasiallisia poliittisia linjauksia", että "he ovat hyvin perillä EU-asioista" ja että "heillä on myönteinen käsitys EU:sta" ⁽¹⁾.

Viestintäsuunnitelma 2015–2019: Yhteyden palauttaminen EU:n ja sen kansalaisten välille – sisältö ja ajattelutapa

15. katsoo, että EU:n viestinnän sisältö tulisi sopeuttaa paikalliseen kulttuuriseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen toimintaympäristöön ja että siinä tulisi ottaa huomioon kansallisesti kiinnostavat kysymykset. AK katsoo, että olisi järkevämpää ja toimivampaa "eurooppalaistaa" olemassa olevat paikalliset, alueelliset ja kansalliset julkisuuspiirit kuin pyrkiä luomaan yhtenäinen eurooppalainen julkisuuspiiri.

16. suosittaa, että viestintä kohdistetaan kansalaisille ja erityisesti nuorille, jatkuvasti kasvavalle ikäihmisten ryhmälle sekä maaseudun ja esikaupunkialueiden asukkaille ja räätälöidään heidän tarpeidensa ja etujensa mukaan.

17. korostaa painokkaasti, että nuoriso on kaikilla alueilla yhtä tärkeä kohderyhmä. Nuoret, joilla on ollut mahdollisuus osallistua aktiivisesti EU:n liikkuvuusohjelmiin ja opiskelijavaihtoon, viettää lukukausi ulkomailla sekä olla mukana kansainvälisissä nuorisotapaamisissa ja koulujen välisissä kumppanuuksissa, ovat Euroopan unionin tulevia lähettiläitä. Komitea kehottaakin tarjoamaan mahdollisimman monille nuorille tilaisuuden osallistua eurooppalaisiin ohjelmiin ja kumppanuuksiin esimerkiksi Erasmus+ -ohjelman kautta, ja sitä olisikin tehtävä nykyistä paremmin tunnetuksi alueilla.

18. katsoo, että viestintäsuunnitelman 2015–2019 onnistumisen kannalta on välttämätöntä luoda viestintävälineitä, jotka mahdollistavat EU:n kansalaisten osallistumisen ja motivoimisen sekä *eurooppalaisena olemiseen ja itsensä eurooppalaiseksi tuntemiseen* liittyvän emotionaalisen puolen edistämisen. Monilla paikallis- ja alueviranomaisilla on tätä varten verkko- tai sosiaalisia foorumeita, jotka voivat olla erittäin hyödyllisiä kansalaisten tavoittamiseksi ja heidän sitouttamiseksi Eurooppa-hankkeeseen.

19. korostaa jälleen, että viestinnässä on tarpeen esittää tosiasioita EU:n politiikan laajuudesta ja vaikutuksista ihmisten arkielämään.

20. muistuttaa monikielisyyden tärkeydestä ja vaatii, että tiedot ovat saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä.

21. kannustaa EU:n toimielimiä jakamaan tietoa EU:n mainetta vahingoittavien, tosiasioita vääristelevien huhujen ja virheellisten tietojen torjumiseksi. AK kehottaa kaikkien tasojen poliittisia edustajia kumoamaan välittömästi perusteetonta "Brysselin parhaamista", erityisesti kun sitä harrastavat kansalliset hallitukset ja poliittiset puolueet kotimaanpolitiikkaan liittyvistä syistä. AK haluaa parantaa niiden ihmisten arvostusta, jotka työskentelevät EU:n hyväksi päivittäin, ja edistää EU-asioiden käsittelyä ja niistä keskustelemista objektiivisen ja paikkansapitävän tiedon pohjalta.

⁽¹⁾ Standard Eurobarometer 81, kesäkuu 2014.

22. kannattaa ajatusta rakentaa Eurooppa-keskustelua eli harjoittaa Euroopassa julkista pohdintaa Euroopan yhdentymisen historiallisista, kulttuurisista, filosofisista ja sosiologisista peruslähtökohdista sekä EU-tason toimien puuttumisen kustannuksista, syöttämättä kuitenkaan näkemyksiä ylhäältä alaspäin tai pyrkimättä puolustelemaan jälkikäteen EU:n poliittisia valintoja.

23. korostaa tässä yhteydessä, että on tärkeää hyödyntää paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja unionin tasolla sellaisia innovatiivisia, yleiseurooppalaisia ja vielä toistaiseksi aliarvostettuja toiminnan aloja kuin urheilua Eurooppa-sanoman voimistamiseen tukeutumalla yhteiseen tarinaan ja pedagogiseen lähestymistapaan.

24. ehdottaa, että tätä "Eurooppa-keskustelua" täydennetään tiedotustuotteilla (videot, mobiilisovellukset, sarjakuvat jne.), joissa kerrotaan esimerkkisuvun elämästä Euroopan historian tärkeissä vaiheissa, ja että euroseteleissä esitetään EU:n arvoja edustavien henkilöiden kuvia. Komitea ehdottaa myös, että tällaiseen uuteen keskusteluun osallistuvia kulttuurialan ammattilaisia ja intellektuelleja varten perustettaisiin heidän verkottumistaan ja vaihtoaan edistäviä foorumeita ja luotaisiin tälle perusedellytykset.

Viestintäsuunnitelma 2015–2019: Yhteyden palauttaminen EU:n ja sen kansalaisten välille – organisointi ja tiedottajien rooli

25. pyytää, että toimielinten tiedotusyhteistyöryhmä, jossa yhteispuheenjohtajina toimivat Euroopan parlamentti, ministerineuvosto ja komissio, kutsutaan koolle kolmen kuukauden välein ja että se selkeän toimeksiannon pohjalta vahvistaa, panee täytäntöön ja arvioi yhteisiä strategisia painopisteitä ja vastaa nykyistä paremmin kunkin toimielimen tiedotustarpeisiin. AK suosittaa myös käynnistämään neuvoston tiedotusryhmän toiminnan, jotta se ottaisi jokaisessa jäsenvaltiossa käyttöön välineet EU-viestinnästä valtakunnallisella ja valtiotasoa alemmalla tasolla vastaavien tahojen koordinoitua varten.

26. katsoo, että Euroopan parlamentti osoitti keskitetyn tiedotuskampanjan tehokkuuden Euroopan parlamentin vaaleissa 2014 – alueiden komitea oli kampanjassa laajasti mukana –, mutta huomauttaa, että maanosan laajuudessa tiedotustoiminnassa on tarpeen kehittää hajautettua yhteistyötä alueiden ja kuntien, kansalaisyhteiskunnan ja tiedotusvälineiden kanssa. AK panee merkille tässä yhteydessä Euroopan komission viestintäpolitiikan rakenneuudistuksen, jonka odotetaan auttavan yhteistyön toteuttamisessa.

27. ehdottaa, että EU:n toimielimet järjestävät viiden vuoden kuluessa 500 "kansalaisvuoropuhelua" kaikissa Euroopan kolkissa eikä pelkästään suurkaupungeissa. AK korostaa, että kansalaistapaamisissa tulisi aina olla mukana Euroopan parlamentin tiedotustoimistot, komission edustustot, alueiden komitea ja alueyhteisöt, joilla on resursseja, kokemusta ja tarvittavaa paikallisten erityispiirteiden tuntemusta. Kansalaisvuoropuhelut olisi järjestettävä symbolisesti tärkeissä paikoissa, ja niissä olisi käsiteltävä jotakin EU:n politiikanalaa ja tietyille väestöryhmälle tai tietyille alueelle erityisen merkittäviä aiheita. Alueellisia ja paikallisia poliittisia päättäjiä, erityisesti AK:n ja Euroopan parlamentin jäseniä, pyydetäisiin vetämään tilaisuuksia ja huolehtimaan käytännön jatkotoimista. Olisi hyödyllistä koordinoita tätä hanketta Euroopan komission perustaman *Europe Direct* -tiedotuspisteverkoston kanssa, joka kattaa kaikki jäsenvaltiot ja jolla on kokemusta Eurooppa-hanketta koskevien tietojen levittämisestä alue- ja paikallistasolla.

28. toivoo, että jokaisella Euroopan 277 alueella vierailisi joka vuosi Euroopan komission jäsen kuuntelemaan kansalaisten huolenaiheita ja kertomassa EU:n toiminnasta.

29. katsoo, että Euroopan parlamentin ja alueiden komitean jäsenten olisi aiheellista osallistua joka vuosi "Takaisin kouluun" -aloitteeseen samaan tapaan kuin Euroopan komission virkamiehet tekevät vuosittain.

30. on tyytyväinen Euroopan komission vuoden 2014 jälkipuoliskolla käynnistämiin kuuden jäsenvaltion laajuisiin kokeellisiin tiedotuskampanjoihin, joista voisi tulla EU:n viestintäsuunnitelman 2015–2019 toinen toimintalohko, sillä ne ovat lähikampanjoita, joissa tavoitteena on osoittaa EU:n politiikan ja lainsäädännön käytännön vaikutukset. AK ehdottaa, että kampanja ulotetaan muihinkin jäsenvaltioihin, että siihen otetaan mukaan alueet ja kunnat ja että siihen lisätään interaktiivinen osio.

31. kehottaa jäsenvaltioissa sijaitsevia EU:n virallisia tiedotustahoja (Euroopan komission edustustot, Euroopan parlamentin tiedotustoimistot, *Europe Direct* -tiedotuspisteet, EU:n rahastotoimien yleisestä toteutuksesta vastaavat hallintoviranomaiset) tekemään aktiivisemmin yhteistyötä paikallis- ja alueviranomaisten ja niiden valtakunnallisten järjestöjen kanssa sekä jakamaan EU:n lainsäädäntä- ja päätöksentekoprosessiin liittyvän tiedon yhteydessä tietoa alueiden komitean työstä, jotta EU:n politiikan merkitys ja vaikutukset paikallistasoon tuotaisiin paremmin esiin ja jotta edistettäisiin toimia, joiden avulla voidaan ottaa huomioon kansalaisten hämmennys ja huolet ja annetaan heille mahdollisuus ilmaista huolenaiheitaan.

32. kehottaa jäsenvaltiossa sijaitsevia viestinnästä vastaavia tahoja kartoittamaan kansalaisten osallistumista edistävät julkiset ja yksityiset hankkeet viestien välittämiseksi niiden kautta, mikä mahdollistaisi viestinnän vuorovaikutteisuuden ja suuremman vaikutuksen paikallistasolla. Tässä tarkoituksessa olisi suositeltavaa, että luodaan verkostoja ja sisällytetään ne viestintäsuunnitelmaan tiedon levittämisen keskeisinä välineinä.

33. huomauttaa, että paikallis- ja alueyhteisöillä on usein omat laajalevikkiset tiedotusvälineensä, joita voidaan hyödyntää paikallistilanteeseen mukautetun EU-tiedon välittämiseen ja siitä keskustelemiseen. EU voisi välittää näille noin 100 000 paikallisyhteisölle valmista, selkokielistä tiedotusmateriaalia (artikkeleja tiedotuslehtiin, kaavioita, videoita jne.). Kansalliset aluejärjestöt ja AK:n maakohtaiset valtuuskunnat ovat hyvä väylä yhteyksien luomiseen tähän kohderyhmään eli valtiotasoa alemman tason viranomaisiin.

34. muistuttaa, että paikallisyhteisöt vastaavat hyvin suurelta osin EU:n lainsäädännön täytäntöönpanosta. Tästä syystä on tärkeää, että varmistetaan kaikin tavoin niiden mahdollisuudet osallistua EU:n lainsäädäntöprosessiin. Osallistumismahdollisuuksia rajoittaa kuitenkin merkittävästi Euroopan komission ja Euroopan parlamentin hiljattain antama yhteinen ehdotus, jonka mukaan paikallisyhteisöjen ja niiden järjestöjen tulee rekisteröityä edunvalvojien rekisteriin. Alueiden komitea kehottaakin harkitsemaan uudelleen ehdotuksen tätä kohtaa ja vapauttamaan paikallisyhteisöt ja niiden järjestöt rekisteröintivaatimuksesta alueiden tapaan.

35. kehottaa komissiota lisäämään tiedotusvelvoitteita, jotka liittyvät EU-tuen myöntämiseen Euroopan alue- ja paikallisyhteisöille (tiedotuskylttien koko, sijainti, EU:n logo tiedotusmateriaalissa jne.). Kirjainlyhenteet EAKR, ESR, joita tavalliset ihmiset eivät ymmärrä, olisi korvattava maininnalla ”Euroopan unionin osarahoittama”. AK katsoo, että olisi otettava mallia eräiden alueiden pyrkimyksistä tehostaa tiedotuskampanjoita yhdistämällä EU:n eri rakenne- ja investointirahasto-ohjelmiin sisältyvät tiedotusmäärärahat. AK suosittaa myös, että etsitään synergiaa (europa.eu-portaalin kautta) Euroopan komission, jäsenvaltioiden, parlamentin ja AK:n verkkopohjaisten hankkeiden⁽²⁾ välillä, sillä niissä kaikissa käytetään interaktiivisia karttoja, joissa esitellään EU:n tukemia paikallistason hankkeita.

36. suosittaa, että käytetään verkkotiedotusvälineitä ja sosiaalista mediaa enemmän ja useammin viestintäsuunnitelman 2015–2019 keskeisenä osana. AK on tyytyväinen monissa jäsenvaltioissa alulle pantuihin hankkeisiin, joiden tarkoituksena on kehittää uudenlaisia menetelmiä verkko-osallistumista ja kansalaisten kannanottojen keräämistä varten, ja korostaa valtavaa kerrannaispotentiaalia, joka paikallis- ja aluetason poliittisilla päättäjillä on laajojen sosiaalisten verkostojensa ansiosta.

Viestintäsuunnitelman 2015–2019 välineet ja resurssit

37. vastustaa EU:n toimielinten viestintäresurssien pienentämistä vuosina 2014–2020.

38. ehdottaa, että 20 prosenttia EU:n viestintämäärärahoista hajautetaan valtio- ja paikallistasolle, ennen kaikkea *Europe Direct* -tiedotuspisteille ja Eurooppa-taloille, jotta näitä voitaisiin vahvistaa ja ryhtyä tekemään järjestelmällistä yhteistyötä paikallisten tai alueellisten kumppaneiden kanssa ja saavuttaa laajempi yleisö.

39. ehdottaa, että lisätään EU:n toimintaa ja sen päätöksentekomekanismeja esitteleviä tiedotuskampanjoita, ja ehdottaa, että tehdään yhteistyösopimukset 500 paikallisen lehden ja televisio- ja radiokanavan kanssa keskustelujen järjestämiseksi ja puheenvuoron antamiseksi niille, jotka ovat mukana rakentamassa Eurooppaa ja joille EU on jokapäiväinen osa elämää. Komitea korostaa, että sopimusten tulee kunnioittaa täysin kyseisten viestimien toimituksellista riippumattomuutta. AK katsoo, että EU:n toimielinten tulisi tukea komitean pyrkimyksiä tarjota paikallis- ja aluetason toimittajille tiedotus- ja valistustoimintaa järjestämällä säännöllisiä tilaisuuksia näitä varten.

40. suosittaa, että laaditaan uusia EU:n viestintästrategioiden yhteisrahoitusmalleja vuonna 2013 päättyneen hallinnointikumppanuusohjelman tilalle. AK korostaa, että käyttöön otettavan rakenteen on mahdollistettava myös suora kumppanuus jäsenvaltioiden paikallis- ja alueyhteisöjen kanssa. AK huomauttaa, että kokeelliset strategiset kumppanuushankkeet, joita komission edustustot ja alueviranomaiset ovat viime aikoina panneet alulle, voisivat toimia mallina laajemmassakin mittakaavassa, edellyttäen että niihin sisältyy vastavuoroisia taloudellisia sitoumuksia.

41. ehdottaa, että toteutetaan 500 komission edustustojen ja alue- ja paikallisviranomaisten välistä strategista kumppanuushanketta viestintäsuunnitelman 2015–2019 ”Yhteyden palauttaminen EU:n ja sen kansalaisten välille” puitteissa ja varataan niille tarvittavat määrärahat.

⁽²⁾ Verkkosivut, portaalit, tietokannat ja muut verkkopohjaiset välineet.

42. painottaa, miten hyödyllisiä ovat organisoidut verkostot – kuten AK:n EuroPCom-konferenssi, joka kokoaa joka vuosi Brysseliin yli 700 julkisen sektorin viestintäalan ammattilaista – ja tukitoimet, joilla vahvistetaan paikallis-, alue- ja valtiotason viranomaisten viestintävalmiuksia. AK ehdottaa, että ”Euroopan ystävien” verkostoon kerätään vuoteen 2019 mennessä vähintään 5 000 kuntaa, kaupunkia ja aluetta ja aktivoidaan, koulutetaan ja avustetaan näin viestinnästä vastaavia tahoja jäsenvaltioissa.
43. kannustaa jäsenvaltioissa sijaitsevia komission ja parlamentin virallisia edustustoja järjestämään eri alueilla, Brysselissä ja Strasbourgissa kokouksia paikallis- ja aluetason julkishallinnon tiedottajien ja toimihenkilöiden kanssa.
44. suosittaa, että EU:n viestintäsuunnitelman 2015–2019 vaikutukset arvioidaan ja että tehdään enemmän alueellisia Eurobarometri-kyselyjä, jotka on mukautettu alue- ja paikallistasolle, ja että käytetään yhteistä metodologiaa EU:n viestinnän vaikutusten mittaamiseksi paikallistasolla hyödyntämällä hajautetun hallinnon viranomaisten kokemusta ja kykyä tulkita yleistä mielipidettä.

Bryssel 3. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Michel LEBRUN

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”naapuruus tienhaarassa: Euroopan naapuruuspolitiikan täytäntöönpano vuonna 2013”

(2015/C 019/10)

Esittelijä	Esittelijä: Olgierd Geblewicz (PL, EPP) Länsi-Pommerin voivodikunnan aluejohtaja
Viiteasiakirja	Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Naapuruusalue tienhaarassa: Euroopan naapuruuspolitiikan täytäntöönpano vuonna 2013 JOIN(2014) 12 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Pääkohdat

- tähdentää Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) merkitystä Euroopan unionin ulkopoliitiikan välineenä, joka on suunnattu EU:sta etelään ja itään sijaitseville maille ja jonka tarkoituksena on maiden suhteiden tiivistäminen EU:hun.
- korostaa ENP:n puitteissa harjoitettavan kanssakäymisen laaja-alaisuutta ja monitahoisuutta sekä toimintapolitiikan hallinnon monitasoisuutta, minkä vuoksi on tarpeen tukea ENP:n alueellista ja paikallista ulottuvuutta, joka täydentää valtiollisen tason yhteistyötä.
- kehottaa siksi vasta nimettyä korkeaa edustajaa ottamaan sekä EU:n että ENP-maiden paikallis- ja alueviranomaiset mukaan politiikan kehittelytyöhön ja tekemään tiivistä yhteistyötä AK:n kanssa ENP:n suunnittelun ja toteutuksen parantamiseksi ja politiikan hyväksynnän varmistamiseksi ruohonjuuritasolla.
- korostaa myös tarvetta lisätä toiminnan joustavuutta sekä eriyttää sitä ”räätälöimällä” tukea demokraattisiin muutoksiin ja talouden uudistuksiin kussakin tuensaajamaassa.
- painottaa kahden aloitteen merkitystä: Kyseessä ovat itäinen kumppanuus ja Välimeren unioni, jotka edustavat ENP:n alueellista ulottuvuutta. Ne eivät ole pelkästään EU:n politiikan aihekohtaisia ilmentymiä vaan ne kuvastavat lisäksi EU:n kunkin jäsenvaltion ulkopoliitiikan painopisteitä niin valtakunnallisella, alueellisella kuin paikallisella tasolla.
- kehottaa valtiollista tasoa alempia hallintotasoja osallistumaan aktiivisemmin ENP:n toteuttamisprosessiin ja lähtemään siihen laajamittaisemmin mukaan. Alueiden komitean perustamat kaksi rinnakkain toimivaa vuoropuhelu- ja yhteistyöfoorumia, Euro-Välimeri-alueen alue- ja paikallisedustajien kokous (ARLEM) ja itäisten kumppanimaiden ja EU:n paikallis- ja alueviranomaisten konferenssi (CORLEAP), tarjoavat tilaisuuden ENP:n tämän ulottuvuuden kehittämiseen pidemmälle konkreettisen yhteistyön ja suoran paikallis- ja aluetason vuoropuhelun kautta.
- arvostaa Euroopan unionin ponnistuksia perustuslaillisten ja taloudellisten uudistusten tukemiseksi ENP:n kohdemaille suunnatun asianmukaisen rahoituksellisen ja teknisen avun keinoin. Tätä toimintaa on kuitenkin vielä yksinkertaistettava enemmän ja organisoitava paremmin. EU:n naapurimaille antaman avun kasvattamisen edellytyksenä pitää olla edistyminen perustuslaillisissa muutoksissa, demokratisoitumiskehitys ja oikeusvaltioperiaatteen sekä sukupuolten tasa-arvon kunnioittaminen. Äskettäisten traagisten tapahtumien valossa tällaista edistymistä tarvitaan entistäkin kiireellisemmin. Sen on tultava esiin siten, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan täysin ja että asianomaiset maat myöntävät täyden kansalaisuuden kaikkien uskonnollisten ja etnisten vähemmistöjen jäsenille.
- toteaa, että alue- ja paikallistasolla on olennainen rooli hahmoteltaessa, suunniteltaessa, toteutettaessa ja tarkkailtaessa asianmukaisesti avustusohjelmia ja -välineitä. Komitea katsoo lisäksi, että tulee helpottaa alue- ja paikallisviranomaisten mahdollisuuksia hyödyntää tukivaroja ja että asiaankuuluvia mekanismeja ja menettelyjä on syytä yksinkertaistaa.

9. korostaa tarvetta edistää voimakasta ja demokraattista hallintoa valtiotasoa alemmilla tasoilla. Komitea kiinnittää huomiota kysymykseen paikallisdemokratiasta kumppanuusmaissa sekä paikallis- ja aluehallinnon toimintaan liittyviin ongelmiin. Komitea puhuu tässä yhteydessä hallinnonhajauttamisprossin puolesta erityisesti verotuksen osalta ja kannattaa ruohonjuuritason aloitteiden tukemista sekä paikallis- ja alueviranomaisten roolin tunnustamista välttämättömien sisäisten uudistusten toteuttamisessa.

Alustavat huomiot

10. painottaa, että Euroopan naapuruuspolitiikan alalla tapahtui vuonna 2013 valtavan dynaamisia muutoksia. ENP:n päämääränä on erityisten suhteiden kehittäminen EU:n ja tiettyjen sen naapurimaiden välillä turvallisuuden, vaurauden ja naapuruussuhteiden parantamiseksi. Viimeksi kuluneen vuoden mittaan saavutettiin osa politiikan tavoitteista, mutta kärsittiin myös vakavia takaiskuja. ENP:tä on tarkasteltava kokonaisuudessaan kriittisesti, jotta voidaan arvioida, onko se tarkoituksenmukainen nykyisessä muodossaan.

11. mainitsee myönteisinä saavutuksina hankalien demokraattisten uudistusten vauhdittumisen sellaisissa eteläisissä naapurimaissa kuin Tunisia, Marokko ja tiettyssä määrin myös Egypti. Lisäksi vuoden 2013 marraskuussa parafoitiin kaksi assosiaatiosopimusta (joihin sisältyi asiakirjat pitkälle menevästä ja laaja-alaisesta vapaakauppa-alueesta) itäisten naapurimaiden Georgian ja Moldovan kanssa ja myöhemmin, vuonna 2014, Ukrainan kanssa. Sopimusten allekirjoittaminen kahden ensin mainitun maan kanssa huipensi pitkällisen neuvotteluprosessin ja loi pohjaa niihin kirjattujen sitoumusten toteuttamiseen tähtäävän toimenpideohjelman laatimiselle.

12. toteaa kuitenkin, että monissa ENP:n piiriin kuuluvissa maissa tapahtui vuonna 2013 lisäksi lukuisia poliittisia mullistuksia ja taloudellis-yhteiskunnallisia kriisejä. Valtiolliset ja alueelliset turvallisuusuhat (niin eteläisissä kuin itäisissä ENP-maissa) ovat moninkertaistuneet. Ukrainan dramaattiset tapahtumat, Syyrian sisällissota sekä israelilaisten ja palestiinalaisten konfliktin eskaloituminen osoittavat, että johdonmukainen EU-politiikka, jolla edistetään vakautta ja jossa on vahva paikallinen ja alueellinen ulottuvuus, on yhä suurempi haaste.

13. kehottaa ryhtymään asianmukaisiin toimiin paikallisviranomaisten auttamiseksi selviytymään humanitaarisista kriiseistä, erityisesti pakolaisten aalloista, joita epävakaus on aiheuttanut useissa Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvissa maissa ja nykyisin varsinkin Syyriassa ja Ukrainassa. Erityisesti Välimeren alueella muuttoliike vaatii pitkäkestoista ja kokonaisvaltaista toimintamallia, johon kaikki jäsenvaltiot osallistuvat aktiivisesti, mukaan luettuina paikallis- ja alueyhteisöt, eivätkä ainoastaan niistä ne, joita kysymys koskettaa maantieteellisistä syistä. Unionin ulkorajoilla sijaitsevien maiden, alueiden ja paikallisyhteisöjen pitää saada tarkoituksenmukaista tukea ulkorajojen valvontaan ja maahanmuuttoon liittyvien kriisitilanteiden hallintaan, terveyskriisit mukaan luettuina.

14. katsoo, että ENP-maiden välillä on suuria eroja välttämättömien poliittisten, yhteiskunnallisten ja taloudellisten uudistusten toteuttamissuunnitelmissa ja poliittisessa tahdossa toteuttaa niitä. ENP:n aloitteissa olisikin otettava huomioon kunkin maan hallitusvallan käyttäjien todellinen valmius tarvittaviin muutoksiin ja suhteiden syventämiseen EU:n kanssa sekä niiden tahto viedä uudistuksia eteenpäin ja hankkia niille yhteiskuntapiirien tuki. Paikallis- ja alueviranomaisilla on avainrooli tässä asiassa, ja niitä tulisi pitää keskeisinä keskustelukumppaneina huolimatta siitä, että ne ovat usein riippuvaisia keskushallinnosta.

15. yhtyy käsitykseen, että demokratian rakentaminen kumppanuusmaissa on EU:n näkökulmasta keskeinen seikka. Demokratisointi ja desentralisaatio ovat välttämättömiä asioita yhteiskunnallis-taloudellisen kehityksen kannalta, ja niillä on perustava merkitys muutosprosesseille itäisen kumppanuuden kattamalla alueella ja Välimeren altaan alueella. ENP on mainio aloite kyseisten prosessien tukemiseen, ja CORLEAP ja ARLEM ovat tarkoituksenmukaiset foorumit kumppanuuden ja avoimuuden edistämiseen demokratisoitumisprosessissa ja kansalaisyhteiskuntaa rakennettaessa.

16. asettuu täysin tukemaan yhteisessä tiedonannossa esitettyä ajatusta, jonka mukaan ENP:n tulee vastedeskin olla houkutteleva yhteistyöaloite, joka vastaa kumppanitahojen tarpeisiin. EU:n pitää luonnollisesti olla ENP-maiden strateginen kumppani ja tukea niitä talouskehityksen suuntaviivojen määrittämisessä sekä hyvän hallinnon aikaansaamisessa kunnioittaen samanaikaisesti niiden itsemääräämisoikeutta.

17. muistuttaa, että unionin tuleva jäsenyys on yksi merkittävimmistä keinoista, joka EU:lla on käytettävissään kannustaakseen kumppanimaita tekemään uudistuksia. Onkin erittäin tärkeää, että tätä välinettä käytetään tarkoituksenmukaisesti, avoimesti ja realistisesti kunkin maan tilanteen mukaan.

18. huomauttaa, että alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli demokratisoitumisprosessien edistämässä ja muokkaamisessa: ne ovat strategisia kumppanitahoja hyvän hallinnon prosesseissa ja myönteisen kehityksen aikaansaamisessa sekä olennaisen tärkeitä toimijoita EU:n ulkopoliitikassa.

19. painottaa samalla, että on tarpeen arvioida ENP:n toteuttamista tulevaisuudessa myös sen suhteen, missä määrin alue- ja paikallisviranomaistahot ja näiden edustajat ovat siinä osallisina valtiotasoa alemmalla tasolla. Kysymykseen ei paneuduta nyt tarkasteltavana olevassa tiedonannossa.

Keskinäisten suhteiden kattavuus, toimivuus ja monitasoisuus

20. painottaa tarvetta rikastuttaa kahdenvälistä ENP:tä alueellisilla ja monenvälisillä yhteistyöaloitteilla, jotka perustuvat mekanismien tarjoamiseen EU:n ja naapurimaiden keskinäisen sekä yksittäisten maiden välisen yhteistyön tukemista varten. Voitaisiin hyödyntää ja lisätä yhteistyömahdollisuuksia, jotka ovat myös EU:n aloitteiden puitteissa jo olemassa Euroopan unioniin kuuluvien ja unionin ulkopuolisten alueiden ja alueverkostojen välillä.

21. katsoo, että Euroopan naapuruuspolitiikka on vuorovaikutteinen aloite ja että sen tuloksekas toteuttaminen vaatii aktiivisuutta ja myötävaikutusta kaikilta tahoilta julkisen vallan eri tasoilla. Vasta silloin ENP-maat, jotka ovat valmiit toteuttamaan sisäisiä uudistuksia, saavat mahdollisuuden tehokkaaseen yhteistoimintaan EU:n kanssa ja voivat odottaa siltä poliittista tukea, kattavia kauppasopimuksia, toimia viisumijärjestelyjen joustavoittamiseksi sekä teknistä ja rahoitussellista tukea.

22. toteaa, että naapurimailla on eroja toimintatavoissa, joilla ne toteuttavat uudistuksia ja tiivistävät suhteitaan EU:hun, ja sen lisäksi yksittäisten ENP-maiden viimeaikaisten haasteiden kirjo on runsas, minkä vuoksi EU:n on täytynyt eriyttää ja "räätälöidä" ENP-toimintamallejaan, ei pelkästään sen maantieteelliseen ulottuvuuteen nähden (eteläinen ja itäinen), vaan ennen kaikkea myös odotusten, mahdollisuuksien ja kullekin kumppanimaalle asetettävien tehtävien osalta.

23. yhtyy näkemykseen, että EU:n pitää investoida sektorikohtaisiin, aiheittain jäseneltyihin rahoitusvälineisiin. Toimintamalli edistää hyvien käytänteiden keskinäisen vaihdannan laajentamista ja kehitysstrategioiden määrittämistä valituilla poliittisten painopisteiden aloilla, joista esimerkkeinä voidaan mainita julkishallinnon uudistaminen, verotuksen hallinnollinen hajauttaminen sekä alueellinen yhteistyö.

24. korostaa, että on tärkeää tukea ponnistuksia lujemman demokratian rakentamiseksi ja poliittisten uudistusten toteuttamiseksi kumppanuusmaissa. Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö alueilla toteutettu ja alueiden itsensä toteuttama naapuruuspolitiikka voisi olla tehokas keino edistää EU:n perusarvoja, nimittäin ihmisarvon, vapauden, demokratian, tasa-arvon, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamista, vähemmistöjen oikeudet mukaan luettuina.

25. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että paikallis- ja alueviranomaisilla on arvokas ja hyödyllinen panos annettavanaan EU:n ja ENP-maiden konkreettisiin yhteistyöhankkeisiin. Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen riippuu todellakin suuressa määrin alueellisen kehityksen asteesta ja kunkin maan kyvystä toimivaan hallintoon valtiollisella, alueellisella ja paikallisella julkisen vallan tasolla.

26. kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon AK:n ja sen jäsenten suositukset ja kokemukset kumppanimaisissa tapahtuvien taloudellisten ja yhteiskunnallisen järjestelmän muutosten tukemisesta ja yhteistyön tehostamisesta kaikilla julkisen vallan tasoilla.

27. painottaa, että yksittäisten maiden harjoittaman ulkopoliittikan monitasoinen luonne on myös merkittävä seikka. Perushaaste tällä alalla on synergian luominen kunkin maan ulkopoliittikan valtiollisen sekä alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden välille. Tällä alalla CORLEAP ja ARLEM ovat ihanteellisia foorumeita tarpeiden määrittämiseen ja kokemusten vaihtamiseen.

Tulokset toiminta ja yhteistyön koordinoiminen julkisen vallan eri tasoilla

28. huomauttaa, että koska alue- ja paikallisviranomaisilla on kansainvälisiä yhteyksiä ja koska ne osallistuvat aktiivisesti talouselämään, ne täyttävät yhden perustehtävistä Euroopan yhdentymisessä: ne edistävät yhteiskunnallista ja taloudellista kehitystä. Kun tämä pidetään mielessä, alue- ja paikallisviranomaiset tulee osallistaa ENP:n suunnitteluun, toteuttamiseen, seurantaan ja arviointiin eritoten aloilla, missä niillä on välitöntä toimivaltaa ja kokemusta.

29. tiedostaa, että institutionaalisten ja hallinnollisten valmiuksien kehittäminen on perustavan tärkeää useimmille ENP-maille. Poliitiikan tämän ulottuvuuden olennainen elementti koskee nimenomaisesti paikallis- ja alueviranomaisia. Näin ollen alueiden komitean ja alue- ja paikallisviranomaisten pitää saada keskeinen rooli muotoiltaessa ja toteutettaessa nk. kokonaisvaltaisia instituutioidenkehittämisohjelmia, joita Euroopan komissio ja jäsenvaltiot ovat käynnistäneet institutionaalisten ja hallinnollisten valmiuksien vahvistamiseksi itäisen kumppanuuden piiriin kuuluvissa maissa.

30. kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia ottamaan valtiovallan rinnalla osaa EU:n ja kumppanimaiden välisten assosiaatiosopimusten, strategia-asiakirjojen ja toimintasuunnitelmien laatimiseen ja soveltamiseen.

31. korostaa hyvin koordinoitujen ruohonjuuritason aloitteiden toiminnan merkitystä sekä ENP-maiden ja EU:n paikallis- ja alueviranomaisten yhteistyön tukemista, joka on omiaan helpottamaan paikallisdemokratian rakenteiden perustamisprosessia ja kansalaisyhteiskunnan luomista.

32. pitää kyseisen kaltaisten aloitteiden tukemista perusteltuna, sillä niissä on kyseessä ENP-maiden kuntien ja alueiden käytännön etu ja koska valtiota alemmat viranomaistahot pystyvät toteuttamaan niitä, esimerkkeinä mm. kumppanuuskaupunkien välinen, rajanylittävä sekä kulttuurin ja talouden alojen yhteistyö.

33. on sitä mieltä, että keskushallinnon tasolla toteutetut demokraattiset hallinnolliset uudistukset tarvitsevat täydennykseen alue- ja paikallistason toimia. Tämä on olennaisen tärkeää, kun ajatellaan institutionaalisten valmiuksien lujittamista sekä tulevien sopimusten tekemistä EU:n kanssa, muun muassa kumppanuussopimukset sekä sopimukset kattavien ja pitkälle menevien vapaakauppa-alueiden toteuttamisesta.

34. tähdentää, että EU:n myöntämän rahoituksen tavoitteena pitää olla kumppanimaiden alueellinen kehitys ja että rahoitukseen tulee kyteä selkeät kriteerit sen hyödyntämisestä määriteltyjen ja sovitujen aluekehitysstrategioiden pohjalta sekä konkreettiset tavoitearvot ja tulostavoitteet. Alue- ja paikallisyhteisöillä sekä kansalaisyhteiskunnalla täytyy olla asianmukainen edustus elimissä, jotka tarkkailevat kyseisten varojen hyödyntämistä.

35. kehottaa järjestämään ENP:n molempiin ulottuvuuksiin asiaankuuluvat mekanismit, joilla rohkaistaan suoraan vuoropuheluun, tietojen vaihtamiseen ja taitotiedon siirtämiseen ENP-maiden alue- ja paikallistasoille (esim. jo käytössä olevan paikallishallinnon välineen [*Local Administration Facility*, LAF] tapaan).

36. edellyttää Twinningin ja Taixin kaltaisten tukivälineiden käytön tehostamista EU:n paikallis- ja alueviranomaisten ja ENP-maiden vastaavien viranomaistahojen välillä, jotta ENP maita tuettaisiin tehokkaiden ja ajanmukaisten hallintorakenteiden kehittämisessä myös hallintojen tiiviillä yhteistyöllä, jonka yhtenä peruselementtinä on EU:n jäsenvaltion ja ENP-maan hallinnon välinen virkamiesvaihto. EU:n alueet voisivat myös vahvistaa rooliaan tuettaessa unionin ulkopuolisiin maihin suunnattujen EU-ohjelmien 2014–2020 mahdollisia osanottajia. Tällaisia ohjelmia ovat IPA II (liittymistä valmisteleva tukiväline) ja Horisontti 2020 -puiteohjelman kansainväliset suhteet -osio sekä EU-ohjelmat, joihin osallistuu jäsenmaita ja kolmansia maita, kuten eurooppalaisen naapurisuuden ja kumppanuuden välineen (ENPI) rajat ylittävän yhteistyön (CBC) MED-ohjelma kaudella 2007–2013. Myös vastaisuudessa siitä rahoitetaan rajatylittävää yhteistyötä naapuruuspolitiikan rahoitusväline ENIn rajatylittävän yhteistyön (CBC) MED-ohjelmassa kaudella 2014–2020.

Alueiden komitean roolin vahvistaminen

37. on vakuuttunut, että AK:n tiiviimpi osallistuminen nk. teemakohtaisten foorumien työskentelyyn antaa paikallis- ja alueviranomaisille mahdollisuuden toimia tuloksekkaammin ja laadukkaammin. AK:lla onkin keskeinen rooli tässä asiassa täydentävän panoksensa ansiosta ja koska se tukee CORLEAPin ARLEMin tekemiä päätöksiä.

38. korostaa, että AK tahtoo neuvoa Euroopan komissiota ja sen yksiköitä laadittaessa EU:n tukikelpoisuus-kriteerejä ja määrittäessä tuen hakumenettelyjä, jotta tuki olisi Euroopan naapurisuuspolitiikan piiriin kuuluvien maiden paikallis- ja alueyhteisöjen ulottuvilla ja hyödyttäisi niitä. Kyseisissä kriteereissä on kuitenkin edellytettävä, että ENP-maiden paikallisviranomaiset ottavat suurempaa vastuuta sekä organisoinnista että tuloksista.

Asiaankuuluvan viestinnän, tiedonkulun ja kokemustenvaihdon varmistaminen

39. katsoo, että EU:n työhön kestäväällä pohjalla olevien poliittisten ja hallinnollisten rakenteiden luomiseksi pitää sisältyä myös (itse paikalla ja etätyöskentelynä toteutettavia) koulutusohjelmia paikallis- ja aluehallinnon edustajille tarkoituksena parantaa heidän ammatillista pätevyyttään ja valmiuksiaan ja mahdollistaa tukivarojen tuloksekas hyödyntäminen.

40. muistuttaa AK:n parhaillaan toteuttamista hankkeista, joissa seurataan ja arvioidaan hallinnon hajauttamista naapurimaissa. Nämä välineet sekä verkkofoorumi voisivat palvella tulevaisuudessa sekä tiedonlähteenä että perustana uusien toiminnan suuntaviivojen laatimiselle ja nykyisten tarkistamiselle.

41. katsoo, että ENP-alueen kaikille asiaankuuluville tahoille pitää toimittaa tietoa tarjolla olevista tukiohjelmista ja unionin antaman rahoitustuen hakumenettelyistä. Alue- ja paikallisviranomaisten pitää puolestaan tiedottaa asianomaisille valtakunnallisille ja sitä alemman tason tahoille niistä tarpeistaan koulutus- ja muun toiminnan aloilla, jotka tukevat ”hyvää hallintotapaa” paikallis- ja aluetasolla. Tehokkaan viestinnän ja vuoropuhelun tulee olla tekijä, joka sitoo Euroopan naapurisuuspolitiikan yhteen.

42. suosittaa sähköisen oppaan laatimista ENP-maista ja ENP-maiden paikallis- ja alueviranomaisille suunnatuista ja niiden käytettävissä olevista rahoitusvälineistä ottaen mallia olemassa olevasta aluepolitiikalle omistetusta Inforegio-verkkosivustosta. Se tarjoaisi sekä EU:n että kumppanuusmaiden paikallis- ja alueviranomaisille yleistajuisia ja ajantasaista tietoa.

43. kehottaa lisäksi Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) nimeämään kaikkiin ENP-maissa oleviin EU:n edustustoihin ”yhdyshenkilöitä”, jotka yhtäältä toimisivat tietolähteinä isäntämaan paikallisille ja alueellisille yhteenliittymille sekä alue- ja paikallisviranomaisille suunnitelluista ja meneillään olevista valtakunnallista tasoa alemman tason hankkeista. Toisaalta yhdyshenkilöt voisivat välittää AK:n viestejä ENP-maissa vaikuttaville kumppanitahoille.

Bryssel 3. joulukuuta 2014

Alueiden komitean
puheenjohtaja

Michel LEBRUN

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”muutosten ennakointia ja rakenneuudistusta koskeva EU:n laatukehys”

(2015/C 019/11)

Esittelijä	Pavel Branda (CZ, ECR), Rádlon apulaiskaupunginjohtaja
Viiteasiakirja	Tiedonanto – Muutosten ennakointia ja rakenneuudistusta koskeva EU:n laatukehys COM(2013) 882 final

I YLEISTÄ

ALUEIDEN KOMITEA

Merkitys alue- ja paikallistasolle

1. muistuttaa, että rakenneuudistukset ja -muutokset kuuluvat yleisen käsityksen mukaan erottamattomasti talouden luonnolliseen kehitykseen.
2. toteaa, että rakenneuudistusten vaikutukset kohdistuvat merkittävässä määrin aluetasoon. Ne voivat vaikuttaa alueiden rakenteelliseen kehitykseen ja kilpailukykyyn keskipitkällä ja jopa pitkällä aikavälillä. Tästä syystä alueelliset lähestymistavat ovat tarpeen (hajautettu politiikka, jolla vastataan paikallisiin tarpeisiin ja jonka täytäntöönpano pohjautuu tärkeimpien kumppaneiden yhteistyöhön) ⁽¹⁾.
3. muistuttaa, että rakenneuudistukset vaikuttavat erityisen voimakkaasti vähiten kehittyneisiin alueisiin, joiden teollisuusrakenne on tavallisesti vähemmän kilpailukykyinen ja innovatiivinen ja joilla on korkea työttömyys, minkä johdosta tämäntyyppisiin alueisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaikkien tärkeimpien kumppaneiden mukaan ottaminen

4. on tästä syystä tyytyväinen siihen, että laatukehyksessä tunnustetaan kaikkien osapuolten – myös alueyhteisöjen – yhteinen vastuu. Komitea huomauttaa, että asia koskee myös paikallisyhteisöjä ja eritoten suuria kaupunkeja, joissa on suurimmat työnantajakeskittymät ja jotka vaikuttavat ratkaisevasti alueen pienempien kaupunkikeskusten taloussuhdanteen määräytymiseen.
5. korostaa, että keskeinen edellytys ehdotettujen lähestymistapojen onnistumiselle on yhteinen hallinnointi. Myös EU:n olisi edistettävä kaikkien keskeisten toimijoiden välisten kumppanuuksien lujittamista. Valtion sekä alue- ja paikallishallinnon koordinoitirooli on myös olennaisen tärkeä, sillä työntekijöiden ja työnantajien näkemykset rakenneuudistusprosesseista poikkeavat usein toisistaan.

Yhteys Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin

6. katsoo, että Eurooppa 2020 -strategian onnistuminen edellyttää tämänhetkisessä sosioekonomisessa tilanteessa kaiken huomion keskittämistä työllisyyden parantamiseen (työpaikkojen luomiseen ja ylläpitämiseen).

Muutosten ennakkoinnin tärkeys (sisämarkkinat / tarvittavat osaamisalat)

7. pitää erityisen tärkeänä muutosten ennakointia ja kaikkien sidosryhmien kykyä sopeutua muutoksiin. Tähän liittyy kolme osa-alueita:

— Saatetaan valmiiksi EU:n sisämarkkinat ja edistetään työllisyyttä EU:ssa.

⁽¹⁾ Ks. Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound) tutkimushankkeesta ”Rakenneuudistusten vaikutukset aluetasolla ja niiden seurausten käsittelytavat” laadittu tiivistelmäluonnos. Luonnos esiteltiin lausunnon esittelijän ja keskeisten kumppaneiden keskustelutilaisuudessa 30. kesäkuuta 2014 Brysselissä.

- Autetaan palkansaajia, työnhakijoita ja kaikkia taloudellisia toimijoita hankkimaan työelämässä tarvittavat taidot (muutosten ennakointikyky, itsearvioinnin taito ja luovuus sekä itsenäisyys ja yrittäjähenkisyys) ja täydentämään niitä koko uran ajan.
- Parannetaan työoloja sellaisissa tapauksissa, joissa työsuhteiden epävarmuus ja rakenneuudistukset voivat haitata kilpailukykyä.

Euroopan unionin rooli

8. on tyytyväinen komission alulle panemiin hankkeisiin, joita ovat esimerkiksi Euroopan muutoksenseurantakeskus EMCC ja Euroopan rakenneuudistuksen seurantaväline ERM⁽²⁾, jolla seurataan yritysten rakenneuudistuksia, ja ehdottaa niiden vahvistamista edelleen esimerkiksi paikallis- ja alueviranomaisille erityistilanteissa annettavalla räätälöidyllä neuvonnalla.

9. pitää tervetulleena myös sitä, että Eurofoundin tutkimustoiminnassa keskitytään rakenneuudistusten alueellisiin seurauksiin, sillä säätiö on tämän ansiosta paikannut viime vuosina tehokkaasti tämän alan tiedonpuutetta.

10. pitää myönteisenä, että komissio luettelee tiedonannossaan hyviä käytänteitä, joita se ehdottaa noudatettavan vapaaehtoisesti. Lisäksi komitea kehottaa komissiota kiinnittämään huomiota Euroopan parlamentin ja alueiden komitean kehoitukseen⁽³⁾ tarkistaa lainsäädäntökehystä, joka koskee työntekijöille tiedottamista ja heidän kuulemistaan rakenneuudistuksia ennakoidessa ja hallinnoitaessa. Komissio toteaa nyt tarkasteltavassa tiedonannossaan itse, että asiassa on tällä hetkellä puutteita.

11. ehdottaa, että komissio tekee yhteistyötä kaikkien asianomaisten osapuolten kanssa arvioidessaan laatukehityksen täytäntöönpanoa ja ottaa tässä prosessissa huomioon myös kussakin jäsenvaltiossa olemassa olevat menettelyt ja kumppaneiden väliset sopimukset.

Toissijaisuusperiaate ja suhteellisuusperiaate

12. panee merkille, että komission esittämälle laatukehitykselle, johon sisältyy suosituksia ja hyviä käytänteitä, joita komissio ehdottaa noudatettavan vapaaehtoisesti, ei ole erityistä oikeusperustaa perussopimuksissa, vaan se on sui generis -tyyppinen oikeudellinen väline, josta ei myöskään nimenomaisesti määrätä perussopimuksissa. Näin ollen komission lähestymistapa ei tarjoa Euroopan parlamentille mahdollisuutta esittää kantaansa tarkoituksenmukaisesti. Koska komission ehdotus kuuluu kuitenkin EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 151 ja 153 artiklan mukaisesti Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden jaetun toimivallan piiriin sosiaalipolitiikan alalla ja koska kokemusten ja parhaiden käytänteiden vaihto EU:n tasolla tuo kiistatonta lisäarvoa, komission ehdotus vaikuttaa noudattavan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita.

II POLIITTISET SUOSITUKSET

Paikallis- ja alueyhteisöjen rooli muutosten ennakoinnissa

Työpaikka- ja osaamistarpeiden kartoitus

13. korostaa paikallis- ja alueyhteisöjen roolia osaamistarpeiden ennakoinnissa ja soveltamisessa yhteen työmarkkinatarpeiden kanssa⁽⁴⁾ erityisesti koulutusalan toimien ja nuorten yrittäjyyttä tukevien toimien avulla. Jäsenvaltioiden tulisi olla tietoisia tästä tehtävästä ja antaa paikallis- ja alueyhteisöjen käyttöön oikeanlaiset resurssit, jotta voidaan helpottaa nuorten siirtymistä koulutuksesta työelämään, sillä paikallis- ja alueyhteisöt ovat usein vastuussa palvelujen tarjoamisesta perus- ja ammattikoulutuksen sekä työllisyyden aloilla⁽⁵⁾.

⁽²⁾ Ks. esimerkiksi Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön Eurofoundin tietokanta rakenneuudistusten tukivälineistä, joka sisältää tietoa Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Norjan toteuttamista toimenpiteistä.

⁽³⁾ Ks. AK:n päätöslauselma "Euroopan komission lainsäädäntö- ja työohjelmaan perustuvat alueiden komitean poliittiset painopistealat vuodeksi 2014", kohta 12 (RESOL-V-009, 29.11.2013) ja AK:n lausunto "CARS 2020", kohta 29 (ECOS-V-038, esittelijä Christian Buchmann (AT, EPP), 8.10.2013).

⁽⁴⁾ Eurooppa 2020 -seurantafoorumin kyselytutkimuksessa, jossa arvioitiin lippulaivahanketta "Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma", suurin osa kyselyyn vastanneista paikallis- ja alueyhteisöistä katsoi talouskriisin vauhdittaneen rakennemuutoksia työmarkkinoilla, lisänneen työttömyyttä ja pahentaneen työnhakijoiden osaamisalojen ja työnantajien tarpeiden välistä epäsuhdetta.

⁽⁵⁾ Lausunto aiheesta "Harjoittelun laatuvaatimukset" (COR-2014-00111).

Liikkuvuuden edistäminen

14. korostaa jälleen, että ammatillinen liikkuvuus sekä tarjonnan ja kysynnän yhteensovittaminen paikallistason työmarkkinoilla ovat asioita, joilla on ratkaiseva merkitys rakennemuutosprosessien tehokkuuden kannalta. Työntekijöiden liikkuvuutta olisi edistettävä tarjoamalla yksilöllisiä työnvälityspalveluja, ammatillisia harjoittelujaksoja sekä koulutusta, jonka tavoitteena on varmistaa kykyjen sovittaminen työmarkkinoiden tarpeisiin⁽⁶⁾. Tämä koskee ennen kaikkea erityisryhmiä, joiden ongelmana on pitkäaikaistyöttömyys (nuoret, vähän koulutetut, ikäihmiset, maahanmuuttajat ja vammaiset).

15. painottaa, että raja-alueilla on tärkeää helpottaa työntekijöiden todellista liikkumista rajojen yli raivaamalla työoikeuteen ja sosiaaliturvaan liittyviä esteitä niin, että poistetaan veroesteitä ja mahdollistetaan työttömyyskorvausten ja eläkeoikeuksien siirtäminen⁽⁷⁾. Paikallis- ja alueviranomaisilla voi olla tärkeä rooli myös EURES-palveluja tai muita rajatylittäviä rakenteita hyödyntävien, työmatkallaan rajan ylittävien työntekijöiden neuvonnan alalla⁽⁸⁾.

16. suosittelee, että paikallisviranomaiset tiivistävät yhteistyötään paikallisten ja alueellisten työmarkkinoiden avoimiin työpaikkoihin liittyvän tiedonvaihdon alalla. Yhteiset toimet henkilöiden liikkuvuuden ja työmarkkinatietojen vaihtamisen edistämiseksi voisivat parantaa työllisyyttä ammattialoilla, minne haetaan työntekijöitä ja mihin ei ole koulutusta paikallisilla tai alueellisilla työmarkkinoilla.

Alueellisen talouden sopeutumisen edistäminen

17. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission tammikuussa 2014 esittämään tiedonantoon ”Kohti Euroopan teollista renessanssia” (COM(2014) 14) ja pyytää komissiota sisällyttämään muutosten ennakkoinnin ja rakenneuudistuksen hallinnoinnin aktiivisiksi toimenpiteiksi, joilla tuetaan laajempaa eurooppalaista teollisuuspolitiikkaa. Rakennemuutokset vaikuttavat teollisuuteen alueilla ja kaupungeissa. Komitea katsoo näin ollen, että rakennemuutoksista käytävässä keskustelussa olisi aina tarkasteltava teollisuus- ja aluepolitiikkojen roolia näiden muutosten ennakkoinnissa.

18. painottaa paikallis- ja alueviranomaisten roolia EU:n rakennerahastojen, kuten ESR:n ja EAKR:n sekä Euroopan globalisaatiorahaston, hyödyntämisessä asianomaisilla alueilla laadukkaiden työpaikkojen luomiseksi ja sosiaalisesti osallistavien muutosten edistämiseksi. On tarpeen varmistaa, että muutosten ennakkointiin ja rakenneuudistuksiin liittyvien toimenpiteiden rahoitus saadaan monista eri lähteistä, jotta rahoituksen jatkuvuus on turvattu.

19. korostaa älykkääseen erikoistumiseen perustuvien tutkimus- ja innovaatiostrategioiden (RIS3) merkitystä alueille niiden priorisoimien muutosten mahdollistajina. RIS3 on luonteeltaan ennen kaikkea talouselämän muutoksiin kohdistuva prosessi, jonka avulla alue saa käyttöönsä parasta mahdollista innovaatio-osaamista ja parhaat mahdolliset yhteistyökumppanit. RIS3-prosesseissa korostuva eurooppalainen yhteistyö tuo merkittävää lisäarvoa rakennemuutosten toteuttamiseen.

Paikallis- ja alueyhteisöjen rooli rakenneuudistusprosessien hallinnoinnissa

Kumppanuuksjärjestelyjen edistäminen

20. katsoo, että paikallis- ja alueyhteisöjen tärkein tehtävä rakenneuudistusten alalla on sidosryhmien koordinointi. Pysyvät koordinoitirakenteet ovat osoittautuneet käytännössä nopean ja tehokkaan reagoinnin keskeiseksi edellytykseksi aluetasolla.

⁽⁶⁾ Alueiden komitean suuntaa-antava lausunto aiheesta ”Kuntien ja alueiden rakenneuudistusstrategioiden menestystekijät” (CdR 340/2006 fin).

⁽⁷⁾ ”Paikallis- ja alueviranomaisten rooli edistettäessä kasvua ja vahvistettaessa työpaikkojen luomista” (CdR1186-2012_00_00_TRA_AC).

⁽⁸⁾ Eurooppa 2020 -strategian väliarviointia kuntien ja alueiden näkökulmasta käsitteeseen kyselyyn annetuista vastauksista 87 prosentissa todettiin, että rajatylittävät suhteet on syytä ottaa huomioon ja että strategioissa (myös tavoitteiden asettelussa) on luotava yhteyksiä alueiden välille niiden maantieteellisen läheisyyden tai niiden välisten siteiden perusteella.

21. kannattaa ETSK:n suositusta, jonka mukaan ”komission poliittisten toimien ja yksiköiden, virastojen ja lukuisten seurantaelinten välistä koordinoitua ja yhteistyötä tiivistetään Euroopan tasolla, jotta rakennemuutosprosessissa olevien yritysten valintoja voidaan tukea yhtenäisesti ja johdonmukaisesti. Erityisesti pk-yrityksille ja mikroyrityksille tulee tarjota asianmukaisia ja erityisiä tuki- ja neuvontajärjestelmiä, jotta ne kykenevät ennakoimaan rakennemuutoksia.”⁽⁹⁾

Bryssel 3. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Michel LEBRUN

⁽⁹⁾ ”Rakennemuutos ja muutosten ennakointi: mitä viimeaikaisista kokemuksista on opittu?” (asiakokonaisuus CCMI/102, CESE 1591/2012).

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”toimet aidon solidaarisuuden edistämiseksi todellisen eurooppalaisen maahanmuuttopolitiikan puitteissa”

(2015/C 019/12)

Yleisesittelijä François Decoster (FR, ALDE), Nord-Pas-de-Calais'n aluevaltuuston jäsen
Viiteasiakirja

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Yleiset suositukset

1. korostaa, että kaikkiin paikallis- ja alueviranomaisia koskeviin kysymyksiin vaikuttavan täysipainoisen maahanmuuttopolitiikan luomiseksi huomio tulee kohdistaa nykyistä vahvemmin EU:n sitoumukseen taata yhteisvastuullisuuden ja vastuunjaon periaatteet. AK pitää tähän liittyen myönteisenä, että puheenjohtajavaltio Italia priorisoi maahanmuuttokysymyksissä kattavaa strategiaa ja että painoa annetaan aidon yhteisvastuullisuuden edistämiseksi todellisen eurooppalaisen maahanmuuttopolitiikan puitteissa siirtolaisia ja unionin ulkopuolisia lähtömaita ja kauttakulkumaita ja myös kohdemaita, -alueita ja -kaupunkeja ajatellen sekä eri hallintotasojen välillä.
2. pitää tervetulleena, että puheenjohtajavaltio Italia on asettanut selvästi painopisteeksi luoda yhteinen eurooppalainen maahanmuuttopolitiikka, joka perustuu ihmisoikeuksien täysimääräiseen kunnioittamiseen, yhteisvastuuseen, keskinäiseen luottamukseen, kansainvälisiin velvoitteisiin sekä jäsenvaltioiden ja paikallis- ja alueviranomaisten väliseen vastuunjakoon ja jonka avulla voidaan edistää EU:n kasvustrategiaa. Samanaikaisesti on tarkoitus edistää talouskasvua siirtolaisten lähtömaissa.
3. uskoo, että monitasoinen hallinto on keskeinen väline ja edellytys sille, että päästään parhaisiin mahdollisiin tuloksiin maahanmuuttajien ja toisen polven maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kaikkien hallintotasojen olisi jaettava unionin välityksellä vastuu pakolaisten ja maahanmuuttajien vastaanottamisesta ja kotouttamisesta sekä alueiden välisen yhteistyön, koordinoinnin ja yhteisvastuullisuuden kehittämisestä. Tätä varten olisi luotava Euroopan unionin, jäsenvaltioiden, alueiden ja paikallisviranomaisten välinen vastuunjakomekanismi, jossa otetaan huomioon rakenteelliset rajoitukset, resurssit, työmarkkinoiden tarpeet, väestörakenne ja muut asiaankuuluvat tekijät (esim. perheenjäsenten yhteensaattaminen). Tässä yhteydessä on ratkaisevan tärkeää, että EU:n, valtioiden ja valtiota alempien hallintotasojen viranomaiset tekevät tiivistä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan, maahanmuuttajajärjestöjen, maahanmuuttajien EU:n ulkopuolisten lähtö- ja kauttakulkumaiden ja paikallisyhteisöjen kanssa ja ottavat huomioon niiden mielipiteet.
4. onnittelee Italiaa sen toimista ihmishenkien pelastamiseen Välimerellä tähtäävän Mare Nostrum -operaation yhteydessä. Komitea pitää siksi erittäin valitettavana EU:n päätöstä korvata se Frontexin operaatiolla, jonka tavoitteena ei ole niin keskeisesti ihmishenkien pelastaminen ja hädässä olevien auttaminen. Komitea kehottaa painokkaasti Euroopan unionia ja jäsenvaltioita osoittamaan tarvittavat määrärahat merellä menehtymisten estämiseksi.
5. katsoo, että Euroopan unionin ja sen keskeisten toimielinten on näin arkaluonteisessa ja strategisesti merkittävässä aiheessa otettava vetovastuu todellisesta maahanmuuttopolitiikasta ja siihen liittyvistä poliittisista velvoitteista, jotta tätä roolia ei jätetä yksittäisten valtioiden vastuulle. Tämä koskee etenkin ulkorajoilla sijaitsevia valtioita, jotka on yhdessä paikallisyhteisöjen kanssa otettava mukaan maahanmuuttoa koskevaan yhteiseen poliittiseen toimintasuunnitelmaan, johon sisältyy myös asianmukaisia operatiivisia toimia.
6. huomauttaa, että vielä 15 vuotta sen jälkeen, kun ensimmäisen kerran yritettiin laatia yhteistä maahanmuuttopolitiikkaa, käytäntö on edelleen kaukana periaatteista ja puheissa esitetyistä arvoista. EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 80 artiklaa ei ole hyödynnetty riittävästi sellaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi, joilla varmistetaan jäsenvaltioiden yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatteen noudattaminen liikkuvuuden alalla, myös rahoituksen osalta. Siirtolaisuutta ja uudelleensijoittumista koskevat sitoumukset ovat olleet täysin vapaaehtoisia, ja eräissä tapauksissa paikallisviranomaiset ovat ottaneet ohjat näiden sitoumusten käytännön toteuttamisessa.

7. on tyytyväinen Eurooppa-neuvoston kesäkuussa 2014 määrittelemiін lainsäädännön ja operatiivisen toiminnan eteenpäin viennin strategiaan suuntaaviin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella. Niiden mukaan ehdottomana prioriteettina on saattaa Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä kokonaisuudessaan osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna se tehokkaasti täytäntöön.

8. muistuttaa siitä, että pystyäkseen vastaamaan väestörakenteen muutokseen ja mahdollisiin työmarkkinoiden puutteisiin Euroopan unioni tarvitsee maahanmuuttoa sekä jäsenvaltioidensa välisen kansalaisten vapaan liikkuvuuden että kolmansista maista peräisin olevien maahanmuuttajien muodossa. Komitea kannustaa Eurooppa-neuvostoa jatkamaan toimiaan ottaen huomioon tarve korjata yhteisvastuullisuuden puute ja oikeudenmukaiseen vastuunjakoon liittyvät ongelmat. Seuraavassa lainsäädäntövaiheessa ei kuitenkaan pitäisi kohdistaa toimia vain nykyisten sääntöjen vakiinnuttamiseen ja täytäntöönpanoon, sillä mahdollisia yhteisvastuuperiaatteen edistämiskeinoja ei ole vielä kukaan määritelly tarkasti eikä todellista kattavaa EU:n maahanmuuttopolitiikkaa ole olemassa.

9. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen on keskeinen tekijä strategisten suuntaviivojen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi kaikilla tasoilla. Alueiden komitea on halukas tekemään tiivistä yhteistyötä toimintasuunnitelman laatimiseksi. Komission ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean perustaman Euroopan kotouttamisfoorumin toiminta-alaa laajennetaan vuonna 2015 niin, että se kattaa myös maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan. Laadittavassa toimintasuunnitelmassa voitaisiin hyödyntää laajennetun foorumin – johon myös AK osallistuu – asiantuntemusta. AK toistaakin pyyntönsä päästä Euroopan komission ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean rinnalla jäseneksi tulevan Euroopan siirtolaisuusfoorumin työvaliokuntaan.

Unionin toimien perustaksi käytännöllinen ja oikeudellinen lähestymistapa yhteisvastuuseen ja vastuunjakoon

10. toteaa, että paikallis- ja alueviranomaisille koituu nykyisellään huomattava taloudellinen taakka muuttajien vastaanottamisesta. Määrät jakautuvat kuitenkin epätasaisesti sekä jäsenvaltioiden välillä että sisällä, ja monet paikallis- ja alueyhteisöt ottavat kantaakseen suuremman vastuun kuin muut vastaanottamalla ison osan uusista tulokkaista. Usein määrät ylittävät yksittäisten alueiden kapasiteetin.

11. katsoo, että turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten epätasainen jakautuminen valtioittain, alueittain ja alueiden sisällä on suuri haaste paikallis- ja alueviranomaisille. Ongelmana on myös ennakoinnin puute ja se, ettei kyseisillä tahoilla ole mahdollisuutta suunnitella vastaanottoa hyvissä ajoin etukäteen. Tilapäisillä ratkaisuilla on usein kielteisiä sosiaalisia vaikutuksia, mikä puolestaan heikentää uusien tulokkaiden mahdollisuuksia hankkia kotoutumisprosessin käynnistämiseen tarvittavat valmiudet.

12. katsookin, että on aika selvittää tarkemmin ja realistisemmin, mitä yhteisvastuu EU:ssa ja jäsenvaltioiden sisällä turvapaikka- ja maahanmuuttoasioissa voi tarkoittaa. On selvää, että eri valtioilla, alueilla ja paikallisyhteisöillä on niiden omista erityisistä edellytyksistä ja toiveista lähtien eri käsityksiä siitä, mikä on kohtuullista vastuunjako tai yhteisvastuuta.

13. toteaa, että yhteisvastuun periaate on kantava voima suuria maahanmuuttajamääriä vastaanottavien paikallisyhteisöjen viranomaisten päätöksissä. Italian Lampedusa, Espanjan Ceuta ja Melilla ja Ranskan Calais ovat vain muutamia turvapaikanhakijoiden ja siirtolaisten tulo- ja kauttakulkupaikkoja EU:ssa, mutta ne osoittavat havainnollisesti, miten suuria vaikeuksia eräillä paikallisviranomaistahoilla on maahanmuuttajien vastaanotossa, pakolaisista huolehtimisessa ja humanitaarisissa toimissa.

14. katsoo, että paikallis-, alue-, valtio- ja EU-tason viranomaisten sujuva yhteistoiminta ja luottamus resurssien ja vastuun jaossa ovat kestäväällä pohjalla olevan ja yhdenvertaisen turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten vastaanoton ehdoton edellytys.

15. katsoo, että olemassa olevat rakenteet tarjoavat välineitä ja kanavan poliittiseen vuoropuheluun EU-tason, jäsenvaltioiden ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden välillä, mutta paikallis-/aluetason ja EU-tason välinen poliittinen vuoropuhelu on hajanaista tai tapauskohtaista.

16. kehottaa tarkistamaan paikallis- ja alueviranomaisille tarkoitettujen taloudellisten resurssien saatavuuden, jotta ne voivat täyttää maahanmuutto- ja kotouttamisasioihin liittyvät velvoitteensa. Kyseisten viranomaisten tulee voida hyödyntää kansallista ja EU:n tarjoamaa rahoitusta (kuten maahanmuutto- ja turvapaikkarahastoa, eurooppalaista naapurisuuden ja kumppanuuden välinettä, Euroopan sosiaalirahastoa ja ulkorajarahastoa).

Yhteisvastaavuus koordinoituna ratkaisuna turvallisuutta koskevaan ja humanitaariseen ongelmaan

17. korostaa, että on olennaisen tärkeää tehostaa rajavalvontaa ja luvattoman siirtolaisuuden torjuntaan liittyviä toimenpiteitä, mutta tämä ei saa mennä (esimerkiksi YK:n merioikeusyleissopimuksesta, SOLAS-yleissopimuksesta ja SAR-yleissopimuksesta johtuvien) ihmishenkien pelastamiseen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen liittyvien kansainvälisten velvoitteiden edelle tai ohittaa oikeutta hakea turvapaikkaa EU:sta. Unionin on tarjottava jatkossakin turvaa kansainvälistä suojelua tarvitseville henkilöille. Alueiden komitea korostaa niin ikään olevan tärkeää, että alaikäisten turvapaikanhakijoiden, pakolaisten, maahanmuuttajien ja ilman huoltajaa olevien pakolaislasten vastaanotossa otetaan aina huomioon YK:n lapsen oikeuksia koskeva yleissopimus.

18. kehottaa vahvistamaan Frontexia kansallisten rajaviranomaisten yhteistyön tehostamiseksi, tuloksettaaksi toteuttamiseksi ja sujuvoittamiseksi, siirtolaisten ja EU:n ulkorajojen suojelemiseksi sekä yhteistyön tekemiseksi ihmiskaupan torjunnassa.

19. kannattaa pyrkimyksiä jatkaa asiakirjassa "EU:n toiminta muuttopaineisiin vastaamiseksi" esitettyjen strategioiden seuranta ja täytäntöönpano ja kehottaa Euroopan unionia kohdistamaan huomionsa tarpeeseen sovittaa jäsenvaltioiden toteuttamat toimet yhteen asianomaisten EU:n virastojen keskeisen roolin kanssa. Tällaisia virastoja ovat Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex), Europol ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO).

20. pitää oleellisena jatkaa ponnisteluja yhä integroidumman ja tasapainoisemman rajavalvonnan puolesta, jotta voidaan parantaa ulkorajavalvontaa ja tehostaa reagoitua luvattomaan maahanmuuttoon, siirtolaisten salakuljetukseen, ihmiskauppaan sekä muihin ihmiskauppaan kytkeytyviin rajatylittävään ja kansainvälisen rikollisuuden muotoihin.

21. kannattaa "älykkäät rajat" -pakettia, jolla on tarkoitus nopeuttaa, sujuvoittaa ja tehostaa unioniin matkustavien ulkomaalaisten rajatarkastusmenettelyjä, mukaan luettuna rekisteröityjen matkustajien ohjelma ja rajanylitystietojärjestelmä, mutta muistuttaa eräistä yksityisyyden suojaan ja ehdotusten kustannustehokkuuteen liittyvistä vuonna 2013 ilmaistuista huolista. AK panee merkille Euroopan komission ja eu-LISAn laatiman teknisen tutkimuksen tulokset. Tutkimuksessa ehdotetaan pitkän aikavälin ratkaisua EU:n turvapaikka-, rajavalvonta- ja maahanmuuttopolitiikan täytäntöönpanon kannalta oleellisen tärkeiden laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiiviseen hallintoon.

22. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota synergiavaikutusten lisäämiseen jo perustettujen elinten ja järjestelmien välillä niiden erityisillä toiminta- ja vastuualoilla: esimerkiksi Frontexin, SIS II:n ja Eurosurin välillä, jotka toimivat siirtolaisuuteen ja henkilöiden liikkumiseen sekä turvallisuuteen liittyvien asioiden parissa, ja Europolin ja Eurojustin välillä, joiden toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä laittomaan kauttakulkuun kytkeytyvää rikollisuutta ja saada se loppumaan.

23. kannattaa erityisesti Eurosurin osalta vasta annetun asetuksen kattavaa täytäntöönpanoa ihmishenkien menettämisen riskin pienentämiseksi merellä.

24. kannustaa kartoittamaan toimenpiteitä luvattoman siirtolaisuuden ennaltaehkäisemiseksi ja turvallisten ja laillisten vaihtoehtoisten reittien avaamiseksi Eurooppaan, jotta välttyttäisiin ihmishenkien menetykseltä vaarallisten matkojen aikana. Voitaisiin esimerkiksi luoda "humanitaarinen käytävä" niin, että myönnetään enemmän viisumeita humanitaarisiin perustein, kasvatetaan uudelleensijoittamiskäytäntöitä ja perustetaan kauttakulkumaihin vastaanottokeskuksia turvapaikka-hakemusten käsittelemistä varten tai sen määrittämiseksi, täytyvätkö laillisen EU-maihin tulon edellytykset⁽¹⁾. Paikallis- ja alueviranomaisilla voisi olla tässä erittäin hyödyllinen rooli.

25. suhtautuu myönteisesti oikeus- ja sisäasioiden neuvoston 7.–8. lokakuuta 2013 pitämän kokouksen jälkeen perustettuun Välimeren erityisryhmään⁽²⁾, jonka kautta Euroopan unionin on määrä reagoida tilanteeseen. Ryhmän ensisijainen tavoite on määrittää asianmukaiset välineet, jotta välttyttäisiin Lampedusan rannikon edustalla sattuneiden traagisten tapahtumien toistumiselta ja voitaisiin kehittää entistä strategisempi, kokonaisvaltaisempi ja pitkäjänteisempi lähestymistapa Välimeren alueen muuttoliiketilanteeseen nähden. AK muistuttaa tässä yhteydessä omista toimistaan ARLEMISSA ja erityisesti ARLEMin ECOTER-valiokunnan vastikään aiheesta "Paikallis- ja alueviranomaisien rooli muuttoliikkeen hallinnoinnissa Välimeren alueella" hyväksymän raportin suosituksista.

⁽¹⁾ OIM Discussion Paper: Addressing Complex Migration Flows und Upholding the rights of Migrants along the Central Mediterranean Route (21. lokakuuta 2013); tiedonanto "Avoin ja turvallinen Eurooppa: suunnitelma käytäntöön", COM(2014) 154 final, 11. maaliskuuta 2014.

⁽²⁾ COM(2013) 869 final, SWD(2014) 173 final.
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139937.pdf

26. haluaa korostaa, että 27. elokuuta 2014 käynnistetty Frontex Plus -operaatio, jonka on tarkoitus korvata Mare Nostrum, ei kata kaikkia toimia, jotka nykyisin hoidetaan Mare Nostrumin puitteissa. Frontexin budjettia on rajoitettu monivuotisessa rahoituskehityksessä, ja Frontex Plus -operaatiossa joudutaan turvautumaan jäsenvaltioilta saatavaan rahoitukseen. Puuttumatta taloudellisiin näkökohtiin nämä operaatiot myös toteutetaan eri hengessä: Mare Nostrumissa lähestymistapa on humanitaarinen, kun taas Frontexissa toimet kohdistetaan ensisijaisesti rajavalvontaan.

Paikallistason yhteyksien solmiminen unionin ulkopuolisten maiden kanssa

27. kannustaa kehittämään maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevan EU:n kokonaisvaltaisen lähestymistavan mukaisesti – liikkuvuuskomppanuuksien sekä alueellisten keskustelujen ja prosessien, kuten Rabatin prosessin, avulla – vuoropuhelua ja yhteistyötä sellaisten EU:n ulkopuolisten maiden kanssa, joista siirtolaisia tulee tai joiden kautta he kulkevat.

28. kannattaa Frontexin toimia, joiden tavoitteena on solmia unionin ulkopuolisten maiden kanssa rajavalvontaa ja luvattomia siirtolaisia koskevia operatiivisia yhteistyösopimuksia. Tällaisten sopimusten odotetaan edistävän kyseisten EU:n ulkopuolisten maiden sitoutumista.

29. pitää tervetulleena puheenjohtajavaltio Italian aloitetta vastaavan vuoropuhelun käynnistämiseksi Itä-Afrikan maiden kanssa. Laillisen maahanmuuton edistämiseksi pyritään tukemaan EU:n kasvuponnisteluja ja siten ehkäisemään mahdollisten laillisten maahanmuuttokanavien väärinkäyttöä, joka voisi vaarantaa koko eurooppalaisen maahanmuuttojärjestelmän uskottavuuden.

30. korostaa kiertomuuton konseptin merkitystä, sillä se auttaisi tasapainottamaan muuttoliikkeen vaikutuksia sekä lähtö- että kohdealueisiin ja edistäisi osaltaan molempien kehitystä. Tähän sisältyy tarve tehokkaalle ja kestäväällä pohjalla olevalle palauttamispolitiikalle, jossa kunnioitetaan kaikilta osin maahanmuuttajien oikeuksia ja otetaan huomioon lähtömaiden erityispiirteet. Tätä tarkoitusta varten on parannettava paikallisviranomaisten ja asianomaisten EU:n ulkopuolisten maiden välistä käytännön yhteistyötä mahdollisimman tehokkaiden vapaaehtoisuuteen perustuvien palauttamisjärjestelmien edistämiseksi ja luomiseksi.

31. katsoo, että kaikkien hallintotasojen viranomaisten tulee sitoutua aktiivisesti suojelemaan ja edistämään vuoropuhelua ja yhteistyötä unionin ulkopuolisten maiden kanssa, jotta laillisia maahantulokanavia tuettaisiin konkreettisesti poliittisella ja taloudellisella tasolla ja jotta voidaan ehkäistä ja torjua luvattomia maahanmuuttoa ja kaikkea siihen liittyvää rikollisuutta parantamalla kyseisten maiden toimivaltaisten viranomaisten institutionaalisia ja toiminnallisia valmiuksia.

32. painottaa, että paikallis- ja alueviranomaiset voivat antaa panoksensa EU:n, jäsenvaltioiden ja unionin ulkopuolisten maiden kanssa toteuttaviin yhteisiin toimiin luvattoman muuttoliikkeen torjumiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Toimia voidaan toteuttaa lähtömaissa (esim. valistuskampanjat, tiedon jakaminen laittomaan rajanylitykseen liittyvistä riskeistä, toimenpiteet ihmisten kotoutumisvalmiuksien parantamiseksi, koulutus, apu perheenyhdistämisessä, kielikurssit ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen) ja kohdemaissa (esim. paikallisia tarpeita vastaavien paikallisten valintajärjestelmien luominen, vastaanotto ja tukitoimenpiteet). Paikallis- ja alueviranomaiset voivat myös auttaa tunnistamaan ja suojelemaan ihmiskaupan uhreja ja auttaa kotimaahansa palanneita luvattomia siirtolaisia sopeutumaan takaisin yhteiskuntaan. Paikallis- ja aluetason tehokkaat maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikat ovat myös yksi keino torjua rasismia ja muukalaisvihaa.

33. toteaa, että pakolaisten uudelleensijoittamisen tehostaminen EU:ssa tulee nivoa kiinteäksi osaksi unionin toimia paljon pakolaisia vastaanottavien eteläisen ja itäisen Välimeren alueen maiden ⁽³⁾ auttamiseksi. Euroopan kunnilla ja alueilla on ollut suuri merkitys juuri tässä asiassa, sillä ne ovat edistäneet pakolaisten integroitumista paikallisyhteisöihin ja toteuttaneet toimia sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi.

34. kehottaa edistämään lähtö- ja kohdemaiden kuntien ja alueiden välisiä ”siirtolaisuus- ja kotouttamiskomppanuuksia”, jotta yhteistyö ja keskinäinen luottamus lisääntyisivät ja siirtolaisuutta voitaisiin näin hallinnoida entistä hajautetummin. Lisäksi alueiden komitea toistaa ehdotuksensa ⁽⁴⁾ siitä, että paikallis- ja alueviranomaisten olisi voitava osallistua unionin ulkopuolisten maiden kanssa solmittavien ”siirtolaisuus- ja kotouttamiskomppanuuksien” kehittämiseen.

⁽³⁾ Vuonna 2007 kyseiset maat vastaanottivat 39 prosenttia kaikista maailman pakolaisista. Philippe Fargues (toim.), *CARIM Mediterranean migration 2008–2009 report*, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, European University Institute, 2009, saatavilla osoitteessa http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/11861/CARIM%20Migration_Report%202008-2009%20revised%20Oct09.pdf?sequence=3

⁽⁴⁾ AK:n päätöslauselma 2333/2014.

Yhteisvastuu ja siihen kiinteästi liittyvä tietoisuus: parhaiden käytänteiden, tiedon ja yhteisten suuntaviivojen jakaminen?

35. korostaa, että uudistetusta kotouttamista koskevasta eurooppalaisesta toimintasuunnitelmasta annetussa komission tiedonannossa⁽⁵⁾ kehoitetaan lisäämään paikallistason toimintaa ja vaaditaan todellista "alhaalta ylös" -lähestymistapaa kotouttamispolitiikan laatimiseen.
36. toteaa, että paikallis- ja alueviranomaisten roolia maahanmuuttopolitiikan laajemman kontekstin kartoittamisessa olisi vahvistettava.
37. korostaa tarvetta jakaa turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten hakemusten käsittelyyn, kotouttamispolitiikkaan ja luvattoman maahanmuuton torjuntaan liittyviä parhaita käytänteitä paikallis- ja alueviranomaisten ja jäsenvaltioiden kesken. Alueiden komitea voi auttaa tässä prosessissa, jotta paikallis- ja alueviranomaiset voisivat osallistua enemmän maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikan suunnitteluun ja toteuttamiseen monitasoisen hallinnon periaatteen ja toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Tällä tavoin voitaisiin osaltaan myös puuttua jäsenvaltioiden ja alueiden välisiin eroihin turvapaikanhakijoiden, pakolaisten tai siirtolaisten vastaanoton ja majoituksen olosuhteissa.
38. ehdottaa, että laaja-alainen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava virasto eu-LISA kehittäisi lähitulevaisuudessa kattavan siirtolaisuutta ja paikallisviranomaisia koskevan tiedonjakojärjestelmän VIS-järjestelmän pohjalta. Tällainen järjestelmä voisi olla erittäin hyödyllinen asiantuntemuksen jakamisessa ja kokemusten keräämisessä asumisjärjestelyjen, turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten hakemusten käsittelyyn, kotouttamispolitiikan sekä luvattoman maahanmuuton torjunnan osalta ja tarjoaisi käytännön ratkaisuja paikallisviranomaisten välisen yhteisvastuun periaatteen edistämiseksi.
39. ehdottaa, että perustetaan tietokanta, jonka avulla voitaisiin seurata jäsenvaltioiden välisiä muuttoliikkeitä. Tällainen tietokanta sisältäisi tietoja väestönnuutoksista lähtömaiden ja kohdemaiden välillä. Näiden liikkeiden tunteminen helpottaisi päätöksentekoa paikallis-, alue- ja unionitasolla.
40. uskoo, että yhteistyötä ja yhteisvastuullisuutta helpottaisi huomattavasti, jos toimivia ja käytännöllisiä ratkaisuja kehitettäisiin nykyistä tarmokkaammin. Paikallis- ja alueviranomaisten asiantuntemusta ei saa ohittaa, kun pyritään määrittämään keskeisiä ongelmakohtia.
41. katsoo, että EU:n olisi hyödynnettävä kaikki tilaisuudet tehdä yhteistyötä institutionaalisten kumppanien kanssa ja virittää keskustelua kaikissa asiaan liittyvissä puitteissa. Organisaatioista esimerkiksi Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) ja edustajistoista esimerkiksi AK:n puitteissa toimiva Euro-Välimeri-alueen alue- ja paikallisedustajien kokous (ARLEM) ovat tässä tärkeitä kumppaneita.
42. on tyytyväinen siihen, että lokakuussa 2015 pidettävässä Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön seuraavassa ministerikokouksessa on määrä käsitellä sitä, miten kaupungit voivat osallistua siirtolaisuuden hallintaan. Kokous tarjoaa erinomaisen foorumin kaupunkien väliselle globaalille vuoropuhelulle. Alueiden komitea haluaa osallistua kokoukseen ja antaa mielellään panoksensa keskusteluihin.

Bryssel 4. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Michel LEBRUN

⁽⁵⁾ COM(2011) 455 final.

**Alueiden komitean lausunto aiheesta ”entistä paremmin yhteenliitetyn Euroopan merkitys”
painopisteenä tieto- ja viestintäteknikka-alan suuret mahdollisuudet kasvun lähteenä**

(2015/C 019/13)

Esittelijä Anne Karjalainen (FI, PES), Keravan kaupunginvaltuuston jäsen

I ENTISTÄ PAREMMIN YHTENLIITETYN (INTERCONNECTED) EUROOPAN MERKITYS

1. Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltion Italian pyynnöstä alueiden komitea valmistelee hyvin perusteltuja ehdotuksia siitä, miten yhteenliitetyn Euroopan avulla voidaan hyödyntää tieto- ja viestintäteknikka-alan (ICT) tuomat suuret mahdollisuudet kasvun lähteenä ja uusien työpaikkojen luojina erityisesti seuraavien viiden vuoden aikana.

2. Uuden teollisen vallankumouksen aikakaudella Eurooppa voi käyttää digitalisaatiota Eurooppa 2020 -strategian mukaisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen ajurina. On oivallettava, minkälaista palvelua tilaaja tarvitsee, ja osattava kehittää sen mukaista teknologiaa ja ymmärrettävä, että asiakas ei halua ostaa vain tuotetta vaan tuottavuutta, työturvallisuutta ja asiakastyytyvää. Näitä kaikkia saadaan aikaiseksi digitalisaatiota hyödyntäen. Kiertotalouden, digitalisaation ja palvelumuotoilun avulla synnytetään uusia vihreitä työpaikkoja (*green jobs*) ja uudistetaan perinteistä teollisuutta. Komission selvitysten mukaan vuoteen 2020 mennessä Eurooppa voisi kasvattaa BKT:taan 4 prosenttia vauhdittamalla digitaalisten sisämarkkinoiden kehitystä ja julkishallinto voisi pienentää kustannuksiaan 15–20 prosenttia sähköistämällä viranomaispalveluita⁽¹⁾. Internet luo jopa korkean työttömyyden aikoina viisi uutta työpaikkaa kahta menetettyä työpaikkaa kohden. Euroopan yhteisillä digitaalistrategiaan liittyvillä toimenpiteillä on arvioitu voitavan luoda jopa 3,8 miljoonaa uutta työpaikkaa pitkällä aikavälillä kaikille talouden eri lohkoille.

3. Euroopan valmiudet synnyttää kasvua ja työpaikkoja digitalisaation avulla eivät kuitenkaan kaikilta osin ole riittävät. Kansalaisten ICT-osaamista tulee kehittää, sillä jopa puolella kansalaisista on joko matalan tason osaaminen tai ei lainkaan osaamista. Koska palveluiden kehittäminen tapahtuu globaalissa toimintaympäristössä tietotekniikkaa hyödyntäen, on tärkeää, että Euroopan kilpailuasemaa palveluiden tuottajana ja kehittäjänä parannetaan. Myös yritykset toimivat haastavassa ympäristössä; yhtään eurooppalaista ICT-yritystä ei liikevaihdon perusteella sijoitu maailman 10 johtavan ICT-yrityksen joukkoon.

POLIITTISET SUOSITUKSET: keskeiset viestit

- Erilaisten rahoitusmekanismien ja julkisen ja yksityisen sektorin välisiä synergioita on edistettävä ja niitä on suunniteltava huolella, jotta voidaan luoda korkealaatuista ja kohtuuhintaista infrastruktuuria, joka kykenee tukemaan pilvipalveluja, suuria tietomääriä ja nopeita laajakaistayhteyksiä.
- EU:n sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten tulisi ottaa ensisijaiseksi tehtäväksi huolehtia siitä, että ihmisillä on sellaiset digitaaliset ja yrittäjyystaidot, joiden avulla he pystyvät hyödyntämään uutta teknologiaa täysimittaisesti, analysoimaan suuria tietomääriä, ymmärtämään kyberturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä, parantamaan työllistettävyyttään ja luomaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia.
- EU:n sekä kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason viranomaisten tulisi pyrkiä luomaan joustava sääntelykehys, joka vähentää kustannuksia ja helpottaa tieto- ja viestintäteknikan yritysten perustamista ja toimintaa, ja pyrkiä samalla helpottamaan rahoituksen saantia ja edistämään innovointia sekä arviointi- ja palkitsemispolitiikkoja.
- Paikallis- ja alueviranomaisten keskeinen rooli ja mahdollisuudet digitaalisten taitojen opettamisessa kansalaisille, digitaalisen infrastruktuurin luomisessa ja hallinnoinnissa – joka tapahtuu usein rajatylittävän tai alueiden välisen yhteistyön puitteissa –, innovoinnissa ja yrittäjyyslähteisessä ajatteluprosessissa sekä sähköisen hallinnon täytäntöönpanossa tulee ottaa huomioon kaikessa digitaalisten sisämarkkinoiden loppuunsaattamiseen tähtäävässä tulevassa lainsäädännössä.

⁽¹⁾ Euroopan digitaalihaaste – Komission puheenvuoro Eurooppa-neuvostossa 24. ja 25. lokakuuta 2013, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/20131010_fi.pdf

II POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

4. on suhtautunut myönteisesti sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toimenpide-ehdotuksiin, joilla vauhditetaan talouden kaikkien sektorien dynaamista ja kestävä kasvua sekä uusien työpaikkojen luomista, mikä takaa myös korkeatasoisen kuluttajansuojan. Paikallis- ja alueviranomaisten keskeinen rooli ja mahdollisuudet sähköisen hallinnon täytäntöönpanossa tulee ottaa huomioon kaikessa digitaalisten sisämarkkinoiden loppuunsaattamiseen tähtäävässä tulevassa lainsäädännössä.

5. korostaa lippulaivahankkeiden, kuten digitaalistrategian, keskeisen tärkeää roolia kasvun välineinä. Lippulaivahankkeiden avulla tulisi tehostaa politiikkojen koordinoitua kaikilla tasoilla Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niitä tulisi hyödyntää keskeisissä asiakirjoissa. Paikallis- ja alueviranomaisten tulisi myös jatkaa lippulaivahankkeiden käyttämistä viitekehyksenä paitsi politiikan suunnittelussa myös ollessaan vuorovaikutuksessa hallinnon ylempien tasojen sekä muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi paikallis- ja alueviranomaisilla (ja kirjastojen, sairaaloiden ja koulujen kaltaisilla julkisilla laitoksilla) voisi olla nykyistä suurempi rooli Horisontti 2020 -ohjelman tulosten levittämisessä ja hyödyntämisessä.

6. muistuttaa, että osaoptimoinnilla ei saada aikaiseksi taloudellista kasvua ja työpaikkoja, vaan sen sijaan tarvitaan kokonaisvaltaista ajattelua, johtamista ja toimenpiteitä. Esimerkiksi paikalliset ja alueelliset viranomaiset voivat omassa toiminnassaan paremmin hyödyntää digitalisaatiota, jos niiden budjettikäytännöt ja indikaattorit edellyttävät hyvää kokonaistulosta ja kannustavat toimialojen väliseen yhteistyöhön. Lisäksi AK pitää tärkeänä, että viranomaisvastuun ja innovatiivisen uuden kehittämisen välillä olisi hyvä tasapaino, jolloin uusia innovatiivisia hallinnollisia toimintatapoja voidaan kehittää. Hyviä kokemuksia on saatu kokeilurahoista, joilla joko ennaltaehkäistään ongelmia tai kehitetään ja kokeillaan uusia yhteiskunnallisia innovaatioita.

7. kannustaa yhdistämään alhaalta ylöspäin tulevat (*bottom up*) toimet ja ylhäältä alaspäin (*top down*) suuntautuva strateginen johtaminen. Paikalliset ja alueelliset toimijat ovat liikkeelle paneva voima digitalisaation kehittämisessä ja hyödyntämisessä. Paikalliset ja alueelliset päätöksentekijät, työntekijät ja asukkaat ovat mahdollistava voimavara edellyttäen, että heillä on tarvittavat tiedolliset ja taidolliset valmiudet sekä positiivinen suhtautuminen digitalisaatioon. Näiden valmiuksien aikaansaaminen on paikallisten ja alueellisten toimijoiden vastuulla. Paikallis- ja aluetason tulisi seurata omaa kehitystään, jotta paikallisista tai alueellisista toimijoista ei tulisi oman kehityksensä esteitä.

8. muistuttaa, että kansalaisten Euroopassa digitalisaatio mahdollistaa kansalaisten verkostoitumisen ja yhteydenpidon siten, että he voivat keskustella, oppia toisiltaan, muodostaa yhteisiä mielipiteitä sekä vaikuttaa omin toivein ja tavoittein päätöksentekoon ja yhteisen eurooppalaisen identiteetin vahvistumiseen. Uudet työpaikat perustuvat markkinoihin, ja markkinat syntyvät helpommin, jos eurooppalainen digitaalinen identiteetti on vahva ja kansalaiset haluavat hyödyntää digitalisaatiota ja jopa vaativat uusia digitaalisia ratkaisuja.

9. muistuttaa, että digitalisaatio on työtapojen muuttamisen myötä väistämättä tehnyt joistakin työpaikoista tarpeettomia, ja tämä edellyttää yrityksiltä ja julkiselta sektorilta kykyä uudistua ja hyödyntää hyvin koulutettua työvoimaa luodakseen enemmän lisäarvoa. Digitalisaatio mahdollistaa myös sen, että kansalaiset voivat mikroyrittäjyyden avulla hankkia itselleen elannon. Lisäksi digitalisaation myötä tulisi pyrkiä kasvuyrittäjyyteen, koska palveluja ja tuotteita voi tuottaa ja välittää ajasta ja sijaintipaikasta riippumatta. Myös syrjäisten alueiden toimijoilla on yhtäläiset mahdollisuudet hyötyä digitalisaatiosta.

10. painottaa, että Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden tasolla tarvitaan kasvustrategiaa, joka huomioi digitaalistrategian tuomat mahdollisuudet, tukemaan entistä parempien ja vakaampien työpaikkojen luomista erityisesti nuorille. Vastuu työllistettävyydestä ei ole pelkästään henkilökohtainen. Kaikkien sidosryhmien, kuten yritysten, korkeakoulujen, oppilaitosten, paikallisviranomaisten ja nuorten, olisi oltava siinä osallisina.

11. toteaa, että luonnonvarojen riittävyys ja hiilijalanjäljen pienentäminen ovat oleellisia tekijöitä kestäväen kehityksen kannalta. Euroopan talouskasvun tulisi siis perustua muuhun kuin kulutustavaroiden tuotannon lisäämiseen. Tuotteet ja palvelut, joita voidaan tuottaa ja tarjota digitaalisesti, voivat luoda kasvua, joka rasittaa vähemmän luonnonvaroja ⁽²⁾.

12. kannustaa paikallisia ja alueellisia viranomaisia selvittämään mahdollisuuksiaan julkisen omaisuuden, etenkin rakennettujen ympäristöjen ja rakennusten, elinkaarikestävyyden parantamiseksi tieto- ja viestintäteknologian, tietomallintamisen ja PPP-toimintakulttuurin avulla.

13. painottaa, että teknologia- ja tuotekehityksen rinnalla huomiota tulisi kiinnittää ihmislähtöisten (*human centric*) menetelmien, palvelujen ja tuotteiden kehittämiseen, mukaan lukien kuluttaja-/käyttäjakeskeinen suunnittelu (*user centric design*), eri toimijoiden yhteinen kehitystyö (*co-creation*) ja nopea pilotointi (*rapid piloting*). AK tukee Verkkojen Eurooppa -aloitetta (*Connecting Europe Facility*), jonka avulla voidaan kehittää uutta julkisten digitaalisten palveluiden infrastruktuuria tai voidaan mahdollistaa se, että eri alueiden ongelmat ja erilaiset eri puolilta Eurooppaa olevat ratkaisuehdotukset voivat paremmin kohdata. Näillä toimenpiteillä varmistetaan, että digitaaliset tuotteet kohtaavat nopeammin ja paremmin markkinoiden, mukaan lukien julkisen sektorin, todelliset tarpeet ja että eurooppalaisten tuotteiden ja yritysten kilpailukyky paranee.

14. kannustaa selvittämään, voidaanko ICT:n ja ”liiketoiminnan” välinen kuilu poistaa johtamalla tietojärjestelmäpalvelut kokonaisarkkitehtuurin kautta, ei pelkästään tietohallinnon tai substanssin kautta vaan johtamalla kokonaisuutta. Keskeistä kokonaisarkkitehtuurimallissa on sovittava tavoiteltava tieto- ja teknologiaympäristö hyvin hallinnoitulla systeemillä tavalla substanssitoiminnan strategisiin ja operatiivisiin tarpeisiin.

15. toteaa tältä osin, että paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeinen rooli pyrittäessä varmistamaan kohtuuhintaisten laajakaistayhteyksien yhdenvertainen saatavuus alueilla, joilla markkinat eivät toimi, ja kehottaa tunnustamaan maaseudulla ja harvaan asutuilla alueilla toteutettavat, digitaalisten palvelujen kehittämiseen tähtäävät hankkeet yleishyödyllisiksi taloudellisesti palveluiksi ⁽³⁾.

16. muistuttaa, että hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa innovoinnissa voidaan vastata keskeisiin sosioekonomisiin haasteisiin. Alueiden komitea ehdottaa uutta ”poliittista kehystä” (*new policy framework*), jolla Euroopan unioni kannustaa tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntävän liiketoiminnan suuntaamista suurten yhteiskunnallisten ongelmien, kuten ilmastonmuutos, energiaratkaisut tai vanhenevat yhteiskunnat, ratkaisemiseen. Alueiden komitea tiedostaa, että eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden (*European Innovation Partnership*) lippulaivan fokuksena on aktiivisena ja terveenä ikääntyminen (*active and healthy ageing*), ja kannustaa kehittämään sähköisiä palveluja aktiiviseen ikääntymiseen (*digital active ageing*). Panostamalla ikääntyvän väestön sähköisiin terveyttä ja sosiaalisuutta edistäviin palveluihin voi Euroopasta tulla alan pioneeri, joka luo pohjan uusille globaaleille vientimarkkinoille. Samalla Eurooppa voisi helpottaa ikääntymiseen liittyvää kustannuspainetta.

17. näkee mahdollisuutena synnyttää kasvua ja työpaikkoja yhdistämällä uudella innovatiivisella tavalla digitalisaatiota ja perinteisiä eurooppalaisia vahvoja aloja, kuten matkailua ja kulttuuria. Esimerkiksi palvelujen tarjoajat ja tarvitsijat voivat kohdata toisensa uusilla innovatiivisilla digitaalisilla alustoilla ja tavoilla. Paikalliset ja alueelliset toimijat voivat auttaa matkailun ja kulttuurin palveluntuottajia löytämään vastaavia palveluntuottajia Euroopan muilta alueilta, jolloin he voivat verkottua ja lisätä yhdessä näkyvyyttä digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen. Matkailun ja kulttuurin kuluttajat voivat sekä hyödyntää että tuottaa sisältöä hyödyntäen joukkoistamista (*crowd-sourcing*). Julkiset tietovarannot, kuten museoiden, arkistojen ja kirjastojen digitaaliset aineistot, voivat toimia uusien matkailu- ja kulttuuripalvelujen lähtökohtina.

18. suosittelee, että digitalisaation levittämiseksi otetaan käyttöön toisiaan täydentäviä liiketoimintamalleja, jolloin esimerkiksi yhteiskunnalliset yritykset ja kolmannen sektorin toimijat voivat tuottaa palveluita siellä, minne julkinen sektori ei ulotu ja missä yritykset eivät näe vielä liiketoimintamahdollisuuksia.

19. korostaa havaintoa, jonka mukaan investoinnit tieto- ja viestintäteknikkaan voivat tukea alueellista kasvua enemmän kuin pääomainvestoinnit, ja suosittaa sen vuoksi, että painopisteeksi asetetaan digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttaminen vuoteen 2015 mennessä ja että huolehditaan televiestinnän infrastruktuurin investointitarpeista hyödyntämällä täysimittaisesti EU:n rakennerahastoja, helpottamalla julkisten ja yksityisten investointien tarkoituksenmukaista yhdistelemistä, hyödyntämällä muita rahoituslähteitä, kuten Euroopan investointipankkia, ja luomalla tarkoituksenmukainen sääntelykehys. Komitea huomauttaa, että erittäin tiheästi asuttuja alueita voitaisiin tukea yksityisillä infrastruktuuri-investoinneilla, kun taas muilla alueilla tulisi olla mahdollisuus saada julkista rahoitusta infrastruktuuriensa tukemiseen.

⁽²⁾ CdR 626/2012

⁽³⁾ CdR 5960/2013.

20. pitää tervetulleena komission Verkotetut yhteisöt -aloitetta (*Connected Communities*), jonka tavoitteena on antaa kunnille, paikallisten laajakaistakumppanuuksien osapuolille sekä operaattoreille ohjeita siitä, miten ne voivat hankkia rahoitusta ja kehittää räätälöityjä liiketoimintamalleja, joiden avulla ne voivat tarjota nopeaa laajakaistaa yhteisöilleen. AK kannustaa paikallisia ja alueellisia toimijoita hyödyntämään EU:n uutta laajakaistarahoitusta ja -tukea.

21. katsoo, että nopeiden verkkojen saatavuus, käyttöönotto ja kustannusten pienentäminen luovat työpaikkoja eurooppalaisiin yrityksiin, vauhdittavat uudenaikaisten palvelujen kehittämistä, edistävät sähköistä kaupankäyntiä ja tarjoavat liiketoimintamahdollisuuksia esineiden internetin (*IoT – internet of things*) ja laitteiden välisen viestinnän (*M2M – machine-to-machine*) alueella. AK on huolissaan suuntauksesta, jossa seuraavan sukupolven teknologia (pilvipalvelut, 3D-tulostus, sähköinen terveydenhuolto, sähköinen hallinto, älykkäät kaupungit, viihdepalvelut, etäläsnäolo, suuret tietoa-aineistot (*big data*), autojen liittäminen verkkoon jne.) edellyttää vieläkin suurempaa kaistanleveyttä ja saumatonta palvelua kaikkialla Euroopassa ja jossa näiden toteuttamiseen kehitetyt liiketoimintamallit lisäävät alueellisten ja paikallisten viranomaisten kustannuspaineita enemmän kuin mihin niiden kantokyky riittää. AK pitää tärkeänä, että laajakaistahankkeiden kokonaiskulurakenteessa huomioidaan perustamiskustannusten lisäksi tulevat, mm. nopeasta teknologian kehityksestä johtuvat kustannukset.

22. muistuttaa, että älykkäitä kaupunkeja ja yhteisöjä (*Smart Cities and Communities*) koskeva eurooppalainen innovaatiokumppanuus⁽⁴⁾ on alusta (*platform*), joka tehokkaasti edistää digitalisaatioon perustuvaa kestävää kasvua. Toimiakseen tehokkaasti tuotekehitys ja testausalusta tarvitsevat myös hyvin toimivan innovaatio- ja liiketoimintaekosysteemin. Yhteenliitettyjen älykkäiden kaupunkien yhteistyöllä paikalliset ja alueelliset toimijat voivat parhaiten edistää yrityksissä syntyneiden ratkaisujen skaalautumista ja näin edistää yritysten kilpailukykyä globaalissa toimintaympäristössä.

23. ehdottaa, että laatiessaan älykkään erikoistumisen strategioita (*RIS3*) alueet hyödyntäisivät digitalisaatiota alueen valitsemassa erikoistumisstrategiassa synnyttääkseen enemmän lisäarvoa ja siten nopeampaa kasvua alueelle. Komitea kannustaa paikallis- ja alueviranomaisia kehittämään innovatiivisia ja yrittäjälähtöisiä ajatteluprosesseja ja hallintomekanismeja optimoidakseen julkisten ja yksityisten rahoitusmekanismien välistä synergiaa, ohjatakseen synergioiden kehittymistä erilaisten alueellisten ja paikallisten hankekokonaisuuksien välillä ja keskittääkseen huomion eurooppalaisten kumppanuuksien kehittämiseen Horisontti 2020 -ohjelman, Interregin, makroalueiden jne. avulla.

24. kiirehtii komission toimia, jotta varmistetaan, että alueet saavat selkeät ohjeet, miten *RIS3*-strategioita toteutetaan käyttäen monirahoitteisia laajamittaisia suurhankkeita ja projektisalkkuja, joita tavanomaisten yksittäisten projektien manageroinnin sijasta ohjataan orkestroimalla synergiseen yhteistyöhön. Tässä työkalutyyppien kehityksessä ovat digitaaliset projektinhallinnan välineet ja virtuaaliset työympäristöt avainasemassa.

25. toteaa, että AK on aikaisemmin kannattanut sitä, että Horisontti 2020 -puiteohjelmassa ja rakennerahastoissa pannaan täytäntöön välineitä, joilla tutkimus- ja innovointistrategiat sekä älykkään erikoistumisen strategiat kytketään toisiinsa, jotta voidaan luoda huippuosaamista mittaavia ja eurooppalaisen tutkimusalueen luomista palvelevia objektiivisia indikaattoreita⁽⁵⁾. Lisäksi AK ehdottaa, että kehitettyjä indikaattoreita sovellettaisiin julkisin varoin toteutettujen tutkimushankkeiden hyötyjen arviointiin. Tuloksia ja vaikutuksia, joihin arvioinnissa tulisi keskittyä, ovat mm. paikallis- ja aluehallinnon viranomaisille koituva hyöty, uudet liiketoimintamahdollisuudet ja uusien työpaikkojen syntyminen, palveluntuotannon suunnittelu, toimivuus, käytettävyys ja tehokkuus sekä tuotteiden ja palveluiden yleinen laatu tai panos innovointijärjestelmiin yleensä.

26. on painottanut lausunnoissaan innovatiivisten julkisten hankintojen aktiivista hyödyntämistä ja menettelyjen yksinkertaistamista. AK kannustaa paikallisia ja alueellisia viranhaltijoita soveltamaan näitä periaatteita digitaalisten ratkaisujen leviämisen vauhdittamiseksi.

27. huomauttaa, että Euroopan sisämarkkinoiden toimivuuden ja digitaalitalouden kilpailukyyn keskeinen edellytys on, että digitaalisten ratkaisujen ympärille kootaan arvoverkon toimijat, ml. sisällöntuottajat, markkinoijat, jakelukanavat, verkkokauppa, ohjelmistotalot, teleoperaattorit ja rahoittajat sekä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan, koulutuksen ja teollis- ja tekijänoikeuksien alan osaajat. Alueiden komitea ehdottaa, että paikalliset ja alueelliset toimijat ottaisivat vahvemman roolin Euroopan laajuisten ja alueiden välisten arvoverkkojen kokoamisessa ja orkestroinnissa.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/eip/smartcities/about-partnership/how-do-i-get-involved/index_en.htm

⁽⁵⁾ CdR 2414/2012.

28. toteaa, että kasvua ja uusia työpaikkoja voidaan lisätä avaamalla tietoa, prosesseja, julkisia tiloja ja julkisesti rahoitettujen T&K-hankkeiden synnyttämiä ylijäämäinnovaatioita. Esimerkiksi tarjoamalla erikseen sovittavaa maksua vastaan julkisia tiloja ja niiden verkkoyhteyksiä ja laitteita kunnat voivat tukea mikroyrittäjiä tai aktivoida erilaisia kansalaisryhmiä.

29. toteaa, että vapaasti saatavilla oleva julkisen sektorin ja julkisesti rahoitettujen toimijoiden tieto lisää komission selvitysten mukaan talouskasvua ja luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia myös pienille pk-sektorin yrityksille sijaintipaikasta riippumatta. Avoin julkinen tieto on omiaan parantamaan edellytyksiä toimiville digitaalisille sisämarkkinoille, joilla kuluttajille voidaan tarjota helppo, turvallinen ja joustava pääsy osallisiksi laillisista digitaalisista sisällöistä ja palveluista ⁽⁶⁾.

30. muistuttaa, että julkisen avoimen tiedon avaamiseen tarvittava teknologia on jo korkealla tasolla, mutta alue- ja paikallistasolla ei välttämättä hallita sitä riittävän hyvin eikä siellä ole tarvittavia mekanismeja löytää uudelleenkäytettävissä olevia tietoja ⁽⁷⁾. Metatieto on tärkeä osa tiedon uudelleenkäytettävyyttä, ja sen julkaiseminen standardoidussa formaatissa edistäisi erityisesti rajat ylittävää tietojenvaihtoa, hyödynnettävyyttä ja kaupallistamista.

31. toteaa, että internetissä olevan datan määrä lisääntyy kiihtyvällä vauhdilla. Suurien tietomäärien, big datan, hyödyntämisestä odotetaan lähivuosina uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja työpaikkoja, mutta sen hyödyntäminen julkisella sektorilla mm. terveydenhoidossa, liikenteessä tai työvoimapalveluissa on vasta alkutekijöissään. Avoimen tiedon ja big datan sekä julkisen ja yksityisten data-aineistojen yhdistelyssä piilee todella suuri potentiaali. Euroopan unionin sääntelyä tulisi kehittää siihen suuntaan, että se mahdollistaa big datan hyödyntämisen tarkoituksenmukaisella tavalla siten, ettei kansalaisten tietosuojaa loukata.

32. kannattaa sitä, että EU:n verkkoympäristöstä tehdään maailman turvallisin, ja ehdottaa, että Eurooppa profiloituisi globaalissa kilpailussa turvallisena ja vakaana toimintaympäristönä, jossa on hyvä tietoliikenneinfrastruktuuri; siten se voisi houkuttaa tietointensiivisiä yrityksiä investoimaan ja laajentamaan toimintaansa eurooppalaisilla alueilla. Tietoverkkohäiriöt, -hyökkäykset ja -rikollisuus tulee minimoida, sillä ne haittaavat yritysten julkisuuskuva, vähentävät työn tuottavuutta ja vahingoittavat yrityksille elintärkeää tietoa.

33. kannustaa rakentamaan Euroopan alueelle teknisiä alustoja ja kyberturvallisuuden vuoksi selvittämään suljetun internetin rakentamisen tarvetta nykyisen internetin rinnalle; nämä antaisivat kilpailuedun luottamukseen perustuvalla liiketoiminnalle, pilvipalveluille ja tutkimukselle. Lisäksi Euroopan unioni voisi ohjata rahoittamia toimijoita hyödyntämään näitä alustoja ja siten nopeuttaa uusien ratkaisujen kaupallista menestystä.

34. korostaa, että on ratkaisevan tärkeää huolehtia turvallisuusvaatimusten täyttymisestä kaikilla tasoilla, jotta varmistetaan mahdollisimman hyvä yksityisyyden ja henkilötietojen suoja ja estetään kaikentyyppisten henkilökohtaisten tietojen luvaton jäljittäminen ja profilointi, ostomieltymykset, terveydentila, potilastietorekisterit yms. mukaan luettuina. Yksityisyyden suoja on otettava huomioon myös siitä näkökulmasta, miten tietoja voidaan automaattisesti yhdistellä toisiinsa eri rekistereistä ja luoda henkilöistä erittäin yksityiskohtaisia profileja ⁽⁸⁾.

35. tiedostaa, että digitalisaation myötä, mukaan lukien massiiviset avoimet verkkokurssit, ns. MOOC (*Massive Open Online Courses*), korkeakoulutuksessa on meneillään samanlainen rakennemuutos, joka on jo muuttanut esimerkiksi median toimintaedellytyksiä. Eurooppalainen korkeakoulutus uhkaa jäädä jälkeen muista maailman alueista, jotka investoivat tietojen ja viestintätekniikkaan perustuviin strategioihin koulutuksen uudistamiseksi. Toisaalta paikallisilla ja alueellisilla toimijoilla on myös mahdollisuus yhteistyössä korkeakoulujen kanssa käyttää digitalisaatiota koulutussektorin uudistamisessa. Tämä loisi paremmat edellytykset eurooppalaisille toimijoille pärjätä maailmanlaajuisilla kasvavilla koulutusmarkkinoilla ja loisi samalla mahdollisuuden uusien työpaikkojen synnyttämiseen korkeakoulusektorilla. Digitalisaation omaksuneet korkeakoulut voivat *Knowledge Triangle* -periaatetta (tutkimus, innovaatio, koulutus) hyödyntäen uskottavammin uudistaa oman alueensa muita toimialoja ja siten auttaa yrityksiä uusien työpaikkojen synnyttämisessä tai julkista sektoria sähköisen hallinnon tai sähköisten palveluiden kehittämisessä.

⁽⁶⁾ CdR 626/2012

⁽⁷⁾ CdR 626/2012

⁽⁸⁾ CdR 626/2012

36. pitää positiivisena sitä, että toimitaan digitaalialan työpaikkojen edistämiseen pyrkivän suuren koalition (*Grand Coalition for Digital Jobs*)⁽⁹⁾ piirissä ja yhteistyössä toimialan kanssa tieto- ja viestintäteknikan käyttäjille tarpeellisten taitojen edistämiseksi. Sekä organisaatioiden että ihmisten täytyy yhä useammin suuntautua uudelleen eli oppia uutta ja oppia lisää pärjätäkseen tulevaisuudessa. Sen vuoksi yritysten ja julkishallinnon on yhä enemmän syytä kehittää innovatiivisia tapoja varmistaa tulevasta ammattipätevyydestä huolehtiminen. Suurimpana esteenä pidetään oikeanlaisten tietojen ja taitojen puutetta. Erityisesti työttömien digitaalisia taitoja tulisi parantaa ja tarjota ammatillisen tai korkeakoulututkinnon saaneille mahdollisuus oppia verkkokaupankäyntiä. Alueiden komitea kannattaa aloitteita, jotka kehittävät eurooppalaista verkkoyrittäjyyttä.

37. on kannattanut ehdotusta käyttää Erasmus+- ja Horisontti 2020 -ohjelmia koulutuksen tarjoajien tukemiseksi kehitettäessä uusia liiketoiminta- ja koulutusmalleja sekä käynnistettäessä toimia innovatiivisten opetus- ja oppimismenetelmien tutkimiseksi, opinto-ohjelmien kehittämiseksi ja taitojen arvioimiseksi⁽¹⁰⁾. Kasvun ja uusien työpaikkojen synnyttämiseksi AK kannustaa paikallisia ja alueellisia toimijoita avaamaan niiden ylläpitämiä tai rahoittamia oppilaitoksia uusien digitaalisten oppimiskäytäntöjen kehittämiseksi, testaus- ja pilotointiympäristöiksi (*living labs*).

38. muistuttaa, että elinikäistä oppimista tapahtuu kaikissa elinkaaren vaiheissa, myös formaalin koulutuksen ulkopuolella. Avointen teknologioiden ja internetkursseiden ansiosta kaikki yksilöt voivat oppia missä tahansa, milloin tahansa, millä tahansa välineellä ja kenen tahansa tuella. Näin voidaan kehittää myös kansalaisten ICT- ja tietoturvaosaamista. Alueiden komitea korostaa, että paikallisten ja alueellisten toimijoiden tulisi varmistaa, että medialukutaitoa kehitetään systemaattisesti kaikilla kouluasteilla varhaiskasvatuksesta aina ammatilliseen tai tieteelliseen tutkintoon johtavaan koulutukseen. Esimerkiksi Euroopassa voitaisiin parantaa ja hyödyntää kannusteina tietotekniikka- ja valmiuksien tunnustamiseen käytettäviä standardeja ja sertifikaatteja (*European Standards and Certifications for Digital Skills*).

39. pitää tervetulleena komission käynnistämää *e-Learning*-portaalia ja siihen osoitettua Erasmus+-rahoitusta. Tulevaisuudessa yhteen yhteiseen portaaliin tuotetut avoimet oppimisresurssit ja esimerkiksi Euroopan unionin rahoittamien tutkimus- ja kehittämishankkeiden ydintulokset lisäisivät eurooppalaisten osaamista ja kilpailukykyä.

Bryssel 4. joulukuuta 2014

Alueiden komitean
puheenjohtaja

Michel LEBRUN

⁽⁹⁾ Monia sidosryhmiä käsittävä kumppanuus, jonka avulla pyritään korjaamaan digitaalisten taitojen puutetta Euroopassa ja puuttumaan siihen, että tieto- ja viestintäteknikka-alan työpaikkoja on täyttämättä.
<https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/grand-coalition-digital-jobs>

⁽¹⁰⁾ CdR 6183/2013

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”internet-politiikka ja internetin hallinto”

(2015/C 019/14)

Esittelijä	Odetā Žerlauskienė (LT, ALDE), Skuodasin piirikunnanvaltuutettu
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Internet-politiikka ja Internetin hallinto – Euroopan rooli Internetin hallinnon tulevaisuuden muokkaamisessa COM(2014) 72 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. toteaa, että Internetistä on maailmanlaajuisena tietäalueena tullut erottamaton osa nyky-yhteiskuntaa ja julkinen hyödyke, jonka toimivuus on yleisen kansainvälisen edun mukaista.
2. pitää tervetulleina nykyisiä pyrkimyksiä vahvistaa kansainvälistä Internetin hallintoa ja erityisesti Internetin syntyyn oleellisesti vaikuttaneen Yhdysvaltojen hallituksen toimia, joilla edistetään siirtymistä maailmanlaajuisen ja kattavaan Internetin hallintoon.
3. vaatii Euroopan unionia osallistumaan aktiivisesti prosessiin Internetin maailmanlaajuisen hallinnon kehittämiseksi vakiinnuttaakseen ja vahvistaakseen esikuvarooliaan vastuullisen toiminnan alalla. Komitea pitää tähän liittyen tervetulleena komission tiedonannollaan Internet-politiikasta ja Internetin hallinnosta käynnistämää aloitetta, jolla pyritään selkeyttämään Euroopan unionin roolia Internetin hallintoa koskevan maailmanlaajuisen politiikan alalla. Komitea kannattaa myös komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin tavoitetta luoda digitaaliset yhtenäismarkkinat ja yhtenäinen eurooppalainen digitaalistrategia.

POLITIIKAN ARVONÄKÖKOHDAT INTERNETIN HALLINNON ALALLA

4. korostaa, että teknologiaan perustuvana ihmisten yhteiselon ja tiedonvaihdon alueena Internet ei pysty kehittymään erillään ihmistenvälisen suhteiden kannalta ratkaisevista arvoista. Siksi Euroopan unionin roolia Internetin parantamiseen tähtäävässä politiikassa ei voida erottaa yhteisön perusarvoista.
5. korostaa näin ollen, että unionin lähestymistavan internetin tulevaisuuteen nähden on perustuttava vapauden, avoimuuden ja neutraaliuden periaatteisiin.
6. korostaa Internetin merkitystä kulttuurisen monimuotoisuuden – joka kuuluu Euroopan unionin perustaviin arvoihin⁽¹⁾ – ylläpitämisen ja edistämisen välineenä. Internetin hallinnon alan politiikassa onkin edelleen otettava huomioon ja säilytettävä kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus ja edistettävä sitä.
7. pitää tervetulleena Euroopan komission näkemystä, jonka mukaan Internet-periaatteisiin liittyvien monisidosryhmä-prosessien olisi oltava johdonmukaisia perusoikeuksien kanssa sekä täytettävä seuraavat vaatimukset: läpinäkyvyys (kaikilla sidosryhmillä on oltava osallistumismahdollisuus), osallistavuus ja tasapainoisuus (vastuutahojen on tarjottava kaikille asianomaisille toimijoille täysi osallistumismahdollisuus) sekä tilintekovelvollisuus (velvoite antaa säännöllisesti selonteko omasta toiminnasta kaikille sidosryhmille)⁽²⁾.

⁽¹⁾ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 3 artikla.

⁽²⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Internet-politiikka ja Internetin hallinto – Euroopan rooli Internetin hallinnon tulevaisuuden muokkaamisessa, COM(2014) 72 final.

8. viittaa parhaillaan käytävään keskusteluun siitä, tulisiko oikeus käyttää Internetiä kirjata perusihmisoikeudeksi, eri valtioiden (myös eräiden EU:n jäsenvaltioiden⁽³⁾) asianomaisiin päätöksiin sekä toisensisältöisiin kantoihin, joiden mukaan Internet on pelkästään tekniikka perusoikeuksien toteuttamisen helpottamiseksi⁽⁴⁾. Komitea suosittaa, että oikeus Internetin käyttöön julistettaisiin luovuttamattomaksi kansalaisoikeudeksi, jonka toteuttamiseen valtiolliset, paikallis- ja alueviranomaiset voivat osallistua tehtäviensä puitteissa.

9. muistuttaa siitä, ettei vuonna 2005 hyväksytyssä tietoyhteiskuntaa käsittelevässä Tunisin toimintaohjelmassa⁽⁵⁾ esitettyjä suuntaviivoja Internetin kehittämisestä, joiden mukaan hallitukset, yksityissektori ja kansalaisyhteiskunta antavat panoksensa (kohta 34), tule missään tapauksessa ymmärtää kapea-alaisesti, eli kyse ei ole tässä tapauksessa ainoastaan kansallisista hallituksista, vaan käsitteen piiriin kuuluvat lisäksi lähimpänä kansalaisia olevat julkisen vallan tasot eli paikallis- ja alueyhteisöt.

10. muistuttaa siitä, että paikallis- ja alueyhteisöt – joita on yli 100 000 – ovat valtiota alemman hallintotason edustajina Euroopan unionin 28 jäsenvaltiossa Internet-politiikassa merkittäviä toimijoita, jotka sekä tuottavat Internetin sisältöjä että huolehtivat Internet-yhteyksien parantamisesta. Tästä syystä niillä tulisi olla riittävät mahdollisuudet osallistua välittömästi sekä kansallisella että eurooppalaisella tasolla kannan muodostamiseen maailmanlaajuisiin kysymyksiin, jotka koskevat Internetin hallinnon politiikkaa.

11. korostaa, että EU:n poliittinen strategia Internetin hallinnon suhteen voi osoittautua tehokkaaksi keinoksi antaa Euroopan unionista kansainvälisellä tasolla myönteinen yleiskuva ja tuoda EU esiin keskeisenä toimijana Internet-politiikan muotoilussa ja esimerkillisten poliittisten menettelytapojen standardien määrittelyssä maailmanlaajuisella tasolla.

YHTEINEN LÄHESTYMISTAPA INTERNETIN HALLINTOON NÄHDEN

12. toteaa, että kansainvälisellä tasolla Internetin hallinnosta (Tunisn toimintaohjelmassa, NETmundial-konferenssin päätelmissä⁽⁶⁾, OECD:n julkilausumassa ja tietoyhteiskuntahuippukokouksen [WSIS] päätelmissä⁽⁷⁾) esitettyjen näkemysten väliset erot ovat vähäisiä, mikä antaa toivoa, että asiasta on syntymässä maailmanlaajuinen yhteisymmärrys.

13. korostaa Tunisn toimintaohjelmassa esitetyn, Internetin tulevaisuutta koskevan lähestymistavan ajankohtaisuutta. Kyse on ns. COMPACT-lähestymistavasta, jossa Internet nähdään kansalaisvelvollisuuksia (*civic responsibilities*) tukevana alueena ja yksittäisenä pilkkoutumattomana verkkona, jota hallinnoidaan sidosryhmien välisesti (*one unfragmented resource governed via a multistakeholder approach*) demokratian ja ihmisoikeuksien edistämiseksi (*to promote democracy and human rights*) ja joka perustuu vankkaan teknologia-arkkitehtuuriin (*sound architecture*), joka puolestaan edistää luottamusta (*confidence*) ja helpottaa sekä Internetin infrastruktuurin että sen päällä toimivien palvelujen läpinäkyvää hallintoa (*transparent governance*). Tämän lähestymistavan tulisi toimia suuntaviivana, kun kysymykseen muotoillaan eurooppalaista kantaa.

14. pitää tervetulleena Yhdysvaltojen hallituksen omaa sitoumusta siirtyä maatunnuksiin perustuvien ylätason aluetunnusten (ccTLD) jaossa nykyisestä yksipuolisesta pelkästään ICANNin (*Internet Corporation for Assigned Names and Numbers*) suorittamasta jaosta maailmalajuiseen kumppanuuteen perustuvaan järjestelmään. Komitea vaatii huhtikuussa 2014 Internetin hallinnon tulevaisuudesta pidetyn maailmanlaajuisen sidosryhmäkonferenssin päätelmien mukaisesti tämän aloitteen täysimääräistä täytäntöönpanoa.

15. pitää tervetulleena komission aloitetta luoda maailmanlaajuinen foorumi, Internet-politiikan seurantapalvelu (*Global Internet Policy Observatory*, GIPO), jonka on tarkoitus toimia kaikkien sidosryhmien välisenä linkkinä sekä maailmanlaajuisena verkkofoorumina Internet-politiikan kehittämistä ja sääntelyä sekä teknisten uudistusten koordinoimista varten.

⁽³⁾ Esimerkiksi Ranskan valtiosääntöoikeus tunnusti vuonna 2009 oikeuden Internetiin pääsyyn perusoikeudeksi. Vastaavanlainen päätös perustuslain tasolla on annettu Kreikassa. Muita asiaan liittyviä oikeuden päätöksiä tai poliittisia julistuksia on annettu mm. Costa Ricassa, Virossa, Suomessa, Espanjassa ja jopa YK:n tasolla.

⁽⁴⁾ Tätä näkökantaa edustaa mm. Vinton Cerf, yksi Internetin luojaista: Vinton Cerf, *Internet Access Is Not a Human Right* ("Internetiin pääsy ei ole ihmisoikeus") <http://www.nytimes.com/2012/01/05/opinion/internet-access-is-not-a-human-right.html>

⁽⁵⁾ *Tunis Agenda for the Information Society* <http://itu.int/wsis/docs2/tunis/off/6rev1.html>

⁽⁶⁾ NETmundial-sidosryhmäkonferenssin julkilausuma 24. huhtikuuta 2014, <http://netmundial.br/wp-content/uploads/2014/04/NETmundial-Multistakeholder-Documents.pdf>

⁽⁷⁾ Ks. *Declaration of Principles. Building the Information Society: a global challenge in the new Millennium* [Periaatejulistus. Tietoyhteiskunnan luominen: maailmanlaajuinen haaste uudella vuosikymmenellä], <http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop.html>

16. yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan tulevaa seurantapalvelua GIPOa on pidettävä maailmanlaajuisena hyödykkeenä, jossa yksittäisillä toimijoilla tai sidosryhmillä ei ole mahdollisuutta määräillä muita. Komitea kehottaa kaikkia sidosryhmiä ja etenkin paikallis- ja alueviranomaisia osallistumaan asianomaisiin, Internetin hallintoa koskeviin kuulemisrakenteisiin.

17. korostaa, että Internetin tulevaisuutta koskevissa keskusteluissa ei saa asettaa kyseenalaiseksi verkon neutraliteetin peruseriaa, sidosryhmien esittämistä arvoista riippumatta.

18. pitää tervetulleena, että komissio aikoo tiedonantonsa (COM(2014) 72 final) mukaan käynnistää arvioinnin riskeistä, joita Internetiin liittyy toimivaltakysymysten ja sovellettavan lain suhteen, sekä kehittää EU:n mekanismit tällaisten ristiriitojen ratkaisemiseksi.

INTERNETIN HALLINTOON LIITTYVÄT TEKNISET NÄKÖKOHDAT

19. vaatii, että myös tulevaisuudessa sovelletaan Internet-standardeja, jotka olemassa oleva teknisten asiantuntijoiden järjestelmä määrittelee kansainvälisen työryhmän IETF:n (*Internet Engineering Task Force*) toimien perusteella.

20. pitää tervetulleina teknisen yhteisön pyrkimyksiä luoda määrittelyjen laadintaan lähestymistapoja, joissa otetaan huomioon ajankohtaiset kysymykset, kuten yksityisyyden suoja protokollatasolla, monikielisten verkkotunnusten mahdollisuuden takaaminen ja vammaisten paremmat mahdollisuudet Internetin käyttöön. Komitea pitää myös tervetulleena edistystä, jonka EU saavuttaa kirjattaessa nämä saavutukset säädöksiinsä⁽⁸⁾.

21. muistuttaa – ottaen huomioon, että eri valtiot ajavat erilaisia intressejä ja että niillä on erilaiset mahdollisuudet näiden intressien toteuttamiseksi – haasteesta, joka Euroopan unionin on kohdattava Internetin hallinnon tulevaisuutta koskevissa neuvotteluissa. Komitea korostaakin, että toissijaisuuseriaa ei saa jättää huomioimatta neuvotteluissa Internetin tulevaisuutta koskevista yhtenäisistä EU-säännöistä.

22. korostaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön merkitystä Internetin tehokkaan ja turvallisen toiminnan kannalta, erityisesti kun otetaan huomioon, että valtaosaa verkoista ja tietojärjestelmistä pidetään yllä yksityisesti. Komitea katsoo, että tästä yhteistyöstä ei tule aiheutua lisäkustannuksia yrityksille.

23. korostaa verkon – ja erityisesti laajakaistaverkon – infrastruktuurin merkitystä Internetin toimivuuden kannalta ja kehottaa jäsenvaltioita yhteistyöhön paikallis- ja alueviranomaisien kanssa Internetin mahdollisimman laaja-alaisen levittämisen edistämiseksi. Tässä yhteydessä on otettava huomioon sekä Internetin alueellinen kattavuus että sen käytettävyys kaikkien väestöryhmien parissa.

24. tuo esiin kattavan vertikaalisen kumppanuuden merkityksen nykyisten EAKR-säännösten tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Tällaiset mahdollisuudet liittyvät saatavuuden parantamiseen sekä tieto- ja viestintäteknologian käyttämiseen ja laatuun, laajakaista- ja nopeiden verkkojen laajentamiseen sekä digitaalisen talouden uusimpien teknologioiden ja verkkojen omaksumisen tukemiseen, jolloin niiden avulla voidaan edistää Euroopan alueiden ja koko EU:n digitaalista potentiaalia.

25. vastustaa ehdottomasti Internetin sensurointia – riippumatta siitä, mitä tavoitteita sillä pyritään saavuttamaan, mutta muistuttaa samalla, että pyrkimyksiä estää Internetin rappeutuminen ääri-, radikaali- tai rikollistoiminnan välineeksi on välttämättä koordinoitava erityisen haavoittuvien väestöryhmien oikeuksien turvaamiseksi.

INTERNETIN HYÖDYNTÄMINEN JULKISHALLINNON PARANTAMISESSA JA PAIKALLISDEMOKRATIAN VAHVISTAMISESSA

26. muistuttaa, että myös julkiset tahot, mm. paikallis- ja alueviranomaiset, voivat ja niiden täytyy näyttää mallia ja harjoittaa turvallisen ja vastuullisen Internet-käytön politiikkaa sekä kannustaa käytännön toiminnassaan ja esikuvatehtävässään innovatiivista, resurssineutraalia ja ympäristökuormituksen minimointiin tähtäävää teknologista kehitystä.

⁽⁸⁾ Ks. 25. lokakuuta 2012 annettu asetus (EU) N:o 1025/2012 eurooppalaisesta standardoinnista sekä 28. marraskuuta 2011 annettu komission päätös tieto- ja viestintäteknologian standardointia käsittelevän eurooppalaisen sidosryhmäfoorumien perustamisesta, EUVL C 349, 2011, s. 4.

27. muistuttaa, että julkiset tahot, mm. paikallis- ja alueviranomaiset voivat ja niiden täytyy olla edelläkävijöitä turvallisen Internetin kehittämisessä ja toimia esimerkkeinä Internetiin liittyvässä vastuullisessa toiminnassa, mikä käsittää muun muassa seuraavat seikat: henkilötietoja pitää suojella asianmukaisesti (tähän kuuluu myös tietojen poistaminen, kun niitä ei enää tarvita mihinkään konkreettiseen tarkoitukseen); on torjuttava tietoverkkorikollisuutta ja luotava tarkoituksenmukaiset edellytykset sen ehkäisemiseksi, mukaan lukien tietotekniikkajärjestelmien asianmukainen suojaaminen.

28. viittaa Internetin mahdollisuuksiin toimia julkisten palveluiden tarjoamisen välineenä ja kehottaa EU:n paikallis- ja alueviranomaisia nopeuttamaan hallintopalveluiden siirtämistä verkkoon. Komitea kehottaa lisäksi jäsenvaltioita luomaan tätä varten tarvittavan oikeudellisen perustan.

29. kehottaa EU:n paikallis- ja alueviranomaisia paitsi hyödyntämään Internetin tarjoamia mahdollisuuksia laajemmin ja parantamaan toimintaansa ja tekemään siitä avoimempaa ja kansalaisläheisempää myös osallistumaan aktiivisesti Internetin tulevaisuuteen liittyvien kantojen muotoiluun jäsenvaltio- ja EU-tasolla.

30. korostaa tässä yhteydessä erityisesti mahdollisuuksia, joita turvallinen sähköinen tunnistaminen tarjoaa yhtiöille kansalaisille heitä itseään koskevien rekisteritietojen muuttamiseen ja toisaalta EU:n jäsenvaltioiden alueille sähköisen äänestyksen käyttöön ottamiseen.

PAIKALLIS- JA ALUEYHTEISÖT JA INTERNETIN TURVALLISUUS

31. pitää kaikkien sidosryhmien kannalta tärkeänä varmistaa Internetin infrastruktuurin ja sisällön turvallisuus ja luotettavuus, kun siitä on nyt tullut talouden, hallinnon ja myös yksityiselämän perusluonteinen osa.

32. toteaa, että Internetin käyttäjien määrän kasvaessa ja uusien teknologioiden käyttöönoton myötä myös niiden väärinkäyttö yleistyy ja siitä johtuvat menetykset suurenevät ja että jopa jäsenvaltioiden paikallis- ja alueyhteisöt, jotka osallistuvat aktiivisella panoksella Internet-yhteisön muokkaamiseen, joiden Internet-infrastruktuuri on erittäin pitkälle kehittynyt ja jotka ovat yhteiskunnan näkyvä osa, joutuvat monesti erilaisten verkkohyökkäysten uhreiksi.

33. pitää valitettavana, että ihmisiä yhdistäviä sekä tietojen, kokemusten ja asiantuntemuksen vaihtoa edistäviä tieto- ja viestintäteknologioita käytetään usein myös rikollisiin tarkoituksiin, ja kehottaa siksi jäsenvaltioita ja kansainvälisiä organisaatioita torjumaan verkkorikollisuutta kaikin keinoin ja luomaan yhdessä muiden sidosryhmien kanssa yleisen toimintaympäristön, jossa verkkorikollisuutta ei hyväksytä.

34. toteaa, että sähköiset viestimet tarjoavat myös mahdollisuuden muunlaiseen, usein nimettömään toimintaan, joka ei tosin ole aina rikollista tai jota ei vielä luokitella sellaiseksi mutta loukkaa muiden ihmisarvoa. Komitea kehottaakin kiinnittämään huomiota myös siihen, että ehkäistään verkkokiusaaminen ja Internetin muut mahdolliset vaarat, jotka vaikuttavat erityisesti lasten ja nuorten sekä muiden suojelua tarvitsevien väestöryhmien oikeuksiin.

35. korostaa siksi, että Internet voi menestyä vain, jos sen turvallisuutta koskevat kysymykset ratkaistaan, ja kannattaa Neelie Kroesin muotoilemaa komission tavoitetta varmistaa, että EU tarjoaa maailmanlaajuisesti turvallisimman verkkoympäristön⁽⁹⁾. Komitea kehottaa komissiota käsittelemään samanaikaisesti Internetin hallintoon liittyvien kysymysten kanssa myös Internetin turvallisuusongelmia.

36. korostaa kaikkien jäsenvaltioiden ja muiden kumppanitahojen välisen yhteistyön merkitystä verkkorikollisuuden torjunnan sekä verkko- ja tietoturvan ongelmien ratkaisemisen kannalta, mukaan lukien jo tehtyjen päätösten täytäntöönpano⁽¹⁰⁾ ja näiden toimenpiteiden sisällyttäminen EU:n yhteiseen Internetin hallintoa koskevaan poliittiseen strategiaan.

37. korostaa, että jäsenvaltioiden tasolla tarvitaan tehokkaita kansallisia toimia Internetissä tehtyjen rikkomusten tutkimiseksi sekä eurooppalaisia mekanismeja tällaisten vaarojen torjumisen tukemiseksi.

⁽⁹⁾ Neelie Kroesin kannanotto 13. huhtikuuta 2014 Euroopan parlamentin äänestettyä kyberturvallisuutta koskevan direktiivin puolesta. *Great news for cyber security in the EU: The EP successfully votes through the Network & Information Security (NIS) directive*, European Commission – STATEMENT/14/68, 2014 03 13, http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-14-68_en.htm

⁽¹⁰⁾ Ks. esimerkiksi ehdotus direktiiviksi toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietoturvan varmistamiseksi koko unionissa, COM(2013) 48 final.

38. katsoo, että maailmanlaajuisista Internetin hallintoa koskevassa strategiassa on kiinnitettävä yhteen ihmisoikeuteen (yksityisyyden suojan oikeuteen) liittyen asianmukaista huomiota sellaisen kansainvälisen järjestelmän luomiseen, joka koskee henkilötietojen hankkimista, käyttämistä ja tallentamista, näiden tietojen suojaamista lainvastaiselta ja vahingossa tapahtuvalta luovuttamiselta sekä tallennettujen henkilötietojen häviämistä, vaihtamista ja poistamista sähköisistä tietokannoista. Jäljittelemisen arvoinen käytäntö voisi tukeutua voimassa olevaan EU-lainsäädäntöön ⁽¹⁾.

39. suosittaa, että EU määrittelee (ja ajaa sitä kansainvälisellä tasolla) selkeän henkilötietojen käyttämistä verkossa koskevan kannan, joka perustuu Euroopan unionin perusoikeuskirjan (2010/C 83/02) 8 artiklaan sekä erityisesti siihen periaatteeseen, että ihmisillä on oltava mahdollisuus päättää itse, mitä tietoja he haluavat luovuttaa ja mitä eivät. Lisäksi komitea katsoo, että kun otetaan huomioon Internetin globaali luonne sekä merkittävät mahdollisuudet väärinkäyttöihin, on kaikkien henkilötietojen käyttämistä verkossa rajoitettava ja se olisi sallittava ainoastaan konkreettisiin, ennalta tiedossa oleviin ja selkeästi määritettyihin tarkoituksiin.

40. viittaa yhä uudelleen toistuviin tilanteisiin, joissa suuret tietotekniikkakonsernit hankkivat rakenteellista valtaansa väärinkäyttäen lainvastaisesti käyttäjien henkilötietoja ja hyödyntävät niitä sekä kaupallisiin että poliittisiin tarkoituksiin. Komitea kehottaaakin komissiota ryhtymään osaltaan toimiin tällaisten väärinkäytösten estämiseksi maailmanlaajuisesti.

41. korostaa samassa yhteydessä, että Internetin käyttöön liittyvän rikosvastuun tutkimisessa on erittäin tärkeää vahvistaa periaate, jonka mukaan Internet-palveluiden tarjoajia ei saa asettaa vastuuseen sisällöistä, joita nämä eivät ole itse tuottaneet. Tämä vastuun rajoittaminen ei kuitenkaan saa tarkoittaa kieltäytymistä yhteistyöstä syyttävöviranomaisten kanssa, jos nämä vaativat sitä oikeudellisin perustein ja jos vastaavanlaisia lainkäyttöviranomaisten langettamia seuraamuksia on olemassa.

42. korostaa, että kuten monilla muillakin aloilla EU on edelläkävijä hahmottumassa olevan Internetin hallintorakenteen alalla ja että se näin ollen voi ja sen myös tulee ottaa esikuvarooli maailmanlaajuisesti vastuuntuntoisen Internetin hallinnon ja käytön kulttuurin osalta ja näin omalla panoksellaan edistää globaalin Internet-kulttuurin kehittymistä.

Bryssel 4. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Michel LEBRUN

⁽¹⁾ Ks. esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18. joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”eurooppalainen elokuva digitaaliajalla”

(2015/C 019/15)

Esittelijä	Jean-François Istasse (BE, PES), Verviersin kunnanvaltuutettu
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Eurooppalainen elokuva digitaaliajalla – Kulttuurien monimuotoisuuden ja kilpailukyyn yhdistäminen COM(2014) 272 final

ALUEIDEN KOMITEA

1. yhtyy Euroopan komission näkemykseen, jonka mukaan Euroopan elokuvateollisuuden koko kulttuurisen ja taloudellisen potentiaalın toteuttamiseen tarvittavan virikkeisen toimintaympäristön luominen edellyttää alan toimijoiden aktiivista panosta kaikilla tasoilla: toimialalla, jäsenvaltioissa, paikallistasolta aina valtakunnalliselle tasolle ja usein myös rajatylittävissä ympäristössä.
2. korostaa paikallis- ja aluehallinnon tärkeää roolia kulttuurin tukemisessa ja esillä pitämisessä – kulttuuriperinnön vaalimisen ja taiteellisen innovoinnin tukemisen kautta ⁽¹⁾ –, kulttuuristrategioiden määrittelyssä, alakohtaisten hankkeiden kehittämisessä ja soveltuvan infrastruktuurin tarjoamisessa.
3. katsoo, että kulttuuriteollisuus edistää osaltaan merkittävästi paikallis- ja aluekehitystä lisäämällä Euroopan alueiden houkuttelevuutta, kehittämällä kestävyysperiaatteiden mukaista matkailua ja luomalla uusia työllistymismahdollisuuksia ⁽²⁾.
4. muistuttaa, että digitaaliaikaan siirtyminen avaa uusia mahdollisuuksia yhteyksien luomiseen Euroopan alueiden välille ja että siirtyminen voi antaa tilaisuuden houkuttaa uutta yleisöä, hyödyntää vaihtoehtoisia sisältöjä, tarjota uusia palveluita, lisätä eri alueiden teosten tunnettuutta sekä tukea alueiden välistä kulttuuriyhteistyötä. Komitea korostaa myös, että digitaaliaikaan siirtymisestä aiheutuu kustannuksia, jotka voivat olla suuri haaste alue- ja paikallisyhteisöille, ja että tämä on otettava asianmukaisesti huomioon.

I POLIITTISET SUOSITUKSET**Yleistä**

5. sitoutuu osaltaan kehittämään ja seuraamaan Euroopan elokuva-alan uutta strategiaa, jonka komissio esitti tiedonannossaan ”Kulttuurialalta ja luovilta toimialoilta kasvua ja työpaikkoja EU:lle” ⁽³⁾ ja jonka tavoitteena on parantaa kyseisten nopeasti kasvavien alojen kilpailukykyä ja jakaa niiltä saatua tuottoa muille aloille, esimerkiksi innovoinnin ja tietoteknologian aloille.
6. haluaa osallistua aktiivisesti eurooppalaisen elokuvan foorumin toimintaan edistääkseen Euroopan laajuista keskustelua yhä nopeammin muuttuvasta audiovisuaalialasta sekä käynnistääkseen vuoropuhelun kaikkien elokuvapolitiikan vaikutuspiiriin kuuluvien tahojen kanssa. Parhaiden käytänteiden vaihdon tavoitteena tulee olla muun muassa Euroopan kilpailuetujen kasvattaminen, yhteisten hankkeiden toteuttaminen sekä kulttuurisen monimuotoisuuden ja kansalaisten/kuluttajien erilaisten tarpeiden kunnioittaminen. Lisäksi vaihdon avulla olisi edistettävä tehokasta lastensuojelua kaikkialla EU:ssa sekä kuulo- ja näkövammaisten mahdollisuutta päästä osallisiksi elokuvien maailmasta.
7. korostaa, että nyt käsiteltävänä oleva aihe on kytkettävä komission esittämään ”Euroopan digitaalistrategia” -aloitteeseen ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ CdR 293/2010 final.

⁽²⁾ COM(2010) 183 final.

⁽³⁾ COM(2012) 537 final.

⁽⁴⁾ COM(2010) 245 final.

8. katsoo komission valinnee otollisen ajankohdan ehdotuksensa julkaisemiselle, sillä uusi Luova Eurooppa -ohjelma ja erityisesti sen Media-alaohjelma, joka on kohdistettu audiovisuaalialalle, käynnistyi tänä vuonna 2014. Yksi Media-alaohjelman päätavoitteista on nimenomaan elokuvien kysynnän kasvattaminen, niiden kansainvälisen levityksen edistäminen ja potentiaalisen yleisön saavuttaminen niin Euroopan unionissa kuin muuallakin maailmassa.

9. korostaa tarvetta laatia koordinoitu lähestymistapa, jolla vastataan Euroopan elokuvateollisuuden nopean kehityksen asettamiin haasteisiin: on löydettävä toimivia ratkaisuja eurooppalaisen yleisön ja yleisen kulttuuritarjonnan välisen jatkuvasti kasvavan kuilun kaventamiseksi⁽⁵⁾, ja on sopeuduttava yleisön uusiin digitaalisiin kulutustottumuksiin⁽⁶⁾. Nykypäivän elokuva-alan on onnistuttava ymmärtämään ja hyödyntämään erilaisia verkkoalustoja (suoratoisto, tilausvideopalvelu jne.) ja uusia kulutusvälineitä (älypuhelimet, taulutietokoneet, internet-televisiot) eurooppalaisten elokuvien levitysmahdollisuuksien lisäämiseksi ja uuden yleisön saavuttamiseksi tällä keinolla.

10. katsoo, että kun otetaan huomioon toisaalta kulttuurisen monimuotoisuuden ehdoton periaate ja toisaalta kilpailukykyyn liittyvät näkökohdat, on tarpeen kehittää paikallisen, alueellisen, alueiden välisen, valtio- ja EU-tason toimintaa koordinoiva lähestymistapa, jolla ratkaistaan Euroopan elokuvateollisuuden rakenteelliset vaikeudet saavuttaa potentiaalinen yleisö Euroopan unionissa ja koko maailmassa. Näitä vaikeuksia ovat komission mukaan seuraavat:

- tuotannon ja rahoituksen sirpaleisuus
- rajalliset mahdollisuudet ja kannustimet kansainvälistää hankkeita
- keskittyminen tuotantoon; rajallinen huomio levitykseen ja myynnin edistämiseen
- yrittäjyystaitojen ja monialaisten yhteistyökumppanuuksien puute.

11. toteaa, että tiedonannossa ehdotetut toimet eivät sellaisenaan näytä herättävän epäilyjä toissijaisuus- tai suhteellisuusperiaatteen noudattamisen suhteen. Monitasoisen hallinnon periaatteen mukaisesti alue- ja paikallisviranomaiset on kuitenkin syytä ottaa järjestelmällisesti mukaan Euroopan elokuvateollisuuden kehittämiseksi kaavailtujen toimenpiteiden suunnitteluun, toteutukseen ja hallinointiin.

Rahoituskehityksen tarkistaminen – julkisen rahoituksen järjestelmät

12. toteaa, että jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön laajan kirjon elokuvien, televisio-ohjelmien ja muiden audiovisuaalisten teosten tukivälineitä – yli 600 kansallista, alueellista ja paikallista tukiohjelmaa⁽⁷⁾ –, jotka perustuvat niin kulttuurisiin kuin liiketaloudellisiin näkökohtiin sekä kulttuurialan ensisijaiseen tavoitteeseen eli pyrkimykseen varmistaa alueellisten ja kansallisten kulttuurien ja niiden luovan potentiaaliln ilmaiseminen audiovisuaalisissa viestimissä.

13. on komission kanssa samaa mieltä tarpeesta parantaa alueellisella, kansallisella, alueiden välisellä ja ylikansallisella tasolla eri toimintoihin annettavan julkisen tuen keskinäistä täydentävyyttä ja johdonmukaisuutta sen kokonaistehon lisäämiseksi.

14. korostaa, että paikallis- ja alueyhteisöjen näkökulmasta on tärkeää säilyttää mahdollisuus asettaa varojen käytölle aluesidonnaisuusvaatimuksia, sillä ne ovat välttämättömiä alan toiminnan kriittisen massan luomiseksi ja sitä kautta elokuvateollisuuden kasvuun ja vakiintumiseen johtavan kehityksen aikaansaamiseksi.

15. korostaa, että audiovisuaalialan tukemiseen aluetasolla sitoutuneilla investointirahastoilla, jotka muun muassa tarjoavat audiovisuaaliteosten tuotantojen ja yhteistuotantojen rahoitusmekanismeja, on jäsentävä vaikutus paikallis- ja aluetasolla.

16. muistuttaa, että elokuva-alan tukiohjelmien aluesidonnaisuusehtojen taloudellisia ja kulttuurisia seurannaisvaikutuksia käsittelevän tutkimuksen mukaan jäsenvaltiot myöntävät joka vuosi arviolta miljardi euroa lisärahoitusta elokuva-alalle verokannustimien muodossa⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ Ks. marraskuussa 2013 julkaistu Eurobarometri-erityistutkimus kulttuurin saatavuudesta ja kulttuuriin osallistumisesta osoitteessa http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_399_en.pdf

⁽⁶⁾ Ks. tutkimus aiheesta *A profile of current and future audiovisual audience*; tiivistelmä osoitteessa http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/en_GB/-/EUR/ViewPublication-Start?Publication-Key=NC0114077

⁽⁷⁾ Komission tiedonanto elokuville ja muille audiovisuaalisille teoksille myönnettävästä valtiontuesta (EUVL C 332, 15.11.2013), kohta 6 ja seur.

⁽⁸⁾ http://ec.europa.eu/archives/information_society/avpolicy/info_centre/library/studies/index_fr.htm#territorialisation

17. kehottaa julkishallintoa harkitsemaan audiovisuaali- ja elokuvateosten tuotannon tukemiseen tarkoitettujen verokannustimien kehittämistä esimerkiksi käyttämällä mekanismeja, joissa yksityisten kumppaneiden verotettavaan tuloon sovelletaan verohelpotuksia.

18. on Euroopan komission kanssa samaa mieltä tarpeesta tasapainottaa elokuvien tuotanto-, levitys- ja myynninedistämiskulut.

19. katsoo kuitenkin, että vaikka määrärahat jakautuvat tuotannon ja levityksen/myynninedistämisen välillä siten, että viimeksi mainituille jäävät resurssit vaikuttavat rajallisilta, vertailukohtana ja tasapainottamista puoltavana perusteena ei voida käyttää esimerkiksi Yhdysvaltain kaltaisilla markkinoilla liikkuvia budjetteja. On yleisesti tiedossa ja hyväksytty, että Euroopan audiovisuaalisen tuotannon tukeminen on tärkeää ja että tuottajien on vaikeaa saada alkuvaiheessa riittävästi kaupallista tukea hankkeiden toteuttamiseen tarvittavien varojen kokoamiseksi. Tämän seurauksena osa elokuvista tehdään vajaalla rahoituksella, ja niiden laatu kärsii tästä. Myynninedistämis- ja julkaisukulujen nostaminen ei ratkaise elokuvan rahoitusvajeesta aiheutuvia ongelmia eikä mahdollista suuremman yleisön saavuttamista. Levitys- ja myynninedistämiskulujen kasvattaminen absoluuttisina lukuina on toki toivottavaa, mutta se ei missään tapauksessa saa johtaa eurooppalaisten elokuvien tuotantoon osoitettujen määrärahojen vähenemiseen.

20. katsoo, että eurooppalaisten elokuvien monesti ilmenevä vaikeus saavuttaa yleisöä johtuu tietyissä tapauksissa siitä, että kohdeyleisöä ei ole otettu huomioon elokuvahankkeen suunnitteluvaiheessa. Elokuvat, jotka kohdistetaan käsikirjoituksen laatimsvaiheesta alkaen tietyille yleisölle, saavuttavat tavallisesti yleisönsä helpommin kuin suurelle yleisölle tarkoitetut elokuvat. Toisinaan tämä johtuu myös komission mainitsemasta syystä eli siitä, että myynninedistämismäärärahat ovat liian pienet elokuvan laajaan ja näkyvään levitykseen.

21. muistuttaa, että elokuva-ala on prototyyppien tuotantoala ja ettei elokuvan menestystä voida ennustaa varmuudella.

22. korostaa, että monia elokuvia kannattaisi työstää pidemmälle ennen niiden tuotannon aloittamista. Tästä syystä onkin välttämätöntä ottaa käyttöön kehittämistukea, joka täydentää Luova Eurooppa -ohjelman ja sen Media-alaohjelman tukea.

Rahoituskehityksen tarkistaminen – Uusien tahojen osallistaminen arvoketjuun

23. katsoo, että asteittain tapahtuva läheneminen, kuluttajien käyttäytymisen muuttuminen ja uusien taloudellisten mallien ilmaantuminen vaikuttavat audiovisuaalisen tuotannon rahoitukseen. Tilausvideopalvelujen tarjoajien suuntaus investoida alkuperäiseen sisältöön osoittaa, että nämä uudet tahot ovat potentiaalisia audiovisuaaliseen sisältöön sijoittajia.

24. kehottaa varmistamaan, että alan uudet toimijat (tilausvideokanavat, televiestintäoperaattorit, OTT-palveluntarjoajat jne.), jotka hyödyntävät eurooppalaista sisältöä, osallistuvat myös sen rahoittamiseen ja ovat samojen velvoitteiden alaisia kuin kansalliset operaattorit, jotta kilpailu kansallisten ja Eurooppaan asettautuneiden Euroopan ulkopuolisten operaattorien välillä olisi tervettä ja jotta vaihtoehtoisten, kulttuurisen monimuotoisuuden takaavien sisältöjen rahoitus lisääntyisi.

25. aikoo tätä varten käynnistää keskustelun kaikkien alan toimijoiden kanssa audiovisuaalisista mediapalveluista annetussa direktiivissä⁽⁹⁾ säädetyn alkuperämaan periaatteen uudelleentarkastelemiseksi sekä periaatteen toimivuuden arvioimiseksi, kun otetaan huomioon audiovisuaalisen toimintaympäristön nykyinen muuttuminen.

26. palauttaa mieliin kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevan Unescon vuoden 2005 yleissopimuksen periaatteet, joita ovat muun muassa valtioiden ja yhteisöjen oikeus ylläpitää, hyväksyä ja toteuttaa asianmukaisiksi katsomiaan toimenpiteitä kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemiseksi ja edistämiseksi muun muassa tukemalla kulttuuri-ilmaisujen tuotantoa, levitystä ja jakelua millä tahansa alustalla (perinteinen televisio, tilauspalvelut, internet jne.).

27. katsoo, että taide-elokuvateatterien (Media-ohjelman puitteissa) keräämät tiedot sekä suurten internetoperaattorien ja erityisesti suurten sisällönvälittäjien ja tilausvideoalan sekä julkisten televisioyhtiöiden (ja yksityisten, jos ne saavat julkista tukea tai jos kilpailulliset syyt niin edellyttävät) tilastot pitää julkaista ja antaa elokuvateollisuuden käyttöön niin alue- kuin valtiotasollakin. Tämä on välttämätöntä, sillä nykyinen avoimuuden puute estää viranomaisia säätämästä lakeja ja alan uusiin toimijoihin sovellettavia määräyksiä, joissa niille asetettaisiin muun muassa yleisen politiikan mukaiset velvoitteet, joita sovelletaan tällä hetkellä julkisiin televisioyhtiöihin hallinnointisopimuksen nojalla tai muulla perusteella.

⁽⁹⁾ Direktiivi 2010/13/EU (EUVL L 95, 15.4.2010).

Innovatiivisen kaupallisen toimintaympäristön luominen

28. odottaa Euroopan komission antaman vihreän kirjan ”Valmistautuminen täysin konvergoituneeseen audiovisuaaliseen maailmaan: kasvu, luominen ja arvot”⁽¹⁰⁾ yhteydessä käynnistetyin julkisen kuulemismenettelyn tuloksia voidakseen arvioida, missä määrin audiovisuaalisista mediapalveluista annettu direktiivi⁽¹¹⁾ täyttää vielä tavoitteensa, joka on audiovisuaalisten teosten luomisen, jakelun, saatavuuden ja kaupallisen menekin edistäminen digitaalisilla sisämarkkinoilla.

29. toteaa kuitenkin, että audiovisuaalisista mediapalveluista annetussa direktiivissä kohdellaan eri tavoin lineaarisia audiovisuaalisia palveluja – niille vahvistetaan tietty eurooppalaisten teosten ja riippumattomien tuottajien teosten prosenttiosuus, joka EU:n lähetystoiminnanharjoittajien on sisällytettävä ohjelmistoonsa –, ja ei-lineaarisia audiovisuaalisia mediapalveluja, joita koskevat velvoitteet on muotoiltu joustavammin. Ei-lineaaristen mediapalvelujen (*video on demand*, VOD) käyttöönotto ja siitä saadut kokemukset voivat auttaa yksilöimään ja ottamaan käyttöön tehokkaimmat keinot eurooppalaisten teosten edistämiseksi kyseisenlaisten palveluiden yhteydessä.

30. katsoo, että alan nopean kehityksen tulee kannustaa Euroopan komissiota jatkamaan tiedotusvälineiden käytön kronologiaan liittyviä kokeellisia hankkeita (esim. *day and date*), jotta voidaan arvioida mahdollista tarvetta joustavoittaa julkaisuaikoihin liittyviä sääntöjä. AK korostaa, että paikallisten toimijoiden ja oikeudenhaltijoiden asema on turvattava tarkoituksenmukaisen liiketalousmallin avulla niin, että samalla hyödynnetään digitaalitekniikan tarjoamia uusia toimintoja ja parannetaan sisältöjen saatavuutta suurelle yleisölle. Olisi myös otettava huomioon niiden kuluttajien uudenlaiset käyttäytymismallit ja odotukset, jotka haluavat saada uudet sisällöt välittömästi käyttöönsä missä ja milloin tahansa. Samanaikaisesti on mahdollistettava näiden sisältöjen rahoitusta ja levitystä koskevien uusien liiketalousmallien kehittäminen ja vahvistaminen.

31. muistuttaa tarpeesta työstää nykyaikaista tekijänoikeusjärjestelmää, jossa elokuvien välittäminen internetin kautta ja saaminen internetistä on nykyistä helpompaa EU:ssa ja joka takaa samalla oikeudenhaltijoiden tehokkaan tunnustamisen ja asianmukaisten korvausten maksamisen niille, kestävien kannustimien tarjoamisen luovuuden, kulttuurisen monimuotoisuuden ja innovoinnin edistämiseksi, laillisen tarjonnan lisäämisen ja asettamisen loppukäyttäjien saataville, uusien liiketoimintamallien käyttöönoton sekä laittoman tarjonnan ja piratismiin torjunnan tehostamisen⁽¹²⁾.

Luovan toimintaympäristön lujittaminen

32. yhtyy komission näkemykseen, että lahjakkuutta on vaalittava ja eurooppalaisen elokuvateollisuuden ammatillisia taitoja kehitettävä, ja kannustaa elokuvaoppilaitoksia ja toimialaa solmimaan luovia yhteistyökumppanuuksia. Komitea korostaa Luova Eurooppa- ja Erasmus+-ohjelmiin sisältyvän tuen merkitystä tähän tavoitteeseen pyrittäessä.

33. muistuttaa tarpeesta omaksua aloitteellinen lähestymistapa, joka tukee yhteisvaikutusten syntymistä kulttuurialan ja luovien alojen kesken ja myös niiden ja talous- ja yhteiskuntaelämän toimijoiden välillä muilla aloilla, jotta voidaan tukea uusia ja innovatiivisia toiminta-aloja kuten monimediaa, sosiaalista mediaa, digitaalisen materiaalin julkaisu- ja luovaa matkailua jne.⁽¹³⁾

Esteetön käytettävyys ja yleisötyö

34. pitää tärkeänä, että eurooppalaiselle elokuvalle löydetään ja muodostetaan uusi yleisö, ja yhtyy Euroopan komission näkemykseen tarpeesta kehittää välineitä, jotka lisäävät sekä eurooppalaisten elokuvien – varsinkin muiden kuin kotimaisten elokuvien – esteetöntä käytettävyttä että niiden kysyntää.

35. pitää hyödyllisenä elokuvan menestystä edesauttavien tekijöiden määrittämistä keräämällä tietoa yleisön mieltymyksistä, mutta korostaa, että vaikka valtakunnallista tai alueellista tukea saavat elokuvat on todellakin usein suunnattu paikalliselle yleisölle, paikallisen ulottuvuuden häivyttäminen tuotannosta ei takaa elokuville parempia mahdollisuuksia päästä muiden Euroopan maiden markkinoille ja saada siellä yleisöä. AK katsoo, että elokuva voi herättää ulkomaisten levittäjien kiinnostuksen ja päästä levitykseen ulkomailla menestymällä ensin omilla markkinoillaan. Olisi haitallista ajatella, että elokuvat täytyy suunnitella ”pienimmän yhteisen eurooppalaisen nimittäjän” pohjalta. Kulttuurinen monimuotoisuus edellyttää nimenomaan paikallisten ja alueellisten erityispiirteiden nostamista esiin, sillä näistä erityispiirteistä muodostuu eurooppalainen identiteetti.

36. katsoo, että digitaalinen vallankumous voi tarjota uusia mahdollisuuksia elokuvien levitykseen luomalla perinteisen jakelujärjestelmän rinnalle vaihtoehtoja, joilla voidaan täyttää kansalaisten odotukset sisältöjen saamisesta käyttöön nykyistä nopeammin ja useammilla alustoilla.

⁽¹⁰⁾ COM(2013) 231 final.

⁽¹¹⁾ Direktiivi 2010/13/EU (EUVL L 95, 15.4.2010).

⁽¹²⁾ COM(2012) 789.

⁽¹³⁾ CdR 2391/2012 lopullinen.

37. pitää välttämättömänä, että viranomaiset kannustavat joko valtakunnallisilla tai alueellisilla poliittisilla linjauksilla kansallisia tilausvideokanavia nostamaan valikoimaansa sisältyvät eurooppalaiset elokuvat selkeästi esille julkaisu-strategioiden tai myynninedistämiskampanjoiden avulla.
38. korostaa lisäksi, että yhteistuotanto, joka on usein välttämätön tuotantotapa eurooppalaisten elokuvien rahoitus-järjestelyjen ja taiteellisen kokoonpanon näkökulmasta, edistää myös elokuvien liikkumista, ja sitä voitaisiin kehittää siten, että yhteistuottajat ennakoisivat itse nykyistä paremmin elokuvien julkaisuedellytyksiä omilla alueillaan.
39. pitää tervetulleena eurooppalaisen lisensointiprosessin yhteydessä käytävää rakentavaa vuoropuhelua, erityisesti keskustelua tarpeesta digitalisoida, restauroida ja asettaa eurooppalaista elokuvaperintöä yleisön saataville muun muassa verkkopohjaisille alustoille sekä tähän käytettävistä menettelyistä, jotta tällaista perintöä säilyttävät laitokset voisivat avata arkistoihinsa varastoituja teoksia kaikille kuitenkin niin, että oikeudenhaltijoille turvataan oikeudenmukainen osuus tuloista.
40. toteaa tässä yhteydessä, että on tarpeen parantaa ja kehittää elokuvien kieliversioiden ja tekstitysten saatavuutta kyseisillä verkkopohjaisilla alustoilla kussakin maassa⁽¹⁴⁾, jotta myös tällä tavoin saatettaisiin eurooppalainen elokuvaperintö mahdollisimman monien ulottuville.
41. korostaa tarvetta uudistaa elokuvateollisuutta digitalisointihankkeilla ja koulutusaloitteilla, joihin käytetään EU:n rakennerahastojen varoja, jotta elokuva-ala saadaan osaksi kansalaisille suunnattua paikallista ja alueellista kehittämis-strategiaa. Tässä on otettava huomioon kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus ja audiovisuaalialan kansallisten toimintaympäristöjen vaihtelu.
42. painottaa, että elokuvakasvatus ei saa tällä hetkellä riittävästi rahoitusta ja että siihen olisi osoitettava EU:n rahoitusta. Kyse on keskeisestä alasta, jonka avulla nuoret saadaan tiedostamaan, että amerikkalaiselle elokuvalla on olemassa vaihtoehto, ja tutustumaan eurooppalaisen identiteetin eri puoliin elokuvan tarjoaman kulttuuriväylän kautta.
43. pitää tärkeänä, että komissio tunnustaa elokuvapolitiikassaan alueellisen ulottuvuuden tärkeyden ja audiovisuaalialan julkisen rahoituksen oikeutuksen paikallisella, alueellisella ja alueiden välisellä tasolla muun muassa kulttuurisen monimuotoisuuden vaalimisen näkökulmasta. Tässä asiassa on sovellettava täysimääräisesti EU:n perussopimuksia ja Unescon yleissopimusta kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä.

Bryssel 4. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Michel LEBRUN

⁽¹⁴⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/licences-for-europe/131113_ten-pledges_en.pdf

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittujen taitojen ja osaamisen tunnustaminen”

(2015/C 019/16)

Esittelijä Marek Olszewski (PL, EA) Lubiczin kunnanjohtaja**I POLIITTISET SUOSITUKSET**

ALUEIDEN KOMITEA

Tilanne Euroopassa

1. Vaikka Euroopalla on vahvat voimavarat, koulutuksen saralla on paljon haasteita, joihin on vastattava, jotta Eurooppa 2020 -strategian kunnianhimoiset tavoitteet voidaan saavuttaa. Epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamisesta on tehty viime vuosina useita EU:n laajuisia vertailevia analyyseja, joiden avulla on saatu parempi käsitys siitä, miten laajasti aiemmin tapahtuneen epävirallisen ja arkioppimisen tunnustaminen on käytössä.

2. EU:n toimielimet ovat vuodesta 2004 lähtien tukeneet jäsenvaltioissa tällä alalla toteutettavia toimia erilaisin aloittein, joihin lukeutuvat mm. epävirallisen ja arkioppimisen määrittämiseen ja validointiin sovellettavat yhteiset eurooppalaiset periaatteet ⁽¹⁾, epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen validointia koskevat eurooppalaiset suuntaviivat (Cedefop, 2009) ⁽²⁾ sekä epävirallisen ja arkioppimisen validointia Euroopassa koskevan kartoituksen useat laitokset ⁽³⁾. Näiden ponnistelujen tuloksena joulukuussa 2012 annettiin neuvoston suositus ⁽⁴⁾, jossa EU:n jäsenvaltioita kehoitetaan vahvistamaan kansallisiin tutkintojen viitekehyksiin liittyvät ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten mukaiset validointisäännöt, joiden avulla ihmiset voivat saada todistuksen epävirallisen tai arkioppimisen kautta hankitusta täydestä tai osittaisesta pätevytydestään. Paikallis- ja alueviranomaisten on nyt aika ilmaista omat näkemyksensä asiasta.

Epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittujen taitojen validoinnin tärkeys elinikäisen oppimisen yhteydessä**— Parempien ja hyödyllisempien taitojen korostaminen**

3. Osaamista ja taitoja ei hankita ainoastaan virallisen koulutusjärjestelmän kautta vaan myös oppimalla virallisen kehityksen ulkopuolella. Arkioppimisessa on kyse yksilön elämänsä aikana hankkimasta osaamisesta, joka ei liity virallisesti tunnustettuun ja validoituun pätevytyteen. Tällainen osaaminen voi olla hankittu esimerkiksi kotitaloustyössä tai opittu työpaikalla, avustajana maataloustyössä tai sairaiden, vanhusten tai lasten hoitajana jne.

4. Epävirallinen oppiminen liittyy puolestaan tilanteisiin, joissa yksilö oppii ja hankkii taitoja erilaisissa toiminnoissa, joissa oppiminen tapahtuu ilman että tähän liittyy kyseisistä taidoista saatavaa todistusta tai hyväksyntää. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi seminaarit, kaikille avoimet koulutukset, harjoittelujaksot, urheiluharrastukset tai vapaaehtoistyö paikallisyhteisön hyväksi. Epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankitut taidot voivat koskea sekä teknisiä (esimerkiksi käytännön kokemus) että sosiaalisia näkökohtia (kuten kielitaito).

⁽¹⁾ Ehdotus neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmiksi epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen yhteisistä eurooppalaisista tunnistamis- ja tunnustamisperiaatteista (18. toukokuuta 2004), http://www2.cedefop.europa.eu/etv/Information_resources/EuropeanInventory/publications/principles/validation2004_fi.pdf

⁽²⁾ http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4054_en.pdf

⁽³⁾ Cedefop: epävirallisen ja arkioppimisen validointia Euroopassa koskeva kartoitus –

<http://www.cedefop.europa.eu/en/about-cedefop/projects/validation-of-non-formal-and-informal-learning/european-inventory.aspx>

⁽⁴⁾ Neuvoston suositus, annettu 20. joulukuuta 2012, epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=C:2012:398:0001:0005:EN:PDF>

5. Elinikäisen oppimisen ajatus on tällä hetkellä EU:n koulutus- ja työllisyyspolitiikan keskeinen osatekijä ja niin muodoin avain osallisuuteen. Tässä lähestymistavassa arkioppimisen ja epävirallisen oppimisen kautta hankitun osaamisen ja taitojen tunnustaminen ja validointi on yksi tärkeimmistä tavoitteista, jonka tuloksena koulutusprosesseista tulee joustavampia. Tämän seurauksena työvoiman liikkuvuus lisääntyy, työllistymismahdollisuudet kasvavat, myös nuorten keskuudessa, maahanmuuttajien kotoutuminen etenee ja yleensä käsitykset koulutuksesta (erityisesti aikuiskoulutuksesta) muotoutuvat uudelleen. Epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin ansiosta henkilö saa ensinnäkin virallisen järjestelmän ulkopuolella hankitusta koulutustasostaan todistuksen ja tietyissä tapauksissa myös oikeuden siirtyä seuraavalle koulutustasolle asiaankuuluvien hyväksyntäedellytyksin.

6. Ammatillisesta koulutuksesta vastaavat eurooppalaiset ministerit, Euroopan tason työmarkkinaosapuolet ja Euroopan komissio julistivat joulukuussa 2010 annetussa Bruggen julkilausumassa ⁽⁵⁾, että jäsenvaltioiden olisi alettava viimeistään vuonna 2015 kehittää kansallisia menettelyjä epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamiseksi ja validoimiseksi, tarpeen mukaan kansallisia tutkintoja koskevien viitekehysten tuella.

7. Tosiasiallinen tilanne on kuitenkin tällä hetkellä vielä kaukana näistä julistuksista. Epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittujen tietojen ja taitojen tunnustamis- ja validointimenettelyissä on monia merkittäviä alueellisia ja jäsenvaltiokohtaisia eroja koulutusjärjestelmien välillä (valtiollisella ja alueetasolla on olemassa yli sata erilaista määritelmää näille prosesseille). Eräät EU:n jäsenvaltiot ja alueet ovat epävirallisen koulutuksen ja arkioppimisen tunnustamisessa jäljessä muista.

8. Näin ollen AK kehottaa Euroopan komissiota käsittelemään asiaa uudistetun Eurooppa 2020 -strategian poliittisten painopisteiden tarkistuksen yhteydessä sekä täyttämään asianmukaisesti sitoumuksensa luoda sekä virallisen koulutuksen että epävirallisen arkioppimisen kautta hankittujen tietojen ja taitojen eurooppalainen alue ja turvaamaan tässä yhteydessä mahdollisuuden koulutustasolta toiselle siirtymiseen. Kyseessä on AK:n keskeinen painopisteala, mikä tuodaan esiin myös komitean ehdotuksissa EU:n uudelle lainsäädäntökaudelle ⁽⁶⁾, koska tällaisten taitojen ja tietojen tunnustaminen helpottaa muun muassa työntekijöiden rajatylittävää liikkuvuutta ja vahvistaa kilpailukykyä sekä alueellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

9. AK pitää epävirallista oppimista keinona integroitua yhteiskuntaan, ja se on peräänkuuluttanut useissa lausunnoissaan epävirallisen koulutuksen kautta hankittujen taitojen ja pätevyiden tunnustamista ja validoimista. Epävirallinen oppiminen ja koulutus on vuosien kuluessa kirjattu toistuvasti yhdeksi AK:n keskeisistä painopistealoista.

10. Alueiden komitea katsoo, että Euroopan laajuiset mekanismit epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittujen tietojen ja taitojen havaitsemiseksi, validoimiseksi ja todistamiseksi voivat lisätä Euroopan sosiaalirahaston osarahoittamien ohjelmien yhteydessä tapahtuvan epävirallisen oppimisen tehokkuutta ja arvostusta.

11. Paikallis- ja alueetasolla on EU:ssa keskeinen toimivalta yleissivistävää ja ammatillista koulutusta koskevassa politiikassa, ja ne ovat tärkeässä asemassa nuoris- ja työllisyyspolitiikassa.

12. On tärkeää, että toimintaan osallistuvat tietyllä alueella vaikuttavat oppilaitokset, yliopistot, ammatillisen koulutuksen tarjoajat ja muut tämän alan palveluja tarjoavat tahot, työvoimatoimistot, kansalaisjärjestöt ja julkisia palveluja tuottavat elimet, sekä myös yritykset, ja että toiminta kaikkien näiden tahojen välillä on koordinoitua. Tästä syystä epävirallisen ja arkioppimisen validointiin liittyviä ratkaisuja suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon paikallinen ja alueellinen ulottuvuus. Komitea pitää kuitenkin tärkeänä, että oppilaitokset ja yritykset ovat avoimia ja mukautuvat epävirallisessa ja arkioppimisessa opitun tunnustamisesta avautuviin uusiin tilanteisiin ja hyödyntävät niissä tarjoutuvia mahdollisuuksia ja näköaloja.

⁽⁵⁾ Ammatillista koulutusta koskevasta tehostetusta eurooppalaisesta yhteistyöstä kaudella 2011–2020 annettu Bruggen julkilausuma http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/brugescom_en.pdf

⁽⁶⁾ COR-2014-02333-00-00-RES.

13. Lisäksi paikallis- ja alueviranomaisilla on arvokasta tietoa työllistymismahdollisuuksista, koulutustarjonnasta (epävirallinen ja arkioppiminen) sekä kyseisen alueen tai kaupungin tarpeista. Näin ollen paikallis- ja alueviranomaisten osallistaminen on välttämätöntä, jotta voidaan tukea sellaisen osaamisen kehittämistä, joka vastaa työnantajien tarpeita.

— Koulutuksen sekä liikkuvuuden ja työmarkkinoiden välisten yhteyksien tiivistäminen

14. Alueiden komitea kehottaa tekemään valtio-, alue- ja paikallishallinnon tahojen, yritysten, yrittäjien ja yrittäjien ja yrittäjien organisaatioiden sekä kansalaisjärjestöjen välistä kumppaniyhteistyötä elinikäiseen oppimiseen osoitettujen resurssien uudelleensuuntaamiseksi ottaen huomioon epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin periaatteen.

15. Alueiden komitea korostaa, että on tärkeää hankkia mahdollisimman laaja-alaisia taitoja, etenkin yrittäjyyden alalla, ja korostaa niiden merkitystä virallisen koulutuksen, epävirallisen tai arkioppimisen ja työmarkkinoiden välisessä yhteistyössä.

16. AK katsoo, että ratkaiseva merkitys on niillä keskeisillä tahoilla, jotka toimivat virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella ja jotka seuraavat tiiviisti virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella hankitun osaamisen kartoittamista ja tunnustamista tai ovat siinä suoraan osallisena.

17. AK korostaa tarvetta laatia yhteiset laatuvaatukset oppijoiden työharjoittelua varten. AK kannattaaakin EU:n neuvoston toimia: se antoi vuoden 2014 maaliskuussa suosituksia tästä aiheesta ⁽⁷⁾.

Välineiden ja poliittisten linjausten yleinen yhteensopivuus ja oppimisen tuloksiin perustuvan lähestymistavan soveltaminen

18. Erityisissä oikeudellisissa ja organisatorisissa toimenpiteissä, joihin on osoitettu julkista rahoitusta ja jotka on hyväksytty tiettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi, olisi otettava huomioon menojen uudelleenkohdistaminen määrättyille alalle.

19. Oppijoiden nostaminen elinikäistä oppimista edistävän politiikan ytimeen voi auttaa tehostamaan resurssien käyttöä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen kehittämisen alalla. Oppijoiden aseman tunnustaminen muuttaa koulutusalan rahoitusmallien suuntausta siten, että eri lähteistä ja eri tahoilta tulevia resursseja (virallinen, epävirallinen, arkioppiminen) ei ole osoitettu turhaan päällekkäin ja niissä on otettu huomioon yksittäisten oppijoiden erilaiset tarpeet. Tästä seuraa, että myönnettyjen resurssien pääasiallinen peruste ja edunsaaja on tässä yhteydessä elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti oppija eikä instituutio tai järjestelmä.

20. Virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella hankitun osaamisen validointiin sovellettava lähestymistapa voi näin käsitettynä parantaa ratkaisevasti reagoitua oppijoiden uusiin tarpeisiin, jotka tarpeet riippuvat suuresti määrin talouden ja yhteiskunnan muutoksista, jotka puolestaan edellyttävät uusia taitoja ja osaamista.

21. Alueiden komitea katsoo, että epävirallisen koulutuksen ja arkioppimisen kautta hankitun osaamisen validointimekanismien yleinen soveltaminen ei edellytä ammatillisen koulutuksen järjestelmien perinpohjaista uusimista. AK kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että nykyisissä koulutusjärjestelmissä on jo validointimekanismeja, joskin ne ovat hajanaisia, puutteellisia ja keskenään erilaisia.

22. Jatko-opintoja edeltävän validoinnin tulee tapahtua paikallis-/aluetasolla. Tässä yhteydessä esille nousevia asioita ovat henkilökohtainen opintosuunnittelu, opinto-ohjaus ja ammatinvalintaa koskeva neuvonta, opintojen rahoitusta koskevat kysymykset, tuki opintojen yhdistämiselle eri koulutustasoilla sekä vuoropuhelu osaamistarjonnasta ja työelämän tarpeista.

⁽⁷⁾ Neuvoston suositus harjoittelun laatuvaatusteista (10. maaliskuuta 2014), http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lssa/141424.pdf

Osaamisen ja pätevyyden tunnustamista koskevien sääntöjen ja menettelyjen avoimuus opintojen jatkamisen mahdollistamiseksi sekä laadun korostaminen

23. Alueiden komitea kiinnittää huomiota tarpeeseen varmistaa EU-tasolla validointimenettelyjen asianmukainen laatu ja yhdenmukaisuus, jotta validoinnin kautta hankittujen todistusten vastavuoroinen tunnustaminen olisi mahdollista kaikkialla EU:ssa. Näin ollen komitea katsoo, että on erittäin tärkeää vaihtaa laadunarviointiin ja validointimenettelyihin liittyviä parhaita käytänteitä jäsenvaltioiden välillä. Nämä menettelyt eivät myöskään saa olla liian mutkikkaita tai pitkäkestoisia.

24. AK kehottaa panemaan neuvoston suosituksiin sisältyvät ehdotukset nopeasti ja kaikilta osin täytäntöön ja korostaa erityisesti tarvetta kytkeä validointiratkaisut kansallisiin tutkintojen viitekehyksiin sekä eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen sekä tarvetta vahvistaa selkeät säännöt näiden ratkaisujen laadun varmistamisesta voimassa olevien sääntöjen mukaisesti.

25. Toisaalta alueiden komitea katsoo, että samalla kun painotetaan laadun merkitystä, validointimenettelyjen tulisi olla selkeitä ja riittävän yksinkertaisia, jotta ne eivät lannistaisi henkilöitä, jotka haluavat virallisen todistuksen oppimistuloksistaan, ja jotta elinikäisen oppimisen periaate voisi toteutua käytännössä. Lisäksi epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamiseen perustuvat laadunvarmistusmekanismit ovat tarpeen, jotta voidaan taata tällaisten menetelmien tasaveroinen kohtelu viralliseen oppimiseen nähden.

Tarkoituksenmukainen tiedotuspolitiikka

26. Validointimenettelyjen legitimitettiin edellyttää niiden tiivistä kytkemistä työelämään. Monissa tapauksissa tunnustamista koskevia menettelyjä eri toimialoja varten tulee kehittää kyseisen alan piirissä tai läheisessä yhteistyössä sen kanssa.

27. Alueiden komitea katsoo, että keskeinen tekijä validointimenettelyjen käyttöönoton onnistumisen kannalta on väestölle ja yrityksille suunnattu, osaamisen validointimahdollisuuksista ja validoinnin tarjoamista eduista kertova riittävän laaja, kattava ja yleistajuinen tiedotuspolitiikka, joka tulee lisäksi muotoilla siten, että otetaan huomioon ne ihmiset, joihin se kohdennetaan.

28. AK ehdottaa, että toteutetaan erilliset tiedotustoimet kaikille eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen pätevyystasolle⁽⁸⁾ (erityisesti kolmannelta kuudenteen pätevyystasoon).

29. AK ehdottaa lisäksi, että Euroopan sosiaalirahasto koordinoi tiedotustoimintaa ja tietystä määrin osallistuu sen rahoittamiseen. Sama koskee Erasmus+-ohjelmaa (avaintoimi 3, toimintastrategioiden uudistamisen tukeminen).

30. Näitä poliittisia ehdotuksia esitettäessä on muistettava, että keskeisen vastuun yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen politiikasta kantaa kaikkialla Euroopan unionissa paikallis- ja aluehallinto.

31. Paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeistä toimivaltaa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla, ja niillä on välitöntä tietoa alueensa työmarkkinoilla tarvittavasta osaamisesta ja alueen väestön koulutustarpeista. Tämän vuoksi ne vaikuttavat ja voivat parhaalla tavalla vaikuttaa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen politiikan – ja siten myös epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin – suunnitteluun ja toteuttamiseen toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.

32. Alueiden komitea katsoo, että virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella hankitun osaamisen validointiprosessit ovat erityisen tärkeä osa eurooppalaisen ammatillisen koulutuksen malleihin tehtävää perinpohjaista muutosta. Alueiden näkökulmasta ne ovat olennaisen tärkeitä mekanismeja kestäväpohjaisten työmarkkinoiden luomiseksi, ja lisäksi ne joustavoittavat koulutusjärjestelmiä ja mahdollistavat niiden mukauttamisen yhä nopeammin muuttuvaan maailmaan, parantaen näin yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen yhteyttä työelämään.

33. Alueiden komitea katsoo, että epävirallisen, arkioppimisen ja ammattikoulutuksen alalla on olennaista vaihtaa hyviä paikallisia ja alueellisia käytänteitä, jakaa opittuja taitoja edelleen ja taata sidosryhmille osallistuminen yhteistyöhankkeisiin.

34. Alueiden komitea kehottaa kiinnittämään huomiota mahdollisuuksiin ottaa epävirallisen ja arkioppimisen validointiprosesseissa huomioon sellaisissa tilanteissa tehdyt havainnot, joissa ammatillisen koulutuksen järjestelmät eivät vastaa työmarkkinoiden tarpeisiin.

⁽⁸⁾ Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä määritellään oppimistuloksille kahdeksan tasoa, mikä helpottaa huomattavasti kansallisten tutkintojen vertailemista.

35. Alueiden komitea katsoo, että olisi tarpeen laatia yhtenäiset Euroopan laajuiset puitteet epävirallisen ja arkioppimisen validointijärjestelmiä varten, jotta voitaisiin varmistaa niiden vastavuoroinen tunnustaminen.
36. Epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin tulee koskea erityisesti viidettä pätevyystasoa, sillä tällä tasolla koulutustarjonta on esimerkiksi Keski- ja Itä-Euroopan maissa vähentynyt lähes olemattomiin.
37. AK kehottaa laatimaan konkreettiset ja yhteiset EU-tason puitteet paitsi virallisen koulutuksen myös epävirallisen arkioppimisen kautta hankittujen tietojen ja taitojen tunnustamiseksi, niin että turvataan mahdollisuudet siirtymiseen koulutustasolta toiselle.
38. Epävirallisen oppimisen piiriin kuuluviin erilaisiin käytännönläheisiin koulutusprosesseihin kohdistuva poliittinen kiinnostus on keskittynyt yhä enemmän laatuvaatimuksiin, validointiin ja tunnustamista koskeviin strategioihin.
39. On erittäin tarpeellista laatia (suuntaviivoista ja mahdollisista täytäntöönpanovaihtoehdoista koostuva) yleiseurooppalainen strategia yhteisen kehyksen luomiseksi epävirallisen koulutuksen ja arkioppimisen tunnustamiselle, jotta helpotettaisiin asiaa koskevien kansallisten menettelyjen laatimista.
40. On todettava selvästi, että jäsenvaltiot eivät voi toteuttaa ehdotettuja toimia riittävässä määrin ja että niiden laajuuden ja vaikutusten vuoksi ne on parempi toteuttaa EU-tasolla. Ehdotettuihin toimiin liittyy rajatylittäviä näkökohtia, joita jäsenvaltiot tai paikallis- ja alueviranomaiset eivät yksin pysty asianmukaisesti sääntelemään. Lisäksi ehdotettujen toimien täytyy tuottaa selkeää hyötyä verrattuna valtio-, alue- tai paikallistason toteuttamiin toimiin esimerkiksi kattavan, näyttöön perustuvan poliittisen analyysin tai yhteisten puitteiden perusteella, kun tavoitteena on tukea koulutusalan kanssakäymistä muun maailman kanssa. Rajatylittävien näkökohtien vuoksi on validointimenettelyjen määrittämisessä osallistettava myös (sekä julkiset että yksityiset) rajatylittävät yhteistyöorganisaatiot.
41. EU:n tulee toimia vain niiltä osin kuin se on tarpeellista, ja toiminnan sisällön ja muodon tulee soveltua asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Siinä tapauksessa, että on tarpeen vahvistaa EU-tason vaatimuksia, on harkittava vähimmäisvaatimusten asettamista ja vapauden jättämistä jäsenvaltioille sekä toimivaltaisille alue- ja paikallisviranomaisille asettaa halutessaan tiukempia vaatimuksia (suhteellisuusperiaate). Ehdotetun toimintamuodon tulee olla mahdollisimman suoraviivainen, niin että se johtaa aiottujen tavoitteiden saavuttamiseen, ja jättää mahdollisimman paljon päätösvaltaa jäsenvaltioille ja alue- ja paikallistasolle.

Bryssel 4. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Michel LEBRUN

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”terveysalan mobiilisovellukset”

(2015/C 019/17)

Esittelijä	Martin Andreasson (SE, EPP), Länsi-Götanmaan aluevaltuutettu
Viiteasiakirja	Vihreä kirja terveysalan mobiilisovelluksista (”mHealth”) COM(2014) 219 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. pitää tervetulleena Euroopan komission käynnistämää avointa kuulemismenettelyä, jonka tarkoituksena on kerätä näkemyksiä terveysalan mobiilisovelluksia (”mHealth”) koskevasta vihreästä kirjasta. Terveysalan mobiilisovellusten kehittämisessä nousevat esille monet polttavimmista kysymyksistä eurooppalaisten terveydenhuoltojärjestelmien kannalta, kuten olemassa olevien resurssien tehokkaampi hyödyntäminen, terveystilanteen parantaminen, kansalaisten vaikutusvallan vahvistaminen, hoitotyöntekijöiden hyvät työolot, innovaatioiden tehokkaampi käyttöönotto sekä terveydenhuollon laadun parantaminen.
2. katsoo, että terveysalan mobiilisovellusten kehittämisen onnistuminen on pitkälti kiinni siitä, miten se voidaan sovittaa yhteen muiden, terveydenhuollon kehittämiseen tähtäävien toimien kanssa ja miten otetaan huomioon keskeiset haasteet, kuten yhteentoimivuus, yksityisyyden suoja ja tietojen laadunvarmistus.
3. korostaa erityisesti, että kansalaisten luottamus paikallis- ja alueviranomaisten tiedonhallintaan on tärkeää. Terveysalan mobiilisovellusten kehittämisessä on otettava huomioon se, että kaikilla ihmisillä on oikeutettu halu suojella yksityisyyttään. On kiinnitettävä huomiota niihin erityisiin yksityisyyden suojaa koskeviin riskeihin, jotka liittyvät kansalaisten käyttämiin mobiiliratkaisuihin, joiden avulla käsitellään arkaluonteisia terveyttä koskevia tietoja ja henkilötietoja.
4. toteaa, että Euroopan unionin kaikkien kansalaisten tulee pystyä hyötymään terveysalan mobiilisovellusten kehityksestä, eikä se saa lisätä eriarvoisuutta terveydenhoitopalvelujen saatavuudessa ja niiden käyttämisessä. Tästä syystä on pyrittävä mahdollistamaan terveysalan mobiilisovelluksiin pääsyn tarjoavien verkkojen veloitukseton käyttö. Terveysalan mobiilisovellusten myötä tapahtuvassa kehityksessä on asetettava keskeiselle sijalle kansalaisten edun mukainen laadukas ja varma terveydenhuolto.
5. painottaa, että terveysalan mobiilisovellukset ovat avainasemassa pyrittäessä vahvistamaan kansalaisten asemaa ja antamaan heille paremmat edellytykset oman terveytensä hallintaan. Terveysalan mobiilisovellukset voivat merkittäväällä tavalla lisätä etenkin ikääntyneiden, vammaisten ja kroonisista sairauksista kärsivien henkilöiden turvallisuudentunnetta ja riippumattomuutta päivittäisessä elämässä. Siksi niiden kehittämisessä on otettava huomioon kansalaisten erilaiset olosuhteet. Uusien teknisten sovellusten on oltava helposti saatavilla, ja niiden täytyy edistää vammaisten sekä ikääntyneiden tai heikossa asemassa olevien kansalaisten itsenäisyyttä. Paikallis- ja alueviranomaisilla on tähän liittyen tärkeä tehtävä edistää sekä hoito- ja hoivahenkilöstön että kansalaisten perehdyttämistä uusien teknisten ratkaisujen käyttöön ja arkaluonteisten tietojen hallintaan.

II ASIAN MERKITYKSELLISYYS ALUEIDEN KOMITEALLE

6. toteaa, että useissa EU:n jäsenvaltioissa paikallis- ja alueviranomaiset kantavat osaltaan vastuuta terveys- ja hyvinvointipolitiikan suunnittelusta, määrittämisestä, toteuttamisesta ja rahoittamisesta. Niinpä on luonnollista, että paikallis- ja alueviranomaisten tulee olla tiiviisti osallisina kaikissa uudistuksissa, jotka vaikuttavat terveydenhoitoon ja hyvinvointipalveluihin.
7. toteaa, että terveysalan mobiilisovellukset ja sähköinen terveydenhuolto ovat korkealla monien eurooppalaisten paikallis- ja alueviranomastahojen asialistalla. Sitä vastoin kehitys eri maissa ja alueilla on ollut epätasaista. Tarvitaan enemmän alueidenvälistä yhteistyötä ja keskinäistä vaihdantaa toimintalinjojen ja käytännön kokemuksen saralla, jotta terveysalan mobiilisovellusten edelläkävijät kykenevät siirtämään tietämystään muille. Euroopan komissio voi kantaa kortensa kekoon keräämällä ja kokoamalla yhteen tietämystä ja hyviä käytänteitä.

8. toteaa, että eurooppalaisten terveydenhuoltojärjestelmien haasteet ovat samankaltaisia: muun muassa kasvavat terveydenhuollon kustannukset, väestön ikääntyminen, kroonisten sairauksien ja monisairauden kasvava riski, pula tiettyjen alojen terveydenhuoltohenkilöstöstä sekä epätasa-arvo hoidon suhteen ja terveydenhuollon eriarvoinen saatavuus. Eräät näistä haasteista ovat lisäksi erityisen ilmeisiä alueilla, jotka ovat harvaanasuttuja ja joiden asutus on hyvin hajanaista. Terveysalan mobiilisovellukset ovat yksi monista välineistä, joilla voidaan vastata näihin haasteisiin. Terveydenhuollon kehityksen sekä Euroopan asukkaiden tulevan terveyden ja elämänlaadun kannalta onkin tärkeä kysymys, miten hyvin terveysalan mobiilisovellusten kehitys otetaan huomioon ja toteutetaan potilaita ja terveydenhuollon ammattilaisia käytännössä hyödyttävällä tavalla.

Mahdollisuudet

9. katsoo, että terveydenhuollon parantamiseksi ja väestön hyvinvoinnin edistämiseksi keskeinen tekijä on, että kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista terveyteen ja terveydenhuoltoon liittyvissä kysymyksissä lisätään. Terveysalan mobiilisovellukset ovat yksi perusedellytys sellaisen terveydenhoitoon liittyvän tiedon tarjoamiseksi ja sellaisen yhteisen päätöksenteon lujittamiseksi, jonka avulla parannetaan kansalaisten mahdollisuuksia seurata omia terveystietojaan, pysyä terveisinä ja tarvittaessa hoitaa sairauttaan. Ne tarjoavat myös perheenjäsenille ja muille uusia mahdollisuuksia, asiakkaan tähän suostuessa, osallistua, saada tietoa ja myötävaikuttaa aktiivisesti omaisen terveyteen sekä yhteydenpitoon terveydenhuollon ja sosiaalitoimen kanssa.

10. korostaa erityisesti, että kasvava digitalisointi ja terveystietämyksen lisääntyminen voivat tuoda paikkansapitävän tiedon, ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ja helposti saatavilla olevan lääketieteellisen hoidon ja seurannan yhä useampien ihmisten ulottuville syrjäisillä, harvaan asutuilla tai muuten epäedullisessa asemassa olevilla alueilla. Tällä tavoin luodaan myös ihmisille paremmat edellytykset asua kotona ja selviytyä itsenäisesti. Terveysalan mobiilisovellukset voivat monella tavalla edistää yksilökeskeisempää terveydenhuoltoa.

11. toteaa, että terveysalan mobiilisovellukset tarjoavat laajalti potentiaalia näyttöön perustuvan työskentelytavan edistämiseksi sekä terveydenhuollon työntekijöiden työolojen helpottamiseksi ja parantamiseksi. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että varmistetaan oikeiden tietojen olevan saatavilla juuri silloin, kun niitä tarvitaan, että kirjataan potilaan tulevaan tapaamiseen oleellisesti liittyviä tärkeitä tietoja tai että potilas asioi lääkärin kanssa etäyhteyden kautta. Jotta terveysalan mobiilisovelluksista tulisi aidosti tehokkuutta parantava väline, kehitettävien ja käytettävien palvelujen onkin todella tuettava alan ammattilaisia heidän työssään potilaiden parissa.

12. katsoo, että hyvillä ja mukautetuilla terveysalan mobiilipalveluilla voi olla tärkeä rooli terveydenhuollon laadun ja tehokkuuden parantamiseen tähtäävässä työssä. Mobiilisovellukset voivat esimerkiksi auttaa vähentämään sairaalahoitoa tarvitsevien kroonisesti sairaiden määrää ja lyhentämään sairaalahoitajaksojen pituutta, ja niiden avulla voidaan lisätä kroonisesti sairaiden itsehoidon osuutta. Onkin tärkeää, että terveysalan mobiilisovelluksia ei kehitetä ainoastaan erillään terveydenhuoltojärjestelmästä, vaan kehityksen tulee tapahtua mahdollisimman integroidusti ja siten, että terveysalan mobiilisovellukset nähdään välineenä kansalaisten kannalta parempien tulosten saavuttamiseen.

13. uskoo, että vahvempi panostus terveysalan mobiilisovelluksiin voi vaikuttaa positiivisesti yrittäjyyteen ja työllisyyteen alueilla. Se edistää myös sellaisten palvelujen kehittämistä, joita voidaan tarjota sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Yrittäjyyden kannustamiseksi edelleen saatetaan tarvita erilaisia aloitteita, esimerkiksi koulutusta, yrittäjyyskilpailuja, ohjeistusta markkinoille pääsyä varten jne. Voidakseen kehittää palveluja, jotka kykenevät kommunikoimaan tietoja sosiaali- ja terveydenhuollon tarjoajan kanssa, yrittäjät tarvitsevat myös lisätietoa sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden keskuudessa käytettävistä teknisistä ja semanttisista standardeista. Kehitystyössä on saatava aikaan tarkoituksenmukaista yhteistyötä julkisen sektorin ja elinkeinoelämän välillä.

Suhdenäkökulma

14. korostaa, että terveysalan mobiilisovellukset sekä täydentävät että ovat luonnollinen osa perinteisen käsityksen mukaista terveydenhuoltoa. Tarkoituksena ei ole rakentaa rinnakkaista järjestelmää tai korvata terveydenhuollon ammattilaisten osaamista, eikä myöskään luopua henkilökohtaisista kontakteista potilaiden ja terveydenhuoltohenkilöstön välillä. Sitä vastoin terveysalan mobiilisovellusten avulla voidaan lisätä potilaiden vaikutusvaltaa ja tietämystä sekä luoda uudenlaisia suhteita potilaiden ja terveydenhuollon työntekijöiden välillä. Kohderyhmille mukautettuun viestintään, ammattitaidon kehittämiseen ja hyvään muutosjohtamiseen liittyvät toimet ovat tarpeen, jotta terveysalan mobiilisovelluksista tulisi tehokas väline sekä kansalaisille että terveydenhuollon ammattilaisille.

15. toteaa, että tähän mennessä sähköisten terveyspalvelujen kehittäminen on tapahtunut pääosin terveydenhuoltoalan julkisten toimijoiden johdolla. Terveysalan mobiilisovellusten kehityksen menestymisen edellytyksenä on, että perspektiivisiä laajennetaan ja kannustetaan tiiviiseen yhteistyöhön julkisten ja yksityisten terveydenhuollon ja terveyspalvelujen tarjoajien ja alan yritysten sekä ennen kaikkea potilaiden ja potilasjärjestöjen välillä.

Talous

16. toteaa, että vaikka alan käytännöt vaihtelevat suuresti, tällä hetkellä monet eurooppalaisten terveydenhuoltojärjestelmien korvausmallit pohjautuvat hoitotoimenpiteisiin, vastaanottokäynteihin ja hoidettavien potilaiden määrään. Tyypillisesti korvausten lähtökohtana on hoitoa tarvitsevan henkilön vastaanottaminen fyysisesti eikä se, että henkilöä autetaan pysymään terveenä tai lisäämään itsehoidon osuutta. Terveysalan mobiilisovellusten täyden potentiaalinen hyödyntämiseksi – ei vähiten terveyttä edistävässä työssä – voisikin olla tarpeen keskustella uudelaista, enemmän arvoperusteisista korvausmalleista.

17. huomauttaa, että EU:n talouspoliittisen komitean (EPC) mukaan jäsenvaltioiden terveydenhuoltokustannuksista 30–40 prosenttia liittyy yli 65-vuotiaisiin henkilöihin, joiden osuuden kokonaisväestöstä arvioidaan nousevan 17 prosentista vuonna 2010 aina 30 prosenttiin vuonna 2060. Lisäksi tämä tarkoittaa, että vuonna 2050 Euroopan unionissa on vain kaksi työikäistä henkilöä kutakin yli 65-vuotiasta kohti, kun vuonna 2004 heitä oli neljä. Terveysalan mobiilisovellukset voivat auttaa vastaamaan väestökehityksen muodostamaan haasteeseen ja terveydenhuollon kustannusten lisääntymiseen: niiden avulla voidaan muun muassa vähentää sairaalahoitokertoja, lisätä itsehoitoa ja parantaa EU:n väestön kansanterveyttä.

Yhteentoimivuus

18. toteaa, että terveysalan mobiilisovellusten kehittämisessä korostuu oikeudellisen, kielellisen ja teknisen yhteentoimivuuden tarve. Toimiva sähköinen tietojenvaihto terveydenhuollon eri tarjoajien välillä sekä potilaiden ja terveydenhuollon tarjoajien välillä on perustavan tärkeää laadun parantamiseksi, tehokkuuden lisäämiseksi ja potilaiden vaikutusvallan vahvistamiseksi. Etenkin on varmistettava, että kehitettävät terveydenhuollon mobiiliratkaisut mahdollistavat tietojen viestinnän yhtäältä eri sovellusten välillä ja toisaalta sovellusten ja terveydenhuollossa käytettävien toimintajärjestelmien välillä. Nämä ovat perusedellytyksiä, koska haasteet ovat Euroopan maille yhteiset. EU:lla voikin olla tärkeä rooli yhteisten normien ja laatuvaatimusten käyttöönoton edistämiseksi. Yhteentoimivuuden lisääminen myötä on myös tärkeää punnita avoimuuden ja turvallisuuden välistä tasapainoa. Yhteentoimivuuden lisääminen ei saa milloinkaan johtaa hallitsemattomaan tietojen virtaan. Edellytyksenä on aina, että viestintä perustuu tietoihin valintoihin voimassa olevan lainsäädännön ja turvallisuusvaatimusten pohjalta.

Turvallisuus ja yksityisyyden suoja

19. painottaa, että terveysalan mobiilisovellusten kehittämisen onnistuminen on kiinni siitä, kuinka yksityisyyden suoja pystytään turvaamaan. Kansalaisten luottamus terveydenhuoltoon ja terveydenhuollon tiedonhallintaan on perusedellytys sille, että paikallis- ja alueviranomaiset pystyvät tarjoamaan hyvää ja turvallista hoitoa. On muun muassa varmistettava, että ulkopuoliset eivät pääse käsiksi arkaluonteisiin tietoihin ja että tietoja ei käytetä toissijaisiin tarkoituksiin, joihin potilas ei ole antanut suostumustaan. Siksi voi olla aiheellista keskustella siitä, tarvittaisiinko tällä alalla voimassa olevan lainsäädännön lisäksi enemmän valvontaa, suuntaviivoja tai tarjottavien sähköisten terveyspalvelujen varmennusta. Lisäksi on toivottavaa vauhdittaa sellaisten luotettavien ja turvallisten ratkaisujen kehittämistä, joissa yksilö voidaan tunnistaa biometristen tietojen avulla.

20. huomauttaa, että säädöksiä ei kuitenkaan saa laatia niin, että ne vaikeuttavat tutkimusta ja järjestelmällistä työtä laadun parantamiseksi enemmän kuin potilastietosuojan varmistamiseksi on tarpeen. On löydettävä mahdollisimman pitkälle menevä tasapaino, jotta turvataan sekä ihmisten tarvitsema yksityisyyden suoja että terveydenhuollon perinteiset mahdollisuudet hyödyntää koottuja tietoja laadun ja tulosten parantamiseen nykyisten ja tulevien potilaiden hyväksi. Tässä yhteydessä alueiden komitea korostaa erityisesti, että tämä näkökulma on otettava huomioon valmisteltaessa ehdotusta uudeksi tietosuojasetukseksi, jotta voidaan varmistaa näiden kahden tavoitteen asianmukainen tasapaino optimaalisen tuloksen saavuttamiseksi.

21. pitää erityisen tärkeänä, että kansalaisten voivat luottaa siihen, että terveydenhuollon toimijoiden tarjoamien tai suosittelmien mobiilipalvelujen käyttö on turvallista ja että ne edistävät terveyttä ja elämänlaatua. Esille nousee muun muassa tarve varmistaa mahdollisimman hyvin terveysalan mobiilipalvelujen laatu lääketieteellisestä näkökulmasta. Tässä yhteydessä komitea kannattaa sitä, että erotellaan selkeästi elämäntapaan liittyvät sovellukset ja lääkinnälliset laitteet. Viimeksi mainittuja tulee arvioida yleisesti hyväksytyistä terveystuotteiden ja -menetelmien arviointimalleja hyödyntäen, ja niiden on kuuluttava lääkinnällisistä laitteista annetun direktiivin 93/42/ETY piiriin. Lisäksi tarvitaan selkeää tietoa, jotta kuluttajat, potilaat ja terveydenhuollon ammattilaiset osaavat valita sen mobiilipalvelun, joka kulloinkin vastaa parhaiten heidän tarpeitaan.

Toissijaisuusperiaate

22. korostaa, että terveydenhoidon järjestäminen ja tarjoaminen kuuluu jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan. Useissa EU:n jäsenvaltioissa paikallis- ja alueviranomaiset kantavat kokonaan tai merkittävältä osin vastuun terveys- ja hyvinvointipolitiikasta. Paikallis- ja alueviranomaisilla onkin keskeinen rooli terveydenhuollon kehittämisessä ja sen digitalisoinnissa sähköisten terveyspalvelujen ja terveysalan mobiilisovellusten avulla. Näin ollen tiivis yhteistyö paikallis- ja alueviranomaisten kanssa on välttämätöntä, ja toissijaisuusperiaate on otettava huomioon terveysalan mobiilisovelluksiin liittyvissä EU:n tulevissa toimissa.

Bryssel 4. joulukuuta 2014

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Michel LEBRUN

III

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

Alueiden komitean lausunto – Luonnonmukaista tuotantoa koskeva toimintapoliittinen paketti

(2015/C 019/18)

Esittelijä	Willemien Hester Majj (NL, EPP), Overijsselin lääninvaltuuston jäsen
Viiteasiakirjat	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Luonnonmukaisen tuotannon tulevaisuutta Euroopan unionissa koskeva toimintasuunnitelma COM(2014) 179 final Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus luonnonmukaisesta tuotannosta, luonnonmukaisten tuotteiden merkinnöistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o XXX/XXX (virallista valvontaa koskeva asetus) muuttamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta COM(2014) 180 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Toimintapoliittisen paketin tavoitteet

1. on samaa mieltä komission esittämistä luonnonmukaista tuotantoa koskevista tavoitteista: kestävän kehityksen esteiden poistaminen luonnonmukaisen tuotannon alalla, sisämarkkinoiden tuloksekkaan kehittämisen edistäminen ja rehtien kilpailuedellytysten takaaminen maataloustuottajille ja markkinatoimijoille sekä kuluttajien luonnonmukaista tuotantoa kohtaan tuntemaan luottamuksen ylläpitäminen tai kasvattaminen.

2. kehottaa parantamaan voimassa olevaa asetusta (EY) N:o 834/2007 luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä. Vaikka AK pitää tärkeänä pyrkimistä kohti luonnonmukaisen maatalouden periaatteita, se ilmaisee kannattavansa komission parhaillaan harkitsemaa toimintapoliittista vaihtoehtoa, joka koskee nykyisen tilanteen parantamista olemassa olevan lainsäädännön ja sen täytäntöönpanon tehostamisen avulla. AK toteaa, että komissio on päätenyt pitkälle menevään lainsäädännön muuttamiseen, jolloin säännöksiä tiukennetaan ja luovutaan kaikentyyppisestä joustavuudesta. AK katsoo, että kestävä kasvu ja kuluttajien luottamus perustuvat yrittäjien rehellisyyteen ja tuotantojärjestelmän eheyteen sekä siihen, miten näitä periaatteita sovelletaan maatalouden erilaisiin kehitysvaiheisiin ja ilmasto-oloihin EU:n alueilla. Rehellisyyteen ei siksi voi pakottaa pelkästään säännöksiä tiukentamalla. Säännösten tiukentaminen vaikuttaa suoraan toiminnan jatkumiseen alalla. Komission näkemyksen mukaan kyseinen vaikutus on tilapäinen. AK:n mielestä ei tälle näkemykselle ole riittävästi perusteita. Odotettaessa arviointitutkimusta, joka osoittaa näin olevan, komitea pitääkin luonnolliseen kehitykseen perustuvaa vaihtoehtoa – voimassa olevan asetuksen muokkaamista – parempana kuin esitettyä mullistavaa vaihtoehtoa, joka tarkoittaisi lainsäädännön perinpohjaista muuttamista.

3. panee tyytyväisenä merkille, että komissio on laatinut toimintasuunnitelman tukeakseen siirtymistä uuteen oikeudelliseen kehukseen. AK on kuitenkin pettynyt toimintasuunnitelmaan, kolmesta syystä: Ensinnäkään toimintaohjelmalla ei ole konkreettista, tavoitearvona ilmaistua päämäärää alan laajentamista ajatellen. Toiseksi suunnitelmalta puuttuu oma talousarvio Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston talousarviota lukuun ottamatta. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston talousarvio on volyymiltaan suppea, ja pelättävissä on, että melkoinen osa sen määrärahoista on pakko käyttää uuden asetuksen 20 artiklan mukaisiin korvauksiin tappioista (jämiä koskeva vaatimus). Kolmanneksi on todettava, että toimintaohjelmasta puuttuu paikallinen ja alueellinen ulottuvuus, vaikka tämä ulottuvuus mainitaan asetusehdotuksen 4 artiklan g kohdassa yhtenä luonnonmukaisen tuotannon yleisistä periaatteista. AK pitää tätä menettettynä mahdollisuutena, koska paikallis- ja alueviranomaiset ovat välittömästi osallisina luonnonmukaisen maataloustuotannon kehittämisessä, sillä ne osarahoittavat maaseudun kehittämisohjelmiin kuuluvia toimenpiteitä. Komitea vaatii, että toimintasuunnitelmaa vahvistetaan ja että siihen osoitetaan enemmän rahoitusta.

Toissijaisuusperiaate ja suhteellisuusperiaate

4. Eräät ehdotetut toimet, etenkin jäsenvaltioilta poistettu mahdollisuus myöntää poikkeuksia, herättää huolta toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta, sillä on kyseenalaista, tarvitaanko toimia asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja onko niistä selkeää etua. Lisäksi ehdotus on tarpeettoman laaja-alainen, sillä nykyisen lainsäädännön laaja tarkistus on ennen aikaista ja menee liian pitkälle sekä on mahdollisesti suhteellisuusperiaatteen vastainen, koska toivottujen tulosten saavuttamiseksi on muita vähemmän rajoittavia keinoja. Edellä esitettyjä huolenaiheita painotettiin alueiden komitean toteuttamassa, toissijaisuusperiaatteen toteutumista käsitelleessä kuulemismenettelyssä⁽¹⁾.

Asetuksen rakenne

5. kehottaa muokkaamaan III luvussa (Tuotantosäännöt) mainitut delegoidut säädökset osaksi pääasiallista järjestelmää, jotta AK saa mahdollisuuden ilmaista näkemyksensä tästä järjestelmän olennaisesta osasta.

Järjestelmä koostuu yhdestä ainoasta asetuksesta ja sen liitteistä, jotka käsittävät erityisiä tuotantosääntöjä. Asetus koostuu 45 artiklasta, ja niistä kaikkiaan 29:ssä on maininta delegoiduista säädöksistä. AK:lla ei ole valtuuksia antaa lausuntoa delegoiduista säädöksistä. Delegoidut säädökset mainitaan asetuksen kaikkien osien yhteydessä. Erityisesti ne 13 delegoitua säädöstä, jotka liittyvät tuotantosääntöihin, ovat merkitykseltään olennaisia, kun ajatellaan luonnonmukaisen tuotannon alan jatkuvuutta paikallis- ja aluetasolla. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 290 artiklassa määrätään, että tietyn alan keskeisistä osista voidaan säätää vain lainsäätämisyksikössä hyväksyttävällä säädöksellä eikä säädösvallan siirto voi näin ollen koskea näitä osia. Niinpä asetuksen rakenne on ristiriidassa SEUTissa ilmaistun lähtökohdan kanssa.

6. kehottaa ottamaan ehdotusta käsiteltäessä huomioon ehdotuksen virallista valvontaa koskevaiksi asetukseksi. Ehdotuksessa virallista valvontaa koskevaiksi asetukseksi muokataan näet luonnonmukaista tuotantoa ja kyseisten tuotteiden merkintöjä koskevien säännösten valvontaa. AK on kyseisestä asetuksesta antamassaan lausunnossa ilmaissut tyytymättömyytensä komission toimivaltuuksiin antaa delegoituja säädöksiä virallisen valvonnan suorittamista koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä. AK on todennut pitävänsä ehdottoman tarpeellisenä, että asetukseen sisällytetään suoraan kaikki säännökset, jotka vaikuttavat merkittävästi valvontatoimiin ja jäsenvaltioiden talousarvioihin.

Aihe, soveltamisala ja määritelmät

7. suosittaa, että valvonta- ja tuotantosääntöjen soveltamisala määritellään selkeästi. Sääntöjä tulisi soveltaa siihen saakka, kun luonnonmukainen tuote on pakattu, varustettu merkinnöin ja saatettu lopullisen kuluttajan saataville pakkauksessa, josta näkyy, jos sen sisältöön on puututtu, tai tarvittaessa siihen saakka, kun tuote saavuttaa lopullisen kuluttajan, mikäli tuote saatetaan markkinoille irtotavarana, erillään alkuperäisestä pakkauksesta tai pakkauksessa, josta ei näy, jos sen sisältöön on puututtu.

8. kehottaa ottamaan 3 artiklassa "toimijaryhmää" määriteltäessä lähtökohdaksi myös käsitteen "pienviljelijä" aluekohtaisen määritelmän, joka perustuu liikevaihtoon. Komissio määrittelee "toimijaryhmän" käsitteen tarkoituksena keventää yksittäisten pienviljelijöiden hallinnollista taakkaa. AK arvostaa tätä pyrkimystä mutta ei voi olla samaa mieltä käsitteen "pienviljelijä" määrittelemisestä pelkästään käytössä olevan maatalousmaan hehtaariluvun perusteella. Kasvihuoneviljelyssä 5 hehtaaria tarkoittaa suuren mittakaavan yritystoimintaa, kun taas 5 hehtaaria vuoriston niittymaata kertoo pienimuotoisuudesta.

⁽¹⁾ Toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston ja toissijaisuusperiaatetta käsittelevän asiantuntijaryhmän kuuleminen 16. huhtikuuta – 26. toukokuuta 2014. Raportti luettavissa osoitteessa: [http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Observations2014/COM%20\(2014\)%20180%20860ce890ecc54e2dbf32defbd5e433c4/Report%20consultation%20Organic%20farming.pdf](http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Observations2014/COM%20(2014)%20180%20860ce890ecc54e2dbf32defbd5e433c4/Report%20consultation%20Organic%20farming.pdf)

Tuotantosäännöt

9. kehottaa jättämään edelleen tarjolle mahdollisuuden harjoittaa rinnakkaista maataloustoimintaa. Yleisiä tuotantosääntöjä koskevan 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan myötä komissio tekee lopun olemassa olevasta käytännöstä, jossa maatalousyritykset harjoittavat yhtä aikaa sekä luonnonmukaista ja tavanmukaista toimintaa. Suunnilleen neljännes luomumaatalousyrityksistä Euroopassa harjoittaa niin tavanmukaista kuin luonnonmukaista tuotantoa. Luonnonmukaista tuotantoa valvovat elimet valvovat myös rinnakkaista tuotantoa harjoittavien yritysten koko toimintaa. AK katsoo, että tämä yritystoiminnan sekamuoto hyödyttää luonnonmukaisen ja perinteisen maatalouden vuorovaikutusta ja niin ollen edistää kestävästä kehitystä ja innovointia maataloudessa. AK pelkää, että sekamuotoisen yritystoiminnan kieltämisen myötä osa luonnonmukaisista tuottajista lopettaa toimintansa tai joutuu turvautumaan hallinnollisiin rakennelmiin (yrityksen pilkkominen) kiertääkseen tätä sääntöä.

10. kehottaa tekemään jalostus- ja siementuottajayritysten kanssa sopimuksia realistisesta siirtymäkaudesta, kun ryhdytään soveltamaan sääntöä, jonka mukaan siemenien ja raaka-aineiden on oltava täysin luonnonmukaisia. Komissio poistaa lukuisia poikkeuksia säännöistä, ja esittää 10, 11 ja 12 artiklassa, että luonnonmukaisten kasvien ja kasvituotteiden, kotieläinten sekä merilevän ja vesiviljelyeläinten tuotannossa saa käyttää ainoastaan luonnonmukaisella tuotantomenetelmällä saatua lisäysaineistoa. Useilla alueilla tämä ei ole vakiintunut käytäntö, eikä luonnonmukaisella tuotantomenetelmällä saatua lisäysaineistoa ole riittävästi saatavilla. Sen vuoksi komissio esittää vuoden 2021 joulukuun 31. päivään ulottuvaa siirtymäkautta. AK katsoo, että kyseinen määräaika on realistinen vain, jos sen aikana toteutetaan erityisiä tukitoimenpiteitä. Komitea pyytää, että määräaika arvioidaan uudelleen vuonna 2019, jotta voidaan varmistaa, että tämä ei johda pulaan lisäysaineistosta eikä tuotannon menetyksiin.

11. kehottaa mukauttamaan luonnonmukaisten lajikkeiden luetteloon merkitsemistä koskevia sääntöjä, ennen kuin siementen käytön poikkeukset poistetaan. AK toteaa aiheesta "Maatalouden geenivarat – säilyttämisestä kestäväan käyttöön" antamassaan lausunnossa (CdR 2014/1277 fin), että lajien ja lajikkeiden viralliseen luetteloon merkitsemistä koskevat säännöt eivät ole sovellettavissa luonnonmukaisiin siemeniin. AK esittää, että uudessa asetuksessa kasvien lisäysaineiston tuottamisesta ja asettamisesta saataville markkinoilla tulee sallia luonnonmukaisten siementen sertifiointi luonnonmukaisen tuotannon kriteerien perusteella.

12. panee merkille, että komissio muuttaa keinoihin liittyvään velvoitteeseen perustuvan järjestelmän tulokseen liittyvään velvoitteeseen perustuvaksi järjestelmäksi ottamalla 20 artiklassa käyttöön ei-sallittujen aineiden esiintymistä luonnonmukaisissa tuotteissa koskevan raja-arvon. AK ei puolla erillisen tulosvelvoitejärjestelmän soveltamista luomualaan ja katsoo, että kaikkien eurooppalaisten elintarvikkeiden tulee olla samojen, elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien sääntöjen mukaisia.

13. toteaa, että jos luonnonmukaisissa tuotteissa esiintyviä ei-sallittuja aineita koskeva raja-arvo on tarkoitus vahvistaa pidemmällä aikavälillä, sitä ennen olisi selkiytettävä sääntöjä, joiden perusteella tuottajat saavat jäsenvaltioilta korvausta tappioista. Luonnonmukaista tuotantoa harjoittavan viljelijän on miltei mahdoton välttää jäämiä tuotteissaan, ellei naapurissa perinteistä tuotantoa harjoittava viljelijä ryhdy suoja toimiin estääkseen saastumisen mahdollisuuden. AK katsoo, ettei tämän kaltainen sertifiointin menettämiseen johtava vahinko ole luonnonmukaista tuotantoa harjoittavan viljelijän tai paikallis- tai alueviranomaisten vastuulla. Ehdotetun asetuksen perusteella jäsenvaltiot voivat käyttää yhteisen maatalouspolitiikan välineitä myöntääkseen kansallisia tukia viljelijöille korvauksena tappioista. Komissio ei kuitenkaan tee millään tavoin selkoa toimenpiteen budjettivaikutuksista, sillä korvauksen maksamista koskevat säännöt ovat epäselvät.

Kauppa kolmansien maiden kanssa

14. toteaa komissio ehdottavan, että kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan osalta vastaavuusperiaate muokataan kauppasopimusten puitteisiin. Näin ollen valvontatoimenpiteiden ja tuotantosäännösten rinnastamisesta tulee osa kauppasopimusta. AK ei pidä tätä riittävän läpinäkyvänä ja katsoo, että vaikutus kuluttajien luottamukseen on mahdollisesti vahingollinen. Komitea kehottaa vastaavuuden vuoksi määrittämään kauppasopimusten puitteissa menettelysäännöksistä, joiden nojalla komissio voi neuvotella kolmansien maiden kanssa avoimesti. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi sopimusten toteuttamisessa tarvitaan Eurooppa-neuvoston antama mandaatti siihen kytkettyine säännöksineen ja komission tulee tehdä neuvostolle selkoa solmituista sopimuksista.

Menettely-, siirtymä- ja loppusäännökset

15. kehottaa pitämään kiinni nykyisestä käytännöstä tehdä säännöllisiä tarkastuksia itse paikalla. Ehdotetun asetuksen 44 artiklan 3 kohtaan sisältyy maininta ehdotetun virallista valvontaa koskevan asetuksen 23 artiklan muuttamisesta. Sen myötä nykyinen käytäntö, jonka mukaan tarkastuksia tehdään vuosittain itse paikalla, korvataan riskinarviointiin perustuvalla valvontajärjestelmällä. Muutoksen perusteena on kustannusten vähentäminen. AK pitää kehitystä epätoivottavana, aivan samoin kuin IFOAM (*International Federation of Organic Agricultural Movements*, luonnonmukaisen maataloustuotannon kansainvälinen liitto), AREPO, (*Association des Régions Européennes et des Produits d'Origine*, Euroopan alueiden alkuperäistuotteita käsittelevä järjestö) ja EOCC (*European Organic Certifiers Council*, Euroopan luonnonmukaisen tuotannon sertifiointineuvosto). Valvontatoimet ovat tärkeitä kuluttajien luottamuksen kannalta ja antavat tuottajille todenmukaisen kuvan näiden omasta toiminnasta.

Luonnonmukaista maataloustuotantoa koskeva toimintasuunnitelma

16. kehottaa perustamaan toimintasuunnitelman valvontaa ja arviointia varten foorumin. Foorumi edistää ja arvioi toimintasuunnitelman toteuttamista. Osallistujat ovat peräisin kultaista kolmiosta, jonka muodostavat yrittäjät, julkinen valta sekä koulutus- ja tutkimusala. Konkreettisesti kyse on liike-elämän, koulutus- ja tutkimusalan, jäsenvaltioiden ja alueiden edustuksesta sekä kuluttajien ja ympäristöjärjestöjen kollegiosta. AK kehottaa komissiota asettamaan toimintasuunnitelmaa varten tavoitteeksi, että vuoteen 2020 mennessä 10:tä prosenttia maatalousmaasta viljellään luonnonmukaisesti. Kohdissa 17 ja 18 mainitaan aluekohtaisia toimia, joita voidaan koordinoita foorumista käsin.

17. kannattaa luonnonmukaisten tuotteiden ottamista käyttöön suurkeittiöissä. Opetus- ja julkishallinnon laitosten, hoitolaitosten ja yritysten suurkeittiöt voivat antaa vauhtia paikallisen luonnonmukaisen tuotannon kehittämiseen ja organisointiin. Luonnonmukaisten tuotteiden ottaminen käyttöön suurkeittiöissä on useissa tapauksissa osa paikallista toimintapolitiikkaa. AK kehottaa pyrkimään siihen, että kouluruokaloiden ruoka valmistetaan 75-prosenttisesti terveellisistä, luonnonmukaisista ja/tai seudun omista tuotteista. Komitea kehottaa niin ikään perustamaan luonnonmukaisten ja alueellisten tuotteiden käyttöä suurkeittiöissä koskevan tietokannan informaation ja innoituksen lähteeksi.

18. kannattaa vesivarojen ja luontoalueiden suojelua luonnonmukaisen maatalouden avulla. Useilla eri alueilla on hyviä kokemuksia sekä vesivarojen että luontoalueiden suojelemisesta yhtäaikaaisesti luonnonmukaisen maatalouden keinoin. AK kehottaa levittämään tietoa tähän liittyvistä kokemuksista, jotta paikallis- ja alueviranomaisia rohkaistaan panostamaan asiaan.

II MUUTOSEHDOTUKSET**Muutosehdotus 1**

Johdanto-osan 9 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<u>Tuotantosääntöjen soveltamisessa on sallittava joustonvara, jotta säännöt ja vaatimukset voidaan mukauttaa paikallisten ilmasto- ja maantieteellisten olojen, erityisten kasvatustapojen ja orgaanisen kehityksen vaiheiden mukaan. Poikkeussääntöjen soveltaminen olisi tällöin sallittava, mutta ainoastaan EU:n lainsäädännössä vahvistettujen erityisten edellytysten täyttyessä. Suurempi joustonvara ei saa olla ristiriidassa sertifiointitoimien kanssa, joiden on oltava tehokkaita ja yhdenmukaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että poikkeusten soveltamista varten on laadittava selkeät kriteerit ja säännöt, jotka on sisällytettävä perusasetukseen.</u>

Perustelu

Muutosehdotuksella halutaan palauttaa nykyiseen asetusehdotukseen joustavuus, joka sallii paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisen.

Muutosehdotus 2

2 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tätä asetusta sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ”perussopimus” liitteessä I lueteltuihin maataloustuotteisiin ja eräisiin muihin tämän asetuksen liitteessä lueteltuihin tuotteisiin siltä osin kuin kyseiset maataloustuotteet ja kyseiset muut tuotteet on tarkoitus tuottaa, jalostaa, jaella, saattaa markkinoille, tuoda tai viedä luonnonmukaisina. Luonnonvaraisten eläinten metsästyksestä ja kalastuksesta saatavia tuotteita ei katsota luonnonmukaisiksi tuotteiksi.	Tätä asetusta sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ”perussopimus” liitteessä I lueteltuihin maataloustuotteisiin ja eräisiin muihin tämän asetuksen liitteessä lueteltuihin tuotteisiin siltä osin kuin kyseiset maataloustuotteet ja kyseiset muut tuotteet on tarkoitus tuottaa, jalostaa, jaella, saattaa markkinoille, tuoda tai viedä luonnonmukaisina ja <u>siihen saakka, kun ne on pakattu, varustettu merkinnöin ja asetettu lopullista kulutusta varten saataville pakkauksessa, josta näkyy, jos sen sisältöön on puututtu, tai tarvittaessa siihen saakka, kun tuotteet saavuttavat lopullisen kuluttajan, mikäli tuotteet saatetaan markkinoille irtotavarana, erillään alkuperäisistä pakkauksistaan tai pakkauksissa, joista ei näy, jos niiden sisältöön on puututtu.</u> Luonnonvaraisten eläinten metsästyksestä ja kalastuksesta saatavia tuotteita ei katsota luonnonmukaisiksi tuotteiksi.

Perustelu

On varmistettava, että valvonta- ja tuotantosääntöjen soveltamisala on selkeästi määritelty siitä hetkestä lähtien, kun tuote lähtee maatilalta, siihen hetkeen, kun tuotteeseen ei voi enää puuttua ja/tai kun se saavuttaa lopullisen kuluttajan.

Muutosehdotus 3

3 artiklan 7 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
”toimijaryhmällä” ryhmää, jossa jokainen toimija on viljelijä, jolla on tila, jolla on enintään 5 hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata, ja joka voi elintarvikkeiden tai rehun tuotannon lisäksi toimia elintarvikkeiden tai rehun jalostuksessa;	”toimijaryhmällä” ryhmää, jossa jokainen toimija on viljelijä, jolla on tila, jolla on enintään 5 hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata, <u>joka voidaan kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevan normin mukaan määritellä pienviljelijäksi</u> ja joka voi elintarvikkeiden ja/tai rehun tuotannon lisäksi toimia elintarvikkeiden ja/tai rehun jalostuksessa;

Perustelu

Käsitteen ”pienviljelijä” määrittely riippuu voimakkaasti paikallisesta kontekstista. Niinpä jäsenvaltioiden tulee voida suorittaa määrittely itsenäisesti.

Muutosehdotus 4

7 artiklan 1 kohdan a alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Toimijoiden on noudatettava seuraavia yleisiä tuotantosääntöjä:	Toimijoiden on noudatettava seuraavia yleisiä tuotantosääntöjä:
(a) koko maatilaa tai vesiviljelytoimintaa on hoidettava luonnonmukaiseen tuotantoon sovellettavien vaatimusten mukaisesti;	(a) koko maatilaa tai vesiviljelytoimintaa on hoidettava <u>kokonaisuudessaan tai tietyltä osin</u> luonnonmukaiseen tuotantoon sovellettavien vaatimusten mukaisesti;

Perustelu

Sekamuotoinen yritystoiminta on hyväksi luonnonmukaisen ja perinteisen maatalouden vuorovaikutukselle. Osa luonnonmukaisen tuotannon harjoittajista lopettaa toimintansa, jos sekamuotoinen yritystoiminta kielletään.

Muutosehdotus 5

20 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Ei-sallittujen tuotteiden tai aineiden esiintyminen	Ei-sallittujen tuotteiden tai aineiden esiintyminen
1. Jos tuotteissa esiintyy tuotteita tai aineita, joita ei ole sallittu 19 artiklan mukaisesti, yli niiden rajojen, jotka vahvistetaan ottaen erityisesti huomioon direktiivi 2006/125/EY, tuotteita ei saa pitää kaupan luonnonmukaisina.	1. Jos tuotteissa esiintyy tuotteita tai aineita, joita ei ole sallittu 19 artiklan mukaisesti, yli niiden rajojen, jotka vahvistetaan ottaen erityisesti huomioon direktiivi 2006/125/EY, tuotteita ei saa pitää kaupan luonnonmukaisina.
2. Luonnonmukaisen tuotannon ja merkintäjärjestelmän tehokkuuden, toimivuuden ja avoimuuden varmistamiseksi siirretään komissiolle valta antaa 36 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä erityisistä kriteereistä ja edellytyksistä 1 kohdassa tarkoitettujen rajojen soveltamiseksi sekä kyseisten rajojen vahvistamisesta ja mukauttamisesta teknisen kehityksen perusteella.	2. Luonnonmukaisen tuotannon ja merkintäjärjestelmän tehokkuuden, toimivuuden ja avoimuuden varmistamiseksi siirretään komissiolle valta antaa 36 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä erityisistä kriteereistä ja edellytyksistä 1 kohdassa tarkoitettujen rajojen soveltamiseksi sekä kyseisten rajojen vahvistamisesta ja mukauttamisesta teknisen kehityksen perusteella.
3. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 211 artiklan 1 kohdassa säädetään ja edellyttäen, että komissio on antanut luvan soveltamatta tämän asetuksen 37 artiklan 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu menettelyä, jäsenvaltio voi myöntää kansallisia tukia viljelijöille korvauksena tappioista, jotka ovat aiheutuneet näiden maataloustuotteiden saastuttua ei-sallituista tuotteista tai aineista, mikä on estänyt kyseisten tuotteiden kaupan pitämisen, edellyttäen että viljelijät ovat toteuttaneet kaikki tarvittavat toimenpiteet saastumisriskin estämiseksi. Jäsenvaltiot voivat myös käyttää yhteisen maatalouspolitiikan välineitä tällaisten tappioiden korvaamiseksi kokonaan tai osittain.	3. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 211 artiklan 1 kohdassa säädetään ja edellyttäen, että komissio on antanut luvan soveltamatta tämän asetuksen 37 artiklan 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu menettelyä, jäsenvaltio voi myöntää kansallisia tukia viljelijöille korvauksena tappioista, jotka ovat aiheutuneet näiden maataloustuotteiden saastuttua ei-sallituista tuotteista tai aineista, mikä on estänyt kyseisten tuotteiden kaupan pitämisen, edellyttäen että viljelijät ovat toteuttaneet kaikki tarvittavat toimenpiteet saastumisriskin estämiseksi. Jäsenvaltiot voivat myös käyttää yhteisen maatalouspolitiikan välineitä tällaisten tappioiden korvaamiseksi kokonaan tai osittain.

Perustelu

AK ei kannata tulokseen liittyvään veloitteeseen perustuvan erillisen järjestelmän soveltamista luomualaan.

Muutosehdotus 6

30 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Vastaavuus kauppasopimuksen nojalla	Vastaavuus kauppasopimuksen nojalla
Edellä 28 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdan ensimmäisessä luettelamakohdassa tarkoitettu hyväksytty kolmas maa on kolmas maa, jolla unioni on kauppasopimuksen nojalla tunnustanut olevan tuotantojärjestelmä, joka saavuttaa samat tavoitteet ja noudattaa samoja periaatteita kuin unionilla soveltamalla sääntöjä, joilla varmistetaan sama vaatimustenmukaisuuden taso.	<u>1.</u> Edellä 28 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdan ensimmäisessä luettelamakohdassa tarkoitettu hyväksytty kolmas maa on kolmas maa, jolla unioni on kauppasopimuksen nojalla tunnustanut olevan tuotantojärjestelmä, joka saavuttaa samat tavoitteet ja noudattaa samoja periaatteita kuin unionilla soveltamalla sääntöjä, joilla varmistetaan sama vaatimustenmukaisuuden taso. <u>2.</u> <u>Komissio säätää menettelysäännöksiä kolmansien maiden hyväksymiseksi kauppasopimuksen nojalla.</u> <u>3.</u> <u>Kauppasopimuksen toteuttamiseksi komissio toimii Eurooppa-neuvostolta saamansa mandaatin ja siihen liittyvien säännösten pohjalta.</u>

Perustelu

Kun halutaan vahvistaa kuluttajien luottamusta, muodostaa valvontatoimenpiteiden ja tuotantosääntöjen rinnastaminen vastaavuusperiaatteen perustan.

Muutosehdotus 7

36 artiklan 3 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Siirretyn säädösvallan käyttäminen	Siirretyn säädösvallan käyttäminen
3. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.	3. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle <u>sekä alueiden komitealle.</u>

Perustelu

AK katsoo, että Euroopan unionin neuvoa-antavana elimenä sen tulee voida antaa lausunto alueille olennaisen tärkeistä kysymyksistä. Kun otetaan huomioon, että perussopimus ei salli AK:n antavan komissiolle lausuntoa delegoiduista säädöksistä, AK haluaa antaa niistä lausunnon Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Muutosehdotus 8

44 artiklan 3 kohdan 3 alakohdan c alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa delegoiduissa säädöksissä vahvistetaan 1 artiklan 2 kohdan j alakohdassa tarkoitettujen sääntöjen osalta säännöt	Tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa delegoiduissa säädöksissä vahvistetaan 1 artiklan 2 kohdan j alakohdassa tarkoitettujen sääntöjen osalta säännöt
c) toimijoita koskevan virallisen valvonnan suoritusiheydestä sekä siitä, missä tapauksissa ja millä edellytyksin tietyt tällaiset toimijat on vapautettava tietyistä virallisesta valvonnasta;	e) toimijoita koskevan virallisen valvonnan suoritusiheydestä sekä siitä, missä tapauksissa ja millä edellytyksin tietyt tällaiset toimijat on vapautettava tietyistä virallisesta valvonnasta;

Perustelu

Säännölliset valvontatoimet itse paikalla ovat tärkeitä kuluttajien luottamuksen kannalta, ja ne antavat tuottajille todenmukaisen kuvan näiden omasta toiminnasta. Sen vuoksi on tärkeää, että näitä valvontatoimia suoritetaan edelleen.

Muutosehdotus 9

Liite II, II osa, kohta 1.4.1

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
1.4.1. Yleiset ruokintavaatimukset Ruokintaan sovelletaan seuraavia sääntöjä:	1.4.1. Yleiset ruokintavaatimukset Ruokintaan sovelletaan seuraavia sääntöjä:
a) kotieläinten rehun on oltava pääasiassa peräisin tilalta, jolla eläimiä pidetään, tai saman alueen muilta luonnonmukaisilta tiloilta;	a) kotieläinten rehun on oltava pääasiassa peräisin tilalta, jolla eläimiä pidetään, tai saman alueen muilta luonnonmukaisilta tiloilta, <u>jos resurssit tämän sallivat. Mikäli näin ei ole, kotieläinten rehu voidaan nimenomaisella luvalla hankkia alueen ulkopuolelta;</u>

Perustelu

Tämä vaatimus merkitsisi, että monet luonnonmukaiset kotieläintilat katoaisivat tietyiltä EU:n alueilta, sillä nykyisin on erittäin vaikeaa tuottaa kaikki rehu omalla maatilalla kotieläinten ruokkimiseksi tai hankkia se toiselta lähellä sijaitsevalta tilalta.

Bryssel 4. joulukuuta 2014

Alueiden komitean
puheenjohtaja

Michel LEBRUN

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI